

Opetus ja opetusjärjestelyt

Sisällysluettelo

Opetus ja opetusjärjestelyt

Oppitunnit ja välitunnit

Tuntijako 2016

Valinnaisaineiden tuntijako

Luokanopetus

Luokanopetus

Esiopetus (luonnos)

1A Sanna (luonnos)

Tervetuloa 1 C:n sivuille!

Hyödyllisiä linkkejä

Lahden kirjallisuusdiplomi

Opinaika

SanomaPro

Wilma

Käsityöt

Kuvataidenäyttely

1B Nina

TERVETULOA 1B:n SIVUILLE!

Hyödyllisiä linkkejä

BINGEL

EKAPELI

KIRJAKUJA

OPIN AIKA

WILMA

Kuvagalleria

Veljeni Leijonamieli/Katlan luolassa

Avaimenperät

Taulut

Lumiukot

Lumiukot

Lumiukot

Kettu hangella

Väriportaati

Pehmot

Pehmot

Partasuut

Tonttuikkuna

Saapas-työ, elokuu 2017

20170927_085958.jpg

Pää- ja välivärit, syyskuu 2017

image.jpg

liikuntasuunnitelma kevät 2018

Liikuntasuunnitelma

Äidinkieli

Pehmotarinat

image.jpg

image.jpg

image.jpg

image.jpg

image.jpg

image.jpg

Kasvio

Koivu

Vaahtera

Ketunleipä

1C Mika (luonnos)

1C luokka 2017-2018

Hyödyllisiä linkkejä oppimiseen

Koodaaminen

https://drive.google.com/file/d/0BzU_ZzSqcLN9a00wejRITENXWEU/edit

<https://scratch.mit.edu/>

<https://studio.code.org/>

Matematiikka

<https://ekapeli.lukimat.fi/>

<http://sivullinen.kapsi.fi/koulu/matikka/tohtori.html>

<http://www.kolumbus.fi/mm.salo/LinkitMatikka.htm#Kertolaskuja>

<http://www.otavanoppimateriaalit.net/tuhattaituri/>

<http://www.perunakellari.fi/ma.html>

Sekalaisia

<http://opinaika.fi/>

<http://papunet.net/pelit/pelit>

<https://online3.typingmaster.com/login?id=fsc8r5mm>

https://www.oppijailo.fi/lapset_ja_nuoret

Suomen kieli ja kirjallisuus

http://peda.net/veraja/konnevesi/lukio/ophhanke2010/pelit/aidinkieli/3-4_luokka

http://users.edu.turku.fi/mmaalto/luetun_ymmartaminen/

<http://www.kolumbus.fi/mm.salo/LinkitAidinkieli.htm>

Ympäristöoppi

http://papunet.net/_pelit/_tarinat/kuvakirja/lue/Kierr%C3%A4tyspeli_valokuvilla

<http://www.perunakellari.fi/hyonteisvisa.htm>

<http://www.perunakellari.fi/ym.html>

Oppilastöitä

2A Tiina (luonnos)

2B Jenni (luonnos)

Tervetuloa 2B-luokan sivuille

3A

Tervetuloa 3A- LUOKAN SIVUILLE!

Hyödyllisiä linkkejä

Opinaika

Wilma

3B

Tervetuloa 3B:n sivuille!

Hyödyllisiä linkkejä

Wilma

Äidinkieli

Kuvataide

3C Jouni (luonnos)

3 C (luonnos)

Liikuntasuunnitelma (luonnos)
(luonnos)

4A

KiVa-kysely

Huikasti hopeaa futsalista!

Luokan esittely

4A blogi

Ruokalista

Kiva-Peli 4lk.

Hyödyllisiä linkkejä

Näppistaituri

Bingel oppimisympäristö

Euroopan maantieto

Perunakellari

WILMA

SANOMAPRO

Äikkä

Kokeeseen kertaaminen

Lukudiplomi

Vuorosanojen merkitseminen

Kielioppijuttuja

Kirjaimista ja äänneistä

Lukudiplomi

Lukudiplomi

Luokkalehti

Toimitus työssään

Blogi

4A blogi

Muistiinpanot Viikko 39 Karita Nino

Eläimet

hamsterit

Lemmikien hyöty ihmisille 🐾

Eläimet on elämää

Eläimet

Eläinpalsta 🐾

Eläinpalsta 🐾

Koirani lumi

Koirat

Eläimet

Harrastuspalsta

Pelejä.

Lukeminen

Motocross

kuvia

Karate

koripallo

Uinti

Yleisurheilu

Harrastuksia

Harrastuspalsta

Jääkiekko

Koripallo

Motocross

tanssi

Pelit

Battlefront

Agar.io alku

Clash Royale

Clash Royale

CS:GO

Tietoa CS:GO

Minecraft

Jotain tietoa

Minecraft

Serverit Minecraftissa

Välineet miekat yms...

Farming simulator17

Pelillä farmariksi

Project cars 2

Project cars 2

Battlefront

Agar.io

Roblox

Roblox

Valuutat

Jäsenyydet

Tavarat ja esineet

<https://www.roblox.com/>

Ruoka ja juoma

Toimittajat

Toimittajat

Urheilu

Urheilu-uutisia

Uutisia

Vitsipalsta

4.A parhaat vitsit

Pekan ja Liisan vitsit

PIENIÄ KOMPIA JA ARVOITUKSIA

Tämänhetkiset vitsipalstan kirjoittajat

Enkku

Linkkejä englantiin

Kielioppiasioita

Kuvis

Oppilastyöt

Liikunta

Keilaaminen

Kevään juttuja

Pesis

Liikuntavinkkejä välkäreille

Leikkejä kerhoon

Liikkuva koulu

Luontoliikunta

Moto-taituri

Palloilu

Ratoja

Voimistelu

Syksyn hommeleita

Move-testaus (5lk.)

Talvilajit

Ringette

Matematiikka

Yksikkömuunnokset

Code.ORG

Ongelmanratkaisua

Opetusvideoita

Musa

Ohjeet esitelmään

Koemateriaalia

Äänimaisema

Biisit

Päivänsäde ja menninkäinen

Nuotteja / sointulappuja

Soitettavat kappaleet Youtubesta

2015-2016 Bändikerhon biisit

Kitarajuttuja

Kitarajuttuja

Teoriaa

Kitarasoinnut

Kolmisoinnut (duurit).jpg

Pianon sävelet nuottiviivastolla

Videoita

Videoita

Uskonto

Laulu kuuluu kirkkotiellä

Laulu kuuluu kirkkotiellä

Raamattusuunnistus

Kultainen käsky ja rakkauden kaksoiskäsky

Isä meidän - rukous

Kirkkovuosi

Evankeliumi Luukkaan mukaan 2: 1-20

Ehtoollinen

Uskontoaiheisia linkkejä

Uusi testamentti

Vanha testamentti

Yhteiskuntaoppi

Taitava rahankäyttäjä

Ostopäätös

Maahanmuuton syitä eli miksi joku haluaa muutta pois kotimaastaan

Suomessa syötäviä ulkomaalaisia ruokia

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 1/3)

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 2/3)

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 3/3)

Minä ja yhteiskunta

Minä ja yhteiskunta-jakso

Yhteiskunta toimii

Yhteiskunta toimii

Taitava rahankäyttäjä

Taitava rahankäyttäjä

Ylli

Terveelliset ateriaratkaisut oppilaiden mielestä

Sähkö

Metallit

Kysymyksiä sähkö-opista

Pisara

Pisara

Yllin linkkejä

Euroopan maantieto (toporopa)

Kasvio

Kasvion kasvit

Esitelmät Pohjoismaista ja Baltiasta

Ohje työskentelyyn

Norja

Juho T, Samu, Helmiina

Norjan perus tiedot

videoita Norjasta

Norjasta videoita

kuvia Norjasta

Onni Y, Reetta ja Karri

Norja

Kuvia norjasta

Ruotsi

Ruotsi

Ruotsin kansallislaulu

Tanska

Aapo ja Mikael

TANSKA PERUSTIEDOT

Katariina ja Maria

Tanskan perustiedot

Videoita Tanskasta

video tanskasta

Islanti

ISLANTI

Viro

Julia ja Nino

PERUSTIEDOT

videoita virosta

videoita virosta

KUVIA VIROSTA

KUVIA VIROSTA

Minette ja Onni K.

perustiedot

Laivalla viroon:

Viro – Wikipedia

Latvia

- Perustiedot

- Latvian eläimiä ,ilmastoa ja kasvillisutta

- Nähtävyyksiä

- Videoita Latviasta

Liettua

- Minea, Nea, Juho H.

- Liettua

KiVa

- KiVa-sivut

- KiVa etusivu

- KiVa-peli

LEGO

- Video Jokivarren FLL-kisoista 22.2.2018

- Ohjeita ja esittelyä FLL (First Lego League)

- VIDEOITA

Hullut tiedemehet

- Palkinnot

- Robotiikka alusta

- Hullut tiede miehet

- Tuikku ja Minea

- Logo

- Robottia testailemassa

Crazy Legos

- Kisat

Arviointi (luonnos)

Kevätjuhla

- Kiusaaja josta tulee kiusatun paras kavari

Lego kisat opeille

- Legon rakennus kisa opeille.

Auttaminen

KAVERIKUVAT

- Kaverikuvat

4B

4B

Suomi100 -viikko

Hyödyllisiä sivustoja

BINGEL - oppimisympäristö

Opinaika

OTAVA - oppilaan maailma

Perunakellari, tehtäviä eri oppiaineista

Wilma

Opettajat

Luokkaa opettavat

Kasvio 1-6lk

Kasvion kasvit luokka-asteittain

Oppiaineet

Liikunta

LIIKUNTASUUNNITELMA

Yhteiskuntaoppi

YHTEISKUNTAOPIN MATERIAALIT

1. jakso: Minä ja yhteiskunta

Tiivistelmä kokeeseen

2. jakso: Yhteiskunta toimii

Toinen jakso

Asun itsenäisessä Suomessa

Vihkomuistiinpanot

Hyvinvointivaltio

Kotitehtävät

Avainsanat

Tärkeintä Suomessa

Yhteiskunta perustuu tasa-arvoon

Vihkomuistiinpanot

Kotitehtävät

Avainsanat

Kuulun Suomen väestöön

Kotitehtävät

Vihkomuistiinpanot

Suomen kunnat

Avainsanat

Suomi on kansainvälinen (8.12.)

Vihkomuistiinpanot

Avainsanat

Demokratia on yhdessä päättämistä (8.12.)

Vihkomuistiinpanot

Avainsanat

Tuomaksen muistiinpanot

Yhteiskunta toimii (Tuomaksen muistiinpanot)

3. jakso, helmi-maaliskuu: Opi vaikuttajaksi

Kaikilla on oikeus vaikuttaa

Kaikilla on oikeus vaikuttaa

Vaikuttaminen on taitolaji

Vaikuttaminen on taitolaji

Vaikuttaa voi yksin ja yhdessä

Avainsanat

Sananvapaus

Muistiinpanot

Sananvapaus tuo vastuuta

Avainsanat

Oppilaskunta

Oppilaskunta on koulun vaikuttaja

Avainsanat

Ristiriidat voi ratkaista sovittelemalla

Kompromissi

Avainsanat

RAHAN KÄYTTÖ

Rahan käyttö

Rahan käyttö

Ympäristöoppi

Esitelmä - Pohjoismaat ja Baltian maat

Ohje

Kuvaamataito

4. lk kuvaamataidon työt

Äidinkieli

Lukudiplomi

Uskonto

Läksy: kirkkovuoden mukavin juhla?

Kirkkovuosi

Musa

Ohjeet esitelmään

Luokan tapahtumia ja blogi

Viikko 46

5A Katariina (luonnos)

Luokan esittely

5B Hannele

kässätöitä kevät 2018

Tervetuloa 5B:n sivuille!

Hyödyllisiä linkkejä

Lahden kirjallisuusdiplomi

Opinaika

5C Natalia (luonnos)

6A Kimmo

Kiva-kysely

Luokan esittely

Lukujärjestys 4.jakso

Nivelvaihepalaveri

Yhteystiedot

Ylli

Musiikki

Teoriatietoa musiikin koetta varten

<https://peda.net/kontiolahti/ahokkalan-koulu/musiikki>

Orkesterikone

Ympäristötieto

Ryhmätyö Aasia

Liitteet:

Avustusjärjestöt

Unicef

Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

Mitä UNICEF tekee?

Amnesty International

Mitä Amnesty tekee?

Pelastakaa Lapset ry

Unicef: Meidän oikeutemme

Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

Pelastakaa lapset - esittelyvideo

Ihmisoikeudet

Ihmisoikeudet

Maailmankoulu

Koulu maailmaa muuttamaan

6B

Testi

Luokan esittely

Lukujärjestys 4. jakso

Oppiaineiden opetussuunnitelmat 3-6 luokat

OPS

Hyödyllisiä linkkejä

Bingel

Office365

Opinaika

SanomaPro

Ville

Wilma

Leirikoulu

Leirikoulu

Anjalan nuorisokeskus

Anjalan nuorisokeskus

Kuvat

Kuvagalleria

Leirikoululehti

Ongelmia

Ongelmia

Ongelma 1

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 2

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 3

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 4

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 5

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 6

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 7

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 8

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 9

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 10

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 11

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 12

Siirrä kahta tikkua niin, että kala kääntyy.

Ongelma 13

Siirrä neljää tikkua niin, että muodostuu kolme neliötä.

Ongelma 14

Paina kuvaa ja tee tehtävät. Näytä tuloksesi opettajalle.

Ongelma 15

Kirjoita vastaus erilliselle paperille ja näytä opettajalle.

Ongelma 16

Näytä kuva opettajalle ja kerro minkä tikun siirrat ja mihin.

Ongelma 17

Paina kuvaa ja tee tehtävät. Näytä tuloksesi opettajalle.

Ongelma 18

Näytä kuva opettajalle ja kerro minkä tikun siirrat ja mihin.

Ratkaisut

Ratkaisut

Ongelma 12

Ongelma 13

Oppiaineet

Oppiaineet

Äidinkieli

Linkkejä äikkään

Perunakellari

Lukudiplomi

Lukudiplomi

Historia

6. luokka

Keskiaika Pohjolassa

Keskiaika Pohjolassa-jakson keskeisiä asioita

Jakson 2 avainsanat

Rohkeat ja pelottavat viikingit

Kappale 1 - Tärkeät asiat

Kotitehtävät

Tuntitehtävä

Uutinen viikinkiaikaisesta miekasta

Muinaisuskosta kristinuskoon

Kappaleen keskeiset asiat

Kotitehtävä 26.9.2017

Kotitehtävät

Kuninkaat valloitusretkillä idässä

Keskeiset asiat

Kotitehtävä

Linnojen esittelyt

Piispa Henrik

Peltoviljelyä ja kaskenpolttoa

Tärkeät asiat

Tehtävät

Turku oli vilkas kauppakaupunki

Turku oli vilkas kauppakaupunki

Tuntitehtävä

Uuden ajan alku

Jakson 3 avainsanat

1600- ja1700-luvut maailmalla

1600- ja1700-luvut maailmalla

Jakson aloitustehtävä

JAKSON TÄRKEIMMÄT KÄSITTEET

18 Itsevaltioiden aikakausi

Tehtävä 1

Tehtävä 2

Tehtävä 3

Tehtävä 4

Barokki

19 Tiede vastaan uskonto

Tehtävä 1

Tehtävä 2

Tehtävä 3

Tehtävä 4

20 Työtä ja köyhää elämää

TEHTÄVÄ 1

TEHTÄVÄ 2

TEHTÄVÄ 3

TEHTÄVÄ 4

LISÄTIETOA

21 Yhdysvallat - siirtokunnista itsenäiseksi valtioksi

Tehtävä 1

TEHTÄVÄ 2

Tehtävä 3

Tehtävä 4: Yhdysvaltojen lippu

Lisätehtävä

22 Valistuksen ja järjen vuosisata

Järjen vuosisata

Tehtävä 1

Tehtävä 2

Tehtävä 3

Napoleon Bonaparte

Matematiikka

Ohje jakson 2 opiskeluun

Ohje 1. jakson opiskeluun

Matematiikkaan liittyviä linkkejä

code.org

Scratch

Ville

Yhteiskuntaoppi

42 Raha on vaihdon väline

Raha on vaihdon väline

Rahan käyttömuotoja

Ota selvää

Valuutat

Bitcoin

44 Lasten työtä säädellään

TYÖ ON TÄRKEÄÄ YHTEISKUNNALLE

LASTEN TYÖTÄ SÄÄDELLÄÄN

OTA KANTAA!

OTA SELVÄÄ!

KÄSITTEET ELI VAIKEAT SANAT

45 Raha-asiat kuntoon

Maksukortit

Maksukortit ja maksaminen Nykyisin on tavallista maksaa ostokset maksukortilla. Maksukortteja on monenlaisia, ja niiden saamiseen liittyy ehtoja.

Maksuhäiriömerkinnät hankaloittavat elämää

Ota selvää!

Pankkitilin avaaminen

Maksukortin tunnusluku

Tunnusluku

46 Mikä minusta tulee isona?

MIKÄ MINUSTA TULEE ISONA?

ONKO JULKISUUS AMMATTI?

OTA SELVÄÄ!

MUISTA NÄMÄ!

AMMATINVALINTATESTI

<https://www.kunkoululoppuu.fi/duunikone/>

AMMATINVALINTATESTI

<https://www.hs.fi/sanomapro/art-2000002609320.html>

47

48

2 Asiakkaalla on oikeuksia

Asiakkaalla on oikeuksia

Nettisivuja

Tehtäviä

3 Mainonta

Mainonta

Lisämateriaalia: Pikseliukkoja ja virtuaalivaluutta

Uutisia ja nettisivuja mainonnasta

Tehtäviä

4. Ostopäätös on valinta

Mitkä tekijät vaikuttavat kuluttajan ostopäätökseen?

Luomu

Mitä luomu on?

Luomun tunnistaa merkistä

Eläinkokeet

Eläinkokeiden päätavoitteet

Hinnan määräytyminen

luomutuotteiden merkit

Tämä on luomua

Eläinsuojelujärjestöjä

Tehtäviä

5. Ostopäätös on valinta II

Kestävä kehitys

Mitä on kestävä kehitys

Taloudellinen kestävyys

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Reilu kauppa - fair trade

Hyvää Suomesta

Kestävä kehitys

Joutsenmerkki

Reilu kauppa - fair trade

Lapsityövoima

Ekovelkapäivä

Tehtäviä

Liitteet:

6. Mihin yrityksiä tarvitaan?

IHMISET JA YRITYKSET TARVITSEVAT TOISIAAN

MARKKINOILLA OSTETAAN JA MYYDÄÄN

MUISTA NÄMÄ!

OTA SELVÄÄ!

7.-8. Yrittäjävierailu + keskustelua

Yrittäjävierailut

Yhteinen tehtävä oppitunnille

Pohdittavaa

Tuloslaskelma

Ympäristöoppi

Ympäätminen liittyviä linkejä

Euroopan maantieto

Karttatehtäviä

Karttoja

Pikakartta

Jäljillä 6 Jakso 5

Ohje ryhmätyöhön

Kalat

Avainsanat

Tärkeitä asioita

Kotitehtävät

Kalan perusrakenteet

Suomalaisia kaloja

Särki

Linnut

Avainsanat

Tärkeät asiat

Kotitehtävät

Västäräkki

Höyhenpeite

Munat

Matelijat

Avainsanat

Tiivistelmä

Kotitehtävät

kyy

Sisilisko

Nisäkkäät

Avainsanat

Nisäkkäät

Kysymykset

Kettu

Matoa syövä kontiainen

Jänis

Sammakkoeläimet

- Avainkäsitteet

- tärkeät asiat

- tehtävät

- Sammakonkutu

- Suomalainen Mölysammakko

- Sammakko

e-Oppi

- e-Oppi

- <https://peda.net/id/d44f75dc38c>

Uskonto

Avustusjärjestöt

Avustusjärjestöt

- Unicef

- Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

- Mitä UNICEF tekee?

- Amnesty International

- Mitä Amnesty tekee?

- Pelastakaa Lapset ry

- Unicef: Meidän oikeutemme

- Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

- Pelastakaa lapset - esittelyvideo

Tärkeitä sivuja

- Security Track

- [https://apps.myzef.com/resources/groupoy/lqk564/index.html?](https://apps.myzef.com/resources/groupoy/lqk564/index.html?zef=fhzB64Jmw4ZvAlyNdVLjqscDcDBOhbAR9gMvflXBI_o)

- [zef=fhzB64Jmw4ZvAlyNdVLjqscDcDBOhbAR9gMvflXBI_o](https://apps.myzef.com/resources/groupoy/lqk564/index.html?zef=fhzB64Jmw4ZvAlyNdVLjqscDcDBOhbAR9gMvflXBI_o)

Järjestyssäännöt

- Järjestyssäännöt

- Järjestyssäännöt + pelisäännöt

Poissaoloanomus

- Poissaoloanomus

Ruokalista

- Ruokalista

6C

MEIDÄN LUOKKAMME!

HYÖDYLLISET LINKIT

KiVa-koulu --> kysely

SECURITY TRACK

OFFICE365

ORIMATTILAN OPETUSSUUNNITELMA; LUOKAT 3-6

SANOMAPRO

WILMA

OPPIAINEET

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

LUKUDIPLOMI

LUKUDIPLOMIN KIRJALISTA

YHTEISKUNTAOPPI

YHTEISKUNTAOPPI

USKONTO

Avustusjärjestöt

Unicef

Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

Mitä UNICEF tekee?

Amnesty International

Mitä Amnesty tekee?

Pelastakaa Lapset ry

Unicef: Meidän oikeutemme

Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

Pelastakaa lapset - esittelyvideo

Erytysluokanopetus

Erytinen tuki

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Erytysluokat lukuvuonna 2017-2018

Esi-E (luonnos)

1E

Lukuvuosi 2017 - 2018

Hyödyllisiä linkkejä

Kasvio (luonnos)

2E

Tervetuloa luokkamme sivuille!

3-4 E

Luokkamme esittely

Äidinkieli

Englanti

Kuvis

Liikunta

Matematiikka

Uskonto

Ympäristöoppi

Kasvion kasvit

Ilma

Ilmakokeita

Ilman ominaisuuksia

Valo

Valokokeet

Näkemiseen tarvitaan valoa

5-6E

Ylli

Luokka 5-6E

Hyödyllisiä nettisivuja opiskelun tueksi:

7E

IMG_8696.JPG (luonnos)

Äidinkieli

Historia

8E

8E

9E (luonnos)

TAO Jaana (luonnos)

TAO Jaana 2017-2018

kuvaamataito (luonnos)

TAO Pirkko (luonnos)

Kuvat (luonnos)

Huoltajille (luonnos)

TAO Virva

Tervetuloa TAO Virvan sivuille

1-2 E-luokkien vuosikello (luonnos)

Toimintoja ja tapahtumia lukuvuoden sisällä (luonnos)

Aineenopetus

Hyödyllisiä linkkejä opetukseen

Asiakirjastandardi aineenopetuksessa

Kielitoimiston ohjepankki

Kielitoimiston sanakirja

Biologia

7. luokka

E-oppikirja

Koekertaus

Koekertaus

Kpl 8-11

Kpl 8-11

8. luokka

Kasvien kasvattaminen

Kasvio

Digikasvio - ohje

Kasvion kasvit

kasvion kasvit vuosiluokilla 1-6.

Perinteinen kasvio

Koekertaus

Kappale 3 ja 10. + vihko

Kappaleet 1-7, 12

Lajintuntemuskokeet

Metsätyypit

Tunti- ja kotitehtävä

Mallitaulukko

Puulajikävely

Puulajikävely

9. luokka

Umpierityselin

Koekertaus

Koekertaus kappaleet 1-4

Koekertaus kpl 5-8

Koekertaus kappaleet 9-13

Englanti

Joonas

8A English

Adverbs

Adverbeja (Justas, Otto ja Roope)

Adverbien vertailu (Johanna, Noora ja Viki)

Modal verbs

Be able to (Siiri, Timo ja Ridvan)

Modaaliapuverbit must, can ja could (Tuuli, Laura ja Petra)

Have to (Niilo, Niko ja Pyry)

Chapter 18A

Exercise list (MOK)

Exercise List

Etsi tekstistä -moniste

Chapter 18A (key)

18A MOK (key)

18A (Key)

Etsi tekstistä -moniste (key)

Konditionaali ja ehtolause

Oppimateriaalia

Word lists

Word Test 1

Word Test 2

8B English

Adverbs

Adverbeja (Miki, Kaapo)

Adverbien vertailu (Maisa, Ronja ja Janette)

Modal verbs

Have to (Nikke ja Lassi)

Modaaliapuverbit must can ja could (Maija, Emma ja Heidi)

Be able to (Nuutti ja Santeri)

Chapter 18A

Exercise list (MOK)

Exercise List

Etsi tekstistä -moniste

Kirjoitelma

Chapter 18A (key)

18A MOK (key)

18A (Key)

Etsi tekstistä -moniste (key)

Konditionaali ja ehtolause

Oppimateriaalia

Word lists

Word Test 1

Word Test 2

6C English

Instructions

There is / There are

Jimi, Heta ja Kaapo

Kun sanot englanniksi jossakin on jotakin, aloitat lauseen there is/ there are. Paikan ilmaiset lauseen lopussa. Esimerkkejä: There is an apple on the table. There are monkeys on the tree. opetusvideo There is - There are

English Grammar Rules singular noun =1 asia plural noun=monta asiaa uncountable noun =asioita joita ei voi laskea yksin oppilaille=

opetustuokio

Opetustuokio there is/there are

Artikkelit a/an/the

jesse, nico ja piitu

Persoonapronominit

Nea ja Sara

Esimerkkejä

Adverbit

Elina, Jenica ja Osku

ADVERBIT

6B English

Instructions

There is / There are (Lenni, Rasmus S. ja Atte)

there is / there are

There is, there are

Opetusvideo (There is, there are)

Artikkelit a/an/the (Enna ja Erica)

artikkelit a an the

harjoitustehtävä

Persoonapronominit (Saara ja Helmi)

Persoonapronominit

Esimerkkilauseita

Harjoitus tehtäviä

Adverbit (Jessika ja Venla)

Adverbit

Adverbi

Riitta

Class 5

Class 5 : Project on Australia and New Zealand

Class 3A

A pencil case project by class 3 A

Class 3B

A pencil case project by class 3 B

Class 3C

A pencil case project by 3 C

Fysiikka

7. Fysiikka

Laser-valon eteneminen veden ja ilman rajapinnassa

Ääneen liittyviä simulaatioita

8. luokka

Energia

energianlahteet.xlsx

Energiantuotanto

Liike

EV3-tiedosto liikkeen tutkimiseen

9. luokka

Sähköopin kotikoe

Historia (luonnos)

Kemia

7. luokka

Seitsemännen luokan kemiaan liittyviä linkkejä

Aktiivihiehellä toimivat vedenpuhdistimet (Tekniikan maailma)

Pitäisikö muovikassin käytöstä potea syyllisyyttä (Tekniikan maailma)

Olomuodot ja olomuodonmuutokset

9. luokka

Päätöprojeetit

Projektityöskentely

Raportin laadintaohje (sisällön näkökulmasta)

Raportin asetteluohje

Lähdeluettelon ohje

9A (lukuvuosi 2016-2017)

9A:n päättöprojektit

9D (lukuvuosi 2016-2017)

9D:n päättöprojektit

9A (lukuvuosi 2017-2018)

9A:n päättöprojektit

9C (lukuvuosi 2017-2018)

Ryhmät, aiheet ja aikataulu

Kotitalous

7 A

7 B

7 C

7 D

7 E

Leivontakurssi

Laskiaispullakilpailun satoa

Team #Bullabojat

Team Hearts

Team Wauwapullat

Team Äijäpullat

Kuvataide (luonnos)

Monialaiset opinnot, 3 -luokat

Liikunta

KOULUJENVÄLISET KILPAILUT 2017-2018

7. luokka

7ACE/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA marras-joulukuu

8. luokka

8AB/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA

9. luokka

9ABCE/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA

Maantieto

Maantieto

7. luokka

E-Oppikirja

Geomedia

7. luokan geomediasisältöjä

Koekertaus

Kpl 1-5. Maapallo, alkuperäiskansat, pinnanmuodot ja sisäsyntyiset tapahtumat

Kpl 6-10. Lämpövyöhykkeet, vuodenajat, kasvillisuustyypit, Amazon, Brasilia ja La Platan maat

Kpl 11-15. Andien maat, Väli-Amerikka, hirmumyrskyt, Meksiko, kehitysmaiden ongelmia

Kpl 16-19. Anglo-Amerikka, väestö ja suurkaupungit

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Maailma

Mediaseurantataulukko

8. luokka

E-oppikirja

Euroopan paikannimistön harjoittelusivuja

Euroopan luonnonmaantieteelliset nimet

Liitteet:

Geomedia

8. luokan geomediasisältöjä

Koekertaus

Kpl 1-5. Eurooppa, nimistö, Alpit, vesistöt ja eroosio

Kpl 6-11. Unkari, ilmasto, kasvillisuus, maatalous, Ranska ja Beneluxmaat

Kpl 13-14. Välimeren alue, 16. Venäjä, 18. Iso-Britannia ja 19. Saksa + tehtävämonisteet!

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Eurooppa

Mediaseurantataulukko

Teemakartta

Euroopan väentiheys

Eurooppa-valtiot_karttapohja.jpg

Euroopan väentiheystaulukko

9. luokka

E-oppikirja

Suot - mielle-/ajatuskartta

Geomedia

9. luokan geomediasisältöjä

Koekertaus

Kpl 1-3. Suomi, kallioperän kehitys ja kivilajit

Kpl 4-6. Jääkausi ja maankohoaminen

Kpl 4-6 Jääkausi ja maankohoaminen ajatuskarttapohja

Kpl 7-10. Ilmaston kehitys, suot, sisävedet ja Itämeri

Kpl 11-13. Ilmasto, sää ja ilmaston muutos

Kpl 14-16. Kartat ja maisema-alueet

Kpl 17-19. Väestö ja kaavoitus

Kpl 20-24. Alkutuotanto, jalostus ja palvelut sekä energia- ja liikenneverkko

Trysunda - maankohoamisen mallintaminen

Trysunda

Trysundan maankohoamisen animaatio

Trysunda 5983eaa

Trysunda 5483eaa

Trysunda 4983eaa

Trysunda 4483eaa

Trysunda 3983eaa

Trysunda 3483eaa

Trysunda 2983eaa

Trysunda 2483eaa

Trysunda 1983eaa

Trysunda 1483eaa

Trysunda 983eaa

Trysunda 483eaa

Trysunda 0017jaa

Trysunda 517jaa

Trysunda 1017jaa

Trysunda 1517jaa

Trysunda 2017jaa

Mediaseuranta 2017

Mediaseuranta 2017

Mediaseurantataulukko

Mediaseurantakartta

tietotaulukko.jpg

Teemakartta

TEEMAKARTTA – VÄENTIHEYS SUOMESSA MAAKUNNITTAIN 2018

Väentiheystaulukko 2017

Orimattilan väestö

Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väestövertailu ja Orimattilan väestödiagrammi

Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väkiluvut kasvoivat

Orimattilan väestötietoja

Malli: Väestönkehitys Orimattila

Ohjekuva_Orimattilan_väestö_ikäluokat_muuttujien_valinta

Orimattilan väestö ikäluokittain 2016

Henna

Henna - uusi kaupunki Orimattilaan

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Suomi (luonnos)

Mediaseurantataulukko

Turva

Matematiikka

Murtolukuharjoituksia

Murtolukujen johdantoa

Rakenna murtolukuja

Vertaile murtolukujen suuruuksia

Peruskoulun matematiikkakilpailu 2016

Peruskoulun matematiikkakilpailun tulokset 29.10.2015

Musiikki

7. luokka

Kuuntelupäiväkirja

Kuuntelupäiväkirja

Musiikin arviointi

Musiikin arviointi

8. luokka

9. luokka

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus yläkoulussa ja TET

TET

Ammattivideoita

Ruoka-alan ammattivideoita

OPPIMESTA

Hyödyllisiä linkkejä

Opintopolku

Kun koulu loppuu

Pisterajat yhteishaussa kevät 2017

Erkko-lukio

Koulutuskeskus Salpaus

Lahden lukiot

Lahden yhteiskoulun lukio

SDO - Suomen Diakoniaopisto

Kela

Tutustu ammatteihin

Ammattinetti

Teknolohiateollisuus

Ammatinvalinta

Ammatinvalinta

Ammatinvalintatesti

Ammattiosaaja

Ruotsi

Hanne

9.luokka (luonnos)

Kielenopetus muutoksessa

Kehittämistehtävä

Tekniikan hyödyntäminen opetuksessa

Oppimiskokonaisuus

7. luokka (luonnos)

Kappale 6 (luonnos)

Keskeiset sanat (luonnos)

Joonas

9BC Svenska

Yksilölliset tehtävät_Klick 9_kpl 19.pdf

TEHTÄVÄMONISTE 1_Klick 9_kpl 19.pdf

Konditionaali

Materiaalia konditionaalin opettelua varten

Kpl 18 sanasto 1

Att + infinitiivi (kpl 18)

Adjektiivin ja substantiivin yhteistaivutus (kpl 18)

Kpl 19 sanasto 1

Kpl 18 sanasto 2

Kpl 19 sanasto 2

Tekninen työ

käsityö 3-9 luokat

Katso instagramista #joktekninen kuvia eri vuosiluokkien oppilaiden tekemistä töistä. Saa seurata.Linkki:

<http://www.thepictame.com/instagram/joktekninen>

Tekstiilityö

Pyyhe ja purkkeja

Esiliina 6 lk

Reppu 7 lk

Pääsiäinen, liinoja, pupuja ja tipuja

Pannualunen ja leivinliina

Kaulahuivi 7 lk

Istuinrahit yhdistelmätyöt

Verkkarit pikkuveljelle 7 lk

Tarjotin 7 lk

Pupuja

Kangasruukkuja ja tipuja

4lk tyynyliinat

Terveystieto

7. luokka

Koekertaus

Päihdeparityö

8. luokka

Ravintoaineparityö

Ravintoaineparityö

Turvallisuus

Turvallisuustiedot ja -taidot

Koekertaus

9. luokka

Äidinkieli ja kirjallisuus

8B

kirjoitelmien palautus

Kirjoitelmien palautus

9A

9B

7B

Lyhytvalinnat

Leivontakurssi

Teknologia

Teknologia

Käyttöohje

Asimov

Teknologia

Innokas-kilpailun ohjeet 2017

XSumo

Freestyle jatkosarja

Freestyle alkeissarja

Valinnaisaineet

Valinnaisaineopas 2015

Saksa (luonnos)

vTiT

Tietotekniikka valinnaisaineena

Uskonto

Uskonto 9. luokka

Etiikan esitelmä 9A

9A Itsemurha

Etiikan esitelmä 9B

Etiikan esitelmä 9C

Yhteiskuntaoppi

Laaja-alainen erityisopetus

Oppilaan oikeus osa-aikaiseen erityisopetukseen

Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen

Osa-aikainen erityisopetus tuen eri tasoilla

Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa

Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona

Liitteet:

Outi Kivilevo (1-4)

Tervetuloa tutustumaan 1-4-luokkien laaja-alaiseen erityisopetukseen

Hyödyllisiä linkkejä

Äidinkielen linkkejä

Luki-Luukas

Ekapeli

Vinkkejä lukemisen harjoitteluun kotona

Opinaika

Matematiikan linkkejä

Tohtori Tulo

AbacoMath

Opinaika

OMIS-oppaat

Oppaat matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas lapsille matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas vanhemmille matematiikan oppimisvaikeuksista

Oppaat lukivaikeudesta

Opas lukivaikeudesta lapsille

Opas lukivaikeudesta vanhemmille

Päivi Tuomala (5-6)

Osa-aikainen erityisopetus luokilla 5 - 6

Ajattelun taidot

Liitteet:

Luetun ymmärtämisen opettaminen

Liitteet:

Miten selvittää tarkkaavaisuushäiriön kanssa? - Vinkkejä vanhemmille

Liitteet:

Muisti

Liitteet:

Muksuoppi

Liitteet:

Oppimistaitolomake

Liitteet:

Tarkkaavaisuuden kehityksen tukeminen

Liitteet:

Tunnekortteja

Liitteet:

Työkalupakki

Liitteet:

Kaisa Vainikka (7-9)

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Suomi 100 -viikko

Vesopäivän suunnitelmat

Suomi 100-monialainen koko koulun teemaviikko 29.11.-5.12.2017 (ke-ti)

Opinto- ja luokkaretket sekä leirikoulut

Opintoretket

Luokkaretket ja leirikoulut

Poikkeavat opetusjärjestelyt

Työelämään tutustuminen (TET)

TET Jokivarren koulussa

Valinnaisaineet

Oppilaiden lyhytvalinnat keväällä 2018

Oppilaiden puolipitkät valinnat keväällä 2018

Oppilaiden pitkävalinnat keväällä 2018

Valinnaisaineilta 27.3.2018

Liitteet:

Valinnaisaineet Jokivarren koulussa

Valinnat keväällä 2018 - valmistautumista tulevaan lukuvuoteen

Koulukohtaisten valinnaisaineiden kuvauksia

Tässä kansiossa on alustavia kuvauksia koulukohtaisista lyhyistä ja puolipitkistä valinnaisaineista.

Taloudelliset resurssit

OVTES-vastuutehtävät

Erillistehtävät

Tuntikehyksen käyttö

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta myönsi lukuvuodelle tuntikehystä 1215 vuosiviikkotuntia

Joustava perusopetus (JOPO)

Joustava perusopetus

Erityiset opetusjärjestelyt

Perusopetuslaki §18

Erityiset opetusjärjestelyt

Poissaolot ja arviointi

Poissaolot ja arviointi

Vuosiluokkiin sitomaton opetus (VSOP)

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Hankkeisiin osallistuminen

Koulumme on mukana Orimattilan opetustoimen yhteisissä hankkeissa:

Kulttuurikasvatusohjelma

Tältä sivulta pääset kulttuurikasvatusohjelmaan

Opetus ja opetusjärjestelyt

Oppitunnit ja välitunnit

Päivittäinen koulu-aika:

1. tunti 08.20 - 09.05

2. tunti 09.10 - 09.55

Välitunti 09.55 - 10.10

3. tunti 10.10 - 10.55/11.10

4. tunti 11.00/11.15 - 12.00

Välitunti 12.00 - 12.25

5. tunti 12.25 - 13.10

6. tunti 13.15 - 14.00

Välitunti 14.00 - 14.15

7. tunti 14.15 - 15.00

8. tunti 15.05-15.50

Varsinaisia välitunteja on siis kolme ja kellonsoitto muistuttaa välitunnin alkamisesta ja päättymisestä.

Välituntien ajaksi on järjestetty valvonta, jota hoitavat opettajat ja avustajat yhteistyössä. Valvontavastuu on kuitenkin ensisijaisesti opettajalla.

Välitunnit vietetään koulun alueella, jolta poistuminen koulu-aikana on järjestyssäännöissä kielletty. Välituntisin ollaan ulkona. Poikkeuksena on erikseen sisätiloihin järjestetty välituntitoiminta, johon saavat osallistua erikseen määritellyt vuosiluokat. Kyseinen toiminta järjestetään pitkällä, 25 minuutin välitunnilla ja siitä tiedotetaan erikseen.

Lähtökohtana on, että koulupäivä vietetään koulualueella. Tästä syystä oppilasta ei lähetetä kotiin hakemaan unohtuneita varusteitaan, ellei tämä ole ehdottoman välttämätöntä. Koulupäivän aikana vastuu oppilaista on koululla, eli opettajilla ja rehtoreilla.

Kovilla pakkasilla oppilaat voivat olla sisätiloissa. Varsinaista pakkasrajaa ei ole, vaan sisällä olomahdollisuudesta ilmoitetaan erikseen. Ilmoituksen tekee joku rehtoreista tai heidän ollessaan estyneenä joku välituntivalvojista.

Tuntijako 2016

PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKO 2016 / Orimattila

Käyttöönottaja: vuosiluokat 1-6 elokuussa 2016, vuosiluokat 7-9 porrattain aikaan elokuussa 2017

YHTEISET OPPIAINEET	1.lk	2.lk	3.lk	4.lk	5.lk	6.lk	YHT. aisk.	7. lk	8. lk	9. lk	YHT. ysk.	KOKO	YHT.
Aidinkieli ja kirjallisuus	7	7	6	6	5	4	35	3	3	4	10	45	42
A1-kieli			2	2	3	2	9	2	3	2	7	16	
B1-kieli						2	2	2	1	1	4	6	
Matematiikka	4	4	4	5	4	4	25	3	4	4	11	36	32
Ympäristötieto	2	2	2	2	3	3	14					14	
Biologia								1	1	1,5	3,5	3,5	
Maantieto								1	1	1,5	3,5	3,5	
Fysiikka								1	1,5	1	3,5	3,5	
Kemia								1	1,5	1	3,5	3,5	
Terveystieto*								1	1	1	3	3	
Uskonto/valinnainen uskonto	1	1	2	1	1	1	7	1	1	1	3	10	
Historia					1,5	1,5	3	2	2		4	7	
Yhteiskuntaoppi**				1	0,5	0,5	2			3	3	5	
Musiikki	1	1	2	1	1	1	7	2			2	9	8***
Kuvataide	1	1	1	2	2	2	9	2			2	11	9***
Käsityö	2	2	2	2	2	2	12	3			3	15	11****
Lukua	2	2	2	2	2	3	13	2	3	2	7	20	
Kotitaito								3			3	3	
Taito- ja työväenalan valinnaiset				ks3, ks4, mu1				ks1	2	2	4	4	11****
Oppiaineohjelma								0,5	0,5	1	2	2	
VALINNAISET OPPIAINEET								0,5	4,5	4	5	9	
A2-kieli							0				0	0	
B2-kieli (vapaaehtoinen)***									4		4	4	
YHTEENSÄ	20	20	23	24	25	26	138	31	30	30	91	229	
ASETUS YHTEENSÄ (minimi 222)	38	22	24	24	25	26	134(140)	54(60)	30	30(30)	222(230)	222	140

* Annetaan opetetaan osana ympäristötieteen opetusta integroidusti vuosiluokilla 1-6.

** Yhteiskuntaoppia opetetaan luokilla 4-6 vähintään 2 vuorokautta ja vuosiluokilla 7-9 vähintään 3 vuorokautta.

*** Orimattilassa opittu valinnainen oppiaineiden tuntimäärä.

**** Sijotettu 7 tuntia oppiainevaike: aisk. KS 3, KU 2, MU 1 ja ysk. KS 1.

PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKO 2016 / TOIMINTA-ALUEITTAIN JÄRJESTETTÄVÄ OPETUS (TAO) / Orimattila

	1.lk	2.lk	3.lk	4.lk	5.lk	6.lk	YHT. aisk.	7. lk	8. lk	9. lk	YHT. ysk.	YHT.
Opetus toiminta-alueittain	20	20	24	24	25	26	138	30	30	30	90	238
OLA oppiainejakoisen opetus	20	20	23	24	25	26	138	31	30	30	91	229
ASETUS YHTEENSÄ (minimi 222)	38	22	24	24	25	26	134	54	30	30	222	222

Toiminta-alueittaisessa opetuksessa ei opiskella oppiaineita, vaan opetus järjestetään toiminta-alueiden mukaan. Toiminta-alueille ei ole määrätty vuosittaisia tai koko perusopetuksen aikana kehyviä vuosittaituntimääriä. Opetus ja sen painottuminen eri toiminta-alueisiin suunnitellaan vuosittain oppiainekohtaisessa suunnitelmassa (HCUKS).

Toiminta-alueet ovat:

1. Kielelliset taidot ja kommunikointi	2. Motoriset taidot ja hahmottaminen	3. Sosio-emotionaaliset taidot
4. Kognitiiviset taidot	5. Päätökselliset taidot	

Noudatetaan koko alakoulussa ja vaiheittain yläkoulussa seuraavasti:
 elokuusta 2017 alkaen 7. luokat,
 elokuusta 2018 alkaen 8. luokat ja
 elokuusta 2019 alkaen 9. luokat.

Valinnaisaineiden tuntijako

Valinnaisaineiden tuntijako Orimattilassa OPS2016

	7. lk	8. lk	9. lk
Minä ja meidän luokkamme	0,5	0,5	
Pitkävalinta taito- ja taideaine		2	2
Pitkävalinta		2	2
Puolipitkävalinta		1	1
Lyhytvalinta		1	
Lyhytvalinta			1
Yhteensä	0,5	6,5	6
			13

OPS:ssa määrätään kuntatasolla oppiaineet, sisällöt ja tavoitteet

Lukuvuosi-suunnitelmassa kouluittain määrättävää, OPS:ssa vain raamiteksti

Pitkävalinnat ja puolipitkävalinnat arvioidaan numeroin. Lyhytvalinnat arvioidaan hyväksyty/hylätty, mutta voivat vaikuttaa korottavasti emoaineen

Tekstiehdotus:

Valinnaisaineet sijoitetaan vuosiluokille 7-9 taulukon mukaisesti:

Seitsemännellä luokalla 0,5 vvh kuntakohtaista valinnaisainetta, jolla tuetaan opiskelutaitoja, yläkoululaiseksi kasvamista ja yhteisöllisyyttä. Jatkuu kahdeksännellä luokalla 6,5 vvh, josta vähintään 2 vvh taito- ja taideainetta. Valinnoista vähintään kaksi 2 vvh ja yksi 1 vvh valinta jatkuvat yhdeksännellä. Yhdeksännellä luokalla 6 vvh, josta vähintään 5 vvh jatkuu kahdeksannelta luokalta.

Tarjottavat valinnaisaineet voivat vaihdella lukuvuosittain ja kouluittain.

Tulee käyttöön vaiheittain:

elokuusta 2017 alkaen 7. luokat,
elokuusta 2018 alkaen 8. luokat ja
elokuusta 2019 alkaen 9. luokat.

Luokanopetus

Luokanopetus

Tälle sivulle avautuu yleisopetuksen luokkien 1-6 luokkasivut.

Pääosa alakoulun opetuksesta on *luokanopetusta*, eli luokan oma opettaja opettaa suurimman osan oppiaineista. Jokivarren koulu on *kaksi- tai kolmesarjainen*, eli rinnakkaisluokkia on kaksi tai kolme:

1A Sanna Koskelo
1B Nina Kosonen
1C Mika Anttila

2A Tiina Savolainen (sijaisena syyskuun loppuun asti Kirsimaria Lahtinen)
2B Jenni Humalisto

3A Mervi Aherto
3B Hanna Rantanen
3C Jouni Helppikangas

4A Tuomas Kauppinen
4B Kaisa Pelkonen

5A Katariina Jansson
5B Hannele Vinnamo
5C Natalia Pietikäinen

6A Kimmo Linsén
6B Timo Kalliokoski
6C Miia Heino-Mäkinen

Esiopetus (luonnos)

1A Sanna (luonnos)

Tervetuloa 1 C:n sivuille!

Luokassamme työskentelee yhteensä 19 oppilasta, 9 tyttöä ja 10 poikaa sekä luokanopettaja Sanna Koskelo.

Hyödyllisiä linkkejä

Lahden kirjallisuusdiplomi

Opinaika

SanomaPro

Wilma

Käsityöt

Kuvataidenäyttely

1B Nina

TERVETULOA 1B:n SIVUILLE!

Luokassamme opiskelee 17 ekaluokkalaista. Luokkamme sijaitsee D-talossa luokassa D13. Opettajana toimii Nina Kosonen ja laaja-alaisena erityisopettajana Outi Kivilevo.

Alla oleva siili koristaa luokkamme ovea. Siilin piikit on tehty kädenjäljistä ja töppösissä on oppilaiden nimet.

Hyödyllisiä linkkejä

BINGEL

EKAPELI

KIRJAKUJA

OPIN AIKA

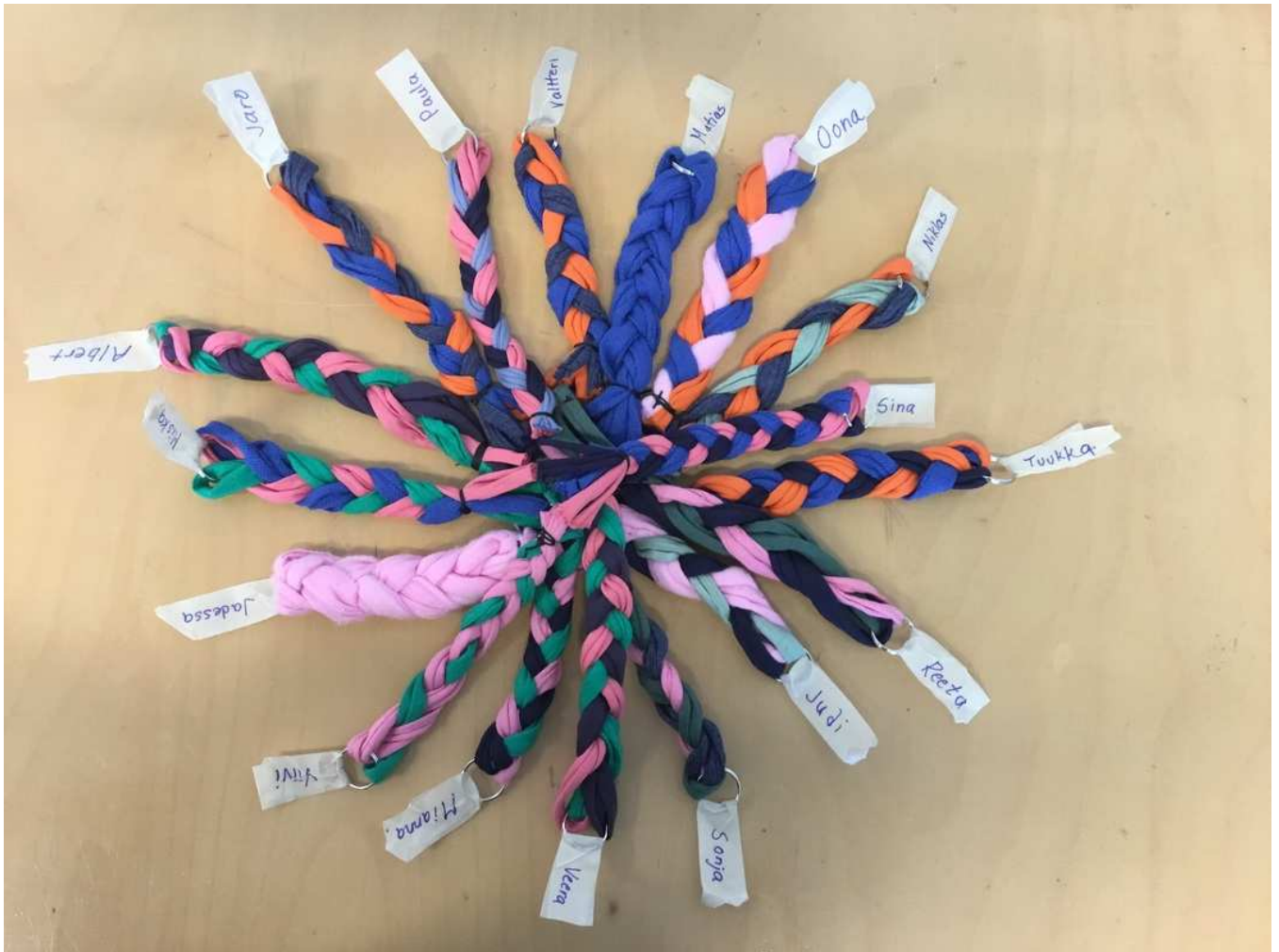
WILMA

Kuvagalleria

Veljeni Leijonamieli/Katlan luolassa

Avaimenperät

Taulut

Lumiukot

Lumiukot

Lumiukot

Kettu hangella

Väriportaat

Pehmot

Pehmot

Partasuut

Tonttuikkuna

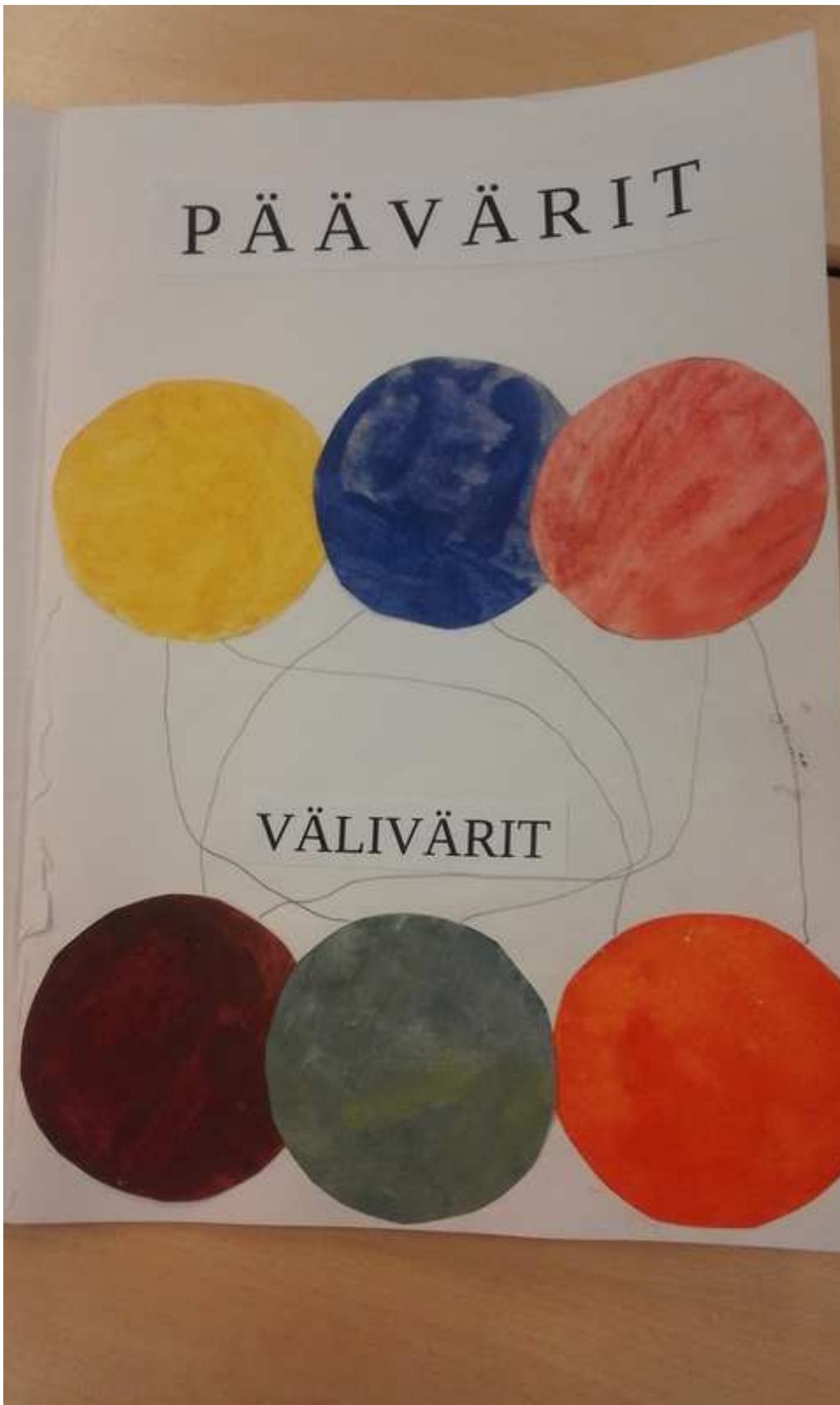
Saapas-työ, elokuu 2017

20170927_085958.jpg

Pää- ja välivärit, syyskuu 2017

Tästä työstä vain yksi esimerkki kuvattuna.

image.jpg

Ihmiskirjan luurangot

liikuntasuunnitelma kevät 2018

Liikuntasuunnitelma

Joulun jälkeen aloitamme ulkoliikunnan ja pyrimme sään niin salliessa olemaan ulkona hiihtolomaan asti.

Sukset ja luistimet kannattaa siis katsastella jo kuntoon. Tarkemmat viikkokohtaiset liikuntasuunnitelmat tulevat wilman kautta.

Viikoilla 11-14 sisäliikuntaa (t-paita, sortsit/leggingsit, suihkupyöhe, hiuslenkki pitkille hiuksille)

Viikoilla 15-16 uimaan (uikkarit, pyöhe, laudeliina, uimalasit, jos on ja hiuslenkki pitkille hiuksille)

Viikosta 17- 22 ulkoliikuntaa (säänmukainen varustus)

Äidinkieli

Pehmotarinat

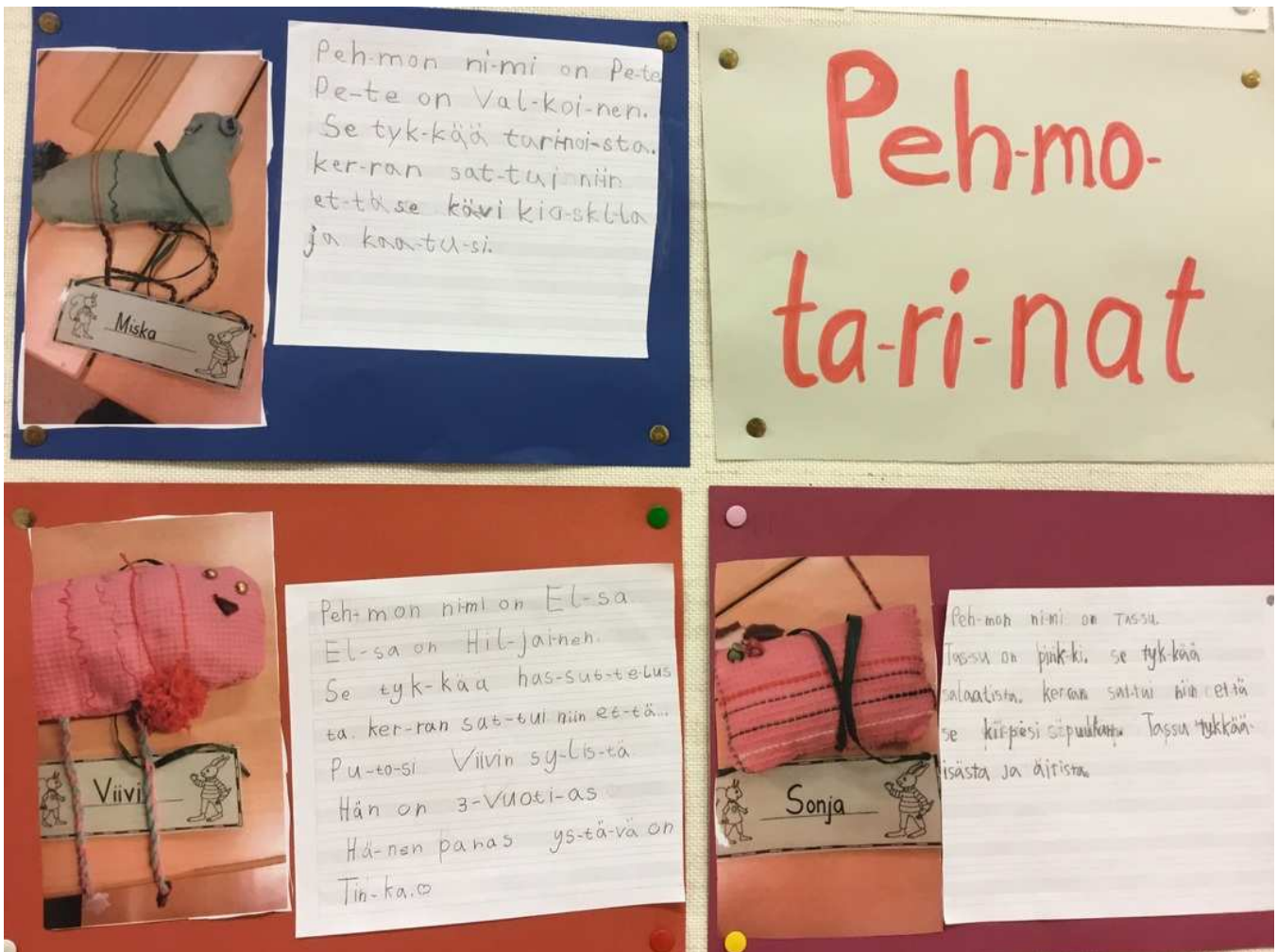

image.jpg

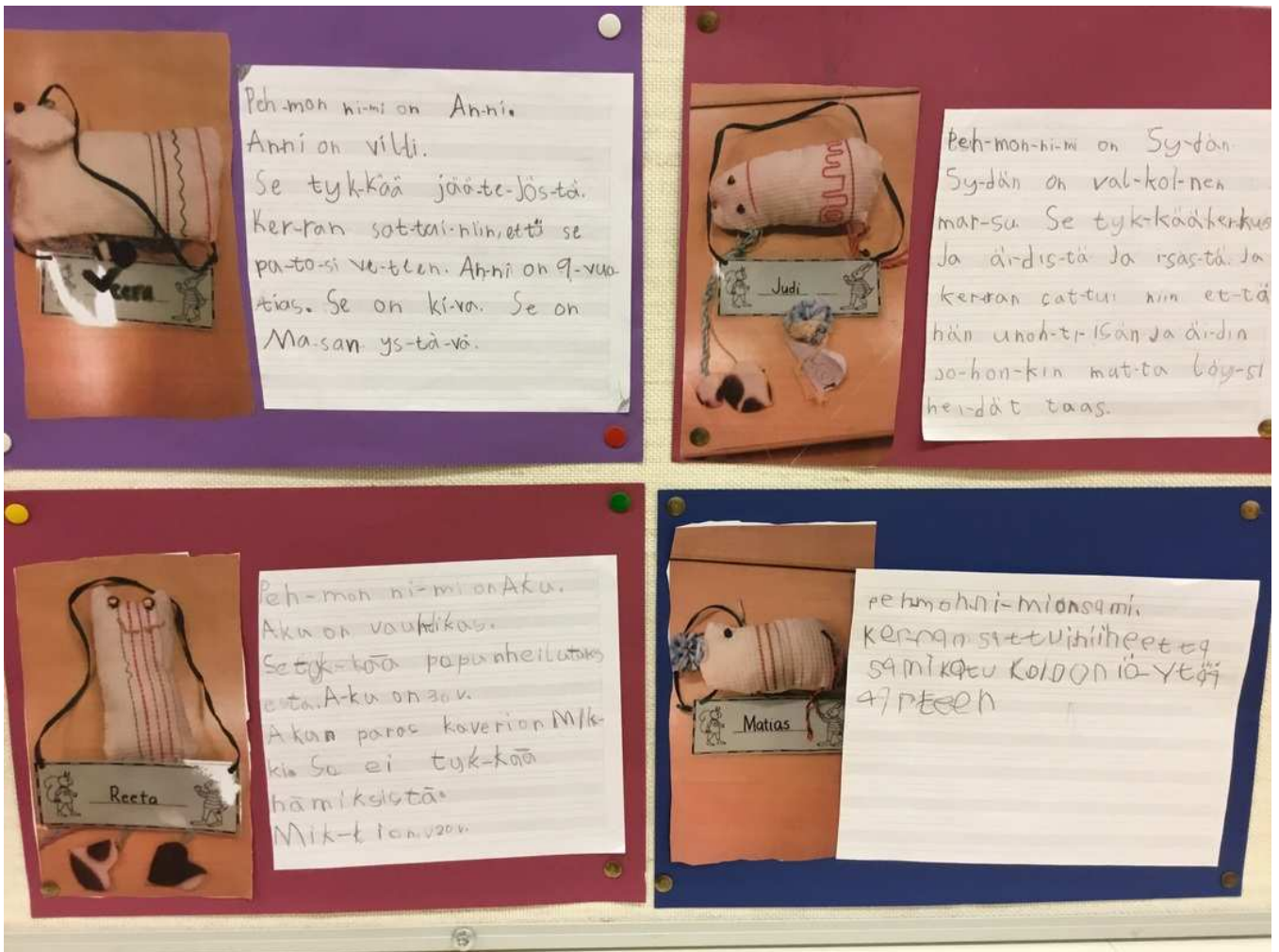

image.jpg

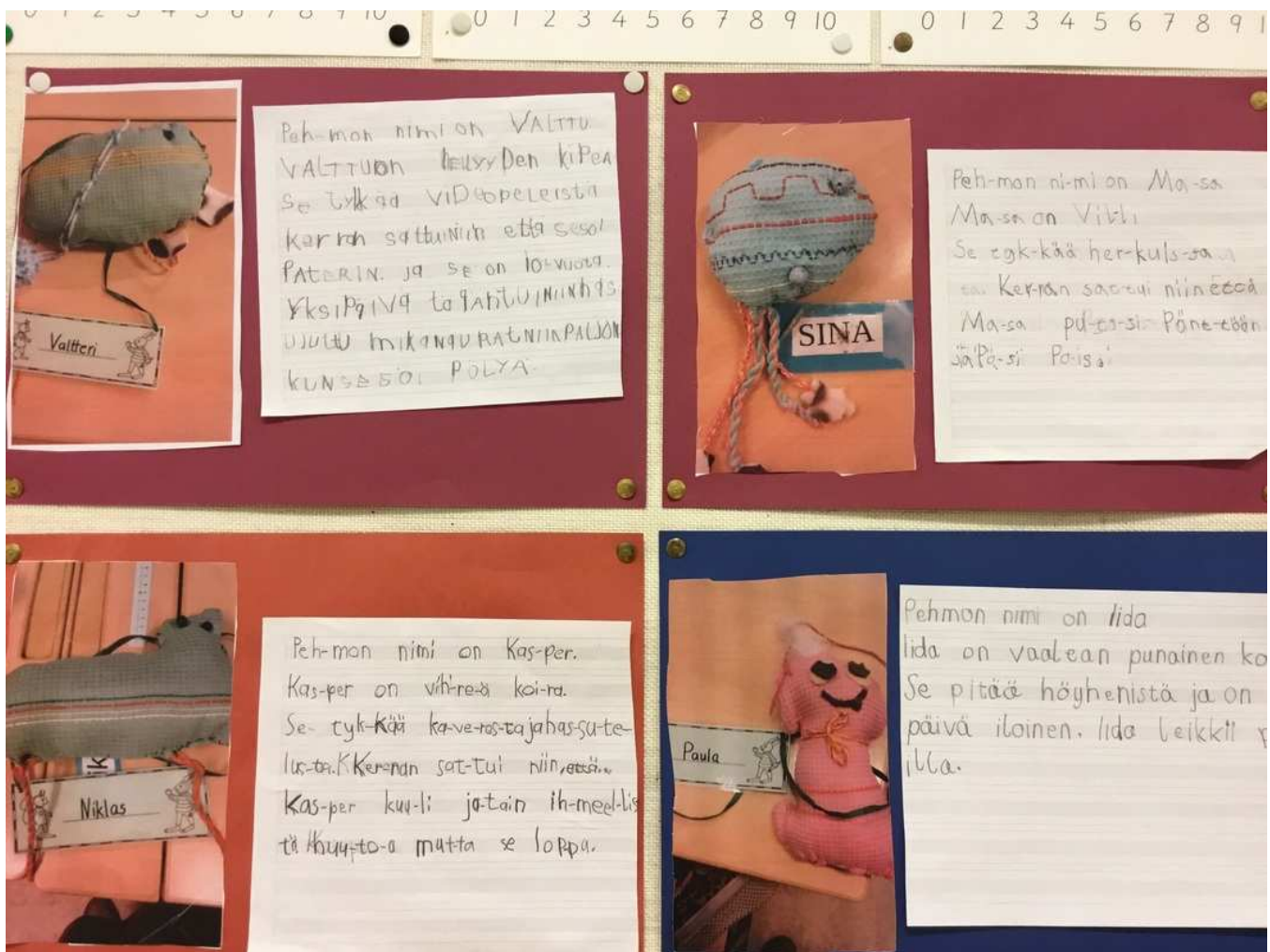

image.jpg

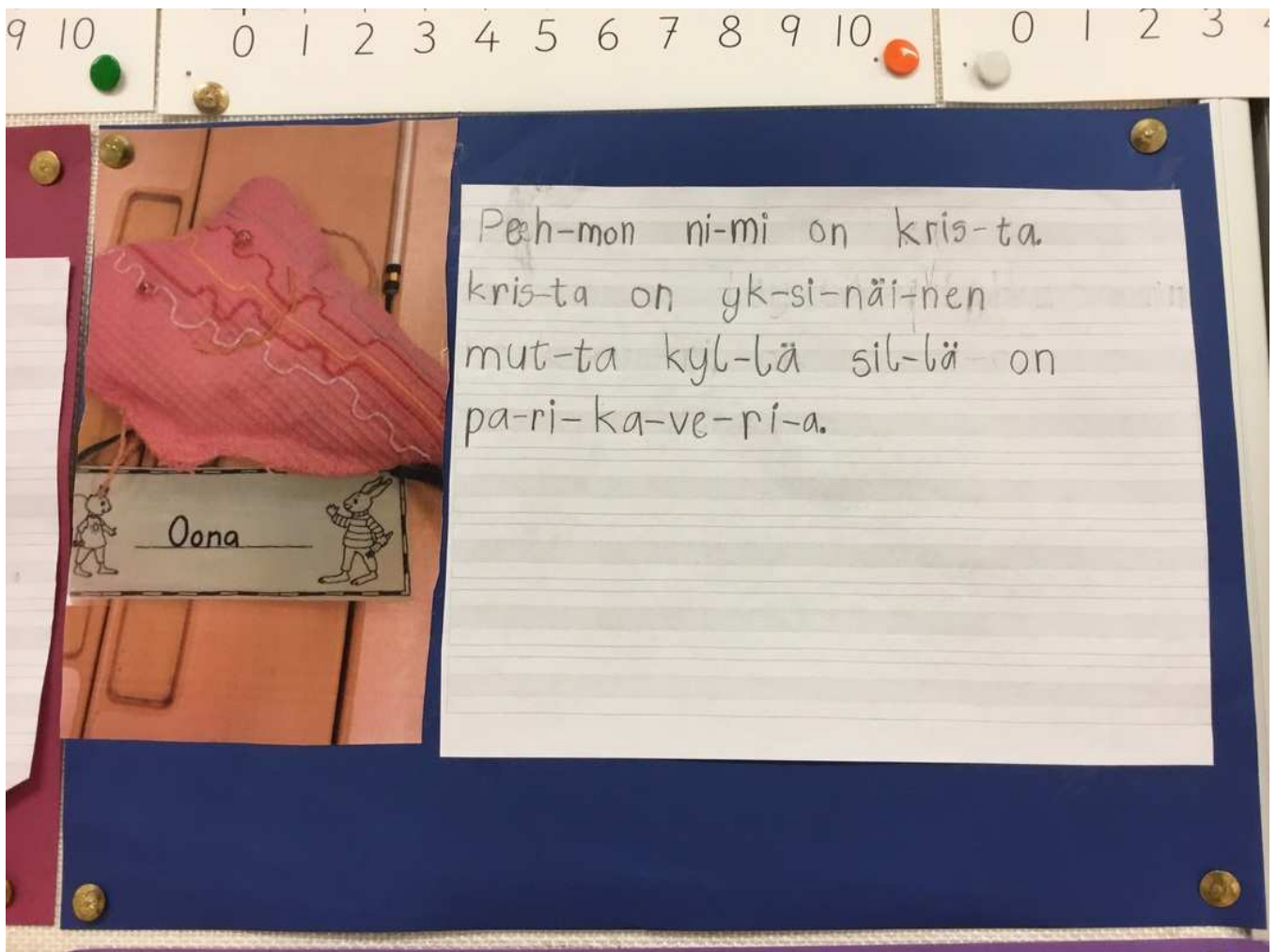

image.jpg

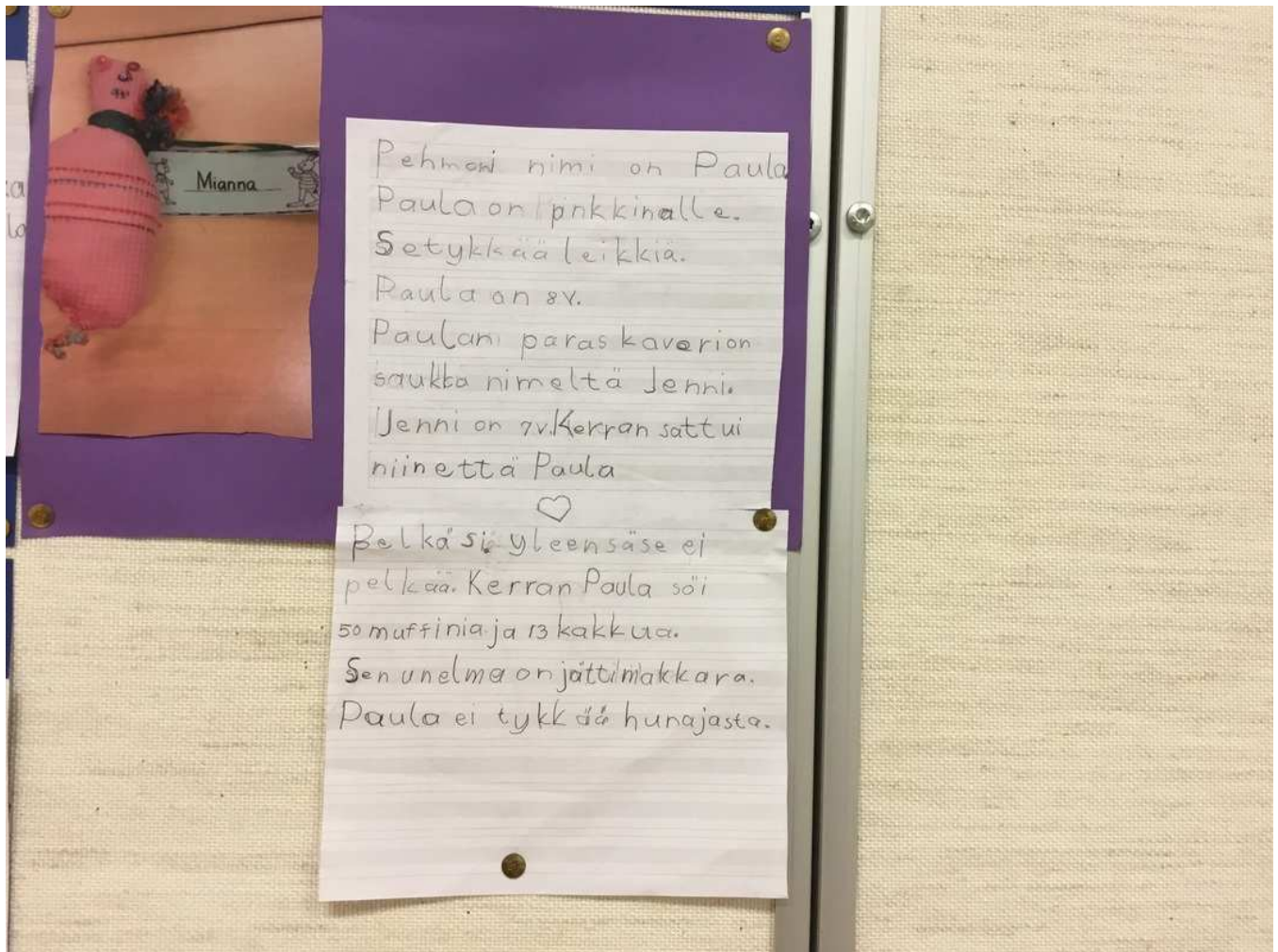

image.jpg

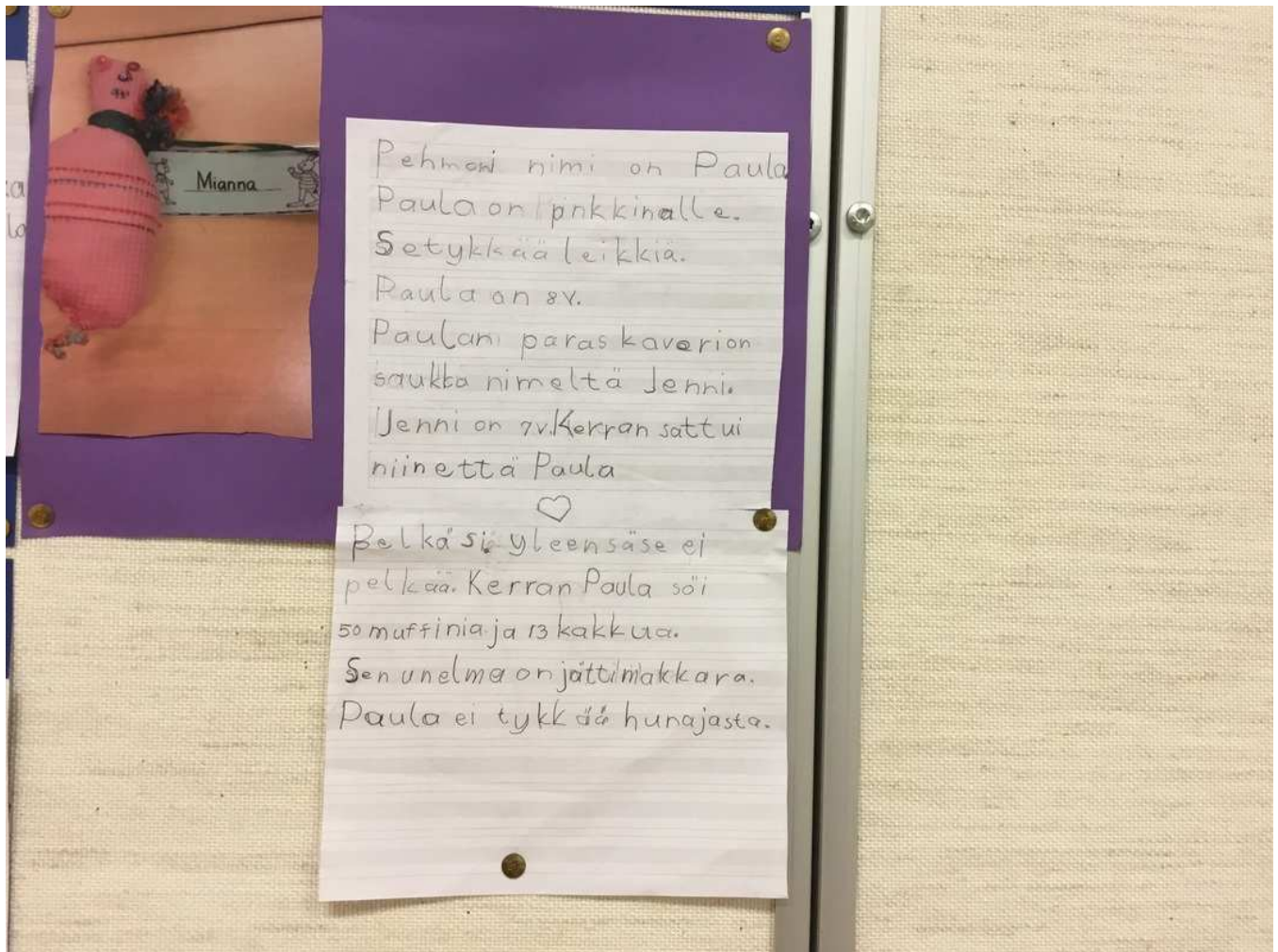
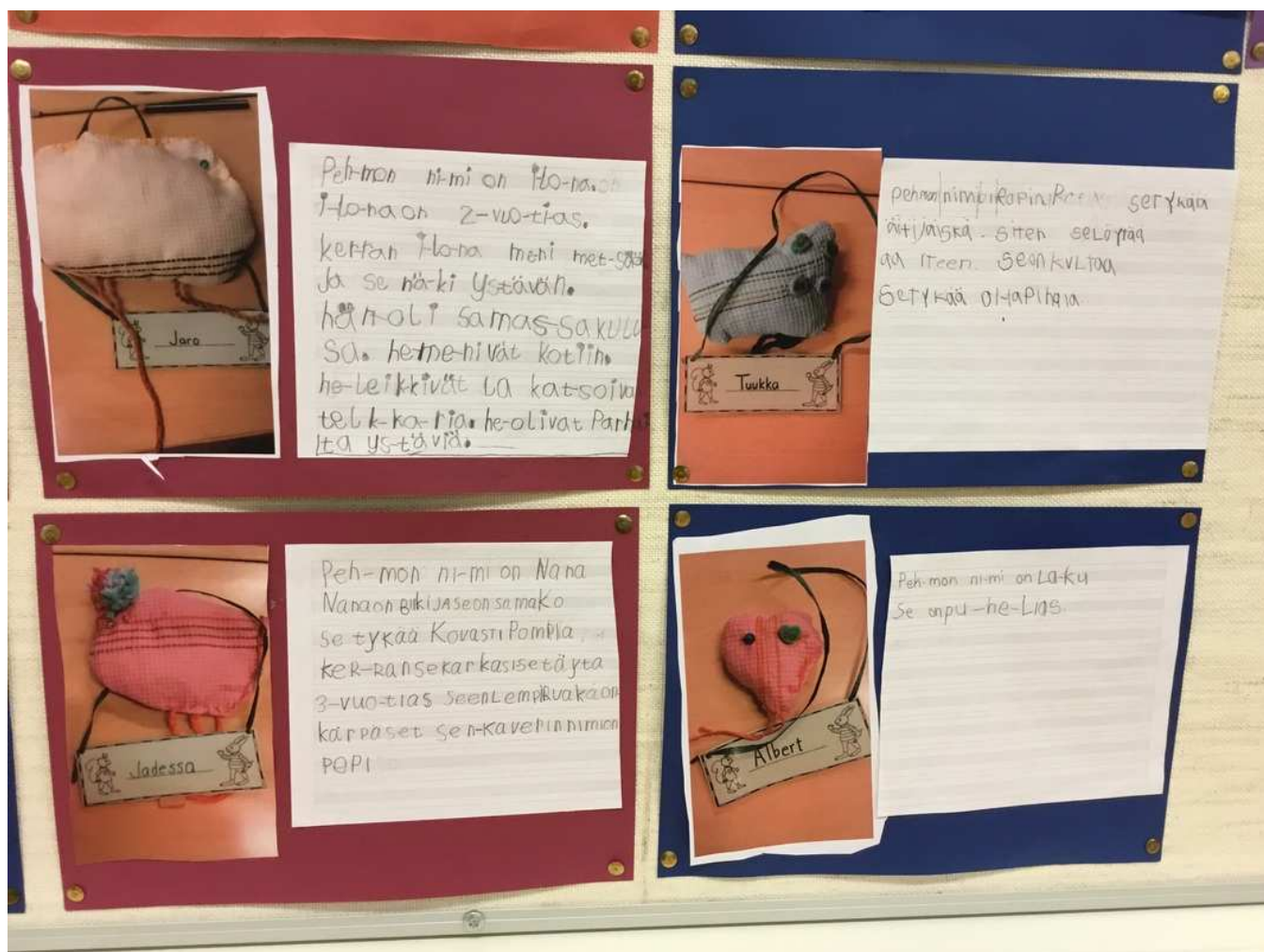

image.jpg

Kasvio

Koivu

KOIVU
1.9.2017
Käkelä
Jokivarren koulu
1.lk

Vaahtera

Vaahtera
1.9.2017
Käkelä
Jokivarren koulu
1.Ik

Ketunleipä

Ketunleipä (käenkaali)

7.10.2017

Herrala

Jokivarren koulu

1.lk

1C Mika (luonnos)

1C luokka 2017-2018

Hei!

Luokassamme opiskelee tänä lukuvuonna 17 oppilasta. Opettajana toimii Mika Anttila.

Hyödyllisiä linkkejä oppimiseen

Koodaaminen

https://drive.google.com/file/d/0BzU_ZzSqcLN9a00wejRITENXWEU/edit

Näillä korteilla opit koodaamaan Scratch -sovelluksessa

<https://scratch.mit.edu/>

Scratch

<https://studio.code.org/>

Code.org - Koodaustehtäväsarjoja, jotka vaikeutuvat. Harjoitteissa tehdään esimerkiksi oma peli tai taideteos oppien samalla ohjelmoinnin perusteita.

Matematiikka

<https://ekapeli.lukimat.fi/>

Ekapeli

<http://sivullinen.kapsi.fi/koulu/matikka/tohtori.html>

Tohtori Tulon kertotaulut

<http://www.kolumbus.fi/mm.salo/LinkitMatikka.htm#Kertolaskuja>

Kertotauluharjoituksia

<http://www.otavanoppimateriaalit.net/tuhattaituri/>

Tuhattaiturin tehtäviä

<http://www.perunakellari.fi/ma.html>

Perunakellarin matematiikan tehtäviä

Sekalaisia

<http://opinaika.fi/>

Opinaika

<http://papunet.net/pelit/pelit>

Papunetissä on monenlaisia pelejä

<https://online3.typingmaster.com/login?id=fsc8r5mm>

Näppistaituri

https://www.oppijailo.fi/lapset_ja_nuoret

Oppi ja ilo tarjoaa monenlaisia harjoitteita

Suomen kieli ja kirjallisuus

http://peda.net/veraja/konnevesi/lukio/ophhanke2010/pelit/aidinkieli/3-4_luokka

Tehtäviä suomen kieleen ja kirjallisuuteen

http://users.edu.turku.fi/mmaalto/luetun_yymmartaminen/

Luetunymmärtämisen taitojen harjoittelu

<http://www.kolumbus.fi/mm.salo/LinkitAidinkieli.htm>

Suomen kielen ja kirjallisuuden tehtäviä

Ympäristöoppi

http://papunet.net/_pelit/_tarinat/kuvakirja/lue/Kierr%C3%A4tyspeli_valokuvilla

Kierrätystehtävä

<http://www.perunakellari.fi/hyonteisvisa.htm>

Hyönteisvisa

<http://www.perunakellari.fi/ym.html>

Perunakellari: luonnontieteet

Oppilastöitä

2A Tiina (luonnos)

2B Jenni (luonnos)

Tervetuloa 2B-luokan sivuille

3A

Tervetuloa 3A- LUOKAN SIVUILLE!

Luokassamme opiskelee 22 oppilasta. Luokkaa opettaa luokanopettaja Mervi Aherto.

Hyödyllisiä linkkejä

Opinaika

Wilma

3B

Tervetuloa 3B:n sivuille!

Jokivarren koulun 3B -luokassa opiskelee 23 oppilasta.
Luokkaa opettaa LO Hanna Rantanen.
Meidät löytää Pikkukoulun luokasta D206.

Hyödyllisiä linkkejä

Wilma

Äidinkieli

Kuvataide

3C Jouni (luonnos)

3 C (luonnos)

Luokassa on 22 oppilasta, joista poikia on 13 ja tyttöjä yhdeksän. Luokkatilamme on C-siivessä luokassa C13. Luokkamme koulunkäyntiavustajana toimii Riitta-Liisa(Rita) Ojala.

Luokanopettajana toimii Jouni Helppikangas
Luokanopettaja, Terveystiedon opettaja, Liikunnanohjaaja
p. 044 781 3634
jouni.helppikangas@orimattila.fi

Muita opettajia luokalla ovat:
englanti: Riitta Mäkinen(a-ryhmä) ja Katariina Launiala(b-ryhmä)
musiikki: Anniina Kaikkonen
käsityö: Juhana Raappana(tekninen) ja Liisa Lappalainen(tekstiili)

Liikuntasuunnitelma (luonnos)

(luonnos)

19. syyskuuta 2017 klo 12.41

Ohessa liikuntasuunnitelma syyslomaan saakka. Oppitunnit alkavat ja loppuvat aina koululla. Tuntien loppuksi peseydytään ja vaihdetaan kuivat vaatteet ylle.

15.9. Yleisurheilua koulun hiekkakentällä

22.9. suunnistusta Jymylinnan maastossa

29.9. suunnistusta Jymylinnan maastossa

6.10. suunnistusta Jymylinnan maastossa

13.10. ulkopelejä/leikkejä koululla

20.10. ulkopelejä/leikkejä koululla

23.-27.10 SYYSLOMA

[0 kommenttia](#)

4A

KiVa-kysely

<http://data.kivakoulu.fi/opptilannekartoitus/index.php?lang=finnish>

Koulutunnus: jokivarren

Salasana: zvbdmu

Huikkeasti hopeaa futsalista!

[2 kommenttia](#)

Luokan esittely

Tervetuloa 4A:n luokkasivuille. Luokallamme opiskelee 25 oppilasta ja opettajana toimii Tuomas Kauppinen (044 781 3639)

4A blogi

Ruokalista

[0 kommenttia](#)

Kiva-Peli 4lk.

Hyödyllisiä linkkejä

Näppistaituri

Bingel oppimisympäristö

Euroopan maantieto

Perunakellari

WILMA

SANOMAPRO

s a n o m a p r o

Äikkä

Kokeeseen kertaaminen

Kirjoita seuraava verbi oikeassa persoonamuodossa: ostaa.

Minä ostan

Sinä ostat

Hän ostaa

Me ostamme

Te ostate

He ostavat

Passiivi: Ostetaan

Kirjoita seuraava verbi oikeassa persoonamuodossa kielteisenä: Hyppiä

Minä en hypi
Sinä et hypi
Hän ei hypi
Me emme hypi

Te ette hypi
He eivät hypi
Passiivi: Ei hypitä

Muuta seuraavat virkkeet mennessen aikamuotoon.

Minä maalaan taloa – Minä maalasin taloa.

Meillä on kivaa – Meillä oli kivaa

Minä en hypi – Minä en hypinyt

Taivuta seuraavat adjektiivit vertailumuodoissa.

Kaunis – Kauniimpi – Kaunein

Suuri – Suurempi – Suurin

Hyvä – Parempi – Paras

Kiva – Kivempi - Kivoin

Korvaa ylimääräinen sana pronominilla.

Jussi maalasi taloa. Jussi (**HÄN**) tuli iloiseksi.

Kalle ja Ville hyppivät. Kalle ja Ville (**HE**) loukkaantuivat.

Lukudiplomi**4. LUOKKA**

Luetaan yhteensä kahdeksan kirjaa: viisi lastenkirjaa, yksi runokirja, yksi sarjakuva ja yksi tietokirja.

Lastenkirjat

Aarnio, Reeta: Maan kätkemät / Veden vanki / Virvatulen vartijat / Tuulien taikuri
Blyton, Enid: Viisikko –sarja
DiCamillo, Kate: Taikurin norsu / Desperon taru / Eetu Keinäsen ihmeelliset seikkailut
Kallioniemi, Tuula: Valopäiden veljeskunta
Kaskela, Markku: Olen Matias, lammaskoira / Puistolan vihreät kunnaat
Kolu, Siri: Me Rosvolat -sarja
Lindgren, Astrid: Ronja Ryövärintytär / Veljeni Leijonamieli
Mäki, Harri István: Dark Dante ja Mustan kuun lapset / Dark Dante ja Hamletin polku
Mäkipää, Jari: Etsiväkerho Hurrikaani -sarja
Niemi, Saara: Hekla säntää kesään / Heklan kuusi päivää
Noronen, Paula: Supermarsu -sarja
Peltoniemi, Sari: Kissataksi / Kerppu ja tyttö
Seppälä, Anne: Topi -sarja
Stanton, Andy: Herra Gummi -sarja
Veirto, Kalle: Henkka ja Kivimutka -sarja
Venho, Johanna: Okulus -sarja

Runot

Mörö, Mari: Helokki ja hiirenvirna / Äkkihäly
Niska, Heikki: Peikkovaara / Satakieli ja lakaisukone
Nuotio, Eppu: jokin kirjailijan runokirjoista
Ravanti, Leena: Ketunhäntä kainalossa

Sarjakuvat

Colfer, Eoin: Artemis Fowl
Fogeli: Puupään parhaat -sarja
Juba: jokin Minerva
Majaluoma, Markus: Sairaani siisti kipsi
Sfar, Joann: Pikku vampyyri menee kouluun

Tietokirjat

Biesty, Stephen: Kullan jäljillä
Campbell, Guy: Ihanko totta? merkillisiä luuloja, sekaannuksia ja väärinkäsityksiä
Hietamies, Leena: Lapsen kesäkirja: parhaat puuhavinkit
Luoto, Leena: Oman pihan ötökät
Marttinen, Tittamari: Viivi Pusun oma kirja
Mikkanen, Raili: Majakat ohoi!
Muumilaakson kuvasanakirja: suomi-englanti
Pulli, Elina: Sporttilajeja
Würmli, Marcus: Nuoret luonnontutkijat -sarja
Jokin Merkurius -sarjan kirja (esim. Allaby, Michael: Ihmeellinen sää)

NäppisTaituri

HELSINGIN SANOMAT

Vuorosanojen merkitseminen

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/138>

Kielioppijuttuja

Kirjaimista ja äänneistä

Vokaalit = a, e, i, o, u, y, å, ä, ö

Pitkä vokaali = Kaksi samaa vokaalia peräkkäin.

Konsonantti = Kaikki loput kirjaimet.

Kaksoiskonsonantti = Kaksi samaa konsonanttia peräkkäin.

äng-äänne = Esimerkiksi Helsinki, Mongolia, Hanko, Singapore

Vierasperäiset kirjaimet = b, c, f, g, q, w, x, å ja z.

Lukudiplomi

Lukudiplomi

4. LUOKKA

Luetaan yhteensä kahdeksan kirjaa: viisi lastenkirjaa, yksi runokirja, yksi sarjakuva ja yksi tietokirja.

Lastenkirjat

Aarnio, Reeta: Maan kätkemät / Veden vanki / Virvatulen vartijat / Tuulien taikuri
Blyton, Enid: Viisikko –sarja
DiCamillo, Kate: Taikurin norsu / Desperon taru / Eetu Keinäsen ihmeelliset seikkailut
Kallioniemi, Tuula: Valopäiden veljeskunta
Kaskela, Markku: Olen Matias, lammaskoira / Puistolan vihreät kunnaat
Kolu, Siri: Me Rosvolat -sarja
Lindgren, Astrid: Ronja Ryövärintytär / Veljeni Leijonamieli
Mäki, Harri István: Dark Dante ja Mustan kuun lapset / Dark Dante ja Hamletin polku
Mäkipää, Jari: Etsiväkerho Hurrikaani -sarja
Niemi, Saara: Hekla säntää kesään / Heklan kuusi päivää
Noronen, Paula: Supermarsu -sarja
Peltoniemi, Sari: Kissataksi / Kerppu ja tyttö
Seppälä, Anne: Topi -sarja
Stanton, Andy: Herra Gummi -sarja
Veirto, Kalle: Henkka ja Kivimutka -sarja
Venho, Johanna: Okulus -sarja

Runot

Mörö, Mari: Helokki ja hiirenvirna / Äkkihäly
Niska, Heikki: Peikkovaara / Satakieli ja lakaisukone
Nuotio, Eppu: jokin kirjailijan runokirjoista
Ravanti, Leena: Ketunhäntä kainalossa

Sarjakuvat

Colfer, Eoin: Artemis Fowl
Fogeli: Puupään parhaat -sarja
Juba: jokin Minerva
Majaluoma, Markus: Sairaana siisti kipsi
Sfar, Joann: Pikku vampyyri menee kouluun

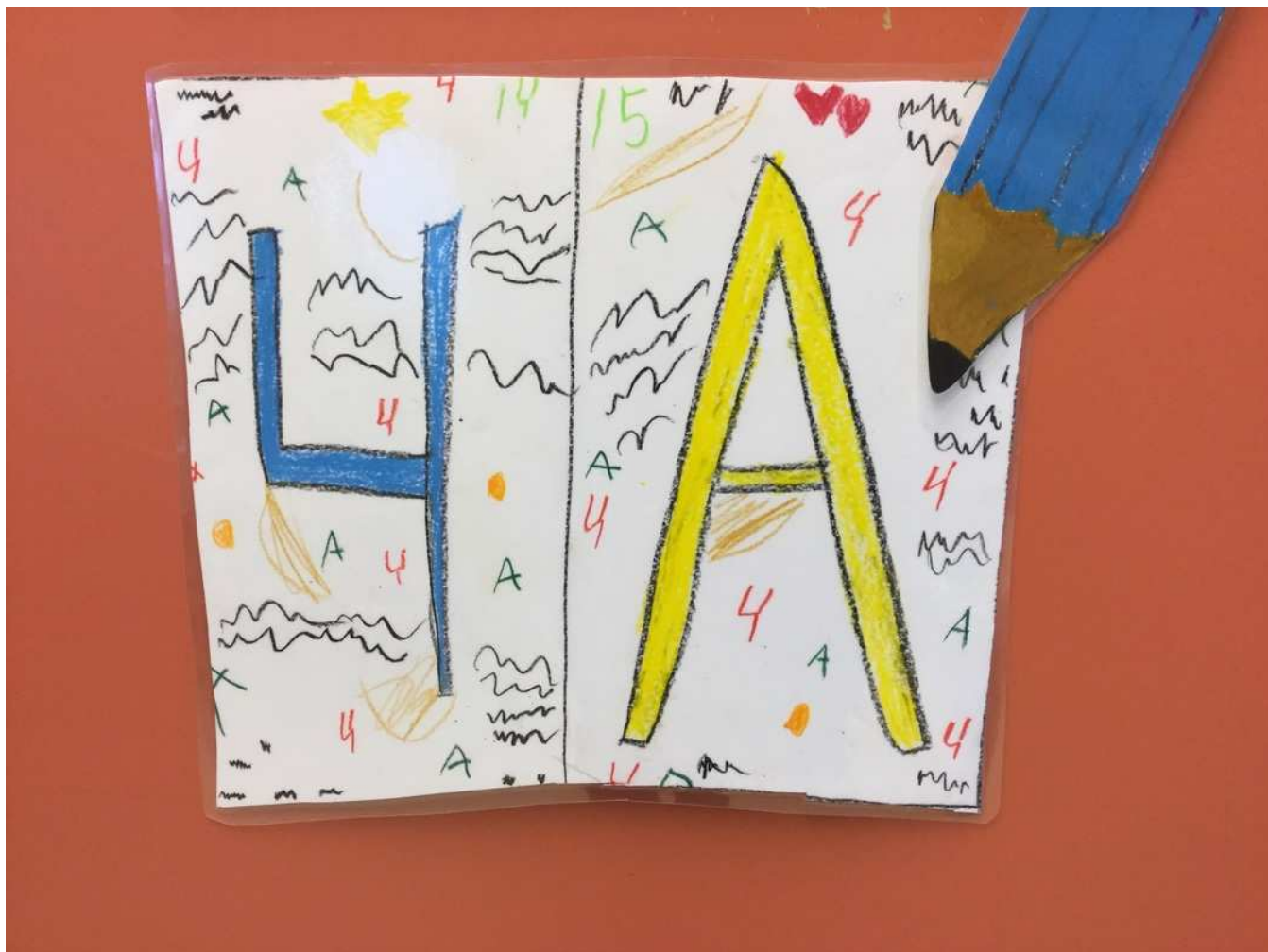
Tietokirjat

Biesty, Stephen: Kullan jäljillä
Campbell, Guy: Ihanko totta? merkillisiä luuloja, sekaannuksia ja väärinkäsityksiä
Hietamies, Leena: Lapsen kesäkirja: parhaat puuhavinkit
Luoto, Leena: Oman pihan ötökät
Martinen, Tittamari: Viivi Pusun oma kirja
Mikkanen, Raili: Majakat ohoi!
Muumilaakson kuvasanakirja: suomi-englanti
Pulli, Elina: Sporttilajeja
Würmli, Marcus: Nuoret luonnontutkijat -sarja
Jokin Merkurius -sarjan kirja (esim. Allaby, Michael: Ihmeellinen sää)

Luokkalehti

Toimitus työssään

Blogi

4A blogi

Muistiinpanot Viikko 39 Karita Nino

Eläimet

hamsterit

Tänään tällä puhutaan hamstereista hamsterille pitää joka päivä vaihtaavesi ne ovat vilillä tuulella yöllä esm juoksee juoksupyörää ja pitää vikinää mutta onne vaan söpöjä ainahamsteri

[0 kommenttia](#)

Lemmikien hyöty ihmisille🐾

Monissa lemikeissä on paljon hyötyä.Lemmikit ovat söpöjä ja eri rotusia.Koirat voivat ohjata sokeita ihmisiä ja auttaa paljon.Lemmikit maksavat yleensä paljon.

Eläimet on elämää

- 1.Koirat on viksuja
- 2.kissat ovat ihania
- 3.lemmikit ovat aina oikeassa
- 4.oravat ovat hauskoja ja nopeita
- 5.possut ovat söpöjä
- 6.linnut ovat ihania kun ne lentää
- 7.kissa kehää koira kerjää
- 8.lepakot ovat yö eläimiä

[0 kommenttia](#)

Eläimet

Eläimet ovat söpöjä
Koirat on vihksuja

[0 kommenttia](#)

Eläinpalsta🐾

koirat on söpöjä ja niitten kanssa voi leikkiä ja käydä lenkillä.Joskus niitä pitää käyttää rokotuksessa kun on tarve.Koirille voi opettaa temppeja ja leikkejä.Koiria on eri rotuja esim pystykorva,mäyräkoira,saksanpaimenkoira ja on paljon muitakin rotuja.Koirille annetaan kolme kertaa päivässä ruoka ja vesi.Koirilla on myös erillaisia tehtäviä kuten poliisi koira, palomies koira ja metsästys koira.Minulla on söpö koiran pentu ja se on neljä kuukautta.Se on minulle rakkain lemmikki.Koirani nimi on Musti. Se riamastuu kun näkee ihmisiä ja se alkaa vinkua.Musti leikkii kaikkien kanssa kenet se näkee ja kuulee.Koirat on parhaita lekki kavereitani jos on tylsää.Koirat voi olla silee karvasii tai pörrösi.Itse asiassa koirat on maailman parhaita koti eläimiä.Koirilla on hyvä kuulo ja näkö aisti .Koirien kanssa kannattaa olla koska ne tylsistyy ja se on huono juttu.Jos koira on tylsistyny niin pitäisi leikkiä sen kanssa että niillä on tekemistä.Koirien kanssa on hyvä leikkiä että ne oppii uusia juttuja ja tapoja. Koirat ovat viisaita eläimiä. Koirat on söpöjä lekki kavereita ja ystäviä. Eli kannattaa leikkiä koiran kanssa paljon ja opettaa.Koiria on myös erin värisiä esim musta,harmaa,valkoinen,vaaleen ruskee.Koiria voi myös käyttää näyttelyssä.Näyttelyssä kaikki koirat tekevät temppeja ja käymyös ratuja läpi.Koirat on sukua kettuille ja sussille.Sudet,ketut ja koirat osaa metsästää esim vaikka kauriin ja jänikset.Susilla,ketuilla ja koirilla on terävät hampaat joilla ne sitte syö lihat ja muut ruuat.Koirat osaa mielestäni vaikuttaa ihmisiä.Koirilla saatta olla oma lelu ja puruluu.Minun koiralla on puruluu,pehmolelu ja oma koppi jossa on peti ja äitin tekemä villa paita.Koira on minulle maailman ihanin leikki toveri varsinkin Musti.

Eläinpalsta🐾

Koiria on eri rotusia ja erin laisia.Meillä on saksanmetsästysterrieri ja sen nimi on Lola ja sillä on viisi pentua. Koirat ovat söpöjä sekä ihania.Koirilla on myös pehmeä turkki ja joillain voi olla myös kova turkki.

Meille jää yksi koiranpentu ja loput koiranpennut myydään mettastyskoira riggissä weisbuukissa.

Koirani lumi

Lumi on koirani ja se on aika villi, mutta ei kuitenkaan pentu. Lumi syö raksuja ja on minulle rakas koira.

Kirjoittanut: Nea

[4 kommenttia](#)

Koirat

Koirat ovat fiksuja, mutta joskus tyhmiä. Useimmat koirat ovat nopeitaja ja ne syövät paljon. Koirat ovat söpöjä tai kauniita. Koirat elävät noin 8-15 vuotiaaksi. Koirat nukkuvat paljon ja leikkivät paljon.

Eläimet

Harrastuspalsta

Pelejä.

Pelaaminen on harrastus. Pelejä voivat olla vaikkapa.
Geeteeaa,Mx gp,pixel gun 3d,Minecraft,fifa 16,

Lukeminen

Lukeminen on harrastus

Kirjoja ovat esim

Jaakko ja jättipersikka

Uppo nalle

Ja Kingi ja joulujen joulu

Sarja kuva on

Aku ankka

Aku ankka on yksi Suomen suosituimpia sarjakuvia.

Motocross

Motocross pyörien merkkejä ovat ktm,suzuki,tm,kawasaki,huksvarna ja honda. Kuutio tilavuuksia ovat 50,65,85,125,250,450 ja 500. Motocross pyöriä voi virittää vaikka minkä laisilla putkistoilla,sylintereitä tai paremmilla korotuksilla. Mutta crossi pyörään ei saa laittaa pitkää takasfingiä. Motocrossin maailman mestarina ovat olleet esim Ken Roczen,Antonio Cairoli,Romain Feber,Ryan Dunkey,Tim Gaiser,Eli Tomac ja Jeffry Herlings.

Kuski Aapo Rantanen. Pyörä ktm sx 65. Ihan vähä viriä.

kuvia

0 kommenttia

Karate

Karate on harrastus, jossa harjoitellaan itsepuolustusta.

koripallo

Donkki on tälläinen. Koripallo on suosittu harrastus

Uinti

Uinti on harrastus jossa ollaan vedessä. Uinissakin voi saada vammoja. Uinnissa voi uida perhosuintia, vapaauintia, sammakkouintia, koirauintia tai kissaintia.

0 kommenttia

Yleisurheilu

Yleisurheilu on usein yksin laji. Kuten vaikka keihäs pituushyppy tai vaikka korkeushyppy. Ne pitävät suorittaa yksin.

Harrastuksia

KORIPALLO

Koripallo on yksi monista harrastuksista. Kentällä on samaan aikaan 5 pelaajaa. Yksi pelaajista on takamies joka tuo pallon puolen kentän yli. Laitapelaajat eli laiturit. Toinen laitapelaajista avaa/syöttää takamiehelle ja juoksee laitaa. Toinen taas juoksee suoraan laitaa. Sitten on vielä sentterit. Sentterit juoksevat suoraan alas korin väliin eri puolille. Jos puolustaja rikkoo pelaajaa joka hyökkää niin siitä tulee virhe ja hyökkääjä saa 2 vapaaheittoa.

JÄÄKIEKKO

Kentällä on samaan aikaan 5 pelaajaa plus maalivahti.

PARKOUR

On monia harrastuksia, parkour on niistä yksi. Se on harrastus jossa tulee hiki ja opit huimia temppuja.

MOTOCROS

Motocrossissa voi olla joukkue tai yksilö kisoja crossi on rankka laji.

Se on myös vaarallinen

NÄYTTELEMINEN

Näyttelemisessä pitää olla heittäytyvä, rohkea ja sitoutunut.

LUKEMINEN

Harrastuksen ei aina tarvitse olla urheilullinen, esimerkiksi lukeminen. Se on hyvä harrastus ja auttaa koulussa.

[4 kommenttia](#)

Harrastuspalsta

Harrastuksia ovat esim. uinti, jalkapallo, motocross, koripallo ja jääkiekko.

Sinä voit harrastaa vaikka leikkimistä harrastuksen ei tarvitse aina olla urheilua.

Harrastuslajeja on maailmalla vaikka kuinka paljon.

Suomen kansallis urheilulaji on pesäpallo.

Harrastaminen on kivaa puuhaa jos laji on sinulle oikea. Kun mietit jotain lajia jonka haluaisit aloittaa mieti myös sitä että onko se sinun juttusi.

[6 kommenttia](#)

Jääkiekko

Jääkiekossa on kentällä 5 pelaajaa plus maalivahti.

liiga joukkueita ovat esim pelicans, ilves, kärpät, jyppi, kookos ässät ja HPK

[0 kommenttia](#)

Koripallo

Koripallossa on kentällä 5 pelaajaa. Yksi takamies, kaksi laitapelaajaa ja kaksi sentteriä. Koripallossa on myös sääntöjä. Orimattilassa on koripallo seura, Orimattilan jymy. Siellä on monenikäisille joukkueita.

Yksi suosituimmista koripallomerkeistä on Molten.

Motocross

Motocrossissa voi kuolla ja loukkaantua pahasti. Yksin ajaminen ei kannata. Mutta jos on paljon muita kuskeja niin se on turvallisempaa. Paitsi jos on paljon vetomiehiä niin silloin ei kannata mennä ajamaan.

tanssi

Tanssi kehittää tasapainoa.

Tanssi lajeja on paljon erillaisia esim baletti, show-tanssi ja kaikenlaiset katulajit.

Tanssia ei tarvitse harrastaa aina ryhmässä sitä voi myös harrastaa kotona.

[1 kommenttia](#)

Pelit

Battlefront

Battlefront on julkaistu vuonna 2016 Battlefrontissa on multiplayer moodi ja tarinamoodi tarina moodissa on 3 peliä

Agar.io alku

Agar.io on pallo peli.Siinä voi syödä toisia pelaajia.Ja kasvaa isoksi palloksi.Agar.io:ssa voi myös kasvaa syömällä pieniä palloja mitä tulee itestään mappiin.

Clash Royale

Clash Royale

Clash Royale on strategia peli. Se on melko vanha peli, mutta hyvä. Siinä on claanit. Kun olet kolme levelinen saat claanin auki.

CS:GO

Tietoa CS:GO

CS:GO on sotapeli, jossa ammutaan toisia. Pelin ikäraja on 16 vuotiaille koska siinä lentää verta ja siinä pystyy avata caseja joista saa skinejä aseisiin tai hyvällä tuurilla puukko. Puukko on yleensä yli 100 euroa, mutta avaimet maksaa ainakin 2 euroa joten ei kannata tuhata rahaa avaimii ja caseihin. Pelissä on paljon aseita. Minun lempiaseet ovat AWP ja AK47.

Minecraft

Jotain tietoa

Jänikset piti tulla Minecraftiin jo vuonna 2011, mutta siitä ei tykätty, joten ne tuli 2016. Herobrine ei ole ollut koskaan Minecraftissa vaikka 1.8 versiossa sanotaan, että Herobrine on poistettu, mutta Herobrine ei tule koskaan Minecraftiin.

Wither Netherstar ei voi hävitä maasta tai esim. räjähtää mitenkään. Se pysyy siinä niin kauan kun se otetaan. Witherin spawnaaminen on otettu inspiraatiota terraria pelistä. Witheri on eniten Hp:ta omaava mobi Minecraftissa. Kun Wither on menettänyt puolet healthistaan niin siitä tulee immuuni nuolille. Jos Wither osuu sinuun, saat Wither efektin eli paha myrkkyä. 1.4-2.1.5 versioissa Wither pystyi matkustamaan kaivoskärryssä. Wither nakee näkymättömät pelaajat.

Jos nimeät lampaan jeb niin siitä tulee sateenkaarilammas Lammas spawnaa vaaleanpunaisena 0.164% mahdollisuudella. Lampaan voi värjätä eri väriaineilla.

Minecraft

Minecraftissa voi pelata luovaa tilaaja survival tilaa. Luovassa tilassa voit lentää ja et voi kuolla. Survivalissa tarvitset ruokaa elääksesi. yön mobit voivat tappaa sinut ellet pakene tai teistele. minecraftissa on kaksi alotus ulkonäkö tyyppiä eli skiniä. jos nimesi kuulostaa tytöltä niin saat alex skinin jos nimesi kuulostaa pojalta saat stevenin. voi vaihtaa tarvittaessa skiniä netistä eri sivuilta. minecraft päivittyy aina välillä ja tulee uusia juttuja esim 12.2 versiossa on komento plokki jota ei saa normaalisti komento blokilla voi tehdä kaikenlaista esim spawnata jätti zombien ja vaihtaa vaikka päivästä yöhön. Minecraft on Ps 2 ps 3 ja ps4 ja koneella koneella voi pelata muitten kanssa mutta jos haluat pelata multissa sinun pitää kirjoittaa serverin nimi esim Hypixel on hyvä serveri suosius aloittelialle. Minecraftissa on demoversio jossa sinulla on tunti aikaa pelata. Normaalisissa versiossa

voit pelata niin kauan kun haluat ja olla luovassa. Kuvassa Steveni vasemmalla ja Alex oikealla

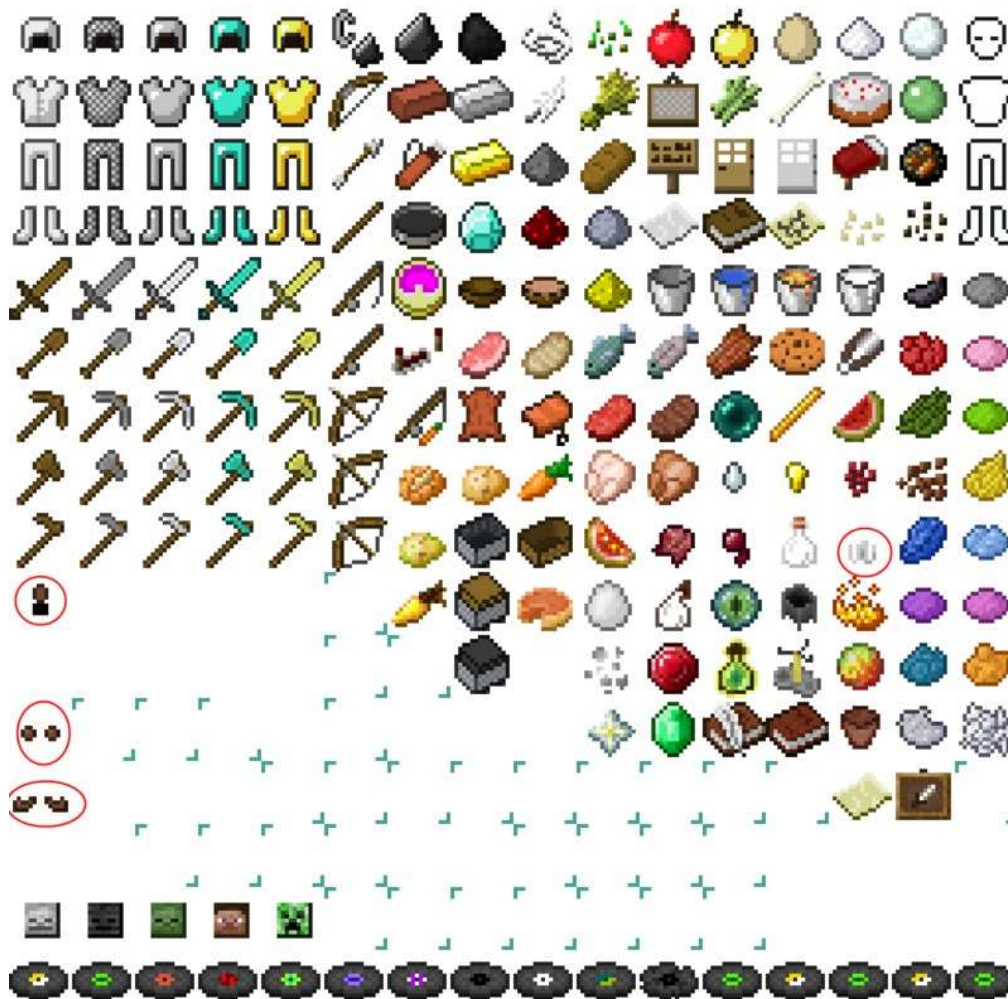
[1 kommenttia](#)

Serverit Minecraftissa

Play.opalmc.com Seuraava Play.minesuperior.com Seuraava mc-central.net Seuraava mc.snapcraft.net Seuraava pvp.Desteria.com

Välineet miekat yms...

Puumiekalla voi hakata 60 kertaa muita sitten se menee rikki. Kivimiekalla voi hakata 132 kertaa sitten se menee rikki. Kultamiekalla voi hakata 33 kertaa sitten se menee rikki. Rautamiekalla voi hakata 251 kertaa sitten se menee rikki. Timantti miekalla voi hakata 1562 kertaa sitten se menee rikki Axen, pixaxen, lapion, kuokan kaikki jutut ovat Tässä on osa minecraftin jutuista

Farming simulator17

Pelillä farmariksi

Farming simulator2017 on moderni maanviljely peli jossa pystyt viljelemään ohraa,kauraa,

Project cars 2

Project cars 2

Project cars 2 on autosimulaattoripeli, jossa pääset autourheilun maailmaan. Peli julkaistiin 22.9.2017. Siinä on 180 autoa, joilla voit ajaa. Siinä on monia automerkkejä, ja nopeita urheiluautoja. Pelissä ei ole maksavaa sisältöä. Kärkkäiseltä saat tämän pelin tietokoneelle hintaan 47,90. Saatavilla myös lahdessa! Playstation 4:ljälle ja Xbox one:lle saat tämän pelin hintaan 59,90. HUOM! Sopii vain windows10:nelle!
<https://www.projectcarsgame.com/> voit käydä katsomassa tätä peliä klikkaamalla linkistä.

0 kommenttia

Battlefront

Agar.io

Roblox

Roblox

Roblox on ilmainen **massiivinen monen pelaajan verkkopeli** (MMOG), jossa pelataan palikoista tehdyissä pelimaailmoissa. Robloxissa pelaajat itse luovat palikoista sekä **Lua**- koodauksista oman paikkansa ja julkaisevat sen muiden pelattavaksi Robloxin sivuille. Tämän takia Robloxin motto on "You Make The Game".

Peleissä on omat maailmat. Peliin astuessa pelaaja luo uuden maailman, jonne muut pelaajat ohjataan automaattisesti. Pelin rakennusvaiheessa tekijä voi itse määrittää, kuinka monta pelaajaa hänen maailmaansa voi samaan aikaan tulla käymään. Pelaajat koostuvat palikoista ja muodoista kuten tukasta, housuista ja paidoista.

Robloxin päämaja, josta käsin ohjelmointi- ja päivitystyöt hoidetaan, on **Kalifornian Piilaaksossa**.

Valuutat

ROBLOXissa on valuuttana ROBUXia, jotka toimivat esim. pelaajien tekemien paikkojen erilaisien lisäosien ja muun sälän kanssa. Valuutoilla voi ostaa myös erilaisia hattuja, paitoja, housuja, eri muotoisia ruumiinosia, erilaisia naamoja, erilaisia kädessä pidettäviä tavaroita esim. ase, miekka, kirja, ja niin edelleen, hahmollesi. Robuxeja voi myös ostaa oikealla rahalla.

Roblox poisti pelistä Tickets/TIX-valuutan huhtikuussa 2016.

Jäsenyydet

Builders Club (BC lyhenteeltään) on ROBLOXin ensimmäinen jäsenyys, joka julkaistiin kaikkia muita ennen. Tällä saat esim. 15 ROBUXia per päivä, 10 paikkaa aktivoituna samaan aikaan & pääset pelaamaan BC paikkoja & pystyt ostamaan BC tavaroita. Saat myös ominaisuuden myydä paitoja, housuja, t-paitoja,

vaihtamaan hattuja & rahaa pelaajien kanssa. Se maksaa noin 5,5€ kuukaudelta, mutta voit myös ostaa sen vuodeksi noin 53,25€:lla.

- Turbo Builders Club

Turbo Builders Club (TBC lyhenteeltään) on ROBLOXin toinen jäsenyys. Tällä saat esim. 30 ROBUXia per päivä, 30 paikkaa aktivoituna samaan aikaan & pääset pelaamaan BC paikkoja & pystyt ostamaan BC & TBC tavaroita. Saat myös ominaisuuden myydä paitoja, housuja, t-paitoja, vaihtamaan hattuja & rahaa pelaajien kanssa. Se maksaa noin 11€ kuukaudelta, mutta voit myös ostaa sen vuodeksi noin 79€:lla.

- Outrageous Builders Club

Outrageous Builders Club (OBC lyhenteeltään) on ROBLOXin kolmas, ja tällä hetkellä viimeinen jäsenyys. Tällä saat esim. 60 ROBUXia per päivä, 100 paikkaa aktivoituna samaan aikaan & pääset pelaamaan BC paikkoja & pystyt ostamaan BC & TBC & OBC tavaroita. Saat myös ominaisuuden myydä paitoja, housuja, t-paitoja, vaihtamaan hattuja & rahaa pelaajien kanssa. Se maksaa noin 18,30€ kuukaudelta, mutta voit myös ostaa sen vuodeksi noin 120€:lla.

BC, TBC ja OBC jäsenyyttä ei saa enää loppuelämäksi.

Tavarat ja esineet

Robloxissa on monenlaisia tarvikkeita, vaatteita ja muita käyttötavaroita joita voi ostaa pelin sisällä robuxeilla.

Pelaajat voivat julkaista paitoja & housuja, kunhan omistavat BC, TBC tai OBC jäsenyyden. He voivat myös myydä näitä ja tienata 70% sen hinnasta jokaisesta myydystä kappaleesta. Housut ja paidat menevät automaattisesti pois myynnistä jos BC, TBC tai OBC jäsenyys loppuu. T-Paitoja voi tehdä ilmaiseksi, mutta niitäkään ei voi myydä ilman minkäänlaista jäsenyyttä.

Joidenkin tavaroiden käyttöä on rajattu myyntimäärän, myyntiajan, kestävyuden tai itse valittavan hinnan mukaan. Nämä ovat nimeltään 'Limited Items'

<https://www.roblox.com/>

0 kommenttia

Ruoka ja juoma

Toimittajat

Toimittajat

Eläinpalsta: Ellen, Katariina, Maria, Nea, Minea, Samu, Iida

Harrastuspalsta: Meea, Tuikka, Helmiina, Aapo, Karita, Aino, Vilma, Karri

Urheilu: Onni K, Juho, Jimi

Ruoka ja juoma:

Pelit: Onni Y, Mikael, Juho T, Juho H

Vitsipalsta: Nino, Julia, Minette

Blogi: Järjestäjät

Päätoimittaja: Tuomas

Urheilu

Urheilu-uutisia

Uutisia

uutisia

...

Vitsipalsta

4.A parhaat vitsit

-Kuka on kenkäkauppiaan ihanneasiakas?

-Tuhatjalkainen

-Mikä on keltainen, jolla on mustia ja **punaisia** pilkkuja?

-Leopardi jolla on vesirokko

-Mitä eroa on mustilla ja kirjavilla kanoilla?

-Musti on **koira**

-Mikä on hitauden huippu?

-Kun etana jarruttaa kaartessa.

-Mitä yhteistä on Peter Panilla ja kalalla?

-Molemmat pelkäävät koukkua.

-Miehellä on ollut ongelmia noin vuoden ajan. Hän lähti lääkärille ja heti siellä lääkäri kysyi:

-Kuinka kauan sinulla on ollut oireita? Mies vastasi: No noin vuoden ajan.

Sitten lääkäri kysyi: Kuinka kauan olet ollut naimisissa?

Mies vastasi: Noin vuoden ajan...

Mitä eroa on Pelicansilla ja harakoilla?

-Pelicans ei juokse kiiltävien mitalien perässä.

mitä samaa on lihapullalla ja joulupukilla?

-molemmat on yhtä pyöreitä

Mikä on niskahieroja pahin asiakas?

-Suvi teräsniska

miksi sumopainija voittaa aina?

koska hän on niin pyöreä☺

Pekan ja Liisan vitsit

-Liisa näki kaupan ovelsa lehden jonka otsikko oli "Kuinka laihtua nopeasti" sitten hän sanoi Pekalle:

-Sinun pitäisi lukea tuo.

-Liisa kysyi Pekalta että "missä ryhmässä sä oot lätkässä?"

Pekka vastasi: "en mä oo lätkässä keheekää"

-Pekka kysyi Liisalta ,että "onko sulla kello nyt varmasti oikeassa?"

Liisa vastasi : -Ei ole, se on vasemmassa.

-Pekka oli ensimmäistä kertaa kirkossa. Papin kavutessa mustassa kauhtanassaan alttarille,

Pekka huusi kaikille: -Hei, kattokaa, Batman!

-Liisa ja Pekka menivät mustikkaan mutta Pekka ei mahtunutkaan

-Pekka kysyi Liisalta: Voitko sä saattaa mut kotiin?

Liisa vastasi: TYHMÄ!! Me asutaan samassa talossa!!!!!!

PIENIÄ KOMPIA JA ARVOITUKSIA

-Koira oli kiinni 3m pitkässä narussa ja 5m päässä oli iso luukasa.

-Kuinka koira pääsi luiden luo?

VASTAUS: Naru ei ollut kiinni missään.

-Vanha mies istui kannolla.

-Kuinka vanha mies oli?

VASTAUS: istuen.

- Jos pinossa on 10 perunaa ja niistä syödään 3.
- Kuinka monta perunaa pinossa on vuoden jälkeen?

VASTAUS: 7

- Eräällä miehellä on kolme poikaa ja jokaisella niistä on yksi sisko.
- Kuinka monta lasta miehellä on?

VASTAUS: 4 LASTA

- Mikä kasvaa jos otat siitä pois?

VASTAUS: KUOPPA

- poika oli kävelyllä ja kaupungissa oli sähkökatkos eikä kaupungissa ei toiminut valot ja pojalla ollut mitään heijastimia tai mitään valoa. Häntä kohti tulee auto ilman valoja, mutta juuri ennenkuin poika oli astumassa suojatielle, niin auto pysähtyy.
- Miten tämä on mahdollista?

VASTAUS: OLI PÄIVÄ

- Mikä kasvaa kun sitä ei ruoki ja tappaa tarpeeksi isoksi kasvettuaan?

VASTAUS: NÄLKÄ

Tämänhetkiset vitsipalstan kirjoittajat

MOI JA Tervetuloa vitsien pariin! Eli täällä me kirjoitetaan vitsejä yhdessä Ninon Julian ja Mineten kanssa ja luultavasti eri palstojen pitäjät tulee vaihtumaan joten me kolme ei siis olla aina täällä näitä vitsejä kirjoittelemassa. Lisäksi pari juttua: "Pekan ja Liisan vitsit" kertoo heidän elämästään ja mitä heille sattuu aina välillä tapahtumaan. Lisäksi meillä on "4. parhaat vitsit jonne tulee muita hauskoja vitsejä ja juttuja. Sitten on vielä "PIENIÄ KOMPIA JA ARVOITUKSIA" Joissa just sä saat miettiä oikeaa vastausta ennenkun katot sen. Toivomme että pidätte vitseistämme ja otatte ne ihan läpällä eli ei tosissaan. kaikenlaisia vitsejä nyt sattuu tapahtelemaan tänne aina välillä.
MOIKKA!!!!!!!!!!

Enkku

Linkejä englantiin

Kielioppiasioita

Kuvis

Oppilastyöt

Liikunta

Keilaaminen

Videosta voit katsoa keilaamisen perusasioita.

<https://www.youtube.com/watch?v=8Mq7Ih2LZlg>

Kevään juttuja

Pesis

Liikuntavinkkejä välkkäreille

Leikkejä kerhoon

Liikkuva koulu

Luontoliikunta

Moto-taituri

Palloilu

Ratoja

Voimistelu

Syksyn hommeleita

Move-testaus (5lk.)

Talvilajit

Ringette

Matematiikka

Yksikkömuunnokset

<https://www.youtube.com/watch?v=IpIdbyEn8yM>

<https://www.youtube.com/watch?v=Vf4Iqq6IRXY>

Code.ORG

<https://studio.code.org/sections/TXRWTJ> - KIRJAUTUMISSIVU

<https://studio.code.org/courses> - ILMAN KIRJAUTUMISTA TEHTÄVÄT KURSSIT

Ongelmanratkaisua

<https://peda.net/kotka/perusopetus/hakalan-koulu/luokkien-sivut/mari-ope/ongelmanratkaisua>

Huom! Sisällön on luonut Hakalan koulun opettaja Mari.

Opetusvideoita

Jakokulma

<https://www.youtube.com/watch?v=fq-eCf8k-l8>

Musa

Ohjeet esitelmään

Listaa ainakin seuraavat asiat:

- Bändin tai artistin aloitusvuosi/perustamisvuosi
- Suosituin albumi (levy) ja/tai suosituin kappale/kappaleet
- Jäsenet
- Kotimaa
- Musiikkityyli
- Breikkaaminen (milloin bändi tai artisti on noussut julkisuuteen)
- Miksi valitsitte juuri tämän bändin tai artistin ja mikä tekee siitä erityisen
- **Biisinäyte!**

<https://www.youtube.com/watch?v=Ck8zNTzvull>

YRITTÄKÄÄ KERÄTÄ MAHDOLLISIMMAN PALJON TIETOA JA ESITTÄÄ SE SELKEÄSSÄ MUODOSSA!

Koemateriaalia

Opettele rumpujen osat: Bassorumpu, lautaset (hi-hat), virveli, pikkutomit (ylätomit), lattiatomi (alatom), Crash.

Klikkaa kuvaa niin se muuttuu suuremmaksi.

Kitaran kielijärjestys ylhäältä alas (paksuimmasta ohuimpaan) = E A D G H E (Esko Aho Diggaa Golfista Halonen Ei)

Huom! Kuvassa B kieli on sama kuin H.

Opettele kuulon suojaamisen periaatteet = Miten voin suojata kuuloni, mikä vaurioittaa kuuloa.

Maamme

Fredrik Pacius

1. Oi maam-me, Suo - mi, syn - nyin-maa, soi, sa - na kul - tai - nen!

Ei laak-so-a, ei kuk-ku-laa, ei vet - tä, ran - taa rak-kaam-paa kuin

ko - ti-maa tää poh-joi - nen, maa kal - lis i - si - en. en.

2. Sun kukoistukses kuorestaan
kerrankin puhkeaa;
Viel' lempemme saa nouşemaan
sun toivos, riemus loistossaan,
ja kerran laulus, synnyinmaa,
korkeemman kaiun saa.

J. L. Runeberg
Suom. Paavo Cajander

Äänimaisema

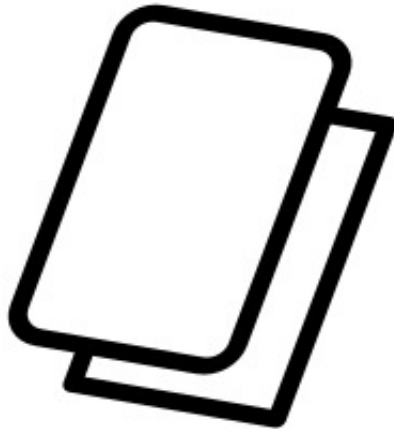

<https://www.youtube.com/watch?v=UNvKhe2npMM>

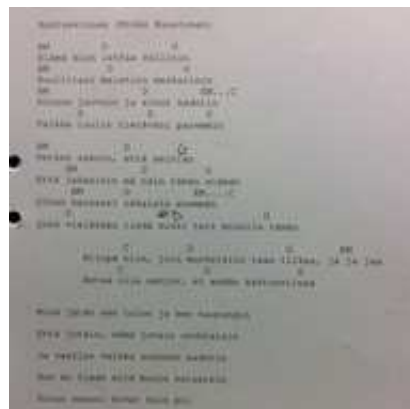
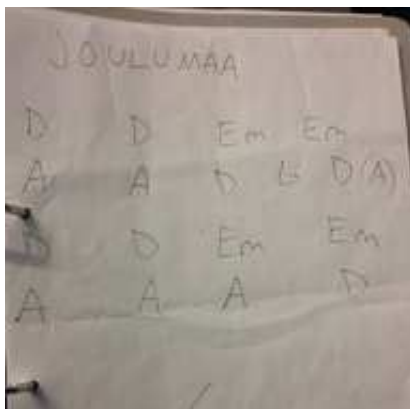
Biisit

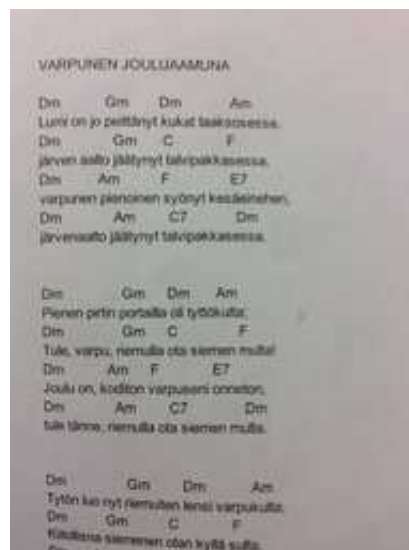
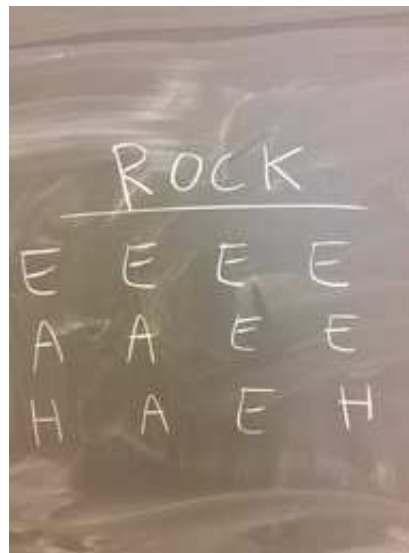
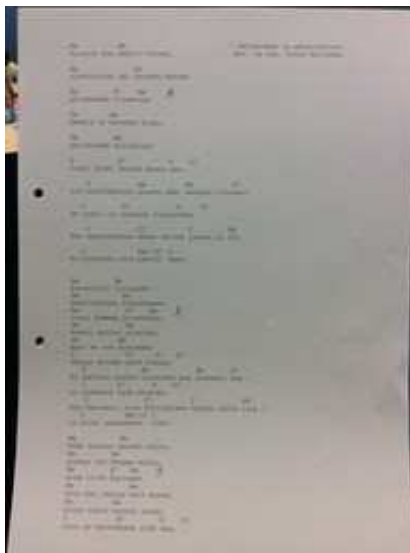
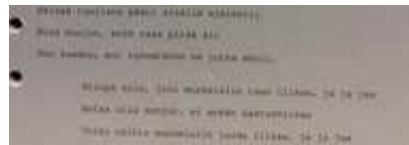
Päivänsäde ja menninkäinen

0 kommenttia

Nuotteja / sointulappuja

Soitettavat kappaleet Youtubesta

2015-2016 Bändikerhon biisit

Mikko Kuustonen - Kaktusviinaa

<https://www.youtube.com/watch?v=KwYLMepuxUo>

Tapio Rautavaara - Päivänsäde ja menninkäinen

<https://www.youtube.com/watch?v=MzheWNd65x4>

Dingo - Levoton tuhkimo

<https://www.youtube.com/watch?v=tHEKafMBEuA>

Dingo - Sinä ja minä

<https://www.youtube.com/watch?v=JMZrarpYGxQ>

J.Karjalainen - Mies jolle ei koskaan tapahdu mitään

https://www.youtube.com/watch?v=o8Ju8T8pA_E

Juha Tapio - Mitä silmät ei nää

<https://www.youtube.com/watch?v=IK8R9eETE2w>

Samuli Edelmann Tähtipölyä

<https://www.youtube.com/watch?v=M8Bdw2USpPk>

Pariisin kevät - Kesäyö

<https://www.youtube.com/watch?v=rP6Wi4K60hI>

Stella - Piste

<https://www.youtube.com/watch?v=bVJTO0rYY8Y>

Anssi Kela - Puistossa

www.youtube.com/watch?v=JbINwt0AEFo

Anssi Kela - Nummela

https://www.youtube.com/watch?v=hqg96jIP_do

Tapio Rautavaara - Reissumies ja kissa

https://www.youtube.com/watch?v=h1Wzp_4KL_8

Bob Dylan - Knockin on heavens door

<https://www.youtube.com/watch?v=gazW7MOqHzQ>

Jenni Vartiainen - Missä muruseni on

https://www.youtube.com/watch?v=EO0p_U1w89A

PMMP - Pikkuveli

https://www.youtube.com/watch?v=QjJ7drm_oqE

Rakkauden Haudalla - Jonna Tervomaa

<https://www.youtube.com/watch?v=AmP6csMZke8>

Kitarajuttuja

Kitarajuttuja

Viritä kitara

<https://www.youtube.com/watch?v=gzKCgwwv-vw>

Igor Presnyakov - Listen to your heart (Cover)

<https://www.youtube.com/watch?v=Y5F6OOxnkGM&list=PLEF97C82E029D6CD4>

Tomi Paldanius - Livin on a prayer (Cover)

<https://www.youtube.com/watch?v=2DctCyO-E3s>

100 kitarariffiä

https://www.youtube.com/watch?v=xiC__ljCa2s

Sungha Jung - Fields of Gold (cover)

<https://www.youtube.com/watch?v=HTwfTMBB-H0>

100 Rock-riffiä ukulelella

<https://www.youtube.com/watch?v=LiSwzdinpFY>

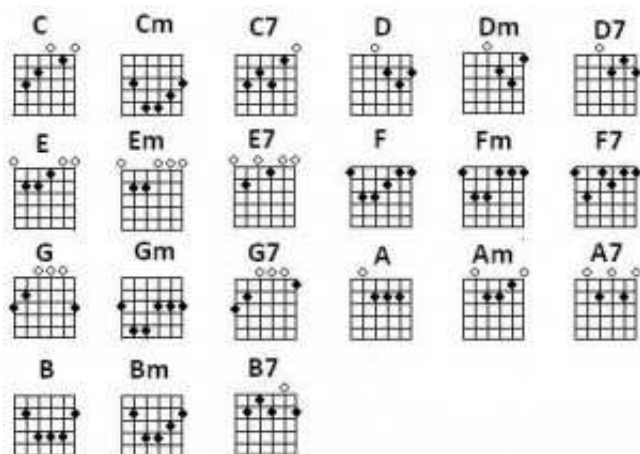
Paranoid - Opettele soittamaan soolo

https://www.youtube.com/watch?v=Ag5ptbIJ_3g

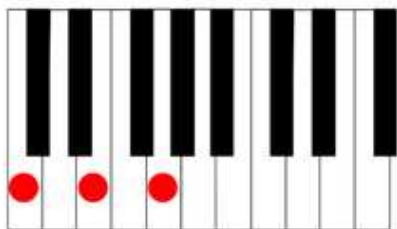
Teoriaa

Kitarasoinnut

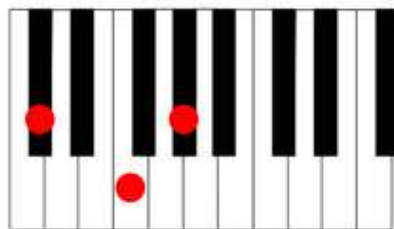

Kolmisoinnut (duurit).jpg

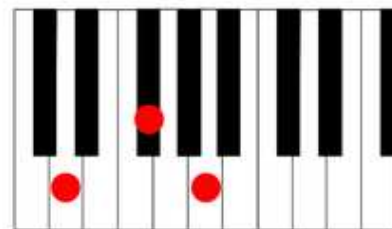
Major Chords

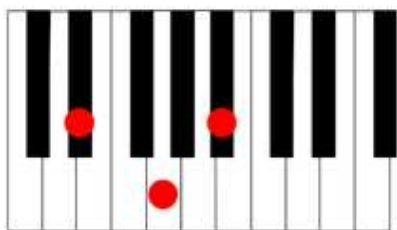
C

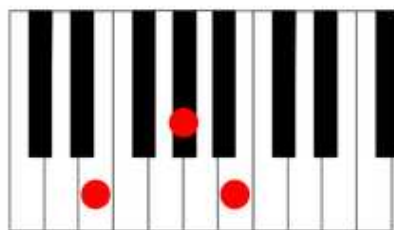
C#/Db

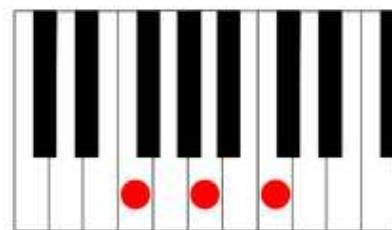
D

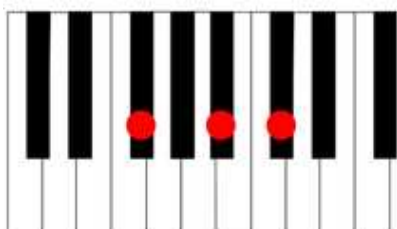
D#/Eb

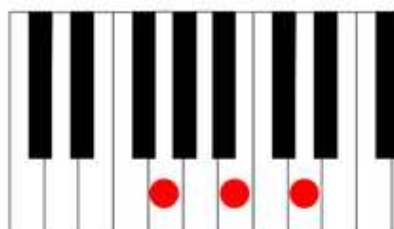
E

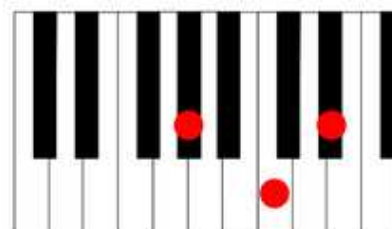
F

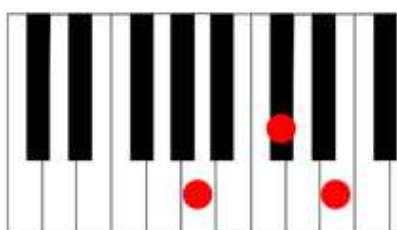
F#/Gb

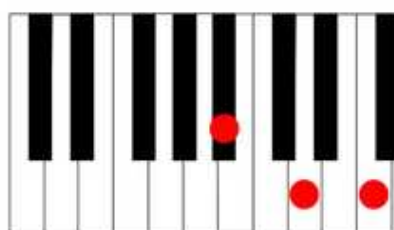
G

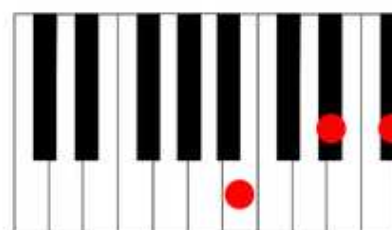
G#/Ab

A

A#/Bb

B

Pianon sävelet nuottiviivastolla

0 kommenttia

Videoita

Videoita

Teräspallosoitin

<https://www.youtube.com/watch?v=lvUU8joBb1Q>

Super Mario viululla

<https://www.youtube.com/watch?v=VSBefGi7F-Y>

Foo Fighters-Learn to Fly (1000 muusikkoa)

<http://www.youtube.com/watch?v=JozAmXo2bDE>

Nick Pitara - Dont stop believing (Cover)

<https://www.youtube.com/watch?v=9wceKiDBjFM>

Jonny May - Maple Leaf Rag (Scott Joplin)

<https://www.youtube.com/watch?v=A9lrRV2M33o>

Funny Drummer

<https://www.youtube.com/watch?v=ItZyaOlr7E>

Anna Kendrick - Cups

<https://www.youtube.com/watch?v=cmSbXsFE3l8>

Amazing pianist at mall

<https://www.youtube.com/watch?v=N93lpd2ES6U>

Street Drummer

https://www.youtube.com/watch?v=FqJdzYY_Fas

Bad (Piano cover) - Yohan Kim

<http://youtu.be/LGvp5F9c17U>

Pirates of the Carribbean - Jarrod Radnich

<https://www.youtube.com/watch?v=n4JD-3-UAzM>

Igor Presnyakov - Smooth Criminal (Michael Jackson cover)

<https://www.youtube.com/watch?v=dYsNPCfmyKo>

Igor Presnyakov - Despacito

<https://www.youtube.com/watch?v=-ZOn2HiZvHE>

Uskonto

Laulu kuuluu kirkkotiellä

Kantele: I V
D A

1. Lau - lu kuu - luu kirk - ko - tiel - lä,
Ter - veh - tii nyt kaik - ki kan - sa

I
D

vä - ke - ä on pal - jon siel - lä.
toi - si - an - sa lau - lul - lan - sa.

IV I
G D

On niin tur - val - lis - ta ol - la

IV I V
Em D/F# Hm7 A

tai - vaan I - sän a - sun - nol - la.

I V I V
D/F# A/E D A

Hän on it - se läs - nä tääl - lä,

I IV V I I
D/F# G A D D

siu - na - us on pääm - me pääl - lä.

0 kommenttia

Laulu kuuluu kirkkotiellä

<https://www.youtube.com/watch?v=Xep9ZMXWhKw>

Sanat

kokonaisuudessaan: <http://notes.evl.fi/virsikirja.nsf/86746181a029c63cc2256f8800506d14/22dd2aa748d31678c2257f8b00551ada?OpenDocument>

Raamattusuunnistus

Joh 3:16.

Joh tarkoittaa kirjaa = Johannes (lukee ylhäällä lihavoituna)

3 tarkoittaa lukua (lukee myös ylhäällä)

16 tarkoittaa jaetta (pienin numeromerkintä raamatussa)

Uuden testamentin evankeliumit vanhimmasta nuorimpaan: Matteus, Markus, Luukas ja Johannes

Kultainen käsky ja rakkauden kaksoiskäsky

Kultainen sääntö = Minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää se heille. Arjessa tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi pukukopissa olevaa tekstiä "jätä pukukoppi siihen kuntoon missä haluat sen olevan pukukoppiin tullessasi." Tarkemmin kristillisessä perinteessä tämä tarkoittaa, että kaikkia ihmisiä tulee kohdella hyvin.

Rakkauden kaksoiskäsky = Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi kuten itseäsi.

Isä meidän - rukous

Isä meidän, joka olet taivaissa.

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

Tulkoon sinun valtakuntasi.

Tapahtukoon sinun tahtosi,

myös maan päällä niin kuin taivaassa.

Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.

Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,

niin kuin mekin anteeksi annamme niille,

jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.

Äläkä saata meitä kiusaukseen,

vaan päästä meidät pahasta.

Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

Kirkkovuosi

Joulu (Jeesuksen syntymän muistoksi)

Adventti (neljä adventtisunnuntaita)
Joulu (joulu-aatto 24.12, joulupäivä 25.12. Aattona luetaan jouluevankeliumi)
Tapaninpäivä (26.12. vietetään marttyyri Stefanoksen muistoksi)
Uusivuosi (1.1.)
Loppiainen (6.1. Päättää joulunpyhät)
Kynttiläpäivä

Pääsiäinen (Jeesuksen ylösnousemuksen juhla)

Laskiainen (Pääsiäistä edeltävä juhla)
Paastonaika (kestää 40 päivää kristillisessä perinteessä)
Palmusunnuntai (aloittaa hiljaisen viikon, viikkoa ennen pääsiäissunnuntaita, virpominen)
Kiirastorstai
Pitkäperjantai
Pääsiäinen
Helatorstai

Helluntai (Pyhän hengen vuodattamiselle omistettu)

Helluntai
Pyhän kolminaisuuden päivä
Kirkastussunnuntai
Valvomisen sunnuntai
Tuomiosunnuntai

Osa päivistä vaihtelee tiettyjen laskukaavojen mukaan ja osa pysyy samana. Esimeriksi palmusunnuntain paikka saattaa vaihdella noin kuukaudella pääsiäisen laskukaavasta riippuen, mutta joulupäivä on aina 25.12.

Jouluevankeliumi

Evankeliumi Luukkaan mukaan 2: 1-20

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa.

Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: "Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä." Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:

Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.

Kun enkelit olivat menneet takaisin taivaaseen, paimenet sanoivat toisilleen: "Nyt Betlehemiin! Siellä me näemme sen, mitä on tapahtunut, sen, minkä Herra meille ilmoitti." He lähtivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. Tämän nähdessään he kertoivat, mitä heille oli lapsesta sanottu. Kaikki, jotka kuulivat paimenten sanat, olivat ihmeissään. Mutta Maria kätki sydämeensä kaiken, mitä oli tapahtunut, ja tutkisteli sitä.

Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin heille oli sanottu.

Ehtoollinen

Uskontoaiheisia linkkejä

Uusi testamentti

Vanha testamentti

Yhteiskuntaoppi

Taitava rahankäyttäjä

Kappale 19 - Raha on vaihdon väline

Käteinen Yhteinen nimitys kolikoille ja seteleille.

Valuutta on maan raha, Suomessa euro.

Yleisin ihmisten ansio Suomessa on työnteosta saatava **palkka**. Tällä palkalla hän voi ostaa tuotteita ja palveluita eli hän vaihtaa näihin saamansa palkan.

Kappale 20 - Lasten työtä säädelään

Kotityöt on reilua jakaa perheen kesken.

Alle 15-vuotias ei voi jäädä työnteon takia pois koulusta.

10-vuotiaana saa tehdä töitä taiteilijana (laulaja, näyttelijä...)

14-vuotias voi tehdä lyhyitä jaksoja kevyttä työtä.

Lainsäädäntö turvaa Suomessa sen, että lapsien ei tarvitse käydä töissä.

Kappale 21 - Raha-asiat kuntoon

Tulo - Rahat, joita ihminen tai yhteisö saa eri lähteistä (palkka, vuokratulot, pääomatulot, perintö jne.)

Meno - Rahat, jotka ihminen tai yhteisö käyttää eri asioihin.

Korko - Pankki maksaa pankkitilille talletetuille rahoille korkoa. Myös kuluttaja joutuu maksamaan korkoa esim. pankkilainasta tai autolainasta.

Säästäminen - Kun tulot ovat suuremmat kuin menot, pystyy ihminen säästämään.

Velka - Kun menot ovat suuremmat kuin tulot, jää ihminen velkaa.

Kappale 22 - Hintojen vertailu kannattaa

Vertailemalla hintoja voit säästää rahaa.

Vertailua kannattaa tehdä esim. verkkokauppojen välillä.

Hintavertailu kannattaa kaikissa tuotteissa eli kannattaa vertailla niin maidon hintaa kuin kalliin television hintaa - Maitoa pitää ostaa vuoden mittaan paljon.

Helpoin tapa säästää on karsia turhia menoja = erilaiset huvimenot / viihdemenot.

Hinta-laatusuhde tarkoittaa sitä, kuinka laadukas tuote on suhteessa sen laatuun. Hinta-laatusuhdetta parannetaan yleensä alentamalla hintaa, mutta myös parantamalla tuotteen laatua.

Kappale 23 - Ostopäätös on valinta

Ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä:

Hinta
Laatu
Kotimaisuus
Miltä tuote näyttää
Tarvitaanko tuotetta
Tuotteen maine / mitä on kuullut tuotteesta
Onko tuote muodissa
Brändi - Kuinka suosittu yhtiö tai merkki on

Kappale 24 - Kauppa on sopimus

Kun teet ostoksen sinun ja kaupan välille syntyy sopimus.
Kuluttaja pitää huolta siitä, että maksaa tuotteesta oikean hinnan.
Myyjä pitää huolen siitä, että tuote on ehjä.
Tuotteen voi aina palauttaa, jos siinä on valmistusvirhe.
Muista palauttaessasi tuotetta, että sinulla on hyvä olla **ostokuitti** mukana
Vaihto-oikeus tarkoittaa, että voit vaihtaa viallisen tuotteen uuteen, samankaltaiseen ehjään tuotteeseen.
Kaupoilla ja verkkokaupoilla on käytössään yleinen 14 päivän eli kahden viikon **palautusoikeus**.
Jos palautat tuotteen kauppaan, sen on oltava käyttämätön / virheetön.
Takuu korvaa laitteen valmistusvirheen, jos laitetta on käytetty ohjeiden mukaisesti.
Takuun antaminen on myyjälle aina **vapaaehtoista**.
Jos kauppa antaa tuotteelle takuun saat siitä usein takuukuitin.
ALV eli **arvonlisävero** laitetaan tuotteiden verottoman hinnan päälle

Ostopäätös

Ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä

Hinta
Laatu
Kotimaisuus
Miltä tuote näyttää
Tarvitaanko tuotetta
Tuotteen maine / mitä on kuullut tuotteesta
Onko tuote muodissa
Brändi - Kuinka suosittu yhtiö tai merkki on

Maahanmuuton syitä eli miksi joku haluaa muutta pois kotimaastaan

Työ - Omassa maassa ei ole töitä tai saa hyvän tarjouksen muualta.
Sodat - Sotaa pakoontava ihminen on pakolainen. Yleensä pakolaiseksi muutetaan naapurimaahan.
Luonnonkatastrofit/ilmasto - Maanjäristykset, tulvat, hirmumyrskyt.
Poliittiset syyt - esim. liian ankarat lait tai syrjintä jonkin ominaisuuden perusteella.
Opiskelu - esim. vaihto-oppilaaksi.
Toisen ihmisen takia - esim. perheenjäsen asuu toisessa maassa tai oma puoliso asuu toisessa maassa.

Haluaa vain "vaihtaa maisemaa". Esim. haluaa elämässään jollain tapaa eteenpäin. Tämä voi olla esim. työn, kavereiden, perheen ja harrastusten yhteisvaikutus. Eli on monta pientä asiaa, jotka vaikuttavat päätökseen.

Suomessa syötäviä ulkomaalaisia ruokia

Lasagne - Italia
Pizza - Italia
Pasta bolognese- Italia
Kebab - Keski-Aasia
Tortilla - Meksiko
Hampurilainen - Saksa
Lihapullat - Useita, esim. Ranska, Kiina, Ruotsi.
Jäätelö - Kiina
Sushi - Japani
Ranskanperunat - Belgia
Linssikeitto - Useita, esim. Marokko, Espanja, Irak
Chili con carne - Yhdysvallat (Texas)

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 1/3)

Ilmainen koulunkäynti
Ilmainen vapaa aika
Voi elää rauhassa
On vapaa aikaa
Oikeus elää turvassa.
Oikeus sanoa oma mielipide
Lapset saa leikkiä
Oikeus olla kavereiden
Oikeus ilmaiseen kouluruokaan
Oikeus olla mitä haluaa
Oikeus leikkiä kavereiden kanssa
Oikeus sanoa mitä haluaa
Ei tarvitse käydä töissä lapsena.

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 2/3)

Täällä saa käydä ilmaista koulua. Suomessa ei ole myrkyllisiä eläimiä. Täällä ei ole myöskään sotia. Suomi on rauhallinen maa. Suomessa ei käytetä lapsityövoimaa.
Suomessa saa ilmaista kouluruokaa.
Suomessa saa elää turvassa.
Oikeus leikkiin ja vapaa aikaan.
Saa olla oma itsensä ja samanlainen kuin muut.
Suomessa on oikeus sanoa oma mielipiteensä ja vaikuttaa.
Suomessa lapsien ei tarvitse tehdä töitä.

Mitkä asiat suomessa ovat hyvin (Ryhmä 3/3)

Suomessa on henkilötunnus ja passi

Suomessa on ilmainen kouluruoka

Suomessa saa käydä koulua ilmaiseksi

Suomessa saa ruokaa kaupoista ja juomaa.

Suomi on vapaa maa. Lapsilla on suomessa vapaa-aikaa.

Lapsen-oikeuksiin kuuluu myös: Oikeus sanoa mielipiteensä ja vaikuttaa, oikeus elää turvassa ja oikeus saada huolenpitoa ja hoitoa.

Saa leikkiä.

Saa kavereita. Suomessa ei ole sotaa.

Saa elää turvassa .

Saa olla oma itsensä ja samanarvoinen kuin muut.

On lasten oikeudet ja niitä valvoo lapsiasiavaltuutettu.

Minä ja yhteiskunta

Minä ja yhteiskunta-jakso

Kappale 1 Mitä yhteiskuntaoppi on?

Yhteiskunta on ihmisistä ja yhteisöistä muodostuva kokonaisuus, jossa elämme.

Yhteiskuntaoppi on oppiaine, jossa tutkitaan omaa yhteiskuntaamme ja opitaan tietoja ja taitoja.

Säännöt ovat tärkeä osa yhteiskuntaa.

Meidän yhteiskuntamme on Suomi.

Kappale 2 Olen yhteiskunnan jäsen

Yhteiskunnan jäsen sitoutuu noudattamaan sääntöjä.

Yhteiskunnan jäsenen voi tunnistaa henkilötunnuksesta tai kuvallisesta henkilöllisyystodistuksesta (esim. passi tai ajokortti)

Henkilötunnus on ihmisen henkilökohtainen tunniste, jonka avulla ihmiset erottavat ihmiset toisistaan.

Pelkkä syntymäpäivä ja nimi ei riitä, sillä samannimiset ihmiset ovat voineet syntyä samana päivänä.

Huoltaja on lapsesta vastuussa oleva henkilö, yleensä äiti tai isä.

Kappale 3 Olen mukana eri yhteisöissä

Yhteisö on ihmisten muodostama ryhmä, kuten koululuokka, perhe, suku, jalkapallojoukkue jne.

Perhemuotoja on monia erilaisia. Esim. adoptioperhe, uusperhe, sijaisperhe, yhden vanhemman perhe, leskiperheet jne.

Kappale 4 Yhdessä eläminen vaatii sääntöjä

Sääntöjä tarvitaan kaikkialla: välituntipeleissä, työpaikoilla, liikenteessä jne.

Säännöt lisäävät ihmisten turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Vahingonkorvausvelvollisuus alkaa heti syntymästä, rikosoikeudellinen vastuu 15-vuotiaana.

Ikäraajat suojaavat lapsia ja nuoria heille vahingollisilta peleiltä ja elokuvilta

Laki on kaikkia koskeva määräys. Laissa määritellään mikä on sallittua ja mikä kiellettyä.

Kappale 5 Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille

Lapsen oikeuksien sopimus (osa kohdista)

Oikeus olla oma itsensä ja samanarvoinen kuin muut.

Oikeus saada huolenpitoa ja hoitoa.

Oikeus elää turvassa.

Oikeus sanoa mielipiteensä ja vaikuttaa.

Oikeus ilmaiseen koulunkäyntiin.

Oikeus leikkiin ja vapaa-aikaan

Ihmisoikeudet = kaikille ihmisille kuuluvat oikeudet.

Yhdistyneet kansakunnat eli YK = Valtioiden muodostama järjestö jonka tehtävänä on edistää rauhaa ja turvallisuutta.

Yhteiskunta toimii

Yhteiskunta toimii

Kappale 6 - Asun itsenäisessä Suomessa

-Suomi on itsenäinen valtio

- Suomi on muuttunut itsenäisyyden aikana (100 vuotta) voimakkaasti. Väestö on lisääntynyt, Suomi on rikkaampi, teollistuminen on kehittynyt, terveydehuolto ja koulutus ovat kehittyneet eli Suomesta on tullut hyvinvointivaltio.

- Hyvinvointivaltio ei ole syntynyt ilmaiseksi vaan sen eteen on tehty vuosikymmenten työ.

- Suomessa on silti esimerkiksi köyhiä ja asunnottomia.

Kappale 7 - Yhteiskunta perustuu tasa-arvoon

- Perusoikeudet kuuluvat kaikille Suomessa asuville ihmisille (oikeus tasa-arvoon, oikeus omaisuuteen, oikeus omaan mielipiteeseen jne.)

- Tasa-arvo on yksi tärkeimmistä periaatteista Suomessa. Ihmisiä ei saa syrjiä esim. iän, sukupuolen, kansallisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen takia. Syrjintä on kielletty lailla.

Kappale 8 - Kuulun Suomen väestöön

- Suomen väkiluku on noin 5,5 miljoonaa ihmistä.

- Vähemmistö on jonkin ryhmän pienempi osa (alle puolet). Vähemmistöön voi kuulua esim. sukupuolen, kielen tai uskonnon perusteella.

- Suurin osa suomalaisista asuu kaupungeissa
- Lappi on Suomen harvaan asutuin alue

Kappale 9 - Suomi on kansainvälinen

- Suomi on ottanut paljon vaikutteita muista maista (Ruotsi, Saksa, Yhdysvallat, Japani, Italia, Venäjä jne.)
- Suurin osa Suomeen muuttaneista ulkomaalaisista on muuttanut työn perässä.
- Pakolainen on ihminen joka on joutunut jättämään kotinsa esim. sodan tai vainon takia.
- Kansainvälistyminen näkyy esim. ruoissa (pizza, hampurilainen, risotto, sushi, gulassikeitto jne.)
- Myös kansainvälinen kulttuuri näkyy elokuvissa, musiikissa, taiteissa jne.

Kappale 10 - Demokratia on yhdessä päättämistä

- Demokratia eli kansanvalta tarkoittaa asioista yhdessä päättämistä.
- **Edustuksellisessa demokratiassa** äänestetään edustajaa, joka edustaa sen jälkeen äänestäjiään (esim. oppilaskunnan hallituksen edustajat)
- **Suora demokratia** tarkoittaa, että kaikki paikalla olevat päättävät asiasta (esim. äänestys luokassa siitä, mitä pastillimakuja valitaan tai äänestys siitä, mihin perhe menee lomalle.)
- Läheskään kaikki maat eivät ole demokraattisia, vaan asioista päättää todellisuudessa todella pieni joukko ihmisiä tai pahimmillaan vain yksi ihminen.

Kappale 11 - Eduskunta päättää Suomen asioista

- Suomessa on 200 kansanedustajaa, jotka valitaan joka neljäs vuosi eduskuntavaaleissa.
- Kansanedustajat ovat töissä eduskunnassa Helsingissä.
- Kansanedustajat säätävät lakeja ja päättävät Suomen valtion rahoista ja niiden käytöstä.

Kappale 12 - Hallitus ja presidentti johtavat Suomea

- Hallitus hallitsee maata lakien mukaan, valmistelee uudet lait ja valtion budjetin
- **BUDJETTI** on arvio tuloista ja menoista eli paljonko rahaa saadaan ja paljonko sitä kuluu.
- Pääministeri johtaa hallitusta.
- Presidentti valitaan kuuden vuoden välein.

Taitava rahankäyttäjä

Taitava rahankäyttäjä

Kappale 19 - Raha on vaihdon väline

Käteinen Yhteinen nimitys kolikoille ja seteleille.

Valuutta on maan raha, Suomessa euro.

Yleisin ihmisten ansio Suomessa on työnteosta saatava **palkka**. Tällä palkalla hän voi ostaa tuotteita ja palveluita eli hän vaihtaa näihin saamansa palkan.

Kappale 20 - Lasten työtä säädellään

Kotityöt on reilua jakaa perheen kesken.

Alle 15-vuotias ei voi jäädä työnteon takia pois koulusta.

10-vuotiaana saa tehdä töitä taiteilijana (laulaja, näyttelijä...)

14-vuotias voi tehdä lyhyitä jaksoja kevyttä työtä.

Lainsäädäntö turvaa Suomessa sen, että lapsien ei tarvitse käydä töissä.

Kappale 21 - Raha-asiat kuntoon

Tulo - Rahat, joita ihminen tai yhteisö saa eri lähteistä (palkka, vuokratulot, pääomatulot, perintö jne.)

Meno - Rahat, jotka ihminen tai yhteisö käyttää eri asioihin.

Korko - Pankki maksaa pankkilille talletetuille rahoille korkoa. Myös kuluttaja joutuu maksamaan korkoa esim. pankkilainasta tai autolainasta.

Säästäminen - Kun tulot ovat suuremmat kuin menot, pystyy ihminen säästämään.

Velka - Kun menot ovat suuremmat kuin tulot, jää ihminen velkaa.

Kappale 22 - Hintojen vertailu kannattaa

Vertailemalla hintoja voit säästää rahaa.

Vertailua kannattaa tehdä esim. verkkokauppojen välillä.

Hintavertailu kannattaa kaikissa tuotteissa eli kannattaa vertailla niin maidon hintaa kuin kalliin television hintaa - Maitoa pitää ostaa vuoden mittaan paljon.

Helpoin tapa säästää on karsia turhia menoja = erilaiset huvimenot / viihdemenot.

Hinta-laatusuhde tarkoittaa sitä, kuinka laadukas tuote on suhteessa sen hintaan. Hinta-laatusuhdetta parannetaan yleensä alentamalla hintaa, mutta myös parantamalla tuotteen laatua.

Kappale 23 - Ostopäätös on valinta

Ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä:

Hinta

Laatu

Kotimaisuus

Miltä tuote näyttää

Tarvitaanko tuotetta

Tuotteen maine / mitä on kuullut tuotteesta

Onko tuote muodissa

Brändi - Kuinka suosittu yhtiö tai merkki on

Kappale 24 - Kauppa on sopimus

Kun teet ostoksen sinun ja kaupan välille syntyy sopimus.

Kuluttaja pitää huolta siitä, että maksaa tuotteesta oikean hinnan.

Myyjä pitää huolen siitä, että tuote on ehjä.

Tuotteen voi aina palauttaa, jos siinä on valmistusvirhe.

Muista palauttaessasi tuotetta, että sinulla on hyvä olla **ostokuitti** mukana

Vaihto-oikeus tarkoittaa, että voit vaihtaa viallisen tuotteen uuteen, samankaltaiseen ehjään tuotteeseen.

Kaupoilla ja verkkokaupoilla on käytössään yleinen 14 päivän eli kahden viikon **palautusoikeus**.

Jos palautat tuotteen kauppaan, sen on oltava käyttämätön / virheetön.

Takuu korvaa laitteen valmistusvirheen, jos laitetta on käytetty ohjeiden mukaisesti.

Takuun antaminen on myyjälle aina **vapaaehtoista**.

Jos kauppa antaa tuotteelle takuun saat siitä usein takuukuitin.

ALV eli **arvonlisävero** laitetaan tuotteiden verottoman hinnan päälle

Ylli

Terveelliset ateriatkaisut oppilaiden mielestä

Aamiainen:

Keitetyt kananmunat
Omena
Porkkana
Kaurapuuro
Ruisleipää
Maito
Vesi
Piimä
Itsepuristettu tuoremehu
Jugurtti (maustamaton)
Maustamaton rahka

Lounas

Maito
Kanasalaatti
Vesi
Salaatti
Erilaiset lihat
Nyhtökaura
Riisi
Naudanliha
Kala
Kasvikset
Pakastevihannekset
Kasvisosekeitto

Päivällinen

Maito
Vesi
Makaroonilaatikko (täysjyvä)
Porkkana
Kala
Kasviksia
Täysjyväriisi
Kalakeitto
Kasvisosekeitto
Pasta (täysjyvä)
Pinaattikeitto
Hernekeitto

Sähkö

Jännitteen yksikkö on voltti (V)

Tavallisen AA-pariston jännite on 1,5V.

Ihminen tarvitsee sähköä nykyään lähes jatkuvasti. Ilman sähköäkin voi pärjätä (esim. ruuan voi kypsentää tulella)

Sähköturvallisuus

Laitteita korjattaessa tai lamppuja vaihdettaessa virta tulee olla kytkettynä pois päältä (joko sulake, verkkojohto, virtakytkin tai automaattivaroke)

Älä koskaan koske sähkölaitteeseen ollesasi märkä.

Sähköpaloa ei saa sammuttaa vedellä - Sähköiskun vaara.

Verkkovirta (pistorasiasta tuleva virta) on tappavaa (230V)

Vioittuneet eli rikkiäiset laitteet ja johdot tulee vaihtaa tai korjata. Älä siis käytä rikkiäisiä kuulokejohtoja.

Akku, paristo ja verkkovirta - kolme erilaista virtalähdettä.

Akun voi ladata, paristoja ei (nykyään on olemassa myös ladattavia paristoja)

Akkukäyttöisiä laitteita: Kännykkä, tabletti, auto, porakone, kamera, kannettava tietokone.

Sähkövaraukset

Erimerkkiset varaukset vetävät puoleensa.

Samamerkkiset varaukset hylkivät toisiaan.

Hankaussähköä voi syntyä esim. vaatteiden hankautuessa ihoa vasten.

Johtimet ja eristeet

Johtimet johtavat sähköä (esim. metallit) ja eristeet puolestaan eristävät eli eivät johda sähköä (kumi, muovi, puu...)

Metallit

Metallit

Metalleja on useita erilaisia, esimerkiksi: rauta, kulta, hopea, kupari, alumiini ja elohopea.

Metallit ovat **ominaisuuksiltaan** samankaltaisia, mutta myös erilaisia.

- Alumiini on hyvin kevyt metalli ja kulta puolestaan painavaa.

- Metallit ovat erivärisiä

- Kiiltäviä

- Johtavat sähköä

Metalleja käytetään eri tarkoituksiin

- Kulta ja hopea: Korut ja osittain elektroniikassa
- Alumiini: Limsatölkit, autot, lentokoneet
- Kupari: Kaapelit, löylykauhat
- Elohopea: Lämpömittarit

Ekstrasettiä

Lämpölaajeneminen

Esim: Kuparijohto on talvella lyhyempi kuin kesällä. Eli metallit vievät kylmässä vähemmän tilaa ja laajentuvat lämpimässä. Keväisin peltikatot paukkuvat tämän ilmiön johdosta.

Kysymyksiä sähkö-opista

1. Mikä on jännitteen yksikkö?
2. Kuinka suuri jännite on verkkovirrassa?
3. Kuinka suuri jännite on AA-Paristossa (esim. kaukosäätimissä ja leluissa käytetään usein näitä)
4. Voisiko ihminen mielestäsi nykypäivänä selvitä ilman sähköä? Perustele, älä vastaa vain "kyllä" tai "ei"
5. Millä tavoin sinä säästät sähköä?
6. Millä tavoin sinä mahdollisesti tuhlaat sähköä? - Miten voisit muuttaa toimintaasi?
7. Jos virtapiiri on _____ niin lamppu palaa. Mikä sana tulee viivalle?
8. Miksi aurinkoenergia, tuulivoima tai vesivoima ovat hyviä vaihtoehtoja tuottaa sähköä?
9. Erimerkkiset sähkövaraukset a) Hylkivät toisiaan b) vetävät toisiaan puoleensa
10. Miten akut eroavat paristoista?

11. Miksi kodin isoja sähkötöitä ei saa yrittää tehdä itse? (Paitsi jos sattuu olemaan sähkömies)
12. Mitkä lamput ovat ympäristöystävällisimpiä - Hehkulamput, ledilamput vai energiansäästölamput?
13. Kuinka kauan yksi ledivalo voi palaa?
14. Mikä on kotisi kallein sähkölaite?

15. Mikä tämä on?
16. Mihin näitä käytetään? - Nykyään koteihin rakennetaan lähinnä automaattivarokkeita (voit etsiä kuvan)
17. Kuka keksi hehkulampun?
18. Mikä seuraavista laitteista kuluttaa eniten sähköä ollessaan päällä tunnin? (laitteet ovat uusia). Televisio, radio, kännykkä, kahvinkeitin, uuni.

Pisara

Sinun pitää liittää Sanoma Pro-tunnuksesi Peda.net-tunnukseesi ennen kuin voit käyttää Sanoma Pro sisältöjä.

Pisara

Äänikirja

s a n o m a pro

Yllin linkkejä

Euroopan maantieto (toporopa)

Täällä voit harjoitella karttatunnistusta, maiden lippuja, jokia, kaupunkeja ja paljon muuta.

Kasvio

Kasvion kasvit

Kasvion kasvit vuosiluokittain

1. voikukka, leskenlehti, käenkaali, valkovuokko, koivu, vaahtera
2. piharatamo, valkoapila, siankärsämö, kuusi, mänty, kielo, pihlaja
3. rentukka, ulpukka/lumme, osmankäämi, järviruoko, paju
4. niittyleinikki, vehnä, ohra, ruis, kaura, rypsi
5. mänty, kuusi, puolukka, mustikka, vanamo, kanerva
6. tammi, haapa, harmaaleppä/tervaleppä ja kataja sekä tupasvilla, suopursu, karpalo

Kirjoita kuvaukseen seuraavat tiedot: Päivämäärä, löytöpaikka (kunta/kaupunki), kasvupaikka.

Esimerkki: 12.6. Orimattila, tienpiennar.

Kasveja voi tunnistaa osoitteessa: www.luontoportti.com

Esitelmät Pohjoismaista ja Baltiasta

Ohje työskentelyyn

Esitelmästä pitää löytyä ainakin seuraavat asiat.

- Perustiedot: Väkiluku, pääkaupunki, virallinen kieli, valuutta, naapurimaat, hallitsija (onko presidentti, kuningas, kuningatar...) jne.
- Lippu
- Millainen ilmasto maassa on (mannerilmasto, väli-ilmasto jne.)
- Millainen kasvillisuus maassa on.
- Millainen eläimistö maassa on.
- Kuuluisimmat nähtävyydet.

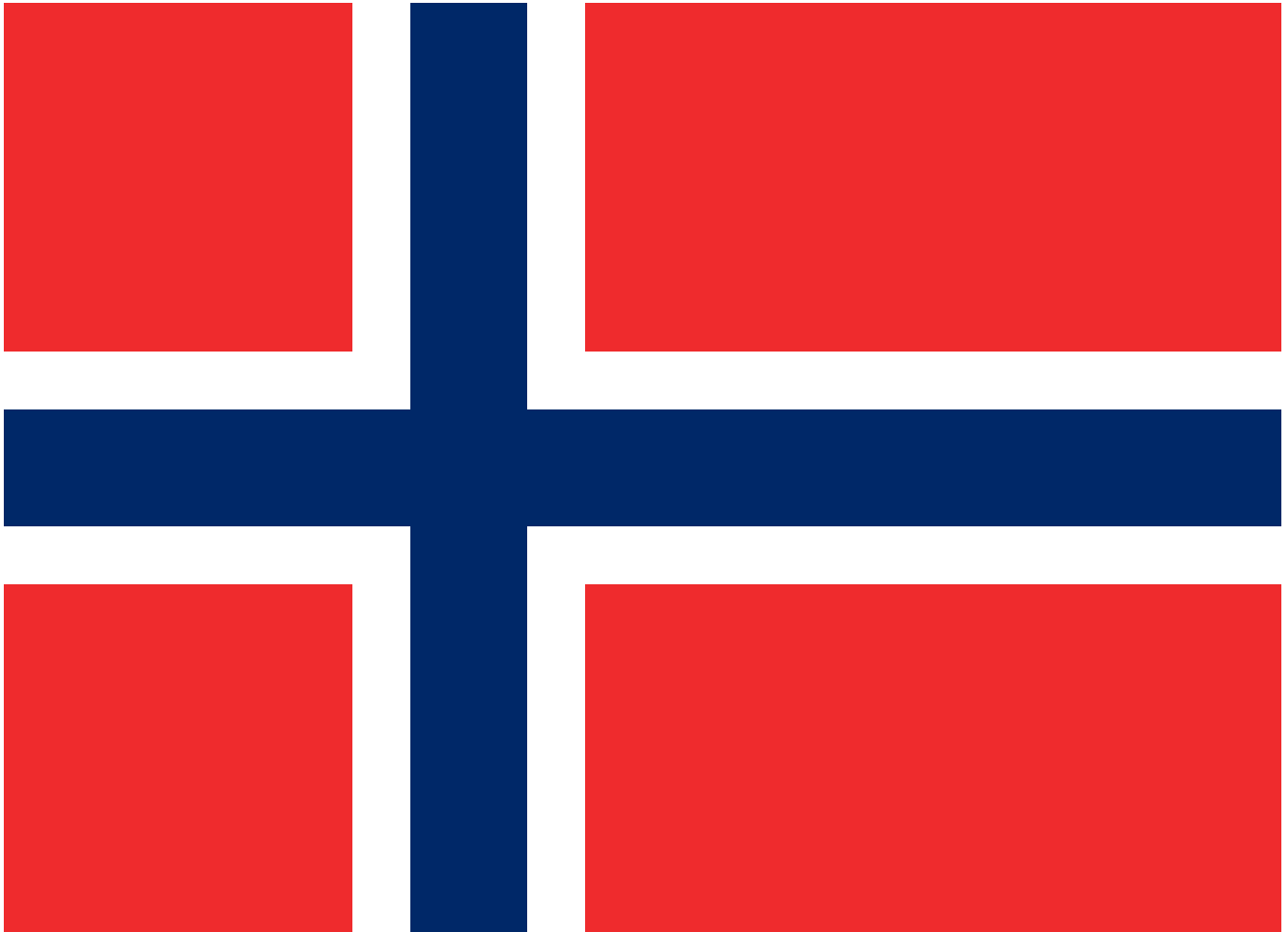
Norja

Juho T, Samu, Helmiina

Norjan perus tiedot

- Norjan pääkaupunki on Oslo.
- Norjan väkiluku on 5,233 miljoonaa.
- Oslo väkiluku on 634 293 tuhatta.
- Norjan kuningas on Harald V.
- Norjan kuningatar on Sonja.
- Norjan yleisimmät kasvit Tunturikasvit, Natura, Mielikuvat, Kanerva.

-Norjan lippu

-Norjan eläimet hirvi, susi ,myskihärkä.

-Norjan nähtävyydet nordkapp, lofootit, preikestolen, geirangerinvuono.

-Norjan kaupungit tromssa, bergen, alattoo, drammen.

-Norjan naapurimaat Ruotsi, Tanska, Englanti ja Islanti.

-Norjan pinta-ala 385 203 km.

-Norjassa käytetään kruunuja.

-Norjan isoin järvi Mjøsa.

-Norjan pisin vuori Galdhøpiggen pituus 2 469 metriä

videoita Norjasta

Norjasta videoita

<https://www.youtube.com/watch?v=xQI6DkX3xqs>

kuvia Norjasta

Onni Y, Reetta ja Karri

Norja

perus tiedot

- ihmisiä 5,2 miljoonaa asukasta
- pinta ala on 385 203 km
- norjan kuningas on Harald v
- norjan kuningatar on sonja
- norjan pääkaupunki on Oslo
- virallinen kieli : Norjan kieli
- norjassa on kruunu

Video norjasta:

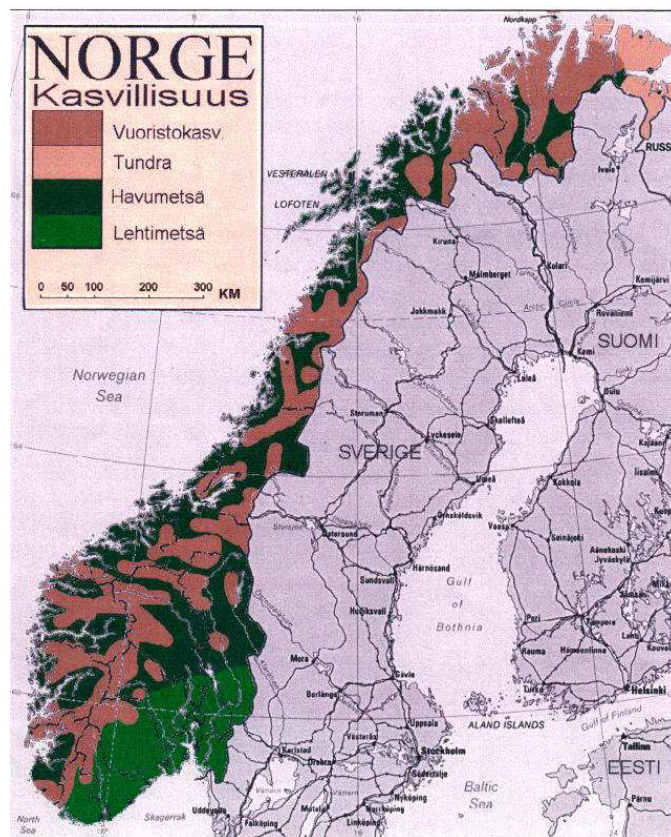
<https://www.youtube.com/watch?v=xQl6DkX3xqs>

-norjan rannikoilla vallitsee lauhkea meri-ilmast

-Norjan naapurimaat: Suomi Ruotsi Venäjä

-Osion ilmasto:

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu		
Vrk:n ka. ylin lämpötila (°C)	-1,8	-0,9	3,5	9,1	15,8	20,4	21,5	20,1	15,1	9,3	3,2	-0,5	ka.	9,6
Vrk:n ka. alin lämpötila (°C)	-6,8	-6,8	-3,3	0,8	6,5	10,6	12,2	11,3	7,5	3,8	-1,5	-5,6	ka.	2,4
Vrk:n keskilämpötila (°C)	-4,3	-3,9	0,1	5,0	11,2	15,5	16,9	15,7	11,3	6,6	0,9	-3,1	ka.	6
Sademäärä (mm)	44	36	47	41	53	65	81	89	90	84	73	55	Σ	763
Sadepäivät (d)	16	12	13	12	13	14	15	16	16	17	15	15	Σ	174

4 kommenttia

Kuvia norjasta

Ruotsi

Ruotsi

Ruotsin kuninkaalliset

Ruotsin kuningas: Kaarle XVI Kustaa

Ruotsin kuningatar: Silvia

- Ruotsin kruununprinsessa: Victoria
- Victorian aviopuoliso: Prinssi Daniel
- Victorian ja Danielin lapset: Prinsessa Estelle ja Prinssi Oscar

- Ruotsin prinssi: Carl Philip
- Carl Philipin aviopuoliso: Prinsessa Sofia
- Carl Philipin ja Sofian lapset: Prinssi Alexander ja Prinssi Gabriel

- Ruotsin prinsessa: Madeleine
- Madeleinein aviopuoliso: Christopher O'Neill
- Madeleinein ja Christopherin lapset: Prinsessa Leonore ja Prinssi Nicolas

Pääkaupunki: Tukholma

Pinta-ala: 450 295

Väkiluku: 9,903 miljoonaa

Raha: Ruotsin kruunu

Virallinen kieli: ruotsi

Naapurimaat: Suomi, Norja ja Tanska

Eläimet: Ruotsin kuusi suurinta nisäkästä ovat hirvi, ahma, susi, karhu, ilves ja myskihärkä

Kasvillisuus: Ruotsin kasvillisuus vaihtelee Lapin karuista tunturialueista. Etelä-Ruotsin vehmaisiiin lauhkeisiin lehtimetsiin.

Ilmasto: Ruotsi voidaan jakaa myös neljään vyöhykkeeseen: Skandit, Tukholman pohjois- ja eteläpuoli sekä Skåne ja lounaisrannikko.

Ruokia: Lihapullia, Ruskea kastike, Perunamuussi ja Puolukkahillo.

Ruotsin pienin kaupunki: Sundbybergs kommun.

Ruotsin itsenäisyyspäivä: 6. kesäkuuta, Kustaa Vaasan kruunajaisten 1523 vuosipäivänä.

Kaupunki määrä: Enimmillään 133

Pääkadut: Sigtunan ja Stora Storgatan

Suomen ja Ruotsin aikaero: 1 tunti

Suomi on edellä Ruotsia: Yhden tunnin

Tukholman kuuluisimpia nähtävyyksiä: Drottningholm Palace, Tyskan Kyrkan

Ruotsin kansallislintu: Mustarastas

Sanoja: Kiitos-tack, päivä-dag en, ilta-kväll en, hei-hej, aamu-morgan en, yö-natt en, terve-friska, ole hyvä-
varsågod, ruotsi-svenska en, tervetuloa-välkommen, suomi-finska en.

Ruotsin vähemmistö: Suomi, saame, romani, jiddis

Ruotsin pelejä: candy slip and slide, temple jewels, krismas mahjong and adam and eve4

Ruotsin kansallislaulu

https://www.youtube.com/watch?v=lm_noUOyv_E

Tanska

Aapo ja Mikael

TANSKA PERUSTIEDOT

väkiluku: 5,731 miljoonaa (2016)

pääkaupunki: Kööpenhamina. Väkiluku: 583 525 (2015)

lippu: värit valkoinen ja punainen

Tanska on ystävällinen maa. Siellä ihmiset leikkivät muitten kanssa vaikka he ei tunteisi toisiansa.

Tanska on tunnettu leegoista ympäri maailmaa. Tanskassa on monia miljoonia legoja.

tanskassa hallitsee kuningatar nimeltä Margareeta II

tanskan raha on kruunu.

Tanskan naapuri maat ruotsi ja saksa.

Maa jossa ei ole vuoria

video:

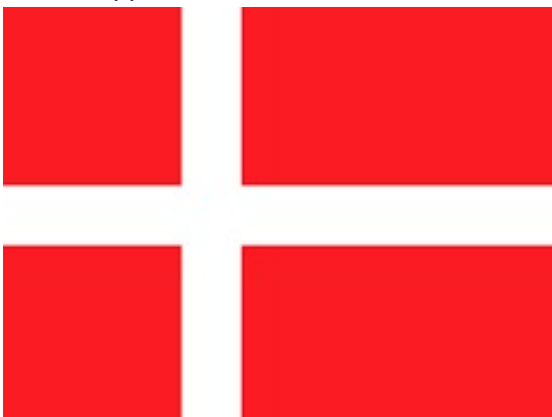
<https://www.youtube.com/watch?v=cT7qhPMVS-s>

video jääkiekko:

https://www.youtube.com/watch?v=U7kcR_Z1NEQ

tanskanlippu:

kuvia Tanskasta:

lego:

Tanskassa ei ole vuoria ihmiset ovat kiltejä ja lego Landia on suuri. Tanskan kieli on ihmeellinen.

3 kommenttia

Katariina ja Maria

Tanskan perustiedot

väkiluku:5,731(2016)

pääkaupunki:Kööpenhamina

kuningatar:Markareetta

virallinen kieli:tanskan kieli

pinta-ala: 2211000 km2

nähtävyyksiä:kööpinhaminan tivoli ja Frederiksborgin linna

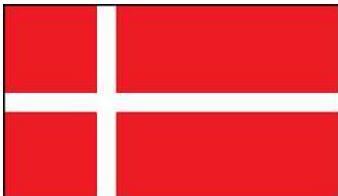
kansalliseläin:kyhmyjoutsen

eläimistö:suurimmaksi osaksi kettuja ja peuroja sekä joitakin pienempiä eläimiä

kotieläimistö:tärkeimmät ovat nauta,sika ja kana

naapurimaat:saksa ja ruotsi

lippu:

kasvillisuus:Tanskalainen luonto on varsin monimuotoinen.

ilmasto:melkein samanlainen kuin muualla pohjoismaissa.

[1 kommenttia](#)

Videoita Tanskasta

video tanskasta

<https://www.youtube.com/watch?v=PkjrY9Yv9rk>

Islanti

ISLANTI

Islannista tietoa: Islannissa on jäätiköitä ja Islannissa on myös vähän ihmisiä mutta paljon maata. Islannissa on monia upeita nähtävyyksiä. Islannissa varsinaisen elämistön tuottavat linnut joita on tavattu ainakin 300 lajia merilinnut, vesilinnut ja kahlaajat ovat yleisimmät kotimaiset linturyhmät. Islannissa on myös presidetti **Guðni Thorlacius Jóhannesson nimeltään. Islannissa rahana toimii kruunu. Islannin väkiluku on vuonna (2014)**

KASVILLISUUS

vain naljannes Islannin pinta-alasta on kasvillisuuden peitossa.

Islannissa viljellään banaania.

Islannissa on monia eriä hienoja nähtävyyksiä.

Kahden maailmansodan aikana Islanti oli ensin brittien peittämä ja myöhemmin puolustusliitossa yhdysvaltojen kanssa.

Kalastus on todella tärkeässä asemassa Islannin talousväessä.

Islannin

Viro

Julia ja Nino

PERUSTIEDOT

Kansallis eläin: haarapääsky

virallinen kieli: eesti

valuutta: euro

pääkaupunki: Tallinna

vakiluku noin:1 320 174,

naapurimaat:venäjä,tanska,suomi

viron presidentti on: Kersti Kaljulaid

viron lippu:

viron ilmasto on todella samanlainen kuin suomessa.

videoita virosta

videoita virosta

https://youtu.be/hOO-ejhkK_Y

<https://youtu.be/NB-J77ZRLBE>

KUVIA VIROSTA

KUVIA VIROSTA

presidentin talo:

viikon kirkko:

maarianhaminan kirkko:

viron pääkaupunk:

haarapääsky:

viron presidetti:

Minette ja Onni K.

perustiedot

Väkiluku: 1,316 milj. (2016)

pääkaupunki: Tallinna

Virallinen kieli: Eesti

valuutta: euro

Presidentti: Kersti Kaljulaid

-Yksi kuuluisista nähtävyyksistä Virossa on Kadriorgin puisto joka on yksi hiennoimista puistoista Virossa.

-Virolla ei ole vakituista kansaliseläintä, sitä on mietitty olisiko se siili, susi, vai mäyrä? Kuitenkin kärkipaikoissa on kuitenkin ollut enimmästössä susi joka edustaisi sopivasti nisäkkäitä pienessä maassa.

-Viron naapurimaita ovat *Latvia, Venäjä,*

Viron kansallislaulu

Viroon ja sen tapoihin, kulttuuriin ja historiaan voit tutustua näiden videoiden avulla.

<https://youtu.be/NB-J77ZRLBE>

https://youtu.be/hOO-ejhkK_Y

viron ilmasto:Viron ilmasto on lauhkealle vyöhykkeelle luonteenomainen: selkeä vuosittainen rytmi, jossa esiintyy neljä vuodenaikaa. Vuoden lämpimin kuukausi on heinäkuu ja kylmin helmikuu. Virossa mitatut ääriämpötilat ovat olleet 35°C ja -43°C. Sisävedet jäätyvät useimmiten joulukuussa ja sulavat huhtikuussa. Meren jäätyminen riippuu pitkälti tuulien voimakkuudesta ja meren syvyydestä. Itämeren vaikutuksesta ilmasto rannikolla on lauhkeampi kuin sisämaassa, missä kontrastit ovat suuremmat.

Eläimet:*Virossa tavataan noin 20 000 eri hyönteislajia, sekä 65 kala-, 10 sammakkoeläin- ja viisi matelijalajia. Sammakkoeläimistä suurin osa on harvinaisia ja rauhoitettuja. Selkärankaisia on yhteensä noin 500 lajia.*

KUVA: Kersti Kaljulaid

HISTORIA: Viro itsenäistyi vuonna 1918, mutta se liitettiin Neuvostoliiton osaksi vuonna 1940. Viron tasavalta palautti itsenäisyytensä Neuvostoliiton hajottua vuonna 1991.

Viron Ministerit:

o

HALLITUS

hallitukset ovat kaatuneet verrattain pieniinkin kiistoihin. Yleensä jonkin hallituskumppanipuolueen epäluottamuslause on johtanut koko hallituksen kaatumiseen. Monesti hallituksen ovat joutuneet muodostamaan kaksi pahinta vastustajaa, jolloin hallituspohja on ollut jo heti hutera, varsinkin jos se on jouduttu tekemään vähemmistöperustalle.

Vaikka hallitukset ennen Ansipin hallituksia vaihtuivat tiheästi, politiikan talousliberaali suuntaus pysyi yhtenäisenä. Oma virolainen ilmiönsä on myös, se ettei vasemmistolla ole ollut jalansijaa Riigikogussa hallituksista puhumattakaan. Ansipin II hallitus oli ensimmäinen, jossa oli mukana sosiaalidemokraatit, jotka eivät kuitenkaan halua profiloitua erityisesti vasemmistolaisena. Sen sijaan Viron lehdissä Keskustapuoluetta on kutsuttu vasemmistolaiseksi, koska se ei ole tukenut hallitusten talousliberaalia politiikkaa.

Monet Viron puolueista ovat itsenäistymisen jälkeen 1990-luvulla olleet liberaaleja ja keskustalaisia. Hallituksessa istuneista puolueista tärkeimmät ovat olleet Isänmaanliitto, Viron reformipuolue, Viron Keskustapuolue, Viron Kansanliitto, Maltilliset ja Res Publica. Isänmaanliitto ja Res Publica yhdistyivät ja ovat nykyisessä hallituksessa nimellä Isänmaan ja Res Publican liitto. Maltilliset tunnetaan nykyään sosiaalidemokraatteina. Myös puolueet ovat olleet hallitusten tapaan epävakaita, kun ne ovat muuttaneet nimiään, hajonneet tai yhdistyneet toisiin. Esimerkiksi 1990-luvun alun ja puolen välin valtapuolue Kokoomuspuolue katosi puoluekartalta vuonna 2000.

Laivalla viroon:

■

ENITEN KÄYTETYIN LÄHDE:

[Viro – Wikipedia](#)

Latvia

Perustiedot

Väkiluku:

1,96milj.(2016)

Pääkaupunki:

Riika.

Valuutta:

Ennen lati, nykyään euro.

Virallinen kieli:

Latvian kieli.

Pinta-ala:

64 589km, joista sisävesiä 1,5%

Naapuri maat:

Venäjä, Liettua, Viro ja Valko-venäjä

Lippu:

Presidentti:

Raimonds Veijonis

Pääministeri:

Māris Kucinskin

[0 kommenttia](#)

Latvian eläimiä ,ilmastoa ja kasvillisutta

Ilmasto:

Latviassa vallitsee leuto mannerilmasto. Kesä on lämmin, kevät ja syksy ovat leutoja. Joskus talvella on purevan kylmää, kun kylmä ilmavirtaus Venäjältä saavuttaa Latvian.

Eläimet:

Latviassa suuriin nisäkkäisiin kuuluvat susi, ilves, saksanhirvi, metsäkuori, villisika ja saukko. Kuurinmaalla vaeltaa villejä visenttejä ja villiintyneitä hevosia. Linnuista näyttävämpiä ovat kattohaikara, mustahaikara ja pikkukiljukotka.

Kasvisto:

Kasveihin kuuluu yli 30 harvinaista kämmekkälajia. Latvian maisemaa koristavat suuret metsät, järvet ja muutamat suot, jotka ovat pääosin keidassoita. Metsiä on maan pinta-alasta noin neljännes ja metsäteollisuus onkin tärkeä teollisuudenala. Latvian metsät ovat hemiboreaalista sekametsää.

[0 kommenttia](#)

Nähtävyyksiä

Latvian vanhakaupunki

Paholaisen luola

0 kommenttia

Videoita Latviasta

video: koripallopele Slovenia vs Latvia

<https://www.youtube.com/watch?v=S-DKtLy9S1M>

video:

<https://www.youtube.com/watch?v=c84x6ZZwHT4>

2 kommenttia

Liettua

Minea, Nea, Juho H.

Liettua

väkiluku,2,80milj

Tautiska giesme

Aika vyöhyke UTC+2

presidentti,Dalia Grybauskaite

pääministeri,saulius skvernelis

Hyvä matka kohde
pääkaupunki vilna

kansallis eläin enrn

pinta ala 65, 302 km sijalla120

valtiomuoto tasavalta

virallinen kieli liettua

raha euro

Lehti kasvillisuuta

Lauhkea

Liettuan vaakuna

Liettuan lippu

nähtävyydet

Ristikukkula

Trakain linna

Gate of Dawn

<https://www.youtube.com/watch?v=qEhuGs25FDE>

<https://www.youtube.com/watch?v=7t2sXOCVYHc>

Naapurimaat Latvia, Viro

1 kommenttia

KiVa

KiVa-sivut

KiVa etusivu

KiVa-peli

LEGO

Video Jokivarren FLL-kisoista 22.2.2018

<https://www.ess.fi/uutiset/paijathame/art2439775>

Ohjeita ja esittelyä FLL (First Lego League)

ESITTELY - <https://www.dropbox.com/s/mxjozudci4jwvnt/FIRST%20LEGO%20League%2C%20esittely.pdf?dl=0>

ESITTELYVIDEO - <https://www.dropbox.com/s/mdvwaqfg9ozcz84/b9.mp4?dl=0>

YLEISOHJE - <https://www.dropbox.com/s/9spt8cq2i4vswfh/FLLYleisohje.pdf?dl=0>

OHJEET JA SÄÄNNÖT

- <https://www.dropbox.com/s/19h9rvh5m2bauyd/HYDRO%20DYNAMICS%20tehtävät%2C%20säännöt%20ja%20ohjeet.pdf?dl=0>

VIDEOITA

Hydro Dynamics

<https://www.youtube.com/watch?v=G35CsFVKSjY>

Esimerkkisuoritus

<https://www.youtube.com/watch?v=VBwrlkUYw70>

535 / 545 pistettä

<https://www.youtube.com/watch?v=MXPDIIfTa7Y>

Rakenteluesimerkkejä

<https://www.youtube.com/watch?v=xxBVJ5H7OjY>

Hullut tiedemehet

Palkinnot

0 kommenttia

Robotiikka alusta

0 kommenttia

Hullut tiede miehet

0 kommenttia

Tuikku ja Minea

0 kommenttia

Logo

0 kommenttia

Robottia testailemassa

1 kommenttia

Crazy Legos

Kisat

Arviointi (luonnos)

Kevätjuhla

Kiusaaja josta tulee kiusatun paras kaveri

Lego kisat opeille

Legon rakennus kisa opeille.

Mitä rakennetaan - Sydän.

Minuutti aikaa.

- punaisia legoja - mistä legot?(Juho tuo legot)
- ulkona, jos sataa niin uutislähetyksen lavalla
- pöytiä/pulpetteja(koululta)
- opettajat: Tuomas Kauppinen, Kimmo Korhonen, Hanna Rantanen, Tiina Savolainen, Mika Anttila.
- Juontajina Minette ja Nea.

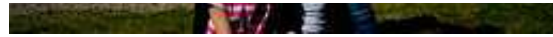
1 kommenttia

Auttaminen

KAVERIKUVAT

Kaverikuvat

0 kommenttia

4B

4B

4B luokassa opiskelee tänä lukuvuonna 21 oppilasta. Luokkamme sijaitsee Jokivarren koulun päärakennuksessa, C-siiven alakerrassa.

Luokanopettaja
Kaisa Pelkonen
p. 044-781 3664

Suomi100 -viikko

Koko koulu työskentelee viikon ajan satavuotiaan Suomen ja suomalaisuuden teeman ympärillä. Työskentely tapahtuu pajoissa, joista on enemmän tietoa valikon Suomi100-sivustolla. Pajat on suunnattu eri-ikäisille siten, että luokat 1-3, 4-6 ja 7-9 työskentelevät omissa pajoissaan. Toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat osallistuvat luokkien 1-3 (Jaanan luokka) ja 4-6 (Pirkon ja Virvan luokat) pajiin.

Maanantai-iltana 4.12. huoltajat ovat tervetulleita tutustumaan pajiin mielellään yhdessä lastensa kanssa. Tilaisuus ei ole oppilaille pakollinen.

Tiistaina 5.12. juhlimme itsenäisyyttä oppilaiden ja henkilökunnan kanssa kolmessa erillisessä juhlassa koulupäivän aikana.

Viikon aikana emme noudata normaalia lukujärjestystä

- ke 29.11. - ma 4.12.
 - 1-3 -luokat + TAO Jaana klo 8.20 - 12.00
 - 4-6 -luokat + TAO Pirkko & Virva klo 8.20 - 13.10
 - 7-9 -luokat klo 8.20 - 14.00
- ti 5.12.
 - 1-3 luokat klo 9.00 - 12.00
 - 4-6 luokat klo 9.10 - 13.10
 - 7-9 luokat klo 9.10 - 13.10

Hyödyllisiä sivustoja

BINGEL - oppimisympäristö

[0 kommenttia](#)

Opinaika

OTAVA - oppilaan maailma

[0 kommenttia](#)

Perunakellari, tehtäviä eri oppiaineista

Wilma

Opettajat

Luokkaa opettavat

Luokkaa opettavat:

Kaisa Pelkonen, luokanopettaja

Outi Kivilevo, laaja-alainen erityisopettaja
Katariina Launiala, englanti

Tuomas Kauppinen, musiikki

Liisa Lappalainen, käsityöt

Juhana Raappana, käsityöt

Kasvio 1-6lk

Kasvion kasvit luokka-asteittain

1. luokan kasvion lajit:

voikukka x

leskenlehti x

käenkaali x

valkovuokko x

koivu x

vaahtera x

2. luokan kasvion kasvit:

piharatamo x

valkoapila

siankärsämö

kuusi x

mänty x

kielo x

pihlaja x

3. luokan kasvion kasvit:

rentukka x

ulpukka/lumme

osmankäämi

järviruoko

paju x

4. luokan kasvion kasvit:

niittyleinikki x

vehnä x

ohra x

ruis x

kaura x

rypsi

5. luokan kasvion kasvit:

(mänty, kuusi, jos eivät ole jo kasviossa)

puolukka x

mustikka x

vanamo

karpalo

kanerva

6. luokan kasvion kasvit:

tammi

haapa

harmaaleppä/tervaleppä ja kataja

tupasvilla ja suopursu mikäli mahdollista

--> x-merkityt pitäisi olla 4lk keväällä kasviossa!

Oppiaineet

Liikunta

LIIKUNTASUUNNITELMA

SYKSY 2017

14.11. sisäliikuntaa

21.11. sisäliikuntaa

28.11. ulkoliikuntaa

5.12. Ei liikuntatuntia - Suomi 100 juhlapäivä oppilaille

MA 11.12. UINTIA

MA 18.12. UINTIA

Mukaan vaihtovaatteet ja pyyhe!

Ulkoliikuntaa syyslomaan asti aina kun sää sallii.

- palloilua
- perusliikuntaa (juoksua, hyppyjä, heittoja)
- luonnossa liikkumista ja kartan lukemisen harjoittelua
- pelejä ja leikkejä
- yhdessä toimimista
- peruskunnan harjoittelua ja ylläpitoa

SISÄLIIKUNTAA joulun asti:

- perusliikuntaa
- motorisia taitoja
- palloilua
- musiikkiliikuntaa ja rytmiikkaa
- MOVE-treenejä
- uintia (joulukuussa kaksi kertaa + uintitukarit marraskuussa)

Yhteiskuntaoppi

YHTEISKUNTAOPIN MATERIAALIT

Näille sivuille kootaan yhteiskuntaopin "kirjaa". Jokaisen kappaleen vihkomuistiinpanot sekä viikottaiset kotitehtävät löytyvät jaksojen alta!

1. jakso: elo-lokakuu
2. jakso: marraskuu-joulukuu
3. jakso: tammikuu -

1. jakso: Minä ja yhteiskunta

Tiivistelmä kokeeseen

Kappale 1 Mitä yhteiskuntaoppi on?

Yhteiskunta on ihmisistä ja yhteisöistä muodostuva kokonaisuus, jossa elämme.

Yhteiskuntaoppi on oppiaine, jossa tutkitaan omaa yhteiskuntaamme ja opitaan tietoja ja taitoja.

Säännöt ovat tärkeä osa yhteiskuntaa.

Meidän yhteiskuntamme on Suomi.

Kappale 2 Olen yhteiskunnan jäsen

Yhteiskunnan jäsen sitoutuu noudattamaan sääntöjä.

Yhteiskunnan jäsenen voi tunnistaa henkilötunnuksesta tai kuvallisesta henkilöllisyystodistuksesta (esim. passi tai ajokortti)

Henkilötunnus on ihmisen henkilökohtainen tunniste, jonka avulla ihmiset erottavat ihmiset toisistaan.

Pelkkä syntymäpäivä ja nimi ei riitä, sillä samannimiset ihmiset ovat voineet syntyä samana päivänä.

Huoltaja on lapsesta vastuussa oleva henkilö, yleensä äiti tai isä.

Kappale 3 Olen mukana eri yhteisöissä

Yhteisö on ihmisten muodostama ryhmä, kuten koululuokka, perhe, suku, jalkapallojoukkue jne.

Perhemuotoja on monia erilaisia. Esim. adoptioperhe, uusperhe, sijaisperhe, yhden vanhemman perhe, leskiperheet jne.

Kappale 4 Yhdessä eläminen vaatii sääntöjä

Sääntöjä tarvitaan kaikkialla: välituntipeleissä, työpaikoilla, liikenteessä jne.

Säännöt lisäävät ihmisten turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Vahingonkorvausvelvollisuus alkaa heti syntymästä, rikosoikeudellinen vastuu 15-vuotiaana.

Ikäraajat suojaavat lapsia ja nuoria heille vahingollisilta peleiltä ja elokuvilta

Laki on kaikkia koskeva määräys. Laissa määritellään mikä on sallittua ja mikä kiellettyä.

Kappale 5 Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille

Lapsen oikeuksien sopimus (osa kohdista)

Oikeus olla oma itsensä ja samanarvoinen kuin muut.

Oikeus saada huolenpitoa ja hoitoa.

Oikeus elää turvassa.

Oikeus sanoa mielipiteensä ja vaikuttaa.

Oikeus ilmaiseen koulunkäyntiin.

Oikeus leikkiin ja vapaa-aikaan

Ihmisoikeudet = kaikille ihmisille kuuluvat oikeudet.

Yhdistyneet kansakunnat eli YK = Valtioiden muodostama järjestö jonka tehtävänä on edistää rauhaa ja turvallisuutta.

2. jakso: Yhteiskunta toimii

Toinen jakso

Vihkomuistiinpanot, tuntitehtävät sekä kotitehtävät löytyvät kappaleiden otsikoiden alta!

Asun itsenäisessä Suomessa

Vihkomuistiinpanot

ASUN ITSENÄISESSÄ SUOMESSA

- Suomi julistautui itsenäiseksi valtioksi 6.12.1917
- itsenäisyyspäivää juhliitaan Suomessa 6. joulukuuta
- itsenäisellä Suomella on:
omat rajat, oma lippu, presidentti, omat lait, saamme päättää omista asioistamme
- Suomi on nykyisin hyvinvointivaltio
- Suomeen on rakennettu itsenäisyyden aikana ilmainen koululaitos ja terveydenhuolto
- hyvinvointivaltio auttaa etenkin lapsiperheitä, vanhuksia, sairaita ja työttömiä
- kaikki eivät silti Suomessa voi hyvin, vaan maassa on myös köyhyyttä, sairaita, työttömiä ja asunnottomia

Hyvinvointivaltio

Itsenäisyyden aikana suomalaisten elintaso on parantunut. Olemme aikasempaa terveempiä ja rahaa on enemmän käytössä. Suomessa pyritään varmistamaan että kaikilla on ruokaa, vaatteet, koti sekä mahdollisuus terveydenhoitoon ja koulutukseen.

Hyvinvointivaltio ei ole syntynyt itsestään vaan meitä ennen eläneet suomalaiset ovat halunneet kehittää yhteiskuntaamme. Meidän on tehtävä töitä sen eteen että tulevaisuudessakin yhteiskuntamme voi vähintään yhtä hyvin kuin nyt!

Kotitehtävät

KT:**1. Mitä piirteitä hyvinvointivaltiolla on? Tee ajatuskartta!**

- valtio huolehtii kansalaisista
- päivähoito
- ilmainen koulunkäynti
- ilmainen terveydenhuolto
- sosiaaliturva, esim. työttömyyskorvaus, lapsilisä, äitiyspäiväraha

2. Kouluun tulee ulkomaisia vieraita. Mitkä kolme asiaa haluat kertoa heille Suomesta?

- lumi, kesä, turvallisuus, ei sotaa
- itsenäinen, kylmä
- ei paljon köyhyyttä
- puhdas juomavesi, ruoka
- ilmainen koulu
- suomen kieli on hankalaa
- itsenäisyyspäivä on 6.12.
- hyvinvointivaltio

EKSTRA:

Kysy kolmelta henkilöltä mikä heille on tärkeintä Suomessa. Kirjoita vihkoosi!

Avainsanat

HYVINVOINTIVALTIO = Valtio, joka huolehtii kaikkien kansalaistensa hyvinvoinnista.

ITSENÄINEN VALTIO = Omista asioistaan päättävä riippumaton valtio.

Tärkeintä Suomessa

Oppilaiden mielipiteitä, mikä on tärkeintä Suomessa:

- kaikki saavat käydä koulua ilmaiseksi
- ei sotia
- lähes kaikilla töitä, ei kovaa pulaa rahasta
- ei nälänhätää eikä maanjäristyksiä tai hirmumyrskyjä
- on ruokaa, juomaa, koti, perhe ja kavereita
- Suomi on maailman turvallisim maa
- vaihtuvat vuodenaajat
- vanhemmat ja lapset asuvat yhdessä
- saa apua kun tarvitsee

Yhteiskunta perustuu tasa-arvoon**Vihkomuistiinpanot**

YHTEISKUNTA PERUSTUU TASA-ARVOON

- Suomen laissa määritellään perusoikeudet, ne kuuluvat kaikille Suomessa asuville
- tasa-arvo on perusoikeus
- tasa-arvo tarkoittaa että kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita yksilöinä ja yhteiskunnan jäseninä
- Suomen laki kieltää syrjimästä ihmisiä

Kotitehtävät

Millainen koulu olisi unelmiesi yhteiskunnassa?

Ketkä kävisivät koulua?

Mitä opiskeltaisiin?

Ketkä opettaisivat?

EKSTRA:

Kysy vanhemmaltasi tai isovanhemmaltasi millainen olisi ollut heidän unelmakoulunsa. Kirjaa vihkoosi!

Avainsanat

PERUSOIKEUDET: Kaikille ihmisille kuuluvat, kaikista tärkeimmät oikeudet. Esimerkiksi oikeus ilmaista oma mielipiteensä on perusoikeus.

TASA-ARVO: Kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita yksilöinä ja yhteiskunnan jäseninä.

SYRJINTÄ: Toisen ihmisen huomiotta jättäminen ja vähättely on lailla kiellettyä syrjintää.

SANANVAPAUS: Sananvapaus on määritelty eri laeissa ja sopimuksissa eri tavoin. Esimerkiksi Suomen perustuslaissa sananvapaus tarkoittaa oikeutta ilmaista ja vastaanottaa tietoja ja mielipiteitä kenenkään sitä ennakolta estämättä.

Kuulun Suomen väestöön

Kotitehtävät

ETSI mitä vähemmistöjä on Suomessa?

V: saamelaiset, romanit, suomenruotsalaiset, maahanmuuttajat, juutalaiset, tataarit, viittomakieliset, inkerinsuomalaiset, paluumuuttajat, Suomen venäläiset, ortodoksit, vammaiset

Vihkomuistiinpanot

- vähemmistö tarkoittaa ihmisryhmää, joita on vähemmän kuin muiden ryhmien ihmisiä
- Suomessa esim. ruotsia äidinkielenä puhuvat kuuluvat vähemmistöön
- Suomen väestö on n. 5,5 miljoonaa

Suomen kunnat

Suomen suurin kunta

väkiluvultaan: Helsinki, 642 045 asukasta

pinta-alaltaan: Inari, 17 334 km²

Suomen pienin kunta

väkiluvultaan: Sottunga, 92 asukasta

pinta-alaltaan: Kauniainen 6 km²

Orimattila

väkiluku: 16 276

pinta-ala: 197 km²

Avainsanat

väestö: kaikki yhdessä maassa asuvat ihmiset

kansalliskieli: Suomen kansalliskielet ovat Suomi ja Ruotsi

enemmistö: jonkin ryhmän suurempi osa muodostaa enemmistön

vähemmistö: jonkin ryhmän pienempi osa muodostaa vähemmistön. Vähemmistö voi muodostua esim. sukupuolen, kielen tai uskonnon perusteella

Suomi on kansainvälinen (8.12.)**Vihkomuistiinpanot**

Suomi on kansainvälinen

- Suomalaiset tavat ja kulttuurit muuttuvat kun olemme tekemisissä muista maista kotoisin olevien kanssa
- internet on "pienentänyt" maapalloa ja uudet vaikutteet tulevat Suomeen nopeammin kuin ennen
- suurin osa Suomessa asuvista ulkomaalaisista on tullut tänne työn perässä
- pakolaiset ovat joutuneet lähtemään sodan tai muun vaaran takia kotimaastaan turvaan
- noin 800 000 suomalaista on muuttanut ulkomaille työn perässä tai perheen vuoksi

Avainsanat

kansainvälisyys kansojen tai valtioiden väliset asiat

kansalainen Valtion jäsen, jolla on tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia

uussuomalainen Suomeen pysyvästi asettunut, alun perin ulkomaalainen ihminen

pakolainen Ihminen, joka on joutunut pakenemaan toiseen maahan, koska hän pelännyt vainoa esimerkiksi syntyperänsä, uskontonsa tai mielipiteidensä vuoksi

Demokratia on yhdessä päättämistä (8.12.)

Vihkomuistiinpanot

Avainsanat

Demokratia kansanvalta eli kansalaisten oikeus päättää yhteisistä asiasta

Suora demokratia Kaikki ryhmän jäsenet voivat suoraan vaikuttaa tehtäviin päätöksiin

Edustuksellinen demokratia ryhmän jäsenet valitsevat edustajat, jotka päättävät asioista kaikkien puolesta.

Vaalit vaikuttamisen keino. Vaaleissa äänestäjät valitsevat ehdokkaista edustajan tehtävään.

Tuomaksen muistiinpanot

Yhteiskunta toimii (Tuomaksen muistiinpanot)

Kappale 6 - Asun itsenäisessä Suomessa

- Suomi on itsenäinen valtio
- Suomi on muuttunut itsenäisyyden aikana (100 vuotta) voimakkaasti. Väestö on lisääntynyt, Suomi on rikkaampi, teollistuminen on kehittynyt, terveydehuolto ja koulutus ovat kehittyneet eli Suomesta on tullut hyvinvointivaltio.
- Hyvinvointivaltio ei ole syntynyt ilmaiseksi vaan sen eteen on tehty vuosikymmenten työ.
- Suomessa on silti esimerkiksi köyhiä ja asunnottomia.

Kappale 7 - Yhteiskunta perustuu tasa-arvoon

- Perusoikeudet kuuluvat kaikille Suomessa asuville ihmisille (oikeus tasa-arvoon, oikeus omaisuuteen, oikeus omaan mielipiteeseen jne.)
- Tasa-arvo on yksi tärkeimmistä periaatteista Suomessa. Ihmisiä ei saa syrjiä esim. iän, sukupuolen, kansallisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen takia. Syrjintä on kielletty lailla.

Kappale 8 - Kuulun Suomen väestöön

- Suomen väkiluku on noin 5,5 miljoonaa ihmistä.
- Vähemmistö on jonkin ryhmän pienempi osa (alle puolet). Vähemmistöön voi kuulua esim. sukupuolen, kielen tai uskonnon perusteella.
- Suurin osa suomalaisista asuu kaupungeissa
- Lappi on Suomen harvaan asutuin alue

Kappale 9 - Suomi on kansainvälinen

- Suomi on ottanut paljon vaikutteita muista maista (Ruotsi, Saksa, Yhdysvallat, Japani, Italia, Venäjä jne.)
- Suurin osa Suomeen muuttaneista ulkomaalaisista on muuttanut työn perässä.
- Pakolainen on ihminen joka on joutunut jättämään kotinsa esim. sodan tai vainon takia.

- Kansainvälistyminen näkyy esim. ruoissa (pizza, hampurilainen, risotto, sushi, gulassikeitto jne.)
- Myös kansainvälinen kulttuuri näkyy elokuvissa, musiikissa, taiteissa jne.

Kappale 10 - Demokratia on yhdessä päättämistä

- Demokratia eli kansanvalta tarkoittaa asioista yhdessä päättämistä.
- Edustuksellisessa demokratiassa äänestetään edustajaa, joka edustaa sen jälkeen äänestäjiään (esim. oppilaskunnan hallituksen edustajat)
- Suora demokratia tarkoittaa, että kaikki paikalla olevat päättävät asiasta (esim. äänestys luokassa siitä, mitä pastillimakuja valitaan tai äänestys siitä, mihin perhe menee lomalle.)
- Läheskään kaikki maat eivät ole demokraattisia, vaan asioista päättää todellisuudessa todella pieni joukko ihmisiä tai pahimmillaan vain yksi ihminen.

Kappale 11 - Eduskunta päättää Suomen asioista

- Suomessa on 200 kansanedustajaa, jotka valitaan joka neljäs vuosi eduskuntavaaleissa.
- Kansanedustajat ovat töissä eduskunnassa Helsingissä.
- Kansanedustajat säätävät lakeja ja päättävät Suomen valtion rahoista ja niiden käytöstä.

Kappale 12 - Hallitus ja presidentti johtavat Suomea

- Hallitus hallitsee maata lakien mukaan, valmistelee uudet lait ja valtion budjetin
- **BUDJETTI** on arvio tuloista ja menoista eli paljonko rahaa saadaan ja paljonko sitä kuluu.
- Pääministeri johtaa hallitusta.
- Presidentti valitaan kuuden vuoden välein.

3. jakso, helmi-maaliskuu: Opi vaikuttajaksi

Kaikilla on oikeus vaikuttaa

Kaikilla on oikeus vaikuttaa

- Suomen laki antaa jokaiselle oikeuden osallistua ja vaikuttaa
- vaikuttamalla jokainen voi pyrkiä muuttamaan asioita
- koulussa voi vaikuttaa esim. oppilaskunnan hallituksessa (Miniministerit)
- asioista valittaminen ei ole vaikuttamista, vaan aktiivinen toimiminen on vaikuttamista

LÄKSY:

moniste t.2

Vaikuttaminen on taitolaji

Vaikuttaminen on taitolaji

Vaikuttaa voi monilla eri keinoilla. Kun haluaa vaikuttaa johonkin asiaan, esim. koulun ruokalistaan, pitää ensin selvittää miten asiasta päätetään. Vaikuttajan pitää olla hyvä keskustelija ja asioista sopija. Hyvä keskustelija puhuu, kuuntelee toista ja osaa perustella oman mielipiteensä.

Vaikuttamisen taitoja voi kehittää harjoittelemalla niitä. Esimerkiksi mielipidekirjoituksessa pitää osata kirjoittaa selkeästi oma mielipide ja perustella se.

Nyt harjoitellaan mielipidekirjoitusta!

Valitse aihe alla olevista TAI keksi itse! Muista PERUSTELLA mielipiteesi! Kirjoita vihkoosi!

1. Lisää keittopäiviä kouluihin
2. Pidemmät välitunnit koulupäivään
3. Koulupäivän pitäisi alkaa aikaisintaan klo 10

Vaikuttaa voi yksin ja yhdessä

Vaikuttamaan pystyy yksin, mutta tehokkaampaa se on yhdessä toisten kanssa. Ryhmän täytyy sopia yhteisiä tavoitteista ja keinoista, joita käytetään.

Ryhmässä jokaisen mielipiteet tulee ottaa huomioon tasa-arvoisesti ja pyrittävä löytämään yhteisiä ratkaisuita. Sopiminen voi olla vaikeaa, mutta mielipiteitä perustelemalla ja joustamalla yhteistyö helpottuu. Ryhmäläisillä on aina erilaisia vahvuuksia ja taitoja, joita kannattaa hyödyntää. Jokainen voi kehittää ryhmässä toimimisen taitoja.

1. Millaisia taitoja tarvitaan, kun sovitaan asioista yhdessä muiden kanssa?
2. Muistele jotakin onnistunutta ryhmätyötilannetta, jossa olet ollut mukana. Mikä siitä teki onnistuneen?

Avainsanat**adressi**

Vaikuttamisen keino. Adressissa esitetään mielipiden tai vaatimus, jonka tueksi kertään nimiä asiaa kannattavilta ihmisiltä. Adressi ja nimilista toimitetaan asiasta päättävälle henkilölle.

mielipidekirjoitus

Vaikuttamisen keino. Oman mielipiteen ilmaiseminen kirjoittamalla. Mielipidekirjoituksia julkaistaan esim. lehdissä.

Sananvapaus**Muistiinpanot**

- Sananvapaus on kaikkien suomalaisten perusoikeus
- mielipiteensä saa ilmaista julkisesti
- ei saa loukata, syrjiä tai vahingoittaa muita

- jokainen on vastuussa esittämistään mielipiteistä!
- väärien tietojen levittäminen ei ole sananvapautta!

Sananvapaus tuo vastuuta

Sananvapaus on kaikkien suomalaisten perusoikeus. Jokaisella on oikeus ilmaista oma mielipiteensä julkisesti. Sananvapaus ei kuitenkaan anna oikeutta loukata, syrjiä tai vahingoittaa muita.

On tärkeää pohtia, MITEN mielipiteensä ilmaisee. Jokainen on nimittäin vastuussa itse julkisesti esittämistään mielipiteistä. Esimerkiksi väärin tietojen levittäminen EI ole sananvapautta!

1. Mihin sananvapaus antaa meille oikeuden?
2. Millaisissa tilanteissa ei ole järkevää sanoa omaa mielipidettään ääneen? Perustele!

Avainsanat

sananvapaus = oikeus ilmaista oma mielipiteensä. Sananvapaus on perusoikeus

Oppilaskunta

Oppilaskunta on koulun vaikuttaja

- oppilaskunta vaikuttaa edustajien kautta
- kaikki koulun oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan
- edustajat valitaan hoitamaan oppilaskunnan asioita
- > oppilaiden esittämistä ehdotuksista keskustelu
- > ehdottavat ja keksivät asioita, joilla voitaisiin parantaa esim. kouluviihtyvyyttä ja koulun yhteishenkeä

Avainsanat

Oppilaskunta = koulun oppilaiden muodostama yhteisö

oppilaskunnan hallitus = oppilaskuntaa edustavat oppilaat, jotka on valittu oppilaskunnan hallitukseen (Jokivarren koulussa 4.-6. lk Miniministerit)

Ristiriidat voi ratkaista sovittelemalla

Kompromissi

- erimielisyydet voi ratkaista sovittelemalla
- kompromissi on yhdessä päätetty, kaikille sopiva ratkaisu
- kompromissin tekeminen vaatii:
 - * taitoa kuunnella erilaisia mielipiteitä
 - * neuvotella eri näkemyksistä
- hyvään kompromissiin kaikki voivat olla melko tyytyväisiä
- kompromissi voi myös olla alkuperäistä vaihtoehtoa parempi

Avainsanat

kompromissi = ristiriidan yhteinen ratkaisu, jossa osapuolet tekevät myönnytyksiä

sovittelu = neuvottelu, jossa osapuolet pyrkivät sopimaan ristiriitansa

RAHAN KÄYTTÖ

Rahan käyttö

- talouden perusasiat kannattaa hallita:
- * osata laskea paljonko saat ostoksista takaisin
- * tietää, mistä saa rahaa ja mihin sitä käyttää
- * osata säästää jotain suurta hankintaa varten
- kaikkea houkuttelevaa ei välttämättä tarvitse ostaa, mieti tarvitsetko sitä oikeasti!

Rahan käyttö

Ympäristöoppi

Esitelmä - Pohjoismaat ja Baltian maat

Ohje

POHJOISMAAT JA BALTIAN MAAT

Tehkää pienissä ryhmissä (tai yksin) yhdestä Pohjoismaasta tai Baltian maasta esitelmä, jonka esittelette muulle luokalle. Kerro esitelmässasi maan perustiedot (valtiomuoto, väkiluku, kieli...), maan kulttuurista, hallinnosta, elinkeinosta, historiasta ja jostakin oman kiinnostuksen kohteestasi, esim. (ruoka, urheilu, julkisuudenhenkilö jne.).

Jos käytätte töissänne kuvia, niin ottakaa ne mieluummin [täältä](#) (flickr.com), sillä näissä kuvissa on tekijänoikeudet kohdillaan. Jos mahdollista niin välttääkää Wikipedian käyttöä ja olkaa kriittisiä Internetistä löytyvää tietoa kohtaan.

TYÖ VOI OLLA:

- juliste
- Power point -esitys (O365)
- pedanet -teksti
- lautapeli, jossa kysymyksiä maasta

Kuvaamataito

4. Ik kuvaamataidon työt

- viljapelto ja traktorit (värien sekoittaminen, perspektiivi)
- syksyiset puut (sommittelu, perspektiivi, askartelu)
- madala pihan materiaaleista (kolmiulotteinen työskentely, sommittelu)
- Tuliterä -kirjan (Timo Parvela) innoittamana ajatuskarttaan kirjan hahmoja, tapahtumapaikkoja, esineitä jne
- Isänpäiväkortti

SUOMI 100 -teemat

- Suunnittele mieleisesi kuvitus Muumimukiin (havainnoidaan ja tutkitaan esinemaailmaa, toteutus piirtämällä ja askartelemalla)

Äidinkieli

Lukudiplomi

4. LUOKKA

Luetaan yhteensä kahdeksan kirjaa: viisi lastenkirjaa, yksi runokirja, yksi sarjakuva ja yksi tietokirja.

Lastenkirjat

Aarnio, Reeta: Maan kätkemät / Veden vanki / Virvatulen vartijat / Tuulien taikuri
 Blyton, Enid: Viisikko –sarja
 DiCamillo, Kate: Taikurin norsu / Desperon taru / Eetu Keinäsen ihmeelliset seikkailut
 Kallioniemi, Tuula: Valopäiden veljeskunta
 Kaskela, Markku: Olen Matias, lammaskoira / Puistolan vihreät kunnaat
 Kolu, Siri: Me Rosvolat -sarja
 Lindgren, Astrid: Ronja Ryövärintytär / Veljeni Leijonamieli
 Mäki, Harri István: Dark Dante ja Mustan kuun lapset / Dark Dante ja Hamletin polku
 Mäkipää, Jari: Etsiväkerho Hurrikaani -sarja
 Niemi, Saara: Hekla säntää kesään / Heklan kuusi päivää
 Noronen, Paula: Supermarsu -sarja
 Peltoniemi, Sari: Kissataksi / Kerppu ja tyttö
 Seppälä, Anne: Topi -sarja
 Stanton, Andy: Herra Gummi -sarja
 Veirto, Kalle: Henkka ja Kivimutka -sarja
 Venho, Johanna: Okulus -sarja

Runot

Mörö, Mari: Helokki ja hiirenvirna / Äkkihäly
 Niska, Heikki: Peikkovaara / Satakieli ja lakaisukone
 Nuotio, Eppu: jokin kirjailijan runokirjoista
 Ravantti, Leena: Ketunhäntä kainalossa

Sarjakuvat

Colfer, Eoin: Artemis Fowl
 Fogeli: Puupään parhaat -sarja
 Juba: jokin Minerva

Majaluoma, Markus: Sairaana siisti kipsi
Sfar, Joann: Pikku vampyyri menee kouluun

Tietokirjat

Biesty, Stephen: Kullan jäljillä
Campbell, Guy: Ihanko totta? merkillisiä luuloja, sekaannuksia ja väärinkäsityksiä
Hietamies, Leena: Lapsen kesäkirja: parhaat puuhavinkit
Luoto, Leena: Oman pihan ötökät
Marttinen, Tittamari: Viivi Pusun oma kirja
Mikkanen, Raili: Majakat ohoi!
Muumilaakson kuvasanakirja: suomi-englanti
Pulli, Elina: Sporttilajeja
Würmli, Marcus: Nuoret luonnontutkijat -sarja
Jokin Merkurius -sarjan kirja (esim. Allaby, Michael: Ihmeellinen sää)

Uskonto

Läksy: kirkkovuoden mukavin juhla?

Vastauksia läksyyn:

Joulu

- lunta, pimeää, kylmä, joulu kuusi, perheen kanssa aikaa, jouluruokaa
- kuusi, tortut, piparit, ruoka, pimeä
- kinkku
- lahjat, jouluruoka
- joululaulut
- piparit, kuusi, laulut, ruoka
- joulupukki
- sukulaiset

Pääsiäinen

- pukeutuminen

Kirkkovuosi

KIRKKOVUOSI

- alkaa adventista (joulukuun alusta)
- tärkeimmät juhlat:
 - * joulu
 - * pääsiäinen
 - * juhannus
- kristinusko on vaikuttanut suomalaisten elämään jo noin tuhannen vuoden ajan
- sen vaikutus näkyy esim. lainsäädännössä ja kalenterissa, suomalaisissa tavoissa ja loma-ajoissa

LÄKSY:

Mikä on sinusta mukavin kirkkovuoden juhla? Miksi?

Musa

Ohjeet esitelmään

Listaa ainakin seuraavat asiat:

- Bändin tai artistin aloitusvuosi/perustamisvuosi
- Suosituin albumi (levy) ja/tai suosituin kappale/kappaleet
- Jäsenet
- Kotimaa
- Musiikkityyli
- Breikkaaminen (milloin bändi tai artisti on noussut julkisuuteen)
- Miksi valitsitte juuri tämän bändin tai artistin ja mikä tekee siitä erityisen
- **Biisinäyte!**

<https://www.youtube.com/watch?v=Ck8zNTzvull>

Luokan tapahtumia ja blogi

Viikko 46

16. marraskuuta 2017 klo 9.16

Pelkonen, Kaisa

Tällä viikolla koulussa tapahtunutta:

MATIKASSA käytiin läpi viimeisiä jakokulman asioita ja kerrattiin jo opittuja asioita. Uutena asia tuli vielä 1, 10 ja 100 jakaminen.

MATIKAN KOE on ke 22.11.

Äidinkielessä harjoittelimme sivu- ja päälauseiden kirjoittamista. Kertasimme myös virkettä. Äidinkielen koe on PERJANTAINA 24.11.

Yllissä teimme erilaisia ilmaan liittyviä kokeita pistetyöskentelyssä. Tutkimme myös miten peili heijastaa valoa (kpl 19).

Uskonnon tunnilla pidimme KiVakoulutunnin. Aiheena oli mitä kiusaaminen on ja mitä on piilokiusaaminen.

Liikuntatunnilla aloitimme valmistautumisen Suomi 100-juhlaan. Harjoittelimme sekä letkajenkkaa että valssia. Nämä molemmat menivät erittäin hyvin!

UINTITUKARIT pe 17. ja 24.11.

Ensi viikolla siis matikan ja äikän koe. Liikunnassa kertaamme vielä tanssit, eli sisäliikuntaa!

[0 kommenttia](#)

5A Katariina (luonnos)

Luokan esittely

Tervetuloa 5A:n luokkasivuille. Luokallamme opiskelee 24 oppilasta ja opettajana toimii Katariina Jansson (044 7813 674).

5B Hannele

kässätoita kevät 2018

Tervetuloa 5B:n sivuille!

Luokassamme opiskelee 23 iloista ja ahkeraa oppilasta, 9 tyttöä ja 14 poikaa. Luokanopettaja on Hannele Vinnamo.

Hyödyllisiä linkkejä

Lahden kirjallisuusdiplomi

Opinaika

5C Natalia (luonnos)

6A Kimmo

Kiva-kysely

<http://www.kivakoulu.fi/opptilannekartoitus/>

Luokan esittely

Moi!

Nämä ovat 6a-luokan kotisivut. Meidän luokalla on 18 oppilasta ja opena Kimmo.

Meitä opettavat myös Miia Heino-Mäkinen, Liisa Lappalainen, Riitta Mäkinen, Hanne Venäläinen, Joonas Koskinen ja Sami Puonti. Erityisopena toimii Päivi Tuomala ja luokan avustajana Leena Mäkelä.

Lukujärjestys 4.jakso

	Ma 09.04.	Ti 10.04.	Ke 11.04.	To 12.04.	Pe 13.04.		
08:20	ENA.a RIM A26 6A/6E	SUK.b STK KIL PaO C22 A24 6A/6C			KS KIL LIL xLeM A05 A07 6A		
09:10	MU KIL A2B 6A	KU MIH C22 6A	MA MA MA.SaP xLeM C23 C22 A14 6A/6C/6B	MA MA MA.SaP MIH KIL SaP xLeM C23 C22 A14			
10:10	ENA.b RIM A26 6A	SUK.a KIL C22 6A	HI KIL C22 6A	YM KIL C22 6A	ENA.a RIM A26 6A/6E	STK SUK.b KIL C22 6A	MA MA MA.SaP xLeM C23 C22 A14 6A/6C/6B
11:00	YM KIL C22 6A	MA MA MA.SaP xLeM C23 C22 A14 6A/6C/6B	HI KIL C22 6A	UEEV KIL C22 6A	YM KIL C22 6A		
12:25	KU MIH C22 6A	LI KIL B18a (LI) 6A	STK SUK PaO KIL PaT A24 C22 6A/6C	STK SUK PaO KIL A24 C22 6A/6C	ENA.b RIM A26 6A	RUB1.a HaV A27 6A	
13:15		LI KIL B18a (LI) 6A	RUB1.a HaV A27 6A	RUB1.b JoK A11 (EN F) 6A	RUB1.b JoK A11 (EN F) 6A	SUK.a KIL C22 6A	
14:15			Tukiopetus KIL C22 6A				
15:05							

Nivelvaihepalaveri

Huoltaja!

Varaa aika nivelvaihepalaveriin Wilmasta!

<https://orimattila.inschool.fi/messages/341526>

Yhteystiedot

Kimmo Linsén

Työpuhelin:
044-7813649

Sähköpostiosoite:
kimmo.linsen@orimattila.fi

Ylli

Ympäristöoppi-linkki:

<https://peda.net/id/720755543bc>

Musiikki

Teoriatietoa musiikin koetta varten

<https://peda.net/kontiolahti/ahokkalan-koulu/musiikki>

Orkesterikone

<https://yle.fi/aihe/orkesterikone>

Ympäristötieto

Ryhmätyö Aasia

[Aasian suuralueet-ryhmätyö.pdf](#)

Liitteet:

[Aasian suuralueet-ryhmätyö.pdf](#)

Avustusjärjestöt

Unicef

Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

UNICEF on YK:n lastenjärjestö. Teemme työtä kaikkialla maailmassa heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi kansallisuudesta, uskonnosta tai poliittisesta vakaumuksesta riippumatta.

UNICEF lyhyesti

- UNICEF (United Nations Children´s Fund)
- Perustettu 1946

- Auttoi Suomen lapsia 1947-1951
- Toimii tänä päivänä yli 190 maassa
- Työ perustuu lapsen oikeuksien sopimukseen
- Tehtävänä auttaa heikoimmassa asemassa olevia lapsia

Työ perustuu [YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen](#), jonka tärkein tavoite on perusoikeuksien: [terveyden](#), [koulutuksen](#), [tasa-arvon ja turvan](#) takaaminen kaikille lapsille.

Mitä UNICEF tekee?

Kehitysmaissa UNICEFin maatoimistot suunnittelevat ja toteuttavat kehitysohjelmia yhdessä paikallisten viranomaisten, päättäjien, kansalaisjärjestöjen, yhteisöjen ja perheiden kanssa. Työtä tehdään yhteensä 155 maassa.

Rikkaissa maissa UNICEFin kansalliset komiteat keräävät varoja UNICEFin ohjelmatyöhön ja edistävät lapsen oikeuksien toteutumista kotimaissaan. [Suomen UNICEF ry](#) on yksi 36:sta komiteasta.

UNICEFin tavoitteena on vahvistaa maiden omia järjestelmiä niin, että ne pystyvät pitämään hyvää huolta lapsista.

UNICEF on myös yksi merkittävimmistä hätäaputoimijoista ja auttaa vuosittain noin 280 kriisissä.

Lisäksi UNICEF tekee laajaa tutkimustyötä, arvioi ja edistää lasten etua kansainvälisten sopimusten toimeenpanossa ja päätöksentekokelemissä sekä kehittää lasten elämää parantavia innovaatioita.

Lähde: www.unicef.fi

Amnesty International

Mitä Amnesty tekee?

Me haluamme, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikille ja kaikkialla.

Amnesty on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö. Teemme ihmisoikeudet tunnetuiksi sekä tutkimme, paljastamme ja pysäytämme ihmisoikeusloukkaukset joka puolella maailmaa.

Suomen Amnestyn osasto on perustettu vuonna 1967 ja olemme yksi liikkeen varhaisimpia kansallisia toimistoja. Me tuomme päivänvaloon maailmanlaajuiset ja paikalliset ihmisoikeusloukkaukset viipymättä, tehokkaasti ja vaikuttaen.

Liikkeellämme on ollut merkittävä vaikutus:

- kidutuksen kieltämisessä kaikkialla maailmassa
- kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamisessa
- kuolemantuomion käytön vähentymisessä

Viimeisen vuoden aikana:

- Joka kolmas osastomme vetoomuksista tuotti tulosta
- Kymmeniä väärin perustein vangittua mielipidevankia vapautettiin, esimerkiksi Etiopiassa, Venäjällä, El Salvadorissa ja Turkissa.
- Taiwanin ja Australiaan on luotu uusi tasa-arvoinen avioliittolaki

- Chillessä uudistettiin aborttilakia; Irlannissa päätettiin kansanäänestyksestä aborttilain uudistamiseksi.
- Palmuöljy-tutkimuksemme pakotti työolosuhteiden parantamiseen Indonesiassa

Lähde: www.amnesty.fi

Pelastakaa Lapset ry

Pelastakaa Lapset toimii lasten oikeuksien puolesta parantaakseen lasten elämää kaikkialla maailmassa. Tämä tapahtuu laadukkaana ammatillisen työn, lapsipoliittisen vaikuttamisen ja auttamisen kautta.

Pelastakaa Lapset on osa maailmanlaajuista [Save the Children](#) -liikettä, joka toimii noin 120 maassa. Tavoitteenamme on maailma, jossa jokaisella lapsella on oikeus elämään, koulutukseen ja suojeluun.

Pelastakaa Lapset on perustettu vuonna 1922, jolloin tasavallan presidentin puoliso Ester Ståhlberg ryhtyi hankkimaan kasvatuskoteja kansalaissodan sotaorvoille. Ester Ståhlberg muotoili järjestön tunnuslauseen ”jokaisella lapsella on oikeus kasvaa hyvässä kodissa”.

Nykyään Pelastakaa Lapset tekee edelleen työtä heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi vaikuttamalla yhteiskunnan asenteisiin lapsia kohtaan, edistämällä lasten henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä auttamalla katastrofeista ja kriiseistä kärsiviä lapsia kaikkialla maailmassa.

Pelastakaa Lapset on voittoa tavoittelematon suomalainen kansalaisjärjestö, joka pyrkii parantamaan koko lapsiväestön asemaa ja edistää lapsen edun toteutumista.

Pelastakaa Lapset rahoittaa toimintansa mm. oman varainhankinnan (keräys- ja myyntitoiminta), lahjoitusten ja yritys yhteistyön kautta, jäsenmaksuista, Raha-automaattiyhdistykseltä sekä kuntien palvelutoiminnan tuotoista.

Lähde: www.pelastakaalapset.fi

Unicef: Meidän oikeutemme

<https://www.youtube.com/watch?v=9--lkbJVhS4&list=PL6ACEEF5085BEBDAB&t=0s&index=33>

Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

<https://www.youtube.com/watch?v=dmTa8BznIR8>

Pelastakaa lapset - esittelyvideo

<https://www.youtube.com/channel/UCOVKmAyK8pUoNGEiDyoclcQ>

Ihmisoikeudet

Ihmisoikeudet

<http://www.ihmisoikeudet.net/>

Maailmankoulu

<http://maailmankoulu.fi/>

Koulu maailmaa muuttamaan

<http://www.koulumaailmaamuuttamaan.fi/>

6B

Testi

<https://www.is.fi/viihde/art-2000005694021.html>

Luokan esittely

Tervetuloa luokan 6B kotisivuille. Luokassa opiskelee 23 oppilasta. Oma luokkatilamme on C24.

Luokanopettajana toimii Timo Kalliokoski
044 7813640
timo.kalliokoski@orimattila.fi

Muita luokalle opettavia opettajia ovat:
matematiikka (osalle luokan oppilaista): Sami Puonti
ruotsi: Joonas Koskinen ja Hanne Venäläinen
englanti: Joonas Koskinen ja Katariina Launiala
kuvataide: Miia Heino-Mäkinen
käsityö (tekstiili): Liisa Lappalainen
musiikki: Martta Saksa

Luokan erityisopettaja: Päivi Tuomala

Luokassa avustajana toimii: Leena Mäkelä ja yksittäisiä tunteja muita avustajia.

Lukujärjestys 4. jakso

	maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
8.20-9.05		ruotsi a-ryhmä			äidinkieli a-ryhmä/ englanti b-ryhmä
9.10-9.55		yhteiskuntaoppi	matematiikka	matematiikka	ympäristöoppi
10.10-10.55	liikunta	englanti	uskonto	käsityö	matematiikka
11.00-12.00	liikunta	matematiikka	kuvataide	käsityö	musiikki
12.25-13.10	äidinkieli a-ryhmä/ ruotsi b-ryhmä	äidinkieli	historia	ruotsi	kuvataide
13.15-14.00	äidinkieli	ympäristöoppi	englanti a-ryhmä/ äidinkieli b-ryhmä	ympäristöoppi	äidinkieli b-ryhmä
14.15-15.00		tukiopetus			

Oppiaineiden opetussuunnitelmat 3-6 luokat

OPS

Hyödyllisiä linkkejä

Bingel

Office365

Opinaika

SanomaPro

Ville

Wilma

Leirikoulu

Leirikoulu

Luokkamme leirikoulu pidetään Anjalan nuorisokeskuksessa 13.9.-15.9.2017. Leirikouluun osallistui 42 oppilasta luokilta 6B ja 6C. Lisäksi mukana oli kaksi opettajaa ja kolme huoltajaa.

Anjalassa vietimme onnistuneen leirikoulun.

Anjalan nuorisokeskus

Anjalan nuorisokeskus

Kuvat

Kuvagalleria

Leirikoululehti

Ongelmia

Ongelmia

Olemme koonneet erilaisia ongelmia seuraavista lähteistä.

- <http://www.mattoteline.fi/fakiirimatto/tikkuongelmat.php>
- Oppi ja ilo: Älypala - kimurantit päättelytehtävät
- Summamutikka-keskus: tulitikkutehtäviä
- Oppi ja ilo: Maksuttomia oppimislejjiä (http://www.oppijailo.fi/lapset_ja_nuoret)
- MALP-kurssi 2012 materiaalit

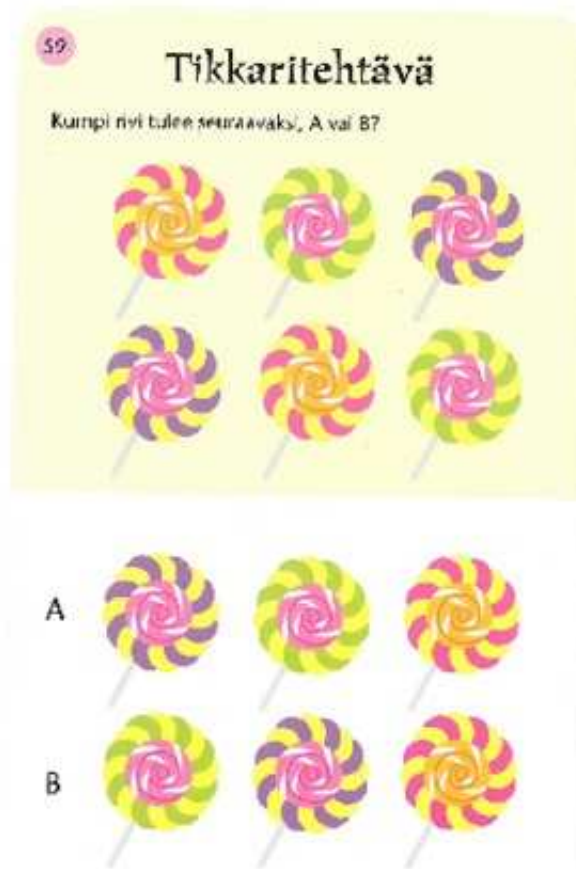
Ongelma 1

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

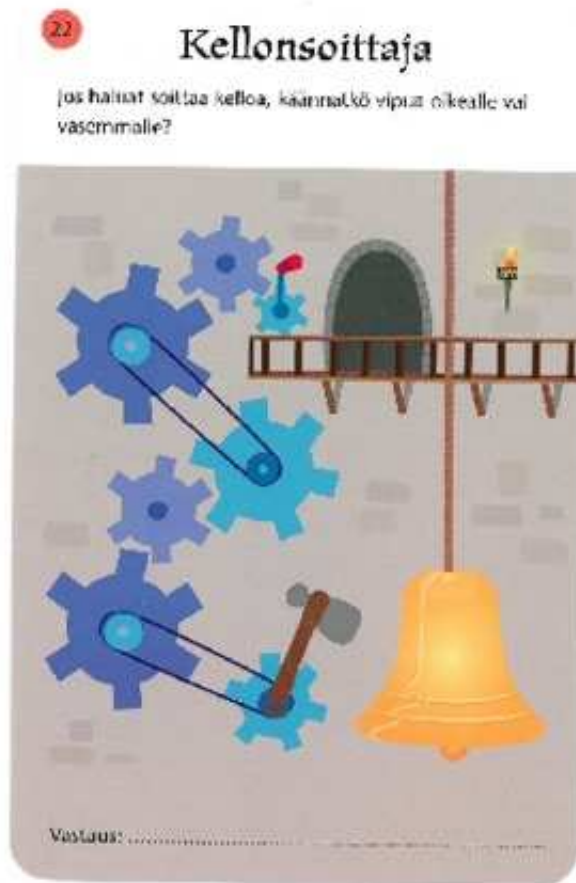
Ongelma 2

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 3

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

Ongelma 4

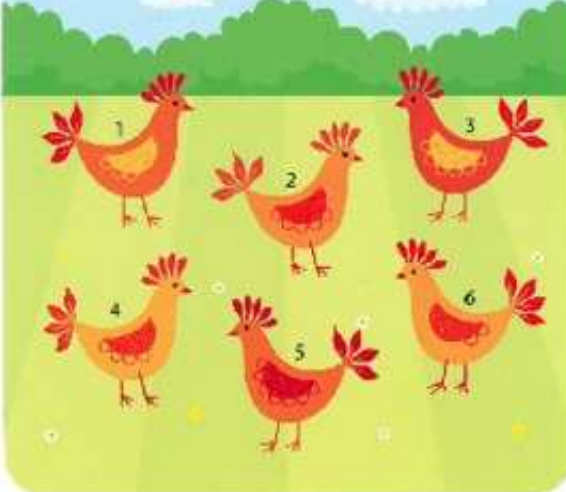
Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

31

Kotkotusta

Yhdistä nimet oikeisiin kanuihin. Löydät ratkaisun kuvasta.

Kotko	Ka	Kaneli
.....
Pii	Tipu	Hillevi
.....

Ongelma 5

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

35

Makeaa mahan täydeltä

Ympyröi se karamelli tai karkkipurkki, joka on...

The illustration shows a row of nine items: a jar of colorful candies, a lollipop, a jar of black and white striped candies, a jar of colorful candies, a jar of pink candies, a lollipop, a jar of red candies, a jar of colorful candies, and a jar of colorful candies.

1 kaksi karkkia sen karkin vasemmalla puolella, joka on kuusi karkkia sen karkin oikealla puolella, joka on aivan sen karkin vasemman puolella, joka on neljä karkkia sen karkin oikealla puolella, joka on aivan vihreän karkkipurkin vasemmalla puolella.

2 kaksi karkkia sen karkin vasemmalla puolella, joka on kuusi karkkia sen karkin vasemman puolella, joka on kaksi karkkia sen karkin oikealla puolella, joka on kolme karkkia sen karkin oikealla puolella, joka on aivan tiikkarin vasemmalla puolella?

Ongelma 6

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

61

Souturetki

Maajussi seisoo joen rannalla ketun, jäniksen ja porkkananipun kanssa. Hänen pitää kuljettaa kaikki toiselle rannalle, mutta veneeseen mahtuu vain yksi kerrallaan.

Jos maajussi jättää ketun ja jäniksen kaksin rannalle, ketu syö jäniksen. Jos hän jättää jäniksen ja porkkanat, jänis syö porkkanat. Ratkaise, kuinka maajusti saa lastinsa joen yli mahdollisimman vähällä vaivalla. Käytä taulukkoa apuna.

Vasen ranta	Vene	Oikea ranta
K,P,J		
K,P	J	
K,P		J

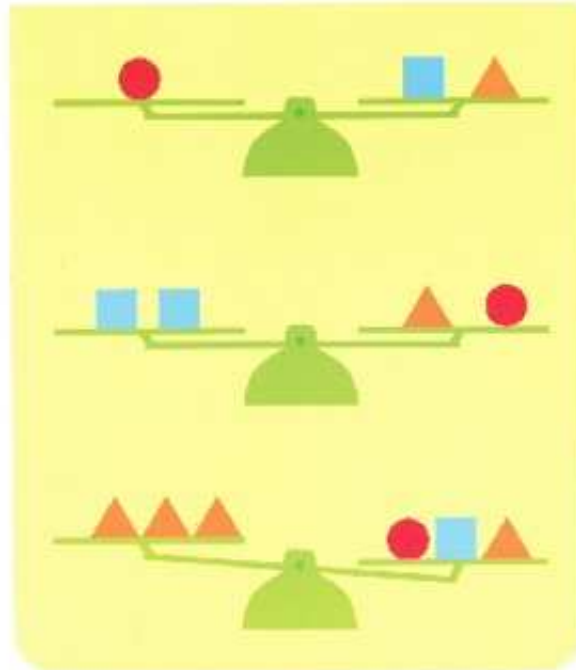
Ongelma 7

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

44

Vaakalaudalla

Kolmio, ympyrä ja neliö ovat eripainoisia. Kaksi ylintä vaakaa ovat tasapainossa, mutta alimmainen leikkuu. Piirrä vielä yksi kuvio sen vasemmalle puolelle, jotta vaakaa saadaan tasapainoon.

Ongelma 8

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

65

Ovelta ovelle

Yhdenjakaja kulkee oranssilla ovelta punaiselle ovelle ja siitä violetille ovelle. Jos hän jatkaa samaan malliin, mikä on seuraava ovi?

Vastaus:

Ongelma 9

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

82

Linnan salaisuus

Jokainen vaakunakilpi symboloi sen yllä olevaa linnaa. Selvitä, mitä symbolit tarkoittavat, ja täydennä kilpi 4.

1	2	3	4

Ongelma 10

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

88 Roomalainen arvoitus

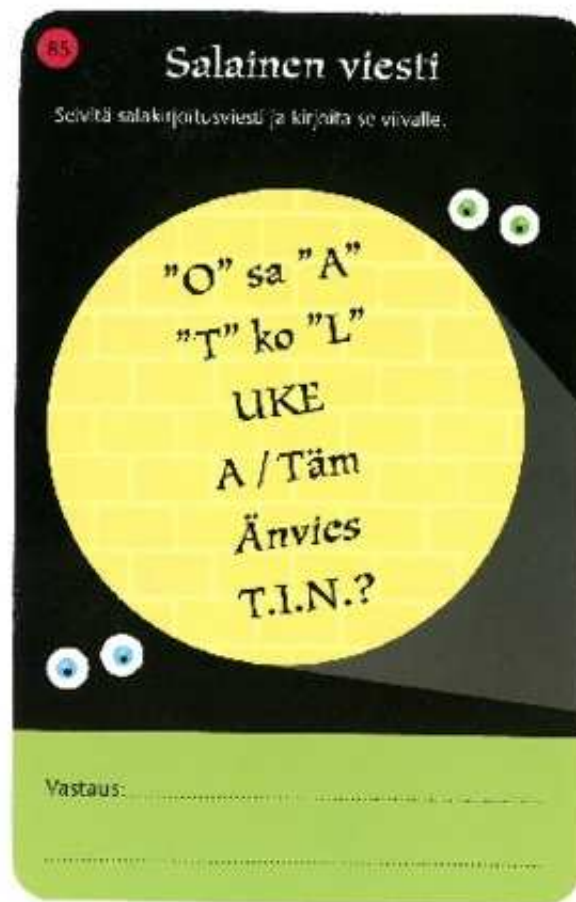
Mies haluaa temppeleihin, muttei muista lunnussanaa. Hän piiloutuu pylvään taakse kuuntelemaan. Pian puikalle tulee toinen mies. Vartiija katsoo häntä ja tokaisee: "Kaksitoista." Mies vastaa "yksitoista" ja vartiija päästää hänet sisään. Seuraavaksi tulee nainen. Vartiija sanoo: "Kuusi." Nainen vastaa "viisi" ja pääsee sisään. Mies kiihuuttaa koettamaan onneaan. Vartiija sanoo "kahdoksikolme" ja mies vastaa "seitsemän", muttei pääsekään sisään. Mitä hänen olisi pitänyt sanoa?

Vastaus:.....

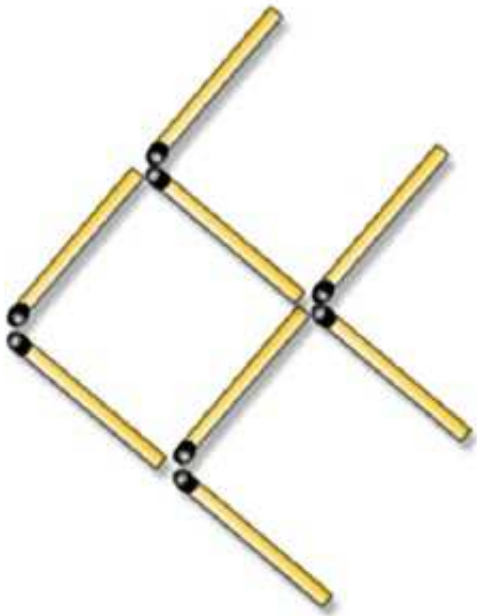
Ongelma 11

Tee tehtävä paperilla ja näytä opettajalle.

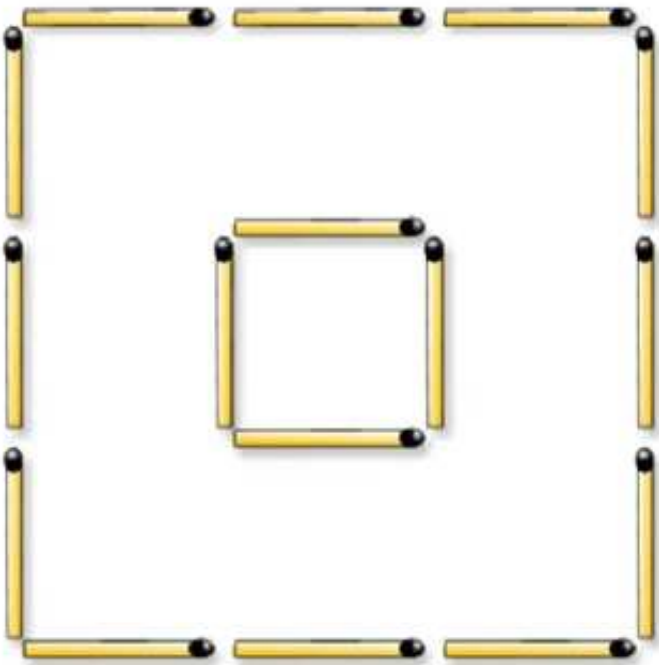
Ongelma 12

Siirrä kahta tikkua niin, että kala kääntyy.

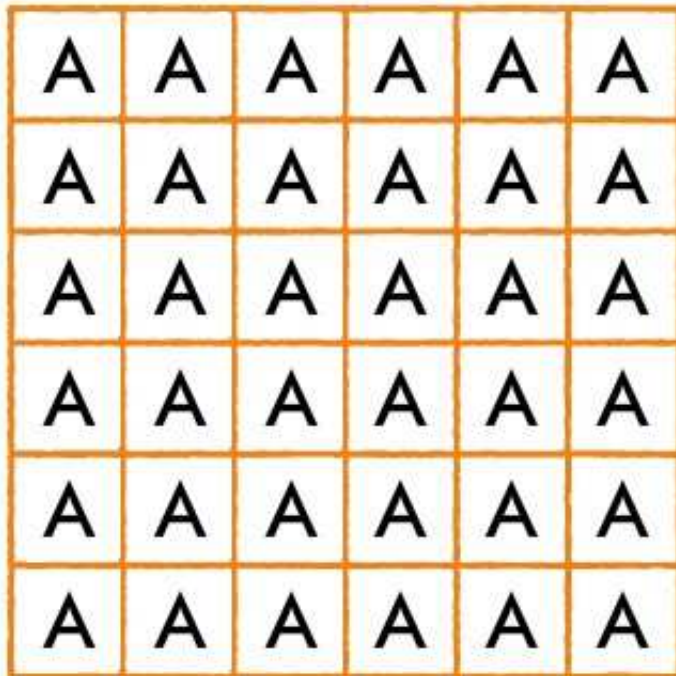
Ongelma 13

Siirrä neljää tikkua niin, että muodostuu kolme neliötä.

Ongelma 14

Paina kuvaa ja tee tehtävät. Näytä tuloksesi opettajalle.

Löydetty: 0

Ongelma 15

Kirjoita vastaus erilliselle paperille ja näytä opettajalle.

Numerosarjoja

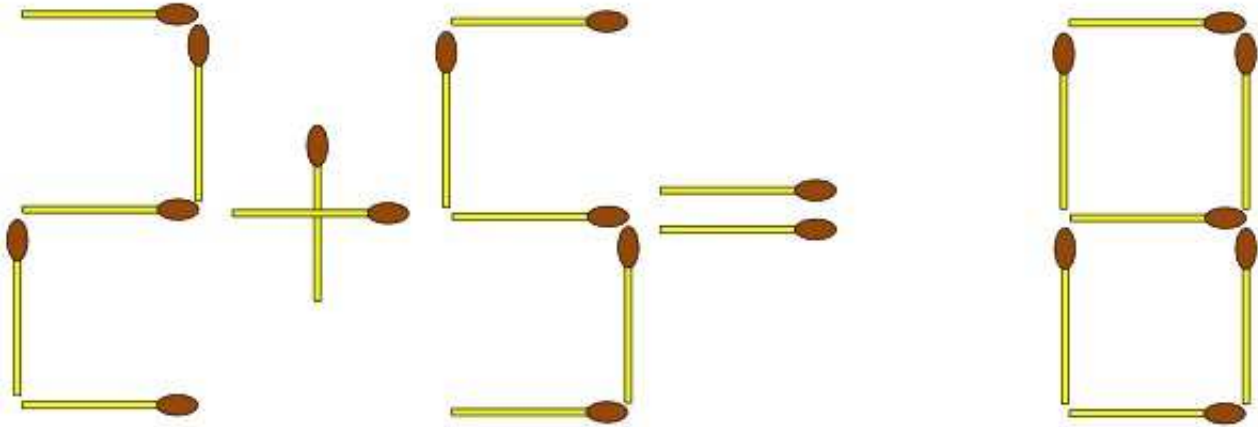
a) Sinulla on kuusi numeroa, 1, 1, 2, 2, 3 ja 3. Kirjoita ne sellaiseen järjestykseen, että ykkösten välissä on yksi numero, kakkosten välissä kaksi ja kolmosten välissä kolme

Ongelma 16

Näytä kuva opettajalle ja kerro minkä tikun siirät ja mihin.

Tee yhtälöstä tosi vain yhtä tikkua siirtämällä.

Tikkua ei saa poistaa tai laittaa toisen tikun päälle.

Ongelma 17

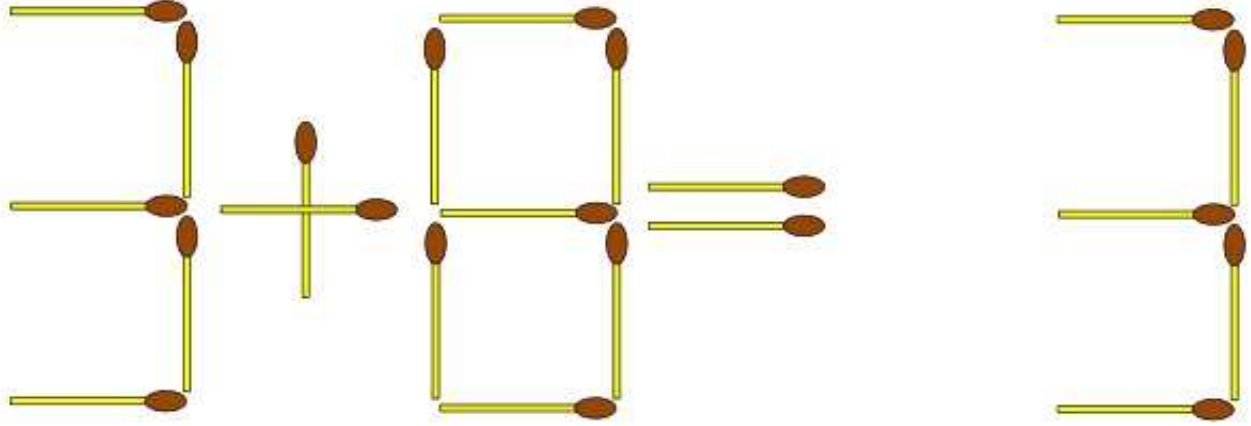
Paina kuvaa ja tee tehtävät. Näytä tuloksesi opettajalle.

Ongelma 18

Näytä kuva opettajalle ja kerro minkä tikun siirrät ja mihin.

Tee yhtälöstä tosi vain yhtä tikkua siirtämällä.

Tikkua ei saa poistaa tai laittaa toisen tikun päälle.

Ratkaisut

Ratkaisut

Ongelma 1:

5	3	1
2	6	4

Ongelma 2:

B. Tikkarit siirtyvät aina yhden oikealle, ja viimeinen siirtyy ensimmäiseksi.

Ongelma 3:

Käännä oikealle. Kohdatessaan hammasrattaat kääntyvät vastakkaisiin suuntiin. Vain ne, jotka ovat kiinni hihnalla, kääntyvät samaan suuntaan.

Ongelma 4:

Kotko 2, Ka 6, Kaneli 3, Pii 1, Tipu 4, Hillevi 5.

Kanan nimessä on yhtä monta kirjainta kuin sen siivessä sulkia.

Ongelma 5:

1. Purkki, jossa on puna-valkoraidallisia karkkeja.
2. Purkki, jossa on musta-valkoraidallisia karkkeja.

Ongelma 6:

--	--	--

vasen ranta	vene	oikea ranta
K P J		
K P	J	
K P		J
P	K	J
P	J	K
J	P	K
J		K P
	J	K P
		K P J

Ongelma 7:

Punainen ympyrä.

Ympyrä painaa saman verran kuin 3 kolmiota. Neliö painaa 2 kolmion verran.

Ongelma 8:

Keltainen. Oven numero kaksinkertaistuu joka kerta.

Ongelma 9:

Vaakunoiden pystyviivat esittävät ikkunoita ja nuoli ovea. Huom! Ovi ei aukea keskeltä, joten ratkaisussa nuolella ei saa olla vartta. Pisteet ovat aina vaakunassa.

Ongelma 10:

Yhdeksän. Salasana on vartijan lausuman sanan kirjainmäärä.

Ongelma 11:

Osaatko lukea tämän viestin?

Ongelma 12:

Ratkaisu kuvana - katso alta.

Ongelma 13:

Ratkaisu kuvana - katso alta.

Ongelma 14:

Oppilas näyttää tuloksen.

Ongelma 15:

2	3	1	2	1	3
---	---	---	---	---	---

3	1	2	1	3	2
---	---	---	---	---	---

Ongelma 16:

Numeron kaksi alempi pystyviiva siirretään niin, että muodostuu numero kolme.

$$3 + 5 = 8$$

Ongelma 17:

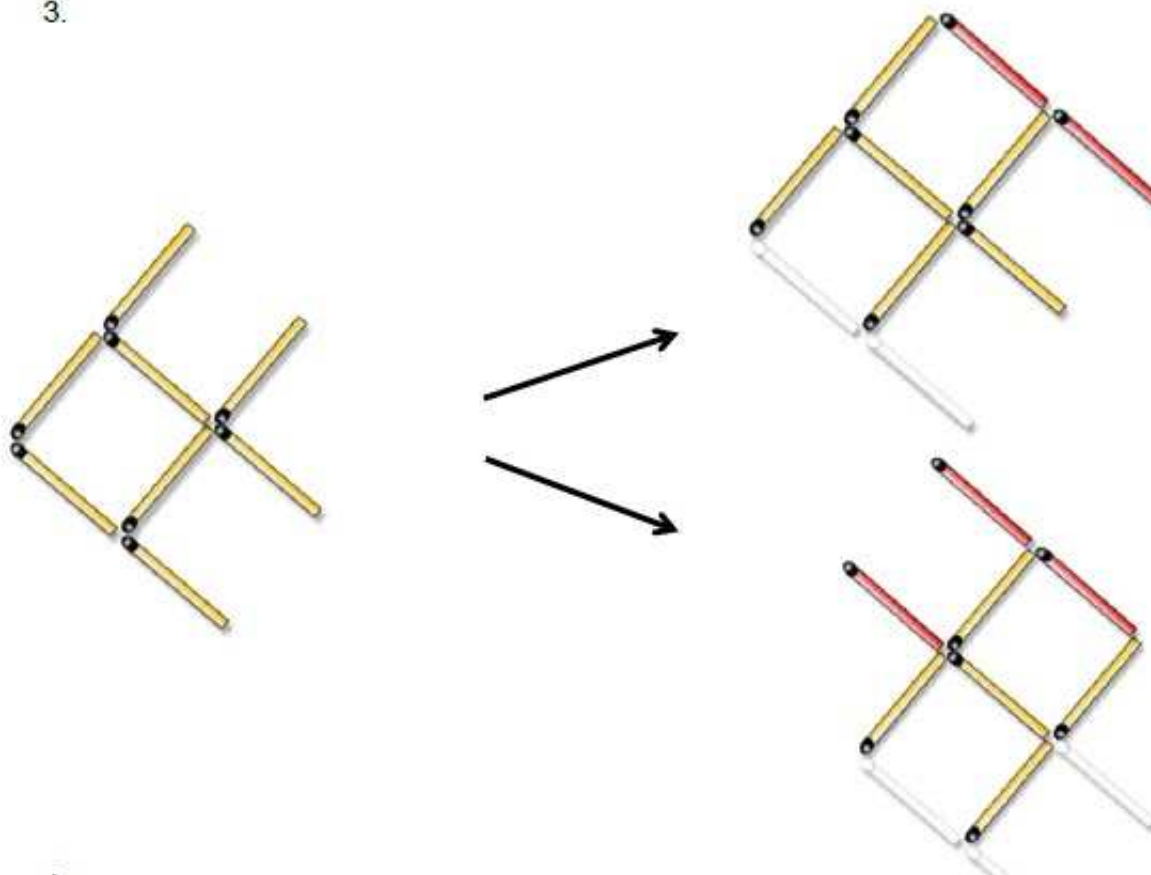
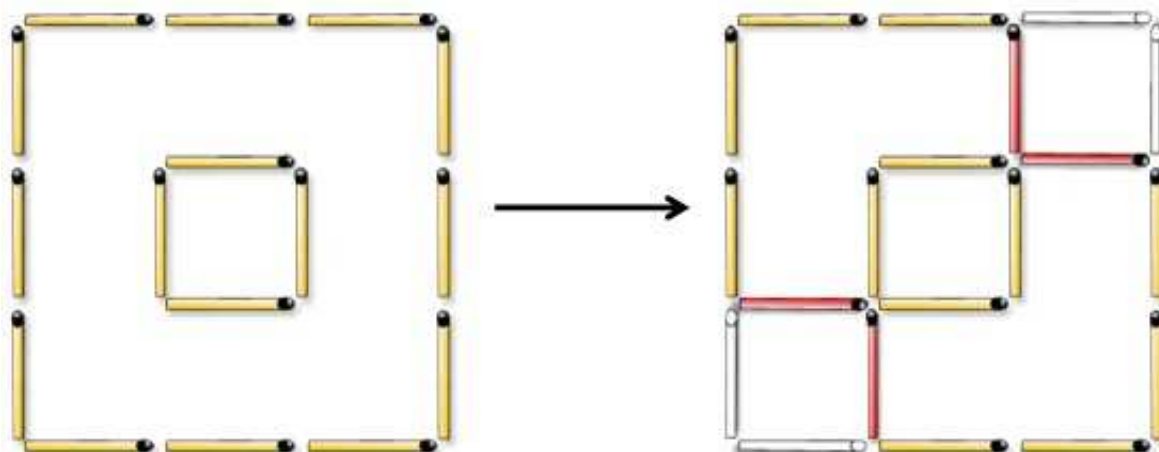
Oppilas näyttää tuloksen.

Ongelma 18:

Numeron kahdeksan oikeanpuolinen ylätikku siirretään vastaukseen niin, että numerosta kolme tulee $3 + 6 = 9$

Ongelma 12

3.

Ongelma 13**Oppiaineet**

Oppiaineet

Kokoan tämän sivun alle eri oppiaineisiin liittyviä linkkejä, tehtäviä ja muistiinpanoja.

Äidinkieli

Linkejä äikkään

Perunakellari

Lukudiplomi

Lukudiplomi

Tänä vuonna tehtäväsi on lukea viisi nuorten kirjaa ja yksi tietokirja, runokirja sekä sarjakuva. Kirjalistat löydät osoitteesta: <http://lastukirjastot.fi/103110/fi/articles/lahden-kirjallisuusdiplomi>

Voit myös lukea muita kuin listasta löytyviä kirjoja, mutta nämä pitää näyttää opettajalle ennen lukemista.

Kun olet lukenut kirjan, tee kirjasta lyhyt kirjaesitelmä alla olevien ohjeiden mukaan ja palauta esitelmä "Palautuskansioon".

Ohjeet kirjaesitelmään.

- kirjan nimi
- kirjailijan nimi
- kustantaja
- sivujen lukumäärä
- Valitse sopiva. Kirja sisälsi
 - huumoria
 - jännitystä
 - ystävyyttä
 - surua
 - iloa
 - toimintaa
- Valitse seuraavista vaihtoehdoista yksi.
 - Kerro lyhyesti kirjan juoni.
 - Esittele päähenkilö/päähenkilöt.
 - Esittele kirjan tapahtumapaikka.
 - Valitse yksi sivuhenkilö. Kirjoita, miksi haluaisit olla samanlainen kuin hän.
 - Jos kirjasta tehtäisiin jatko-osa, mitä siinä tapahtuisi? Kirjoita lyhyesti.
 - Kuvita yksi kirjan runoista.
 - Piirrä sarjakuvakirjaan yksi kuuden ruudun sarjakuva lisää.

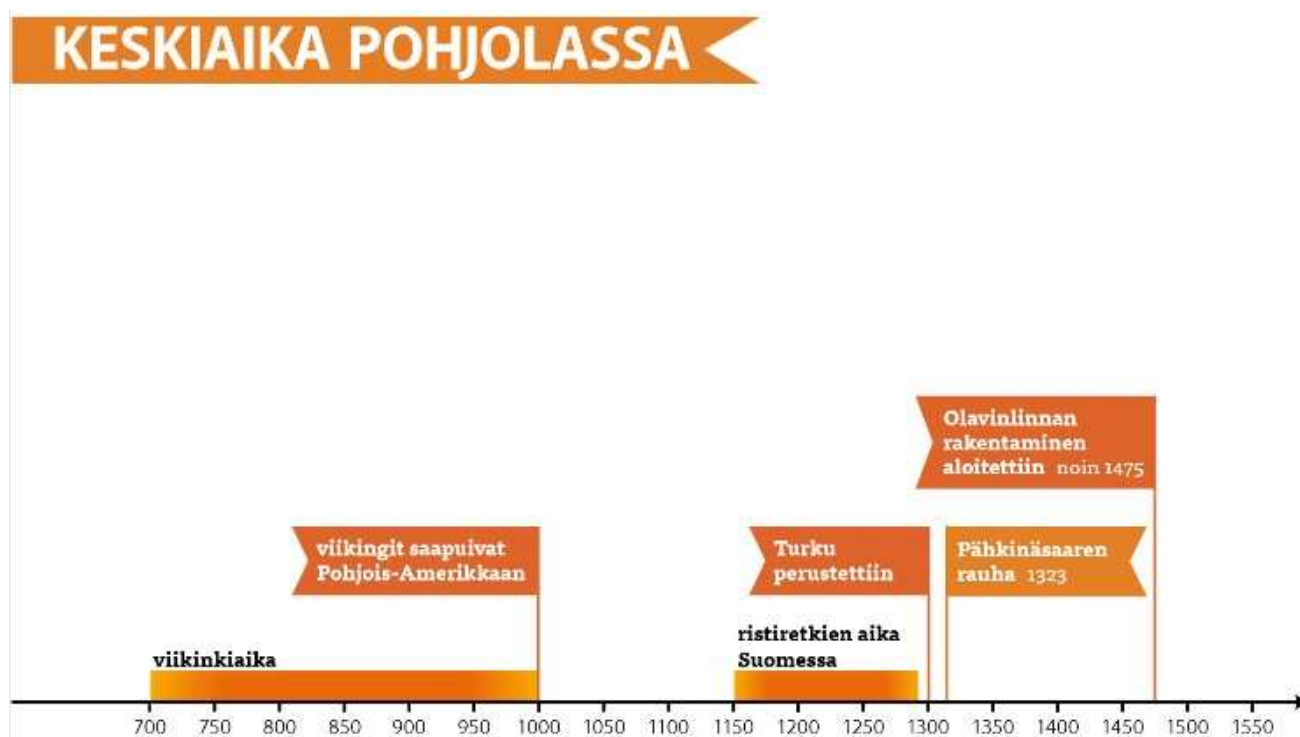
Historia

6. luokka

Keskiaika Pohjolassa

Keskiaika Pohjolassa-jakson keskeisiä asioita

Kaikki oppilaat saavat tähän koota mielestään tärkeimpiä asioita jaksosta. Kirjaa aina aluksi mikä kappale ja sen jälkeen asia. Tehdään siis yhdessä yhteistä materiaalia kokeeseen kertaamiseen.

Jakson 2 avainsanat

HISTORIA: KESKIAIKA POHJOLASSA

- * Jakson keskeiset käsitteet eli vieraat sanat ja niiden selitykset.

Kpl 6 Rohkeat ja pelottavat viikingit

viikinki	Nykyisen Ruotsin, Tanskan ja Norjan alueella 700–1000-luvuilla eläneistä ihmisistä käytetty nimitys.
siirtokunta	Oman kotimaan ulkopuolelle perustettu kylä tai kaupunki.

Kpl 7 Muinaisuskosta kristinuskaan

käräjät	Eräänlainen kokoontuminen tai neuvottelu. Suomessa on kokoonnuttu käräjille vuosisatojen ajan neuvottelemaan ja tekemään päätöksiä yhteisölle tärkeistä asioista.
peijaiset	Vanha suomalainen juhla, joka järjestettiin esimerkiksi karhun kaatamisen kunniaksi. Peijaisissa lepyteltiin kaadetun eläimen henkeä, jotta saalista saataisiin jatkossakin.
saamelaiset	Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Venäjällä elävä alkuperäiskansa. Saamelaisia on elänyt Pohjolassa jo ennen keskiaikaa.
muinaisusko	Muinaisuskonnot olivat niin kutsuttuja luonnonuskontoja, joissa uskotaan luonnonjumaliin kuten metsän-, puun- ja vedenhenkiin ja paivotaan niitä.

Kpl 8 Kuninkaat valloitusretkillä idässä

Itämaa	Nimitys, jota ruotsalaiset käyttivät nykyisen Suomen alueesta keskiajalla.
piispa	Kristillisen kirkon korkea-arvoinen pappi, joka johtaa tuomiokirkkoa.
kerjäläisveli	Kerjäläisveljet olivat munkkeja, jotka olivat luopuneet omaisuudestaan ja olivat ryhtyneet munkiksi.
Hansa-liitto	Saksalaisten ja pohjoiseurooppalaisten kaupunkien liitto, joka hallitsi Itämeren alueen kauppaa 1200–1400-luvulla.

Rohkeat ja pelottavat viikingit**Kappale 1 - Tärkeät asiat**

Viikingit olivat taitavia merenkulkijoita:

- viikinkien veneet taitavasti rakennettu --> pystyi kulkemaan sekä merellä että matalassa vedessä
- viikinkilaivan miehistö oli yleensä 20-50 henkeä
- osasivat suunnistaa auringon ja tähtien avulla
- väkiluku kasvoi ja viljelysmaat eivät riittäneet kaikille. Osa ihmisistä lähtivät etsimään onneaan kotiseutujen ulkopuolelta.

Talvileireistä kasvoi kyliä ja kaupunkeja

- Talvileirit olivat leirejä, jotka sijaitsivat vierailu mailla ja siellä pystyi asua myös talvella.
- Retkillä viikingit kävivät kauppaa ja ryöstelivät
- Viikingit omaksuivat eri alueiden kieliä ja kristinuskon

Viikingit kävivät Amerikassa

- Viikingit tekivät matkoja ainoastaan kesällä.
- Matkat kestivät montaa päivää. Usein purjehtiminen oli vaarallista.
- Perustivat siirtokuntia.

Ruotsalaiset viikingit purjehtivat Bagdadiin asti

- Purjehtivat Suomenlahdella ja perustivat Venäjän alueelle kauppapaikkoja
- Jatkoivat matkaa aina Bagdadiin asti.

Viikinkiaika päättyi kristinuskon leviämiseen

- Ryöstöretket loppuivat, kun eurooppalaiset oppivat puolustamaan alueitaan
- Valtioista tuli omia valtakuntia ja kuninkaat kääntyivät kristinuskoon --> kiellettiin viikinkien jumalien palvominen
- kaupankäynti korvasi ryöstelyn

Kotitehtävät

Lue kappale kuusi huolellisesti kirjastasi tai kuuntele kappale [SanomaPron](#) sivuilta. Oppilas avain on: 8rahiin.

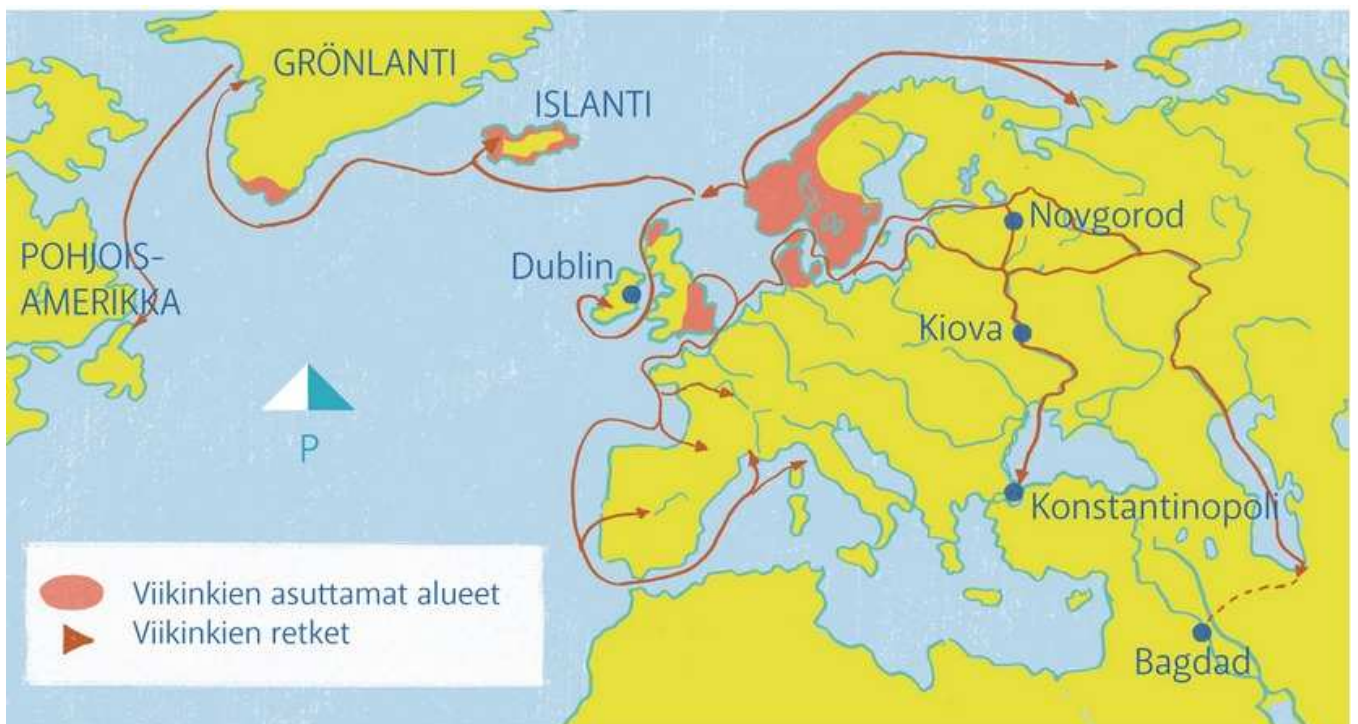
Vastaa seuraaviin kysymyksiin kokonaisiin lausein vihkoosi.

1. Miksi viikingit lähtivät pitkille matkoilleen?
2. Miksi viikinkejä voidaan pitää erinomaisina merenkulkijoina?
3. Millaisia viikinkien laivat olivat? Kirjoita ja piirrä.
4. Miksi viikinkien ryöstöretket loppuivat?

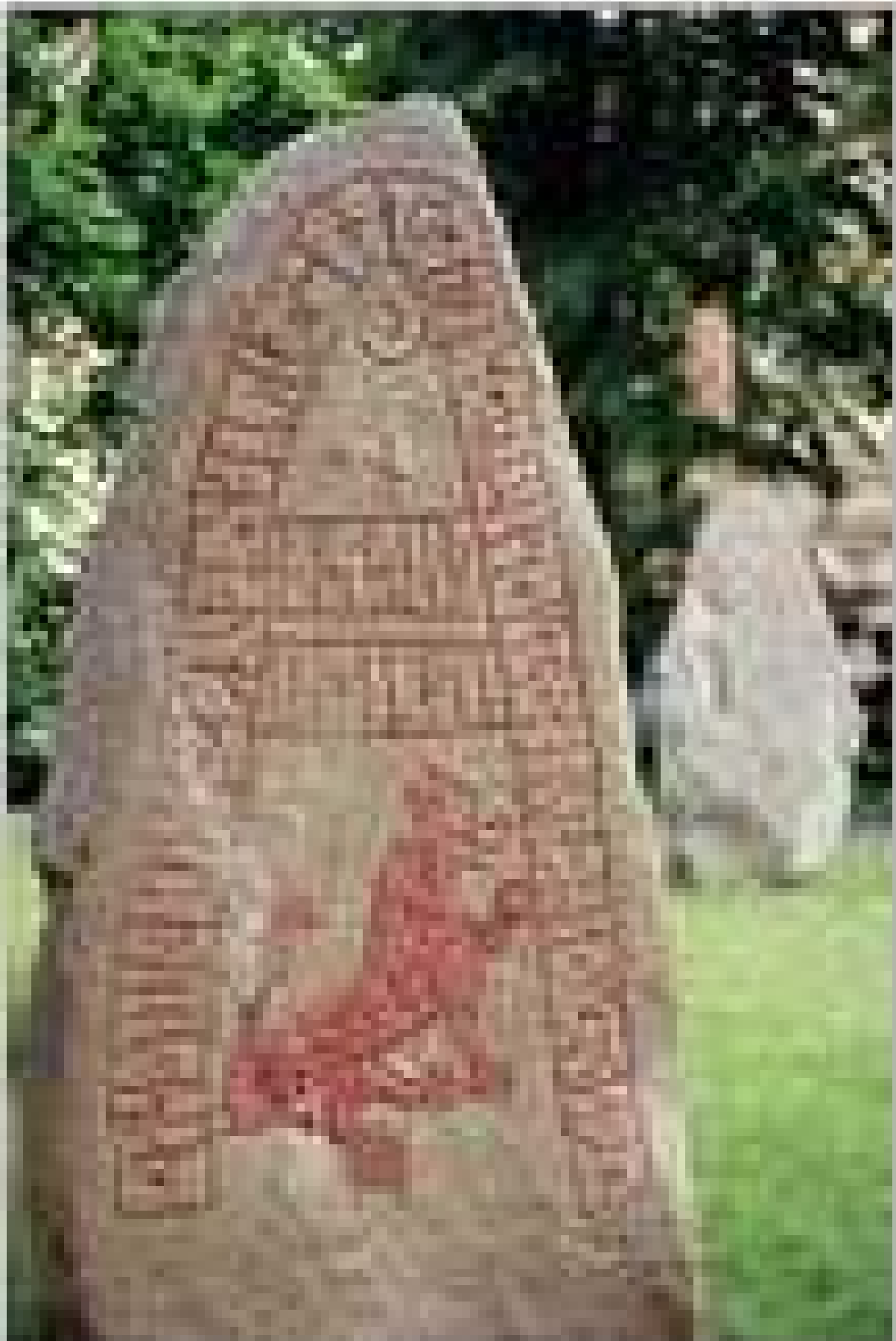
Tuntitehtävä

Kirjaudu omilla tunnuksilla Bingeliin ja tee historiasta annettu kotitehtävä.

Uutinen viikinkiaikaisesta miekasta

Riimukivi

Muinaisuskosta kristinuskoon

Kappaleen keskeiset asiat

Suomen alue oli harvaan asuttua erämaata

- Viikinki ajalla eli noin 700-1000-luvuilla nykyisen Suomen alueella asui vain muutamia kymmeniä tuhansia ihmisiä.
- Suurin osa ihmisistä asui lännessä ja etelässä, etenkin Varsinais-Suomen ja Hämeen alueilla.
- Oma kylät ja perhe olivat tärkeitä ihmisille.

Sisämaassa asui eränkävijöitä

- Erämaiden ihmiset saivat elantonsa kalastamalla ja metsästämällä.
- Turkinmetsästäjät vaihtoivat saalinsaa kauppiaiden kanssa tavaroihin, joita he eivät pystyneet tekemään
- Metsästäjät saalistivat jousilla, ansalangoilla, loukoilla ja pyyntikuopilla oravia, kärppiä, hylkeitä, kettuja ja muita turkiseläimiä.

Ihmiset palvoivat monia jumalia

- Viikinkiajalla ihmiset palvoivat jumalia, jotka he uskoivat olevan esimerkiksi maan, metsän ja veden jumalia.
- Ihmiset antoivat erilaisille haltijoille ja tontuille lahjoja, sillä he uskoivat, että tällä tavalla he pitäisivät heidät tyytyväisinä ja auttavaisina ihmisiä kohtaan.
- Erillaisia lahjoja kuten työkaluja, koruja ja aseita annettiin myös vainajille, sillä he uskoivat, että he tarvitsivat niitä kuoleman jälkeisessä elämässä.

Saamelaiset olivat metsästäjiä

- Saamelaiset olivat liikkuvaa elämää viettäneitä metsästäjiä, joilla oli omakielensä ja omat uskomuksensa.
- Saamelaiset kesyttivät tunturipeuran, minkä jälkeen heistä tuli lapin alueen poronhoitajia.

Kauppiaat toivat uuden uskonnon

- Ensimmäiset tiedot kristinuskosta saapuivat nykyisen Suomen alueelle mahdollisesti ruotsalaisten kauppiaiden mukana.
- Myös idän suunnasta tuli tietoa, osoituksena siitä sanat pappi ja risti ovat tulleet suomen kieleen lainasanoina venäjältä.

- Hautoihin laitettiin vainajan erilaisia tavaroita, koska uskottiin että vainaja tarvitsisi niitä kuoleman jälkeen.

Kotitehtävä 26.9.2017

Lue kappale 7.

Kotitehtävät

Tämä ei ole vielä tullut läksyksi. Voit halutessasi katsoa, mitä on tulossa kotitehtäväksi.

Lue kappale seitsemän huolellisesti kirjastasi tai kuuntele kappale [SanomaPron](#) sivuilta. Oppilas avain on: 8rahiin.

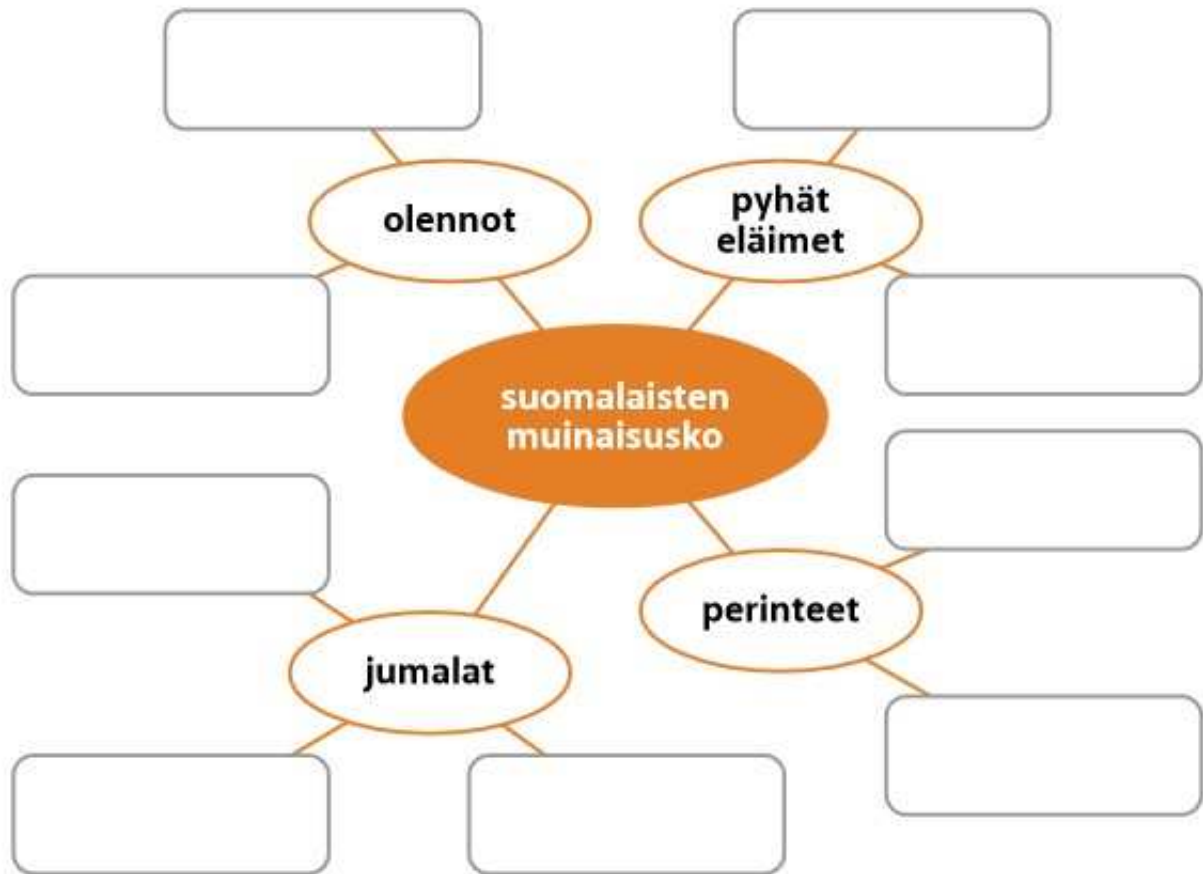
Seuraavat tehtävät tehdään vihkoon. Vastaa selkeästi kokonaisilla virkkeillä.

Selitä käsite esihistoriallinen aika:

Mitä eroja muinaisuskolla ja kristinuskolla oli?

Miten maanviljelijöiden ja eränkävijöiden elämä erosi toisistaan?

Piirrä seuraava ajatuskartta vihkoon ja täytä se.

 Kalevala Koru Oy

Kuninkaat valloitusretkillä idässä

Keskeiset asiat

- Ruotsin valtakunta ja katolinen kirkko tekivät 1100- ja 1200-luvuilla ristiretkiä Suomeen
- Suomea kutsuttiin Ruotsissa Itämaaksi
- Ruotsalaiset rakennuttivat Suomen alueille linnoja
- Pähkinäsaaren rauha määritteli ensimmäisen kerran Ruotsin ja Novogorodin (sijaitsee nykyisen Venäjän alueella) välille rajan.
- Turun piispalla oli paljon valtaa ja omaisuutta.
- Keksijällä perustettiin ensimmäiset kaupungit Turku ja Viipuri

Kotitehtävä

Opettaja näyttää videon, jossa kerrotaan linnoista.

Jos sukunimesi ensimmäinen kirjain on A-J teet esitelmän Turun linnasta.

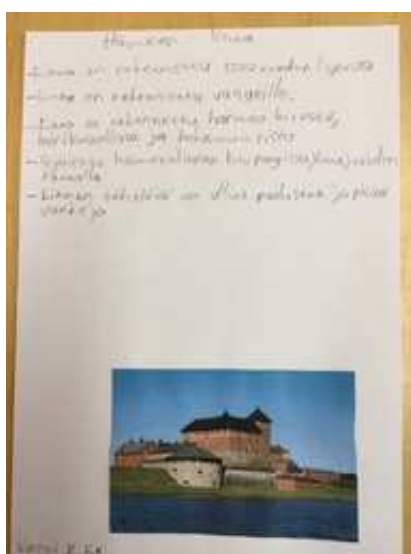
Jos sukunimesi ensimmäinen kirjain on K, L tai R teet esitelmän Hämeen linnasta.

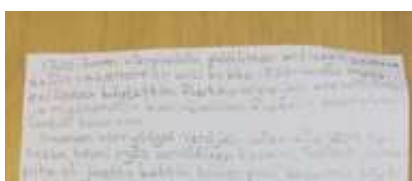
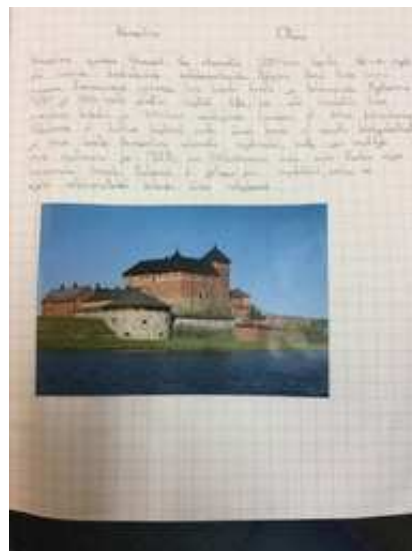
Jos sukunimesi ensimmäinen kirjain on P, S tai V teet esitelmän Olavin linnasta.

- Vihkoon sivun ylälaitaan tulee linnan nimi
- perustiedot:
 - milloin rakennettu
 - miksi rakennettu
 - mistä rakennettu
 - mihin rakennettu
 - mitä tehtäviä linnalla on ollut
 - ...
- Kuva linnasta. Voit etsiä tietokoneelta ja tulostaa.

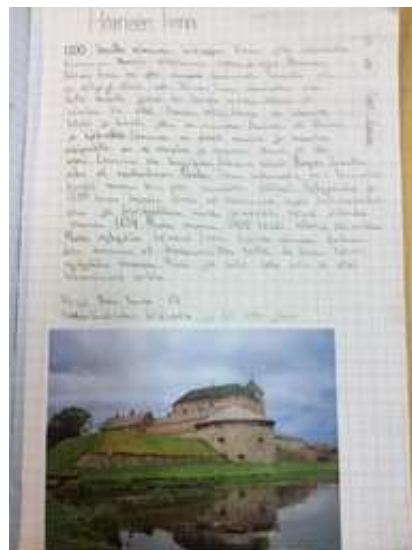
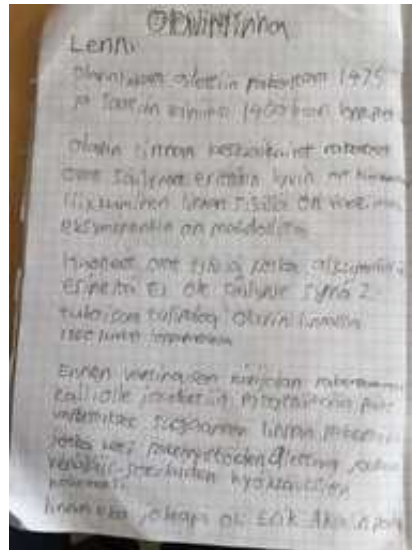
Lisäksi oppikirjasta tehtävät 1-2

Linnojen esittelyt

Piispa Henrik

Katsotaan aluksi lyhyt video aiheesta Yle Areenasta. <https://areena.yle.fi/1-2434210>

Luetaan oppikirjan sivut 46 ja 47.

Vastataan SanomaPron digimateriaalissa oleviin kysymyksiin. Kysymykset ovat siis

1. Millaisia lähteitä piispa Henrikistä on olemassa?
2. Tutki ensimmäistä tietolähdettä. Mitä Pyhän Henrikin legenda kertoo
 - a) suomalaisista ennen ristiretkeä
 - b) Erik-kuninkaasta
 - c) piispa Henrikistä?
3. Tutki toista tietolähdettä
 - a) Mitä piispa Henrikin surmavirsi kertoo Henrikistä?
 - b) Mitä piispa Henrikin surmavirsi kertoo Erikistä?

4. Tutki kolmatta tietolähdettä. Kuinka Pyhän Henrikin muistoarkun kansi kuvaa Henrikin ja Erikin toimia? Perustele.

5. Voidaanko pyhän Henrikin pääkalloa pitää todisteena siitä, että Henrik on todella ollut olemassa? Perustele.

+ (Tätä ei ole pakko tehdä.)Hae internetistä lisätietoa Pyhän Henrikin muistoarkusta. Tutustu muihin kuviin, joita arkussa on.

Peltoviljelyä ja kaskenpoltoa

Tärkeät asiat

Kylän navetta ja pellot olivat yhteisiä

- Suurin osa ihmisistä asui Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla ja Satakunnassa, ja pienissä kylissä.
- Kylissä oli vähintään navetta ja lato.
- Isossa kylässä saattoi olla myös talli, sikala, lampola, sepänpaja ja aittoja.

Sarkaviljely vaati yhteistyötä

- Pellot sijaitsivat lähellä kyliä ja ne olivat jaettu kaistaleisiin eli sarkoihin. Rikkailla talonpojilla oli enemmän niitä kuin köyhillä.
- Kyläläiset tekivät yhteistyötä, koska pellolla piti viljellä samaa kasvia ja työvaiheet piti tehdä yhdessä.
- Suomessa käytettiin kaksivuoroviljelyä eli viljeltiin vain joka toinen vuosi, sillä viljelyolot olivat vaikeat. Sen vuoksi sadot olivat pieniä.

Idässä poltettiin kaskea

- Kaskiviljely= poltettiin ja kaadettiin metsä. Tuhkaan viljeltiin ruista, ohraa ja naurista.
- Kaskiviljely vaati paljon työtä ja metsää.
- Pellon ravinteet riittivät muutamaksi vuodeksi.

Leipä, puuro ja keitto olivat perusruokaa

- lehmä oli tärkeä kotieläin.
- Suomessa syötiin paljon kalaa.
- Kesällä ja syksyllä vihannekset, kasvit ja marat kypsyivät.

Juhlat rytmittivät elämää

- Tartuntataudit olivat yleisiä keskiajan ihmisten (erityisesti pienien lapsien) elämässä ja huono sato saattoi, jopa johtaa kuolemaan.
- Torit olivat vilkkaita, sillä erilaiset näyttelijät, ilveilijät ja kerjäläiset kilpailivat huomiosta toreilla.

- Muusikot vierailivat myös toreilla ja he soittivat huilua, yksinkertaista trumpettia ja viulunkaltaista jousisoitinta.
- Keskimääräinen elinikä oli alhaisempi ja tämän takia vanhuksia oli vähemmän, kun nykyään.
- Pyhimysten muistopäivät, kirkolliset pyhäpäivät ja sadonkorjuujuhlat antoivat vastapainoa arkiselle ahertamiselle.

Tehtävät

Tee tehtävät oppikirjasta sivulta 51.

Vastaa yllä olevan kuva perusteella.

Mitä kaikkea keskiaikaisilla markkinoilla tehtiin?

Minkä vuoksi ihmiset juhlivat syksyisin?

Turku oli vilkas kauppakaupunki

Turku oli vilkas kauppakaupunki

- Turku oli Suomen ensimmäinen kaupunki
- Turku oli yksi Itämeren kaupan tärkeistä keskuksista
- Kadut olivat kapeita ja mutkittelevia. Korkeat talot reunustivat katuja, joten kadut olivat myös hämääriä.
- Kaupunki oli hyvin tiiviisti rakennettu. Siksi tulipalot olivat usein tuhoisia.
- Tuomiokirkko oli kaupunkilaisille tärkeä.
- Suomen ensimmäinen koulu sijaitsi tuomiokirkon vieressä. Koulussa koulutettiin pappeja ja kirjureita. Vain pojat pääsivät kouluun
- Kirjoitettuja tekstejä on säilynyt vähän, mutta arkeologit ovat tutkineet jo pitkään Turun kaupunkia.

Tuntitehtävä

1. Mitkä seuraavista sanoista liittyvät keskiaikaiseen Turkuun? Kirjoita vihkoon.

Suurtori	Pyhän Olavin luostari	Aurajoki	raatihuone
tuomiokirkko	yliopisto	Pyhäjoki	teatteri

2. Kirjoita kirjaamiesi sanojen perusteella, millainen Turun kaupunki oli keskiajalla?

3. Pohdi, miten keskiaikainen koulunkäynti eroaa omasta koulunkäynnistäsi
Kirjoita neljä asiaa.

Uuden ajan alku

Jakson 3 avainsanat

HISTORIA: UUDEN AJAN ALKU

- x Jakson keskeiset käsitteet eli vieraat sanat ja niiden selitykset.

Kpl 11 Renessanssi – uusi aika

Renessanssi	Antiikin ajan uudelleensyntyminen. Renessanssin aika kesti noin 1300-luvulta 1500-luvulle. Firenzen kaupungista Italiassa tuli renessanssin keskus.
Humanismi	Renessanssin aikaan henkilö, joka oli kiinnostunut antiikin kulttuurista.
Kirjapainotaito	Taito valmistaa kirjoja painolevyjen avulla. Kirjapainotaito tunnettiin Kiinassa jo yli 1000 vuotta sitten. Johannes Gutenbergin 1400-luvulla keksimät lyijystä tehdyt irtokirjaimet nopeuttivat kirjan painamista huomattavasti.

Kpl 12 Renessanssitaiteen mestareita

Luonnollinen perspektiivi	Renessanssin aikana opittu tapa kuvata maalauksessa kuvassa kauempana olevat ihmiset pienempänä kuin lähellä olevat.
Komedia	Antiikin Kreikassa syntynyt teatterin tyyli. Komedia tarkoittaa huviaytelmää.
Tragedia	Antiikin Kreikassa syntynyt teatterin tyyli. Tragedia tarkoittaa murhenaytelmää.
Fresko	Märälle laastille tehty seinämaalaukset. Menetelmä tekee freskoista kestäviä ja pitkään säilyviä.

Kpl 13 Martin Luther oli kirkon kapinallinen ja uudistaja

Anekauppa	Katolisen kirkon harjoittama toiminta. Anekaupassa kirkolle annettiin rahalahjoituksia, joilla saattoi ostaa syntinsä anteeksi. Reformaation aikana monet arvostelivat anekauppaa ja pitivät sitä osoituksena katolisen kirkon turmeluksesta.
Teesi	Lyhyesti ilmaistu väite tai väittäminen.
Reformaatio	Kirkon uudistusliike 1500-luvulla. Reformaation katsotaan alkaneen Martin Lutherin julkaisemista teeseistä, joissa hän arvosteli katolista kirkkoa.
Protestanttiset kirkot	Protestanttiset kirkot syntyivät reformaation eli kirkon uudistusliikkeen seurauksena.

Kpl 14 Kohti uusia mantereita

Löytöretki	Tutkimusmatka ennestään tuntemattomaan paikkaan.
Intiaani	Amerikan alueen alkuperäiskansoja kutsutaan intiaaneiksi.

1600- ja 1700-luvut maailmalla**1600- ja 1700-luvut maailmalla**

Tämän jakson opiskelusta jokainen vastaa itsenäisesti.

Tehtäväsi on lukea huolella kappaleet ja tehdä kaikki peda.nettiin kappaleen alle kirjatut tehtävät. Tehtäviä saat tehdä koulussa historian tunneilla ja kotona. Pidä huoli, että pysyt aikataulussa.

Aikataulu:

- kpl 18 ja 19 pitää olla tehtyinä 20.3. mennessä
- kpl 20, 21 ja 22 pitää olla tehtyinä 3.4. menessä
- koe koko jaksosta on 10.4.
- Suosittelemme tekemään annetut tehtävät selkeästi ja huolellisesti, koska vastauspaperit voivat olla sinulla mukana kokeessa.

Jakson aloitustehtävä

Tehtäväsi on tehdä jaksolle kansisivu.

- Ota A4-paperi
- Kirjoita kanteen jakson nimi
- Kirjaa kanteen myös kaikki jakson kappaleet
- Piirrä tai tulosta jaksoon liittyvä kuva
- Kirjoita myös oma nimesi kanteen.

JAKSON TÄRKEIMMÄT KÄSITTEET

HISTORIA: 1600- JA 1700-LUVUT MAAILMALLA

- x Jakson keskeiset käsitteet eli vieraat sanat ja niiden selitykset.

Kpl 18 Itsevaltioiden aikakausi

löytöretki	Tutkimusmatka ennestään tuntemattomaan paikkaan.
itsevaltias	
barokki	Mahtipontinen ja koristeellisuutta suosiva taidesuuntaus, joka oli vallalla musiikissa, maalaustaiteessa ja arkkitehtuurissa 1600- ja 1700-luvuilla.
parlamentti	

Kpl 19 Tiede vastaan uskonto

maakeskinen maailmankuva	Vanha käsitys, jonka mukaan maapallo on maailmankaikkeuden keskus, jota Aurinko ja planeetat kiertävät.
aurinkokeskinen maailmankuva	
inkvisiittori	

Kpl 20 Työtä ja köyhää elämää

pieni jääkausi	
uusi aika	Aikakausi Euroopan historiassa. Uusi aika alkaa noin 1400-luvulta renessanssin ja löytöretkien seurauksena ja jatkuu nykypäivään asti.

Kpl 21 Yhdysvallat – siirtokunnista itsenäiseksi valtioksi

siirtokunta	
-------------	--

Kpl 22 Valistuksen ja järjen vuosisata

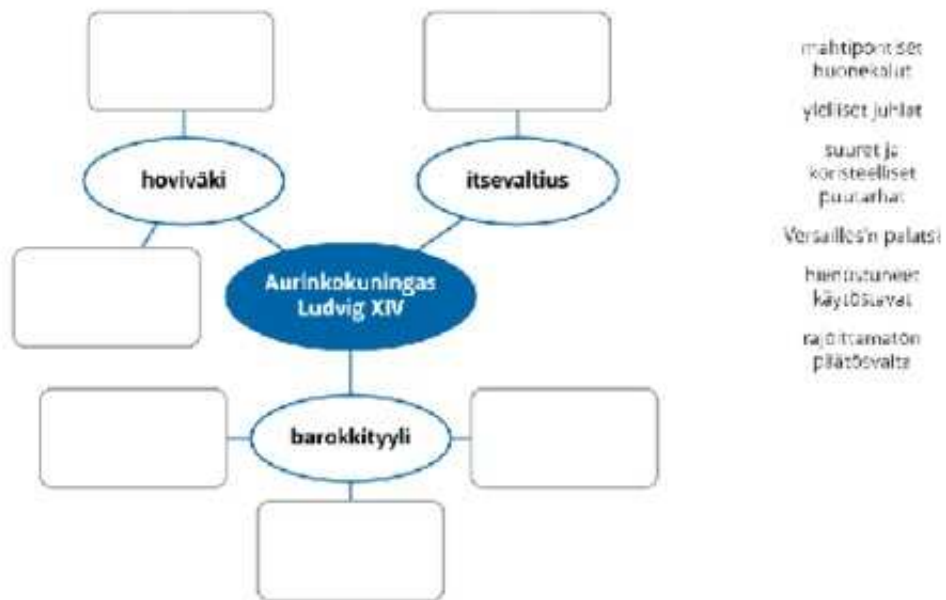
valistus	
Ranskan vallankumous	Vuonna 1789 alkanut tapahtumaketju, jossa ranskalaiset syöksivät vallasta kuninkaansa ja julistivat, että kaikki ovat pohjimmiltaan tasa-arvoisia.
oikeusvaltio	

18 Itsevaltioiden aikakausi**Tehtävä 1**

Tee kappaleen aloitussivu.

- Kirjoita sivulle kappaleen otsikko
- Kirjoita vähintään kolme virkettä, joissa tulee esille kappaleen tärkeimmät asiat. Suosittelemme kirjoittamaan useampiakin ja myös muita kuin kappaleen Tärkeää-laatikossa.
- Piirrä tai etsi kappaleeseen sopiva kuva ja liitä se aloituslehteen.

Tehtävä 2

Tulosta ajatuskartta ja täydennä se.

Tehtävä 3

Kerro mahdollisimman tarkasti alla olevasta kuvasta ja siihen liittyvistä henkilöistä ja rakennuksista.

Tehtävä 4

Yhdistä oikein.

	☐	Kuninkaan ja parlamentin kannattajien välillä käytiin sisällissota.	☐
	☐	Kuninkaan valtaa rajoitettiin.	☐
	☐	Kuninkaan piti saada hyväksyntä päätöksilleen neuvostolta.	☐
Ranska	☐	Maan kuuluisimmasta kuninkaasta käytettiin nimeä Aurinkokuningas.	☐ Englanti
	☐	Maan voimakkain hallitsija oli Ludvig XIV.	☐
	☐	Kuningas rakennutti Versailles'n palatsin oman valtansa merkiksi.	☐
	☐	Kaarle I hallitsi maata 1600-luvulla.	☐
	☐	Maasta tuli itsevaltiuden mallimaa.	☐

Barokki

Barokki

Lue teksti ja vastaa sen pohjalta kysymyksiin. Opettaja voi myös näyttää aiheesta videon.

Lue teksti barokista ja vastaa kysymyksen.

Barokki on taidesuunta, joka syntyi Italiassa 1600-luvun alussa. Barokki sai alkunsa katolisen kirkon piiristä. Kun reformationin seurauksena luterilaisista kirkkoista oli karsittu lähinnä koristeellisuus, seeliläistä kirkosta haluttiin tehdä esitelmä näyttävämpää ja tuoda silmään enemmän upaita taideteoksia. Rikkinen barokki levisi nopeasti kaikkialla, jotka halusivat korvata omaa mahtia ja rahansa yhä näytävämpi palatsi ja puutarhoja. Koristeellisuus, toisteluisuus, mahtisuus ja runsaat yksityiskohtat kuuluivat barokin tyyppisiin piirteisiin.

Barokki levisi eri taiteissa. Akademiurissa korostui mahtipontisuus ja symmetria. Rakennuksia pyrittiin luomaan niin loistokkaita, että katsoja tunsi itsensä pieneksi valtavissa koristeellisissa huoneissa. Maalaustaitossa haluttiin luoda tunteellin vetäviä taideaiokkaita. Hyllytaiteita korostettiin rikkinä ja olihin koristeellista kulttuurinomaista tuomassaävytystä maalauksissa. Barokin arkkitehti oli hyvin mielisiä, yksityiskohdista ja koristeellista. Useimmat peilit ja mahtipontiset tuolit kuuluivat tyyppisiin huonekaluihin. Rikkaiden pukeutuminen sai myös vaikutetta barokista. Suuret perunat, raskaat samettipuvut ja kirkkaanväkävitt korostivat rikkauksia ja valtaa. Barokki levisi myös musiikkiin, kirjallisuuden ja teatterin pariin.

1. Miten barokki ja reformaatio liittyvät toisiinsa?

2. Kuvaile barokkia kolmella sanalla.

3. Miltä näyttivät barokkiaajan

a. palatsit?

b. maalaukset?

c. valtaistuimet?

d. rikkaiden vaatteet?

19 Tiede vastaan uskonto

Tehtävä 1

1. Tee kappaleelle kansilehti.
2. Kirjoita paperiin kappaleen otsikko
3. Kirjoita yksi virke, joka kertoo tieteen kehityksestä 1500-luvulla.
4. Kirjoita muutamalla virkkeellä, kuinka kristinusko suhtautui tieteen uusiin tutkimustuloksiin.
5. Kirjoita lyhyesti Kopernikuksen, Galilein ja Newtonin tärkeimmät saavutukset.
6. Voit halutessasi etsiä kappaleeseen liittyvän kuvan.

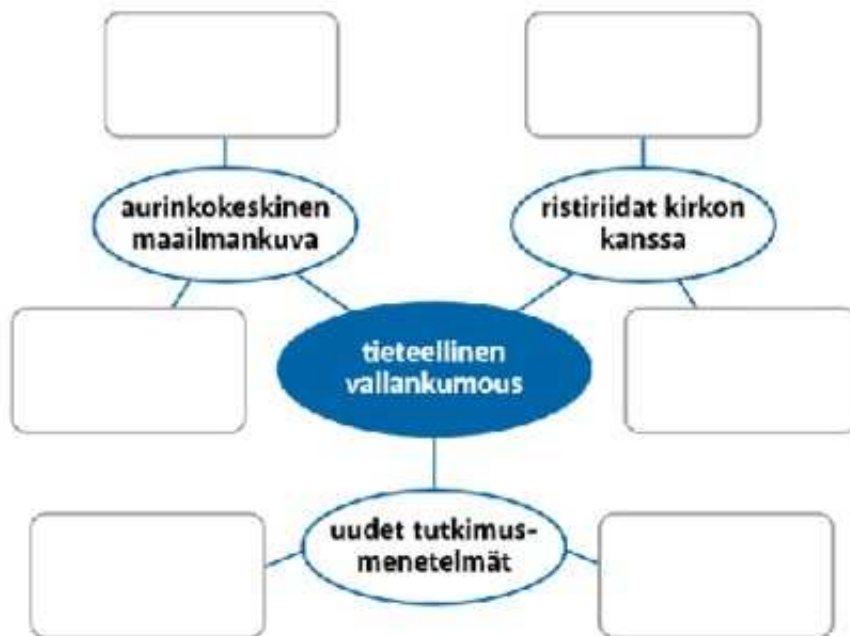
Tehtävä 2

Yhdistä oikein.

- Kirkko julisti hänen tutkimustuloksensa kielleyksi.
 - Hän keksi ajatuksen painovoimasta.
 - Hän rakensi oman aikansa parhaat kaukoputket.
 - Kopernikus ● Hän päätteli, että maakeskinen maailmankuva on väärä.
 - Galilei ● Hän oli koulutukseltaan pappi.
 - Hän oli puolalainen.
 - Hän tutki myös valo-oppia eli optiikkaa.
 - Newton ● Hän puolusti julkisesti aurinkokeskistä maailmankuvaa.
 - Hän kirjoitti seisovansa ”jättiläisten harteilla”.
 - Hän oli italialainen.
 - Hän oli englantilainen.
- Hän joutui inkvisition tuomitsemaksi.

Tehtävä 3

Täytä ajatuskartta.

Tässä täytettävät sanat vihjeeksi:

Nikolaus Kopernikus
kiellettyjen kirjojen luettelo
kokeet

inkvisiittorit
Galileo Galilei
havainnot ja niistä tehtävät johtopäätökset

Tehtävä 4

Täytä taulukko.

nimi	Nikolaus Kopernikus	Galileo Galilei	Isaac Newton
kuolinmaa			Englanti
elinvuodet			
ammatti		tähtitieteilijä, fyysikko ja matemaatikko	
sävytukset			
tunnettu sanonta	Jos tietää, että me tiedämme, mitä me tiedämme, ja tietää, että emme tiedä, mitä emme tiedä, se on todellista tietoa.		

20 Työtä ja köyhää elämää

TEHTÄVÄ 1

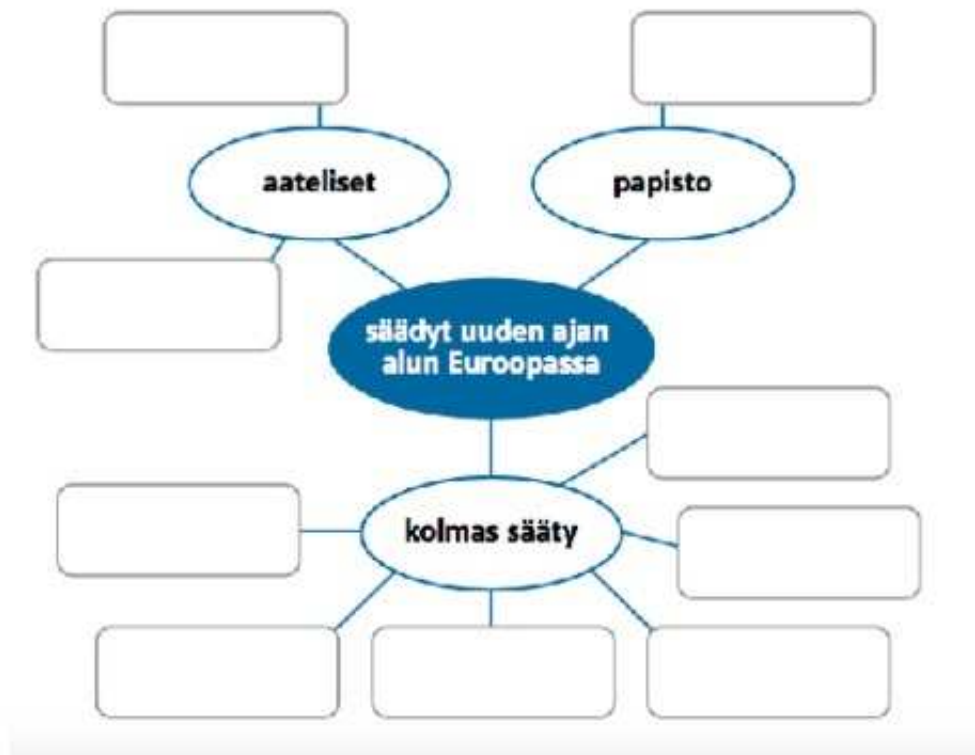
Tee kappaleen aloitussivu.

1. Kirjoita kappaleen pääotsikko.
2. Kirjoita pääotsikon alle kappaleen kaikki väliotsikot.
3. Tee vielä yksi väliotsikko "Kappaleen tärkeimmät asiat"
4. Kirjoita tämän väliotsikon alle kappaleen tärkeimmät asiat virkkeinä.
5. Tärkeitä asioita- virkeitä pitää olla vähintään neljä (4).

TEHTÄVÄ 2

TEHTÄVÄ 2

Täydennä kappaleen ajatuskartta. Apusanat sivun alaosassa.

kerjäläiset
 käsityöläiset
 papit
 kuljurit
 kauppiat
 hallitseva yläluokka
 korkeat virkamiehet
 l. onpojat
 palvelusväki

Täydennä ajatuskartta apusanojen avulla.

TEHTÄVÄ 3

TEHTÄVÄ 3

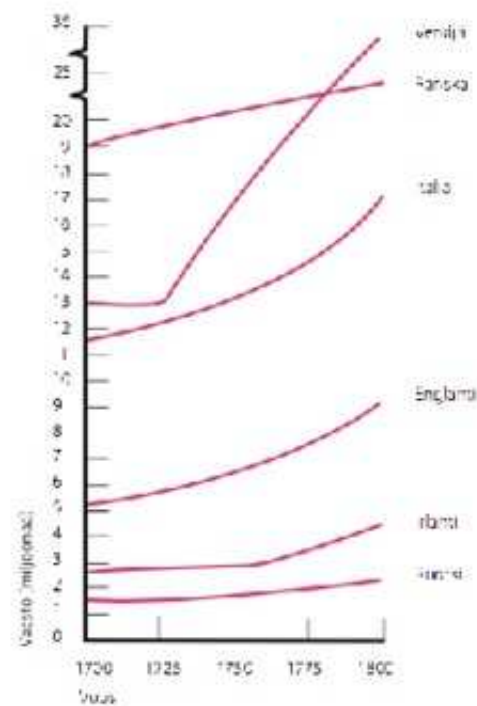
Kuvittele olevasi joku kuvan henkilöistä.
Mitä sinulle on tapahtunut juuri tänään?
Kirjoita päivästä vähintään viisi virkettä päiväkirjatyylillä.

Kirjoita kuvasta ohjeen mukaan!

TEHTÄVÄ 4

TEHTÄVÄ 4

Tutki diagrammia ja vastaa kysymyksiin:

1. Missä maassa oli eniten asukkaita vuonna 1700?
2. Missä maassa oli eniten asukkaita vuonna 1800?
3. Missä maissa väkiluku kasvoi yli 3 miljoonalla asukkaalla?
4. Miksi Euroopan väkiluku kasvoi 1700-luvulla? Kirjoita neljä syytä.

Tarkastele diagrammia!

LISÄTIETOA

Lontoon palo

Lontoo oli 1600-luvulla Pariisin ohella Euroopan suurimpia kaupunkeja. Vuonna 1666 Lontoossa oli suuri tulipalo, joka tuhosi suuria osia kaupungista. Palo kesti kolme päivää, se tuhosi yli 13 000 taloa ja suuri osa kaupungin asukkaista menetti tulipalossa kotinsa. Tulipalo sai alkunsa eräästä leipomosta. Tulipalon taloudelliset seuraukset olivat valtavia, ja hetken aikaa pohdittiin koko kaupungin rakentamista johonkin uuteen paikkaan. Näistä suunnitelmista kuitenkin luovuttiin, ja jälleenrakennustyö tapahtui aiemman asemakaavan mukaisesti.

Lontoon suuri tulipalo on kuuluisin suurkaupungin tuhonnut rauhan ajan tulipalo. Pienemmät tulipalot olivat melko tavallisia. Elävää tulta käytettiin runsaasti lämmityksessä, ruoanlaitossa ja valaisemisessa. Kaupungit oli rakennettu tiiviisti, minkä vuoksi tulipalo saattoi levitä nopeasti laajoille alueille. Tuhovoimaa lisäsi se, että palokuntalaitos oli melko kehittymätön.

21 Yhdysvallat - siirtokunnista itsenäiseksi valtioksi

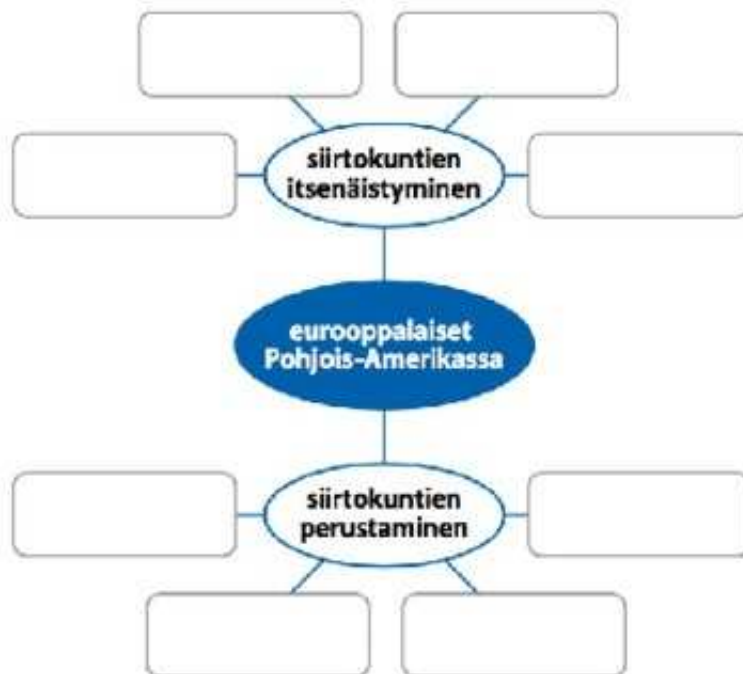
Tehtävä 1

- Kirjoita kappaleen pääotsikko: **YHDYSVALLAT - SIIRTOKUNNISTA ITSENÄISEKSI VALTIOKSI**
- Kirjoita syitä, miksi eurooppalaiset muuttivat Amerikan mantereelle. Kirjoita väliotsikoksi: **EUROOPPALAISET ALKOIVAT ASUTTAA AMERIKAN MANNERTA.**
- Kerro, miten eurooppalaisten ja intiaanien elämä sujui Amerikassa. Kirjoita väliotsikoksi: **INTIAANIT JA SIIRTOLAISET.**
- Kirjoita, mitkä tapahtumat johtivat Amerikan Yhdysvaltojen itsenäistymiseen. Kirjoita väliotsikoksi: **YHDYSVALTOJEN ITSENÄISTYMINEN.**

TEHTÄVÄ 2

TEHTÄVÄ 1

Täydennä ajatuskartta apusanojen avulla.

Kristoffer Kolumbus

Englannin
hallitsemat
siirtokunnat

George Washington

vapaussota

Yhdeksien

vuoden
"kohtaaminen"

sodat

ja valloitukset

Täydennä ajatuskartta!

Tehtävä 3

Järjestä virkkeet aikajärjestykseen, siten että ensimmäiseksi tapahtunut on ensin.

1. Yhdysvallat julistautuivat itsenäiseksi valtioksi.
2. Eurooppalaiset perustivat siirtokuntia Amerikkaan.
3. Englannin 13 siirtokuntaa halusivat itsenäistyä.
4. Englantilaiset valloittivat sodissa itselleen muiden Euroopan maiden siirtokunnat.
5. Englannin ja Yhdysvaltojen välillä käytiin vapaussota.
6. Amerikassa asui vain intiaaneja.
7. Kolumbus purjehti Amerikkaan.

Tehtävä 4: Yhdysvaltojen lippu

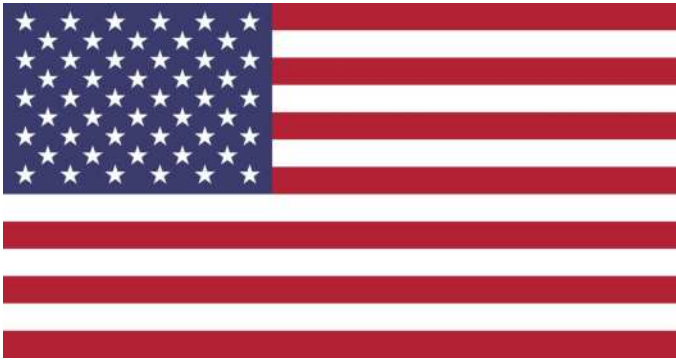
1. Kuvassa on Yhdysvaltojen ensimmäinen lippu. Mieti, miksi lipun kulma oli tämäkaltainen.

2. Kuvassa on Yhdysvaltojen toinen lippu vuodelta 1777. Laske lipun raitojen ja tähtien määrä. Mieti, miksi niitä on juuri tämä määrä.

3. Yhdysvaltojen lippua on muutettu 26 kertaa siten, että tähtien määrää on lisätty. Kuvassa on Yhdysvaltojen nykyinen lippu. Mieti, miksi lippua on muutettu tähtien määrän lisäämiseksi.

Lisätehtävä

Yhdysvaltain itsenäisyysjulistus oli Pohjois-Amerikan kolmentoista brittiläisen siirtokunnan edustajien allekirjoittama itsenäisyysjulistus, jonka myötä ne julistautuivat itsenäiseksi valtioksi, **Yhdysvalloiksi**. **Philadelphiassa** kokoontunut toinen **mannermaakongressi** julisti siirtokunnat itsenäisiksi 2. heinäkuuta 1776 ja hyväksyi itsenäisyysjulistuksen 4. heinäkuuta. Nykyään juuri heinäkuun 4. päivää juhlietaan **Yhdysvaltain itsenäisyyspäivänä**.

Itsenäisyysjulistusta pidetään **Amerikan vallankumouksen** (1775–1783) kohokohtana ja Yhdysvalloissa lähes myyttisenä kansakunnan perustamistapahtumana. Julistuksen alkuun sisältyvä luettelo **ihmisoikeuksista** innoitti myöhemmin monia muita liberaaleja vallankumouksia ja ihmisoikeusjulistuksia. Erityisen kuuluisa on julistuksen toinen virke, jonka mukaan kaikki ihmiset (*men*) on luotu tasa-arvoisiksi ja heillä on luovuttamaton oikeus elämään, vapauteen ja onnen tavoitteluun (*Life, Liberty and the pursuit of Happiness*).

Tehtävä:

Pohdi, miten hyvin "Kaikki ihmiset on luotu tasa-arvoisiksi ja heillä on luovuttamaton oikeus elämään, vapauteen ja onnen tavoitteluun" -itsenäisyysjulistuksen ajatus toteutui Yhdysvalloissa sen itsenäistyessä.

Toteutuuko se mielestäsi nykyään Yhdysvalloissa?

22 Valistuksen ja järjen vuosisata

Järjen vuosisata

1700-lukua kutsutaan valistuksen vuosisadaksi. Tällöin Euroopassa sivistyneistön mielipide kääntyi yksinvaltiutta vastaan, ja kirkon suurta vaikutusvaltaa ja yhteiskunnassa nähtyjä epäkohtia alettiin arvostella. Tämä johti lopulta vuonna 1789 Ranskan vallankumoukseen ja kuningatar Marie Antoinetten mestaukseen giljotiinilla.

Valistus tai valon aikakausi, kuten sitä Ranskassa kutsuttiin, merkitsi järjen korostamista uskon tai tunteen sijaan. Järjen käytön uskottiin tekevän ihmisistä viisaampia - kaikkiin ongelmiin voitiin myös löytää ratkaisu järjeilemällä. Valistuksen ajan filosofien ja muiden ajattelijoiden tavoitteena oli muuttaa yhteiskunnallisia oloja. Erityisesti kirkkoa vastaan hyökättiin, koska ajateltiin, että kirkon opit olivat ristiriidassa järjenkäytön kanssa. Monet pitivät myös Jumalan olemassaolon todistamista mahdottomana. Ranskalainen kirjailija ja valistusfilosofi Voltaire, jota kutsuttiin Euroopan pilkkakirveeksi, hyökkäsi erityisesti kirkkoa vastaan. Kirkkoa vastustavien ajatusten vuoksi Voltaire joutui kaksi kertaa vankilaan.

Kirkon lisäksi valistusajattelijat kritisoivat itsevaltiutta. Kaiken vallan keskittämistä ainoastaan yhdelle henkilölle eli kuninkaalle pidettiin epäoikeudenmukaisena. Valistusajattelijoiden mielestä valta tuli jakaa, eikä

lakien laatija saanut olla samalla lakien valvoja. Erityisesti valistusajattelijoita vaivasi se, että valtion virkamiehet saattoivat vangita ihmisiä tai tuomita heitä kuolemaan ilman mitään syytä. Tuolloin oli myös tavallista, että vankiloissa ihmisiä kidutettiin eikä kukaan kyennyt puuttumaan asiaan.

Myös valtion rahankäyttöä arvosteltiin. Todella suuri osa valtion menoista kului monessa maassa sotivan armeijan kulujen kattamiseen. Myös kuninkaiden hovit kuluttivat paljon valtion varoja. Suurimman osan veroista maksaneet porvarit, talonpojat ja työläiset eivät voineet vaikuttaa valtion asioihin. Sen sijaan ne, joilla vähäistäkin valtaa oli - aateliset ja papisto - olivat veroista vapautetut.

Englantilainen filosofi John Locke esitti, että valta kuuluu kansalle. Kuninkaan tehtävä oli hänen mukaansa ainoastaan edustaa kansaa, mikä merkitsi sitä, että kansalla oli oikeus vaihtaa huono kuningas.

Monet valistuneet itsevaltiaat omaksuivat 1700-luvulla valistusajatuksia. Esimerkiksi venäjän tsaari Pietari Suuri aloitti maassaan monia uudistuksia. Myös Ruotsin kuningas Kustaa III seurasi valistusajattelijoita.

1700-luvulla kuningasta tai kirkkoa arvostelevien kirjoitusten levittäminen oli kiellettyä. Valistuksen ajatukset kuitenkin levisivät kirjallisuuden mukana yhä laajemmalle. Koska Ranskassa kuningasta ei voinut arvostella, kirjoja alettiin painaa Hollannissa, josta niitä levisi muualle Eurooppaan. Monet valistusajan kirjoista kiellettiin, mutta kirjailijat oppivat pian peittämään ajatuksensa ja kertoivat niitä epäsuorasti kuvitteellisten tarinoiden avulla. Esimerkiksi Jontahan Swiftin tarinassa Gulliverin retket arvostellaan Lilliputtien kuningasta ja hallintoa.

Ranskan kansa kyllästyi kuninkaanlinnan ylelliseen ja tuhlailevaan elämään. Salaliitosta vapautta ja valtion yleistä turvallisuutta vastaan tuomittu Kuningas Ludvig XVI mestattiin Pariisissa 1792. Kuningatar Marie Antoinette koki saman kohtalon n. puoli vuotta myöhemmin.

Tehtävä 1

Tee kappaleen aloitussivu

- Kirjoita sivulle kappaleen otsikko
- Lisää väliotsikot ja kirjoita muutamalla virkkeellä vastaukset kysymyksiin
- **Valistusajattelijat uskoivat järjen voimaan:** Mikä esti tieteellisen tutkimustiedon julkaisemisen j käytön 1600-luvulla? Mihin lakien ja yhteiskunnan kehittämisen tuli perustua valistusajattelijoiden mielestä?
- **Valistusajattelijat vaativat muutosta:** Esittele lyhyesti Voltaire, Immanuel Kant ja Denis Diderot
- **Valistus johti vallankumoukseen:** Mitkä syyt johtivat Ranskan vallankumoukseen? Kerro lyhyesti vallankumouksen tapahtumista ja seurauksista.
- **Valistusajattelu on muuttanut maailmaa:** Millä tavalla valistusfilosofien ajatukset vaikuttavat yhteiskuntaan nykyisinkin?

- Piirrä tai etsi kappaleeseen sopiva kuva ja liitä se aloituslehteen.

Tehtävä 2

[Valistus.odt](#)

Tulosta tehtävä ja liitä se vihkoosi. Yhdistä tiedot oikeaan henkilöön.

Tehtävä 3

Kuvan pilapiirros on 1700-luvun lopulta.

- Minkä säätyjen edustajia kuvassa on?
- Miten piirros kuvaa säätyjen välistä epätasa-arvoa?

Kuningatar Marie Antoinetten teloitus vuonna 1793 Place de la Révolutionilla.

- Ketkä vaativat kuninkaallisten ja aatelisten teloituksia?
- Mitä laitetta teloituksessa käytettiin?

[Valistus.t3.pdf](#)

Napoleon Bonaparte

Napoleon syntyi Ajaccion kaupungissa Korsikan saarella, Ranskassa. Napoleonin vanhemmat kuuluivat alhaisaateliseen sukuun.

Isä järjesti poikansa koulutuksen Ranskassa, ja nuori Napoleon pantiin Brienne-le-Châteaun sotilaskouluun 1779. Napoleon pidettiin maalaisena ja moukkana; hän oppi ranskaa vasta kymmenvuotiaana ja puhui sitä italialaisittain.

Vuonna 1779 Napoleon lähti Ranskaan sotilaskouluun saatuaan siihen tarkoitetun stipendin.

Syyskuussa 1785 hänet lähetettiin Valenceen luutnantiksi La Feren tykistörykmenttiin.

1793 Napoleon pataljoonakomentajaksi nimitettynä johti tykistöä kapinoivan Toulonin piirityksessä.

Hän sai kenraalin arvon ansioiduttuaan vallankumoussodissa. Syyskuussa 1795 Napoleon kutsuttiin Pariisiin. Siellä hänet nimitettiin pääkaupungin varuskunnan päälliköksi, sen jälkeen ensin divisioonakenraaliksi ja sitten Ranskan kotiarmeijan ylipäälliköksi. Muutaman menestyksekkään sotaretken jälkeen hän nimitytti itsensä Ranskan ensimmäiseksi konsuliksi.

Vallankumouksen tapahtumat mahdollistivat osaltaan Napoleonin valtaannousun.

Huolimatta kunnianhimostaan ja älykkydestään Napoleonilla tuskin olisi ollut pääsyä armeijan korkeimmille vakansseille säätyvallan aikana.

Seuraavaksi Napoleon päätti käydä taisteluun Itävaltaa vastaan. Voitetun sodan jälkeen konsuli Napoleon vakiinutti asemansa valtion johtajana. Hän aloitti Ranskan vallankumouksen mukaisia uudistuksia koulutukseen, hallintoon, lainsäädännön ja talouden saroilla.

Vuonna 1804 Napoleon kruunasi itsensä keisariksi. Keisarina hän aloitti suursotien sarjan Euroopassa. Nämä sodat käytiin vuosien 1803-1815 välillä. Hän kokosi itselleen 120 000 miehen armeijan, niin kutsutun Le Grande Armeen. Koko Eurooppa alkoi yhdistyä Napoleonin ja Ranskaa vastaan. Napoleon suunniteli aluksi Britannian valtaamista ja rakennuttikin paljon uusia satamia ja laivaston, joka kuitenkin osoittautui merikelvottomiksi. Tämän suunnitelman epäonnistuttua Napoleon päätti lähteä armeijoihin liikkelle. Hän lähti marssimaan kohti itää lyödeäkseen Itävallan pääarmeijan ja Venäjän. Lopulta armeijoiden kohdatessa Itävalta hävisi ja antautui Ulmin kaupungin kohdalla. Seuraavana päivänä taisteltiin surullisen kuuluisa

Trafalgarin meritaistelu, jossa Ranskan ja Espanjan laivastot tuhoutuivat ja Englannista tuli merien suurvalta. 1805 Napoleon saavutti suuren voiton Itävallasta ja Venäjästä. Seuraavana vuonna hän löi Preussin ja sai Saksan haltuunsa. Tämän jälkeen hän solmi rauhan Venäjän kanssa. Tämä joka johti siihen, että Ranska ja Venäjä lähes kaksin jakoivat koko Keski-Euroopan.

Saatuun suurimman osan Euroopasta haltuunsa Napoleon teki suuren virheen lähtiessään hyökkämään Venäjälle. Hän keräsi 600 000 miehen armeijan ja valtasi ensin Puolassa olleet Venäjän alueet. Tämän jälkeen hän jatkoi suoraan kohti Moskovaa. Napoleon oli varma voitosta ja ajatteli sotaretken kestävän kaksi kuukautta, mutta tämä oli virhearvio. Venäläiset käyttivät poltetun maan taktiikkaa ja ajan myötä Napoleonin sotilaita alkoi kuolla nälkään, kylmään ja sairauksiin. Lopulta ensimmäinen taistelu käytiin Moskovan edustalla. Taistelu oli verinen ja Napoleon menetti 25 000 miestä. Hän jatkoi Moskovaan ja odotti Aleksanteri I anovan jo rauhaa, mutta päästyään Moskovaan hän huomasi sen olevan poltettu ja hylätty. Napoleon palasi takaisin Ranskaan.

Sotaretki oli pettymys: 600 000 matkaan lähteneestä miehestä vain 75 000 palasi. Napoleon keräsi ympärilleen heti uuden armeijan, mutta silti Ranska oli nyt heikoimmillaan. Ympärillä olevat valtiot huomasivat tämän ja alkoivat varustaa armeijoistaan. Vuonna 1814 Britannia, Preussi, Itävalta ja Venäjä muodostivat liiton Napoleonin vastaan ja hyökkäsivät Ranskaan. Sota alkoi loistavasti Napoleonin kannalta, mutta lopulta hän joutui antautumaan. Pariisi vallattiin ja Napoleon karkoitettiin vankeuteen Elban saarelle.

Matematiikka

Ohje jakson 2 opiskeluun

Ohje 1. jakson opiskeluun

Matematiikkaan liittyviä linkkejä

code.org

[Scratch](https://scratch.mit.edu)

[Ville](#)

Yhteiskuntaoppi

	kirja	kappaleet	
2	Vaikuttaja 1 +Forum 2	24 ja 8	
3	Forum 2	9	
4	Vaikuttaja 1 +Forum 2	23 ja 10	
5	Vaikuttaja 1 +Forum 2	23 ja 10	
6	Forum 2	11	
7	Vaikuttaja 2	15	Yrittäjävierailu?
8	Vaikuttaja 2 (Forum 2)	16,17 (ja 12)	
9	talviloma		
10	kertaus		
11	koe		

	Kirja	kappale	
42	Vaikuttaja I	19	
43	syysloma		
44	Vaikuttaja I & II	20 & 12	
45	Vaikuttaja I	21	
46	Vaikuttaja II & Forum II	13 & 16	
47	Kertaa + täydennä		
48	koe		
49	monialainen		
50			
51			

42 Raha on vaihdon väline

Raha on vaihdon väline

Raha

Yleinen vaihdon väline, arvon mitta, omaisuuden muoto sekä valuutta. Sen tärkein tehtävä on toimia yleisesti hyväksyttynä maksuvälineenä eli sen voi vaihtaa hyödykkeisiin eli palveluihin ja tavaroihin.

Rahan historia Suomessa alkoi turkisten, lähinnä oravannahkojen vaihdannalla esihistoriallisena aikana. Varhaisimmat Suomesta löytyneet metallirahat ovat roomalaisia rahoja parin tuhat vuoden takaa. 400-luvulla Suomeen tuotiin varhaisbysanttilaisia soliduksia.

Rahan käyttömuotoja

KÄTEINEN

Yleisnimitys seteleille ja kolikoille.

PANKKIKORTTI

Pankkikortilla voit käyttää omalla tililläsi jo olevaa rahaa kaupoissa, ravintoloissa ym.

VERKKOPANKKI

Toimii internetissä. Sitä voi käyttää mm.laskujen maksuun ja ostoksiin. Maksut veloitetaan tilillä jo olevista rahoista.

LUOTTOKORTTI

Luottokortilla voi ostaa tavaroita ja palveluita velaksi. Velka pitää maksaa takaisin ja velkasummaan lisätään korko.

Ota selvää

1. Missä eri muodoissa rahaa käytetään?
2. Mitä muita valuuttoja Euroopassa käytetään euron lisäksi? Mainitse vähintään neljä.
3. Miten sinä voisit saada omaa rahaa? Keksi muutama hyvä konsti!

Valuutat

TÄRKEIMMÄT VALUUTAT

1. USA:n dollari

Dollari on mukana lähes 85 prosentissa kaikista maailman valuuttavaihdoista.

2. Euro

Vuonna 1999 lanseerattu valuutta on noussut maailman toiseksi vaihdetuimmaksi ja sen osuus päivittäisistä vaihdoista on 39 prosenttia.

3. Japanin jeni

Jenin osuus valuuttavaihdoista on 19 prosenttia.

4. Britannian punta

Punnan osuus kaikesta vaihdosta on lähes 13 prosenttia.

0 kommenttia

Bitcoin

Mitä ihmettä tarkoittaa Bitcoin???

<https://www.youtube.com/watch?v=NcmtJ0W1PjE>

44 Lasten työtä säädellään

TYÖ ON TÄRKEÄÄ YHTEISKUNNALLE

Teemme päivittäin monenlaista työtä.

Kotitöistä (esim siivouksesta ja ruuanlaitosta) hyötyvät kaikki perheenjäsenet.

Koulutyön ponnistelut auttavat opinnoissa eteenpäin.

Ansiotyössä työnantaja maksaa työntekijälle rahaa eli palkkaa.

Palkalla ihminen pystyy maksamaan elämisensä, kuten ruoan, asumisen sekä vapaa-ajan menot.

Suurin osa yli 15-vuotiaista suomalaisista on ansiotyössä ja saa palkkaa elämiseen.

Kun työnantajalla menee hyvin, hän saattaa palkata uusia työntekijöitä.

Kun työnantajalla menee heikommin, hän saattaa joutua irtisanomaan työntekijöitään.

Silloin työntekijä jää työttömäksi.

LASTEN TYÖTÄ SÄÄDELLÄÄN

Lapsella on oikeus lepoon, leikkiin, vapaa-aikaan ja huolenpitoon.

Lapsen elämään kuuluu koulunkäynti sekä sovitusta kotitöistä huolehtiminen.

Ne opettavat ottamaan vastuuta.

Suomen lain mukaan alle 13-vuotias ei voi mennä työpaikkaan töihin.

Sinä vuonna, jona nuori täyttää 14 vuotta, hän voi alkaa tehdä lyhyitä jaksoja kevyttä työtä esimerkiksi kesäisin.

OTA KANTAA!

SAMAA MIELTÄ VAI ERI MIELTÄ?

Kirjoita vihkoosi numerot 1-5 allekkain.

Lue väite ja kirjoita numeron perään, oletko asiasta samaa mieltä vai eri mieltä.

Sen jälkee perustele. Miksi olet samaa mieltä? Miksi olet eri mieltä?

Väitteet:

1. Alle 14-vuotiaidenkin pitäisi saada mennä työpaikkaan töihin.
2. Sopiva viikkoraha on 5€.
3. Viikkorahan eteen kuuluu osallistua kotitöihin.
4. Osallistun mielelläni talkoisiin.
5. Robotti korvaa tulevaisuudessa autonkuljettajan.

OTA SELVÄÄ!

Vastaa vihkoosi.

1. Minkä eri ammattien edustajia koulussasi työskentelee?
2. Mikä olisi oikeudenmukainen tapa jakaa kotityöt? Keskustele asiasta kotona ja kirjoita huoltajasi kanssa vastaus vihkoosi.
3. Mitä töitä sinä teet viikottain?

KÄSITTEET ELI VAIKEAT SANAT

ANSIOTYÖ

Työ, jonka tekijälle maksetaan palkkaa.

TYÖVOIMA

Henkilöitä, jotka ovat yli 15-vuotiaita ja aktiivisesti työmarkkinoiden käytettävissä.

Koululaiset, opiskelijat ja eläkeläiset eivät ole työvoimaa.

TYÖTÖN

Työvoimaan kuuluva ihminen, jolla ei ole työtä.

TALKOOTYÖ

Talkoissa tehdään töitä/autetaan ilman palkkaa. "Palkkana" on yleensä ruoka.

Koulussa talkootyötä ovat mm luokan leirikoulurahastoon liittyvä mokkapalacioskin järjestäminen.

VAPAAEHTOISTYÖ

Työ, josta ei makseta palkkaa. Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta, ilman pakkoa.

Esimerkiksi isoissa urheilutapahtumissa (Lahden MM-hiihdot 2017) tarvitaan paljon vapaaehtoisia erilaisiin tehtäviin (ensiapu, järjestysmiehet, ruokailu- ja siivouspalvelut, liikenteenohjaus, kansainvälisten vieraiden avustus...).

45 Raha-asiat kuntoon

Maksukortit

Maksukortit ja maksaminen

Nykyisin on tavallista maksaa ostokset maksukortilla. Maksukortteja on monenlaisia, ja niiden saamiseen liittyy ehtoja.

Useimmat maksukortit ovat nykyisin sirukortteja. Tällaisessa kortissa on pieni tunnistesiru, joka lisää kortin käytön turvallisuutta. Sirukortit ovat kansainvälisiä kortteja, eli niillä voi maksaa myös ulkomailla. Uudet sirukortit voivat olla debit-kortteja tai credit-kortteja tai näiden yhdistelmiä.

Debit-kortti

Debit-kortti on sirukortti, jolla voit maksaa maksuja omalta tililtäsi. Maksu veloitetaan tililtäsi viimeistään pari päivää maksamisen jälkeen. Sinun on pidettävä huolta, että tililläsi on tarpeeksi rahaa maksun maksamiseen. Muuten voit vahingossa ylittää tilisi saldon eli tilin rahamäärän.

Credit-kortti

Credit-kortit ovat luottokortteja. Esimerkiksi Visa ja MasterCard ovat credit-kortteja. Kun maksat credit-kortilla, summaa ei veloiteta heti tililtäsi, vaan sinulle lähetetään lasku kotiin myöhemmin maksettavaksi. Kun ostat luottokortilla, sinun on maksettava luotosta korkoa.

Yhdistelmäkortti

Useimmiten luottokortit ovat yhdistelmäkortteja, joissa on sekä debit- että credit-kortti. Kun maksat yhdistelmäkortilla kaupassa tai automaatilla, sinun on valittava, maksatko omalta tililtäsi (debit) vai luottokortilla (credit).

Kauppojen maksukortit

Kaupat tarjoavat asiakkaille maksukortteja, joihin voi yhdistää debit- ja creditkortin. Tällaisia ovat esimerkiksi S-Pankin maksukortti ja Plussa-kortti. Kaupan maksukortit toimivat samalla tavalla kuin muutkin maksukortit. Niiden saamiseen liittyy myös ehtoja. Useiden kauppojen korteilla voi myös nostaa käteistä rahaa oman kaupan kassalta. Kauppa saattaa kuitenkin ottaa nostosta palvelumaksun.

Maksuhäiriömerkinnät hankaloittavat elämää

Jos luottotiedoissa on maksuhäiriömerkintä, jopa verkkopankkitunnusten ja vakuutusten hankkiminen voi hankaloitua.

Maksuhäiriömerkinnän saanut henkilö oli yrittänyt hankkia pankista verkkopankkitunnuksia. Luottotietomerkinnän vuoksi pankki oli kuitenkin kieltäytynyt myöntämästä tunnuksia. Pankin edustaja kertoi haastattelussa, että yksittäiset maksuhäiriömerkinnät eivät estä verkkopalveluiden käyttöä, mutta toistuvat laiminlyönnit voivat sen estää.

Vuosien takainen maksuhäiriömerkintä esti henkilöä saamasta skootterilleen pakollista liikennevakuutusta. Vajaan parin sadan euron vakuutusta ei myönnetty edes käteismaksua vastaan. Liikennevakuutus vaaditaan lakisääteisesti kaikilta tieliikenteessä ajettavilta ajoneuvoilta. Vakuutusyhtiön edustajan mukaan vakuutusyhtiö voi vaatia ensimmäisen vuoden vakuutusmaksujen maksamista etukäteen. Vapaaehtoisen vakuutuksen, kuten ajoneuvon kaskon, myöntämisestä vakuutusyhtiö voi kieltäytyä, jos asiakkaalla on vakava maksuhäiriö.

Maksuhäiriömerkintä estää Kuluttajaliiton mukaan usein myös kotivakuutuksen saamisen.

Ota selvää!

1. Mitä seuraavat käsitteet tarkoittavat?

Tulot: Rahat, joita ihminen saa esimerkiksi tekemällä töitä.

Menot: Rahat, joita ihminen käyttää eri asioihin eli kuluttaa.

Velka: Lainattua rahaa, joka pitää maksaa takaisin.

Säästäminen: Rahan säilyttämistä myöhempää käyttöä varten. Ei tuhlaata kaikkia rahoja, vaan pidetään itsellä tiettyyn tavoitteeseen asti.

Korko: Pankki maksaa pankkitilille talletetuille rahoille korkoa.

Verkkopankki: Oman pankkitilin tapahtumia voi seurata täältä sähköisesti.

2. Mieti jokin hieman kalliimpi esine tai tavara, jonka haluaisit. Ota selvälle sen hinta ja tee säästämissuunnitelma, jonka avulla saat sen hankittua.

Pankkitilin avaaminen

<https://www.youtube.com/watch?v=AWJy4fzcTBc>

Maksukortin tunnusluku

Tunnusluku

Suojaa tunnusluku (PIN) aina maksutilanteessa esimerkiksi kädellä tai lompakolla.

Muista, että tunnusluku on henkilökohtainen. Pidä se vain omana tietonasi äläkä paljasta sitä toiselle henkilölle. **Vain rikollinen kysyy tunnuslukuasi!** Mikäli mahdollista, opettele tunnusluku ulkoa ja hävitä sen jälkeen vastaanottamasi tunnuslukukirje.

Älä koskaan merkitse tunnuslukua korttiin tai säilytä sitä samassa paikassa kortin kanssa. Älä myöskään säilytä tunnuslukua sellaisessa paikassa, mistä se on helposti yhdistettävissä korttiisi. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi käsilaukku, kännykkä tai auto.

Jos kirjoitat tunnusluvun ylös, kirjoita se sellaiseen muotoon ettei sitä voi tunnistaa kukaan muu kuin sinä, ei edes perheenjäsen. Jos unohdat tunnuslukusi, voit tilata sen uudelleen pankiltasi. Pankkisi voi veloittaa tästä sinulta maksun.

46 Mikä minusta tulee isona?

MIKÄ MINUSTA TULEE ISONA?

Haaveiletko jostain ammatista?

Haave voi toteutua, jos hankit ammattiin koulutuksen.

Kaikki alkaa peruskoulusta. Hyvin hoidettu koulutyö parantaa mahdollisuuksiasi päästä ammattiin, josta haaveilet.

Erilaisia ammatteja on tuhansia ja työpaikkoja vielä enemmän.

Jotkut tietävät nuorena, mitä he haluavat aikuisena tehdä työkseen.

Toiset löytävät oman ammattinsa myöhemmin.

Tärkeintä ammatinvalinnassa on miettiä, mistä asioista pitää, mitä asioita osaa ja mistä haluaa oppia lisää.

Ammattitaito tarkoittaa tietyssä ammatissa tarvittavaa osaamista.

Eri ammateissa tarvitaan monipuolisia taitoja ja tietoja, joita oppii koulussa.

Tällaisia taitoja ovat esimerkiksi ryhmässä toimiminen, esiintyminen ja toisten ihmisten huomioon ottaminen.

Kukaan ei ole hyvä kaikessa, mutta jokainen voi olla hyvä jossakin.

Peruskoulun jälkeen on monia tapoja opiskella ammattiin. Esimerkiksi kokiksi haluava voi opiskella itselleen ammatin ammattikoulussa. Lukiota ei valmistuta ammattiin, mutta lukio antaa pohjan jatko-opintoja varten. Lukion ja ammattikoulun jälkeen voi hakea opiskelemaan korkeakouluun. Ammattikorkeakoulusta valmistuu mm. insinöörejä.

Yliopistossa voi opiskella esimerkiksi lääkäriksi tai opettajaksi.

ONKO JULKISUUS AMMATTI?

Julkisuutta ihannoidaan. Monet ajattelevat, että julkisuuden ihmisillä on paljon rahaa ja hienoja juhlia. Tv-ohjelmia, joissa syntyy uusia viihdetähtiä, on lukuisia. Niitä katsellessa voi tuntua, että kuka vain voi nousta tähdeksi yhdessä hujauksessa. Monissa kyselyissä julkkikseksi pääseminen on ollut lasten ja nuorten suosituin tulevaisuuden haave.

Pelkkä julkisuudessa oleminen ei kuitenkaan ole ammatti. Tosi tv-tähtien loisto ei kestä pitkään, sillä pian tulee jo uusi ohjelma, jonka osallistujista lehdet kirjoittavat.

Aito menestys vaatii kovaa työtä. Oli sitten kyseessä laulaminen, urheilu, videoiden tekeminen tai jokin muu ammatti.

OTA SELVÄÄ!

Vastaa vihkoosi.

TEHTÄVÄ 1

Miksi opiskelu kannattaa?

TEHTÄVÄ 2

Miksi on tärkeää oppia uutta koko elämän ajan?

TEHTÄVÄ 3

Haastattele aikuista hänen työstään.

Kysy:

- a. Miten hän on päätenyt ammattiinsa?
- b. Miksi?
- c. Mitä uusia taitoja hänen on pitänyt viime aikoina opetella työssään?

TEHTÄVÄ 4

Kirjoita vihkoosi otsikko: "Minä olen hyvä.....".

Laita vihkoosi numerot 1-3 allekkain.

Mieti, kolme (3) sellaista asiaa, jossa olet hyvä.

MUISTA NÄMÄ!

- Opiskelemalla voit saavuttaa haaveammattisi.

- Itselle mieleisessä ammatissa on mukava tehdä töitä.
- Ammatissa tarvittavaa osaamista kutsutaan ammattitaidoksi.
- Työelämässä tarvitaan kykyä toimia yhdessä.
- Jokainen on hyvä jossakin.

AMMATINVALINTATESTI

<https://www.kunkoululoppuu.fi/duunikone/>

AMMATINVALINTATESTI

<https://www.hs.fi/sanomapro/art-2000002609320.html>

47

48

2 Asiakkaalla on oikeuksia

Asiakkaalla on oikeuksia

Ostajan ja myyjän välille syntyy sopimus

Kun ostat jotain, teet sopimuksen myyjän kanssa. Sinun velvollisuutesi on maksaa tuotteen hinta ja myyjän on annettava sinulle toimiva ja ehjä tuote. Kauppa ei voi peruuttaa, vaikka ostaminen kaduttaisi jälkeensä. Vain, jos kauppa suostuu, voit vaihtaa tai palauttaa virheettömän tuotteen, mutta se ei ole kaupalle pakollista.

Viallisen tuotteen voi palauttaa

Jos ostamasi tavara on rikki tai viallinen, silloin sinulla on oikeus palauttaa se kauppaan. Sinulla olisi hyvä olla ostokuitti tallella. Myyjä voi antaa uuden tavaran tilalle, korjata rikkiäisen tai palauttaa rahat. Joskus, jos tuotetta on käytetty ohjeiden mukaan, mutta se on silti rikkoutunut liian pian ostamisen jälkeen, tuotteen voi mahdollisesti palauttaa kauppaan. Jos tavara on ostettu kirpputorilta, rahoja ei välttämättä saa takaisin.

Ostaminen verkkokaupasta

Suomalaisten verkkokauppojen tuotteilla on aina vähintään kahden viikon palautusoikeus. Jos verkkokaupasta hankitun tuotteen haluaa palauttaa, siitä on ilmoitettava verkkokauppaan ja tuote on palautettava käyttämättömänä. Ulkomaisilla verkkokaupoilla ei ole samanlaisia vaihto- ja palautusoikeuksia.

Takuu

Kauppa voi antaa ostetulle tavaralle takuun määräajaksi, esimerkiksi vuodeksi. Takuu korvaa laitteen valmistusviat silloin, kun laitetta on käytetty ohjeiden mukaan. Takuu ei kuitenkaan korvaa, jos olet itse rikkonut laitteen esimerkiksi pudottamalla sen. Takuu annetaan usein kulkuvälineille, kodinkoneille tai elektroniikalle. Takuusta saat kuitenkin, joka kannattaa säilyttää.

Pääkäsitteet: ostaminen, kuitti, takuu, palautusoikeus.

Nettisivuja

Kuluttajan oikeudet:

<http://virtuoosi.pkky.fi/vilma/oikeudet/kulut.htm>

Kuluttajaneuvonta, reklamaatioapuri:

<https://www.kkv.fi/kuluttajaneuvonta/>

Nuorten tekemä Järkikauppa-räp

https://www.youtube.com/watch?v=DnFrlt-767s&list=PLc-oeAnc5vm-kRX2G_poM0WXJW3ote1AD&index=3

Tehtäviä

1. Miksi kuitti kannattaa säilyttää?
2. Etsi kotoa kuitti ja tutki, mitä kaikkea tietoa kuitista löytyy.
3. Mitä tarkoittaa a) vaihto- ja palautusoikeus? b) takuu? Kerro omin sanoin.
4. Tee ohjevideo ostoksia tekeväälle nuorelle.
5. Katso YouTubesta Pink Floydin *Money*-kappaleen musiikkivideo. Mitä rahaan, rikkauteen ja köyhyyteen liittyviä asioita videossa esiintyy?

3 Mainonta

Mainonta

Mainoksia on kaikkialla

Televisio- ja radio-ohjelmat katkeavat mainoksiin, netti on täynnä mainoksia, postiluukusta tipahtelee mainoksia ja bussipysäkeillä sekä kaduilla törmää mainoksiin. Mainontaa käydään jopa tekstiviestein tai puhelujen kautta. Mainoslauseet jäävät ihmisten mieliin ja hyvistä mainoksista puhutaan kavereiden kanssa.

Mainoksilla vaikutetaan

Mainostajat ovat tutkineet mainosten vaikutuksia ja tietävät, kuinka saada ihmiset haluamaan itselleen lisää

asioita. Eräs tehokas keino on laittaa mainoksiin julkkiksia, sillä ihmiset ihailevat heitä ja haluavat ehkä olla samanlaisia kuin idolinsa. Nuoriin ja lapsiin yritetään vedota mainoksilla, joissa esiintyy iloisia ja kauniita samanikäisiä. Nykyään mainoksen alussa yritetään saada katsojan huomio jollakin hausalla tarinalla. Usein vasta lopussa selviää, mitä tuotetta mainostettiin. Mainoksilla yritetään saada aikaan ihmisille mukavia tunteita ja välttämättä itse tuotteesta kerrotaan hyvin vähän. Mainonta ei kuitenkaan saa harhauttaa ostajaa.

Tuotesijoittelu

Tuotesijoittelu on sitä, kun elokuvassa tai sarjaohjelmassa näytetään katsojille tiettyjä tavaroita. Elokuvan hahmo käyttää esimerkiksi tietynmerkkistä tietokonetta tai puhelinta tai juo tiettyä limsaa. Myös peleissä vilahtelee tuotemerkkejä. Tuotesijoittelu on mainostamista, vaikkei heti sitä huomaisikaan.

Kohdennettu mainonta

Mainosalan tuottoisin keksintö on tällä hetkellä kohdennettu mainonta. Sosiaalisessa mediassa on valtavasti tietoa käyttäjistään, esimerkiksi mistä käyttäjä tykkää, missä asuu ja minkä ikäinen hän on. Tiedot ovat täysin mainostajien hyödynnettävissä. Esimerkki: Menet Facebookiin. Verkkokauppa X:n kengät ilmestyvät uutisvirtaasi. Käyt katsomassa kenkiä X:n sivuilta, ja ne seuraavat sinua ympäri nettiä seuraavat päivät. Saatat nähdä samoja kenkiä somessa, sähköpostissa tai vaikkapa katsoessasi netistä sääennusteita. Tämä on tyypillinen esimerkki mainonnan kohdentamisesta.

Mainostajat voivat myös nykyään hyödyntää tekstiviestejä ja paikannuspalveluja. Uusimmat sovellutukset syöttävät kännykkään kauppojen tarjouksia, kun olet kävelemässä niiden ohi. Uusin mainoskikka on hahmontunnistus. Siinä yhdistyvät kännykän sijaintipalvelu ja tarkat kamerat kauppoissa, jolloin kauppa voi tarjota juuri henkilölle sopivia mainoksia.

Uutinen vai mainos

Mainontaa voi olla toisinaan vaikea havaita muun mediasisällön joukosta. Yleisöllä on oikeus tietää, lukeeko se uutista vai mainosta. Verkossa näiden sisältöjen raja hämärtyy helposti. Uutisia on nykyään kenen tahansa todella helppo tehdä ja julkaista. Oikeat uutiset täytyy kuitenkin perustua tosiasioihin.

Lapsille tarkoitettu mainonta

Lapsille suunnattua mainontaa on rajoitettu. Lapsille tarkoitetuissa mainoksissa ei saa olla pelottavia asioita. Mainontaa alaikäisille tarkkaillaan muuta mainontaa tiukemmin, koska lapsilla ei ole samanlaista kykyä ymmärtää mainoksen tarkoitusta kuin aikuisilla. Alle 15-vuotiaalle ei saa osoittaa henkilökohtaisia mainostekstiviestejä tai puhelinmyyntiä ilman vanhemman lupaa. Tuotesijoittelu lapsille on kiellettyä. Mainosta ei saa upottaa sarjakuvaan, peliin tai puuhasivuun, koska silloin lapsi ei välttämättä ymmärrä, että kyseessä on mainos.

Lisämateriaalia: Pikseliukkoja ja virtuaalivaluutaa

Alkuperäinen teksti: Lauri Palsa ja Suvi Tuominen, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. Lyhennelmä.

Useimmat verkkopalvelut ovat käyttäjille ilmaisia, vaikka palvelun taustalla olisikin kaupallinen taho. Tällöin palvelun ylläpitäjä ansaitsee rahaa mainoksilla tai lisäominaisuuksien myynnillä. Sisällöt voivat olla myös kokeilujakson ajan ilmaisia, minkä jälkeen tuotteen käyttäminen muuttuu maksulliseksi. Myös maksamalla tietyn summan voi päästä eroon mainoksista tai maksamalla voi hankkia peleihin uusia ominaisuuksia. Peleissä oikea raha vaihdetaan yleensä virtuaalirahaan.

Lapset ja nuoret käyttävät rahaa pääasiassa kolmella eri tavalla verkossa:

- Kuukausimaksut verkkopeleihin, musiikkipalveluihin ja verkkoyhteisöihin
- Ostokset peleissä ja verkkopalveluissa esim. vaate pelihahmolle tai lisäkenttä peliin
- Mobiilipelit ja sovellukset

Uutisia ja nettisivuja mainonnasta

Opetusmateriaalia mainonnasta:

<http://mediametka.fi/opetusmateriaalit/muu-opetusmateriaali/mainonta/>

Mainonnan tehokeinoja:

<http://epaper.fi/read/3228/QUuHdDu4>

Kohdennettu mainonta:

<https://yle.fi/uutiset/18-132628>

Mainonnan eettinen neuvosto:

<https://kauppakamari.fi/lautakunnat/men/>

Markkinointi alaikäisille:

<https://www.kkv.fi/ratkaisut-ja-julkaisut/julkaisut/kuluttaja-asiamiehen-linjaukset/aihekohtaiset/alaikaiset-markkinointi-ja-ostokset/>

Liian pelottava mainos lapsille:

<https://yle.fi/uutiset/3-9826105>

Nuorten tekemä video piilomainonnasta ja tuotesijoittelusta:

https://www.youtube.com/watch?v=rFiKz_YSpYs&index=4&list=PLc-oeAnc5vm-kRX2G_poM0WXJW3ote1AD

Tehtäviä

1. Missä kaikkialla voit törmätä mainoksiin?
2. Mitä tarkoittaa kohdennettu mainonta?
3. Miksi lapsille tarkoitettua mainontaa rajoitetaan?

4. Mainoslauseet jäävät helposti mieleen. Muistatko, mitä tuotteita näillä mainoslauseilla myydään? Mitä muita mainoslauseita muistat?
 1. Se nyt vaan on tyhmää maksaa liikaa
 2. Hyvä ruoka parempi mieli
 3. Äitien tekemää ruokaa
 4. Yhden pysähdyksen taktiikalla
 5. Niin hyvää ettei sanotuksi saa
5. Ota mainos lehdestä tai netistä ja tarkastele sitä: Kenelle mainos on tarkoitettu? Mitä mainonnan tehokeinoja on käytetty?
6. Katso jokin sarjan jakso tai elokuva (ei piirretty) ja etsi siitä tuotesijoittelua. Mitä löydät?
7. Tee mainosvideo tai lehtimainos. Voit mainostaa keksittyä tai olemassaolevaa tuotetta. Mieti, kuka olisi mainoksen kohdeyleisö. Käytä avuksesi nettisivua: Mainonnan tehokeinoja.

4. Ostopäätös on valinta

Mitkä tekijät vaikuttavat kuluttajan ostopäätökseen?

Kaupat ovat pullollaan erilaisia tuotteita, joiden seasta voi olla vaikeaa löytää juuri se oikea tuote, joten millä perusteella tuote valitaan ja ostetaan? Meillä jokaisella on omat ostopäätöksiin vaikuttavat tekijänsä. Nämä tekijät voivat olla joko sisäisiä tai ulkoisia, tiedostettuja ja tiedostamattomia.

Sisäiset ja ulkoiset ostopäätökseen vaikuttavat tekijät

Sisäisiä ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa, ikä, elämänvaihe, sukupuoli, elämäntyyli ja rotu. Esimerkiksi perheellisellä voi olla vähemmän rahaa käytössä kuin yksineläjällä ja vanhemmalla ihmisellä mahdollisuus kuluttaa enemmän kuin nuorella. Ostopäätökseen vaikuttavat myös useasti tunneperäiset asiat ja elämäntyyli. Asiakas saattaa tehdä ostopäätöksensä tuntemusten, asenteiden ja uskomusten perusteella.

Suurin osa kuluttajista on brändiuskollisia tavalla tai toisella, ja brändi luo kuluttajalle tietynlaisen mielikuvan tuotteesta. Asiantuntijan vaikutus on yleensä erittäin suuri tekijä ostopäätöksen tekemisessä. Tuote ei osaa puhua, joten asiantuntijan .neuvoja ja vinkkejä arvostetaan. Hinnan vaikutus ostopäätökseen on merkittävä. Hinta ei aina ole tärkein ostopäätökseen vaikuttava tekijä, vaan se saattaa olla yhtä hyvin osaavan asiantuntijan myyntipuhe. Tuotepakkauksen ulkonäöllä on merkittävä osuus kuluttajan ostopäätökseen. Pakkauksen koko, väri, käytettävyys ja materiaali ovat monelle kuluttajalle tärkeitä valintakriteerejä.

Luomu

Mitä luomu on?

Luonnonmukaisen tuotannon tavoitteena on tuottaa maataloustuotteita valmistusmenetelmin, jotka eivät ole haitallisia ihmisten, eläinten, kasvien tai ympäristön hyvinvoinnille ja terveydelle. Samalla edistetään luonnon monimuotoisuutta sekä luonnonvarojen suojelua.

Luomukasvien viljelyssä käytetään eloperäisiä lannoitteita sekä monivuotista viljelykiertoa eri kasvilajeja vuorotellen. Teollisia lannoitteita ja kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää. Kotieläintuotannossa huomioidaan eläinten hyvinvointi ja lajikohtaiset käyttäytymistarpeet sekä rehun luonnonmukainen tuotanto.

Luomun tunnistaa merkistä

Luomutuotteen tunnustat EU:n Eurolehti-tunnuksesta, jonka käyttö on pakollista kaikissa EU:n alueella tuotetuissa ja pakatuissa luomutuotteissa. Merkkiä saa käyttää jalostetuissa elintarvikkeissa, mikäli vähintään 95 % maatalousperäisistä raaka-aineista on luonnonmukaisesti tuotettuja. Suomessa tuotettu elintarvike voi myös saada hakemuksesta Luomuliiton Leppäkerttu-tunnuksen.

Eläinkokeet

Eläinkokeiden päätavoitteet

Eläinkokeiden päätavoitteet voidaan jakaa kolmeen pääryhmään.

1. Sairauksien luonteen selvittäminen ja sitä kautta lääkkeiden tai muiden hoitojen kehittäminen.
2. Lääkkeiden ja muiden kemikaalien turvallisuuden varmistamiseen,
3. Pyritään lisäämään ymmärrystä ihmisen ja eläinten elintoiminnoista eli fysiologiasta.

Eläinkokeiden kohteet

Yleisimmin koe-eläin on kala tai hiiri. Muita koe-eläimiä ovat rotta, kaniini, marsu ja koira. Tärkeimpiä eläimillä testattavia asioita ovat lääkkeet, rokotteet, kodin kemikaalit, tuholaismyrkyt, erilaiset sairauksien hoitomenetelmät sekä leikkaustekniikat. Ruoan lisäaineiden tai ihmisiin mahdollisesti kulkeutuvien kemikaalien vaikutuksia testataan myös.

Eläinkokeita alettiin tehdä 1800-luvun puolessa välissä. Suomessa käytettiin eläinkokeisiin vuosina 2009-2011 vuosittain noin 100 000 eläintä. Saman verran eläimiä käytettiin tutkimukseen. Tämä tarkoittaa pelkkää eläimen tappamista hyväksytyllä tavalla esim. kudoksien ottamista varten. Koirat pitää Suomessa lain mukaan kasvattaa tähän tarkoitukseen.

Eläinkokeita on pyritty vähentämään kehittämällä soluviljelmien käyttöä koe-eläinten sijaan.

Kosmetiikka ja eläinkokeet

EU on kieltänyt eläinkokeiden käytön kosmetiikassa. Vielä ei tiedetä, aiheutuuko tästä esimerkiksi syöpää aiheuttavien kemikaalien lisääntyminen kosmetiikassa, joka ei käsitä ainoastaan kauneudenhoitoaineita, vaan myös esimerkiksi hammastahnat, saippuat, sampoot, ja aurinkovoiteet.

Eläinkokeiden arvostelua

Eläinten oikeuksien puolustajat vastustavat kiivaasti eläinkokeita niiden aiheuttaman kärsimyksen takia. Kiistanalaisimpia ovat kosmetiikalle tehtävät eläinkokeet.

Hinnan määräytyminen

Markkinataloudessa tuotteen hinta määräytyy tarjonnan ja kysynnän perusteella: paljonko tuotetta tai palvelua on tarjolla ja kuinka monet ja kuinka paljon ihmiset sitä haluavat.

Jos appelsiineja on tarjolla enemmän kuin niitä ollaan vailla, myyjä laskee appelsiinien hintaa niin paljon, että saa ne kaupaksi. Jos taas appelsiinisato on jäänyt huonoksi ja appelsiinit uhkaavat loppua, niiden hinta nousee – tosin vain siinä tapauksessa, että kuluttajat haluavat niitä ostaa. Elleivät appelsiinit ylipäättään kiinnostaa, hinta jää yhä alas.

Yksinkertaistettuna myyjät haluavat saada myymistään tuotteista mahdollisimman paljon rahaa, ostajat taas haluavat ostaa mahdollisimman halvalla. Ostopäätöksiin vaikuttavat kuitenkin myös muut tekijät, esimerkiksi tuotteen edustamat arvot tai status.

luomutuotteiden merkit

<http://luomu.fi/ruoka/luomumerkit/>

Tämä on luomua

<https://www.youtube.com/watch?v=5MuRLy3v11o>

Eläinsuojelujärjestöjä

<https://www.sey.fi/>

<https://oikeuttaelaimille.fi/>

<http://animalia.fi/>

Tehtäviä

1. Ota selvää, miksi riistanlihaa ei saa myydä luomutuote-merkinnällä.
2. Kirjoita eläinkokeiden hyviä ja huonoja puolia.
3. Mitkä seikat vaikuttavat kuluttajan ostopäätökseen?
4. Tee mainos, jolla yrität myydä kuluttajille luomutuotetta tai ilman eläinkokeita tuotettua tuotetta. Voit työskennellä pienessä (enintään 4 oppilasta), parin kanssa tai yksin. Mainos voi olla video, äänitallenne tai kuva+teksti.

5. Ostopäätös on valinta II

Kestävä kehitys

Mitä on kestävä kehitys

Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa.

Ekologinen kestävyys

Kestävän kehityksen perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttaminen pitkällä aikavälillä luonnon kestävyyskykyyn. Kansallisten toimien lisäksi kansainvälinen yhteistyö on hyvin keskeisessä asemassa pyrittäessä ekologiseen kestävyYTEEN.

Kuva: YHA kuvapankki, Laura Oja

Ekologisen kestävyYDEN kannalta keskeistä on varovaisuusperiaatteen noudattaminen. Sen mukaan ympäristön tilan heikkenemistä estävien toimien lykkäämistä ei voi perustella täyden tieteellisen näytön puuttumisella. Ennen toimiin ryhtymistä arvioidaan riskit, haitat ja kustannukset. Muita tärkeitä periaatteita ovat haittojen synnyn ennalta estäminen ja haittojen torjuminen niiden synty lähteillä. Lisäksi haittojen kustannukset peritään mahdollisuuksien mukaan niiden aiheuttajalta.

Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys on sisällöltään ja laadultaan tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen.

Kestävällä pohjalla oleva talous helpottaa myös kohtaamaan vastaan tulevia uusia haasteita, kuten väestön ikääntymisestä aiheutuvia kasvavia sosiaaliturva- ja terveystoimenpiteitä.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Sosiaalisessa ja kulttuurisessa kestävyudessa keskeisenä kysymyksenä on taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle. Yhä jatkuva väestönkasvu, köyhyys, ruoka- ja terveydenhuolto, sukupuolten välinen tasa-arvo sekä koulutuksen järjestäminen ovat maailmanlaajuisia sosiaalisen kestävyuden haasteita. Näihin haasteisiin vastaaminen vaatii suuria ponnistuksia sekä yksittäisiltä valtioilta että kansainväliseltä yhteisöltä.

Kansalaisten perushyvinvointi on yksi tärkeä edellytys ekologisen kestävyuden edistämiseksi ja sen yhteiskunnalliselle hyväksyttävyydelle.

Reilu kauppa - fair trade

Reilulla kaupalla tavoitellaan maailmaa, jossa kehitysmaiden viljelijöillä ja työntekijöillä on mahdollisuus turvattuun ja kestäväan toimeentuloon sekä mahdollisuus päättää itse omasta tulevaisuudestaan.

Reilu kauppa tähtää köyhyyden vähentämiseen kaupan avulla.

Reilua kauppaa tukeva kansanliike läpäisee suomalaisen yhteiskunnan. Siihen kuuluu yrityksiä, yhteisöjä ja kulutus päätöksiä tekeviä kansalaisia.

<http://www.reilukauppa.fi/etusivu/>

Hyvää Suomesta

Hyvää Suomesta -merkki on suomalaisten elintarvikkeiden alkuperämerkki. Tuttu tuotemerkki tai valmistajan nimi ei välttämättä kerro ruuan alkuperästä. Kun haluat ruokaa omasta maasta, valitse tuotteita, jotka on varustettu Hyvää Suomesta -merkillä.

Hyvää Suomesta -merkillä varustettu elintarvike on valmistettu Suomessa, suomalaisista raaka-aineista. Kaikki liha, kala, muna ja maito ovat kaikissa tuotteissa 100 % suomalaisia.

Tunnettu ja arvostettu

Merkki tunnetaan hyvin ja sillä merkittyjä elintarvikkeita pidetään turvallisina ja laadukkaina. Gallup Elintarviketiedon vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan merkin tunnistaminen on 100 %, eli kaikki aikuiset tietävät merkin. Hyvää Suomesta -merkin imagossa korostuu ennen kaikkea suomalaisuus, luotettavuus, suomalaisia työllistävä vaikutus ja turvallisuus.

Hyvää Suomesta -merkki voi olla pakkauksessa joko pyöreän muotoinen tai Ruokaa omasta maasta -tunnuksen kanssa. Merkin sisältö on molemmissa sama.

Kestävä kehitys

<https://www.youtube.com/watch?v=tV1e1ZOSNTY>

Joutsenmerkki

Pelasta maailmaa vähän joka päivä

Joutsenmerkki eli pohjoismainen ympäristömerkki kertoo puolueettomasti tuotteen ja palvelun ympäristöystävällisyydestä – tuotteen turvallisuutta ja laadukkuutta unohtamatta. Se ohjaa meitä

vastuulliseen, ympäristön paremmin huomioivaan kuluttamiseen.

Joutsenmerkki tekee hyvien valintojen tekemisen helpoksi. Merkki löytyy vain ympäristön ja terveyden kannalta parhaista tuotteista ja palveluista.

Joutsenmerkin voi löytää esimerkiksi wc- ja talouspapereista, puhdistusaineista, ajoneuvon polttoaineista, siivousvälineistä, huonekaluista, maaleista jne. Myös palvelut, kuten hotellit, painolaitokset, siivouspalvelut ja autopesulat, voivat saada Joutsenmerkin.

Jotta tuote tai palvelu voi saada Joutsenmerkin, sen on täytettävä Joutsenmerkin kriteerit. Kriteerit on laadittu lähes 60 eri tuote- tai palveluryhmälle. Kriteerit perustuvat elinkaariajatteluun.

Joutsenmerkki Suomen tunnetuin ympäristömerkki ja viidenneksi arvostetuin brändi yli tuhannen brändin joukosta. Joutsenmerkittyjä tuotteita on Suomessa noin 10 000.

Reilu kauppa - fair trade

FAIRTRADE

[0 kommenttia](#)

Lapsityövoima

<https://www.youtube.com/watch?v=JVPASIC83wA>

Ekovelkapäivä

Earth Overshoot Day on laskennallinen vuodenväli, jolloin ihmiskunnan kulutus ylittää Maan ekosysteemin vuotuisen kestävä biologisen tuotannon. Tuona päivänä ihmiset ovat siis kuluttaneet sen, mitä maapallo pystyy vuoden aikana tuottamaan ja loppuvuosi kulutetaan "velaksi". Ekovelkapäivän laskee Global Footprint Network ihmiskunnan ekologisen jalanjäljen ja Maan biokapasiteetin perusteella.

Esimerkkipäivämääriä:

1970: 23. joulukuuta
1980: 3. marraskuuta
1990: 13. lokakuuta
2000: 4. lokakuuta
2010: 28. elokuuta
2017: 2. elokuuta

Tehtäviä

1. Lue liite "**Eko-Elmerin uudet naapurit**". Suunnittele kaverisi kanssa vähäjätteiset ekosynttärin. Kerro niistä. Piirrä ja väritä kuvia.
2. Pohdi omia kulutustottumuksiasi. Mieti ja listaa keinoja vähentää omaa kulutusta.
3. Mitä hyvään ja kestäväan kuluttamiseen liittyviä merkkejä tiedät?

Liitteet:

 [Eko-Elmerin uudet naapurit.odt](#)

6. Mihin yrityksiä tarvitaan?

IHMISET JA YRITYKSET TARVITSEVAT TOISIAAN

Ihminen ei tule toimeen ilman tiettyjä asioita. Ihminen tarvitsee elääkseen ainakin ruokaa ja juomaa. Olemme lukeneet historian tunneilla siitä, kuinka ihmiset mm. valmistivat erilaisia tarvikkeita (aseita, astioita, työkaluja) itse. Nykyään ihmiset eivät juuri valmista mitään. Emme esimerkiksi tee itsellemme kenkiä, sillä ne voi ostaa helposti kaupasta.

Koska ihmiset haluavat ostaa tavaroita, on syntynyt yrityksiä, jotka myyvät niitä. Jos kukaan ei ostaisi mitään, ei kukaan myöskään myisi mitään.

MARKKINOILLA OSTETAAN JA MYYDÄÄN

Aikaisemmin markkinat oli kaupungissa järjestetty tapahtuma, jossa kaikenlaisten tavaroiden ostajat ja myyjät tapasivat toisensa. Mutta mitä markkinoilla nykyään tarkoitetaan?

Nykyään markkinat eivät ole enää mikään varsinainen paikka, sillä kauppaa voi käydä missä vain. Tavallinen kauppakeskus on hyvä esimerkki markkinoista, koska siellä kohtaa toisensa suuri joukko ihmisiä, jotka haluavat ostaa ja myydä. Internet on myös iso markkinapaikka. Siellä on yrityksiä, jotka kauppaavat erilaisia asioita. Ja ihmisiä, jotka haluavat ostaa myytävänä olevia tuotteita.

Nykyään ihmisillä on varaa ostaa myös kaikenlaista kivaa, mutta hengissä pysymisen kannalta tarpeetonta tavaraa. Pysymme aivan hyvin hengissä, vaikka emme esimerkiksi söisikään karkkia.

Mainostamalla yritykset yrittävät saada lisää ostajia. Ihmiset eivät kuitenkaan osta mitä tahansa. Yrittäjä voi sanoa myyvänsä vaikka auringonvaloa pussissa, mutta kauppa tuskin kävisi. Yrittäjän on siis aina mietittävä tarkkaan, mitä ihmiset haluaisivat ostaa.

MUISTA NÄMÄ!

- * Yritykset myyvät tuotteita, joita ihmiset haluavat ostaa.
- * Myyjät ja ostajat kohtaavat markkinoilla.
- * Yritys mainostaa tuotteitaan, jotta se saisi niille lisää ostajia.

OTA SELVÄÄ!

Tehtävä 1

Minkälaisia asioita ihminen tarvitsee pysyäkseen hengissä?

Tehtävä 2

Miksi yritykset valmistavat paljon muitakin kuin vain tarpeellisia asioita?

Tehtävä 3

Mitä tarkoittaa sana *markkinat*?

Tehtävä 4

Keksi asioita, joita tarvitaan vain tiettyyn aikaan vuodesta.

Tehtävä 5

Anna esimerkkejä peleistä, joissa pelaajat ostavat ja myyvät toisilleen joitain.

7.-8. Yrittäjävierailu + keskustelua

Yrittäjävierailut

Viikolla seitsemän luokassa kävi kaksi yrittäjää kertomasta yrittäjänä olemisesta.

Ensimmäinen vierailija oli jo pidempään yrittäjänä toiminut henkilö. Heidän yritys työllistää noin 150 henkeä. Yritys toimii rakennusalailla.

Toinen vierailija on ollut yrittäjänä noin puoli vuotta. Hänen yrityksensä tarjoaa hoito-, hoiva- ja terveystalveluja ikääntyneille ihmisille.

Yhteinen tehtävä oppitunnille

Käydään luokan kanssa keskustellen läpi yrityksen perustamispolku.

Samalla kerrataan asioita, joita tulee ottaa huomioon yritystä perustaessa.

Perustamispolku löytyy osoitteesta: [Yrityksen perustamispolku](#)

Pohdittavaa

Pohdi, millaisia neuvoja yrittäjät antoivat. Mitä sellaisia neuvoja he antoivat, joita voi yhdistää jokaisen elämään?

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Yritys A	Yritys B
LIIVEVAIHTO	_____	_____
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	_____	_____
Ulkopuoliset palvelut	_____	_____
Henkilöstökulut		
Palkat	_____	_____
Henkilösivukulut	_____	_____
Poistot ja arvonalentumiset	_____	_____
Liiketoiminnan muut kulut	_____	_____
LIIVEVOITTO	_____	_____
Rahoitustuotot ja -kulut	_____	_____
VOITTO ENNEN VEROJA	_____	_____
Tuloverot	_____	_____
TILIKAUDEN VOITTO	_____	_____

Ympäristöoppi

Ympäristöoppiin liittyviä linkkejä

Euroopan maantieto

Karttatehtäviä

Karttoja

Pikakartta

Jäljillä 6 Jakso 5

Ohje ryhmätyöhön

Luokasta muodostetaan viisi viiden hengen ryhmää. (Yhdessä ryhmässä on 4 oppilasta)
Ryhmä tekee oman aiheen sivuille kattavan koonnin kyseisestä aiheesta ja kirjaa sinne myös tehtävät.
Sivuilla tulee määritellä avainsanat, antaa esimerkki eläimiä, kertoa eläinryhmän tuntomerkit (ulkonäkö, lisääntyminen, hengitys...). Myös kuvia pitää sivuilta löytyä. Kuvat voidaan piirtää itse ja ottaa siitä valokuva tai etsiä kuvat internetistä (muista käyttää tarkkennettua hakua ja määritellä käyttöoikeudet).

Ryhmä 1	Ryhmä 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4	Ryhmä 5
Kalat	Linnut	Matelijat	Nisäkkäät	Sammakkoeläimet
Iida	Ciia	Ona	Vilja	Olivia
Venla	Inka	Erica	Vilma	Saara
Jessika	Rasmus V	Helmi	Petra	Taneli
Eetu	Juho	Lenni	Nemo	Veeti
Rasmus S	Jesse	Nico	Atte	

Kalat

Avainsanat

Kidus: Kalat hengittävät kiduksien avulla eli kidukset ovat kalojen hengityselimet.

Yksinkertainen verenkiertojärjestelmä: Vereen sitoutunut happi kulkee kalan kiduksissa.

Vatsaevät: Kalan alavatsan kummallakin puolella olevat evät.

Tärkeitä asioita

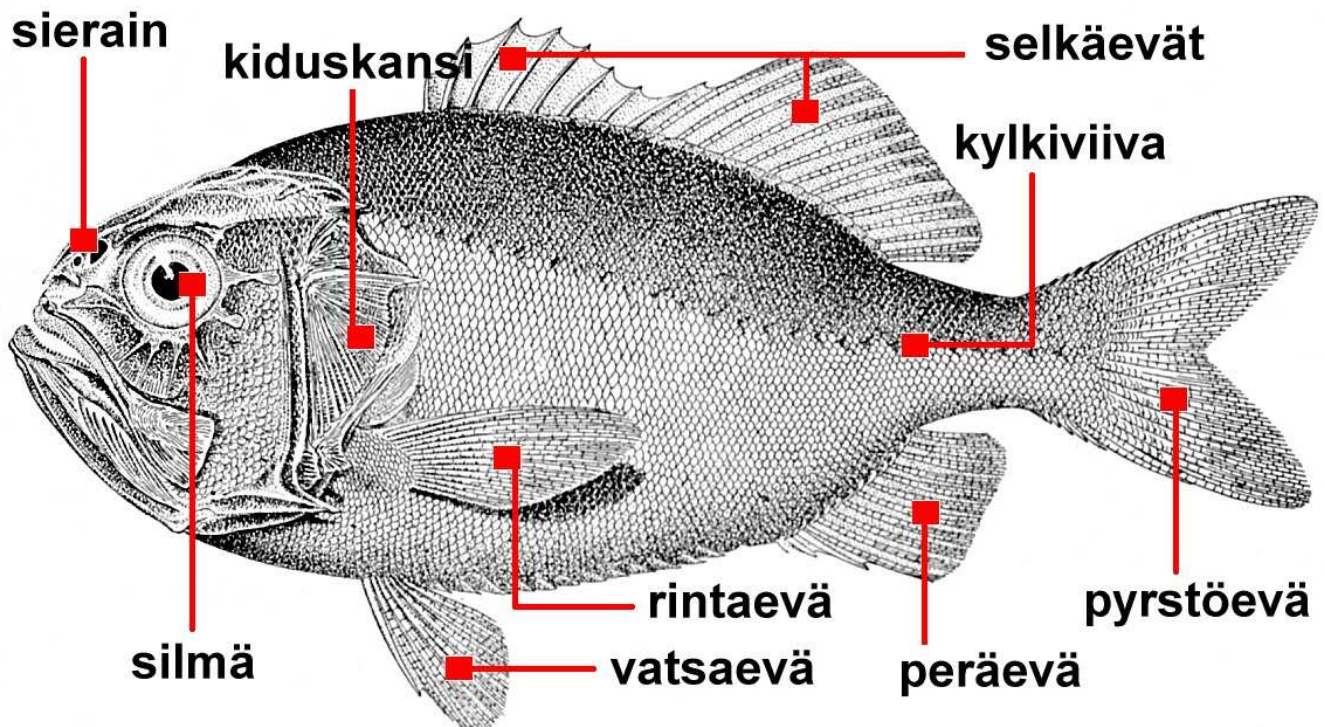
- Kalat ovat maailman vanhin selkärankaisten eläinten laji.
- Kalat ovat vesieläimiä, jotka ovat sopeutuneet elämään makeassa ja suolaisessa vedessä.
- Suomen vesissä on vuoteen 2010 mennessä havaittu 103 kalalajia.
- Kalojen lisääntymistä kutsutaan kutemiseksi.

- Koiras hedelmöittää naaraan mätimunat maidin avulla.
- Kaloilla on erilaisia tapoja suojata omia mätimunia syömiseltä.

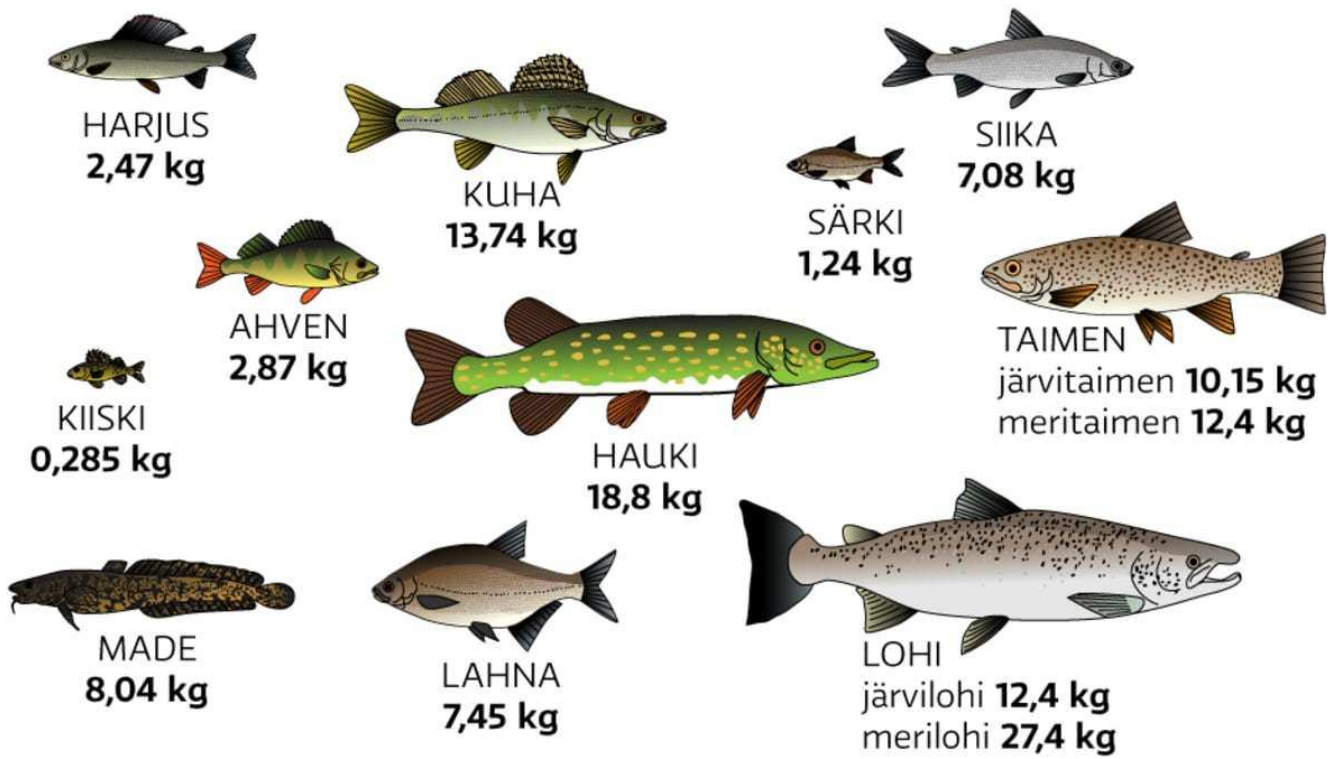
Kotitehtävät

1. Kerro kalojen lisääntymisestä?
2. Milloin kalat ovat kehittyneet?
3. Miten kalat hengittävät?
4. Miten kalojen verenkiertojärjestelmä toimii?

Kalan perusrakenteet

Suomalaisia kaloja

Särki

Kuvassa on särki, joka ui vedessä.

Linnut

Avainsanat

Hapenottokyky: Hengitys- ja verenkiertoelimistön kyky kuljettaa happea.

Höyhenpeite: Tiivis, veden kestävä ja hyvin lämmin.

Tasalämpöinen: On kun eliö pyrkii pitämään ruumiinlämpötilansa samana vaihtelevista olosuhteista huolimattila.

Muuttolintu: On lintu, joka viettää vuoden eri osat eri paikoilla.

Tärkeät asiat

- Lintujen luut ovat kehittyneet dinosauruksista.
- Maailmassa on n. 9 000 lintulajia, joista Suomessa pesii n. 240 lajia.
- Linnuilla on hyvin hauraat luut.
- Linnun höyhenpeitteessä on suuria sulkia ja peitenhöyheniä, sekä kaiken alla on untivia.
- Linnuilla on nopea aineenvaihdunta.
- Linnut lisääntyvät munimalla.
- Munia haudotaan ja varjellaan noin viikosta kolmeen viikkoon.

Lähde: Jäljillä 6

Kotitehtävät

1. Kerro viisi ominaisuutta västäräkistä.
2. Montako lintulajia on nähty Suomessa? Kerro tarkka luku.
3. Mihin västäräkki tekee yleensä pesän?
4. Minkälainen on punakylkirastaan rakenne?

Västäräkki

Västäräkki on pieni lintu.

Höyhenpeite

Höyhenpeite suojaa lintua. (Lue avansanat)

Munat

Linnut syntyvät munista.

Matelijat

Avainsanat

Taantuva eläinrymä: Heitä uhkaa vaino, sopivien elinympäristöjen katoaminen ja liikenne.

Sopeutuneet maaelämään: Ovat oppineet asumaan maalla, ennen asuivat vedessä.

Vaihtolämpöinen: Lämpötila muuttuu ympäristön mukaan.

Tiivistelmä

Lisääntyminen

Hedelmöitys tapahtuu sisäisesti ja poikaset syntyvät munista. Jotkut hautovat munia, toiset kaivavat kuopat ja antaa auringon lämmittää niitä. Liskoilla ja käärmeillä poikaset voivat syntyä emon sisään.

Ulkonäkö

Matelioilla on suomupintainen nahka. Matelijat luo nahkaansa tietyn aikavälein. Joillain matelijoilla on jalat, joillan taas ei.

Ravinto

Ravintonaan kyy käyttää pikkujyrsijöitä ja sammakkoja. Kangaskäärmeet käyttävät ravintonaan liskoja ja jopa muita käärmeitä. Useat käärmeet syövät myös linnunmunia. Sisiliskot saalistavat hyönteisiä.

Lähteet: Peda.net, Pisara 6 oppikirja kpl 25 ja wikipedia

Kotitehtävät

Kotitehtävät

1. Mitä yhteistä on sammakkoeläimillä ja matelioilla?
2. Mitä ovat mateliat?
3. Ota selvää mitä matelioita Suomesta löytyy (mainitse ainakin viisi)

kyy

Kyy elinympäristössään.

Sisilisko

Nisäkkäät

Avainsanat

Maitorauhaset

Avoeritteinen rauhanen, joka kuuluu ihon rauhasiin.

Sisäinen hedelmöitys

Hedelmöitys, jossa uros suihkuttaa tai siirtää siittiöt naaraan sisään ja tämän jälkeen naaraassa tapahtuu hedelmöittyminen.

Talvihorros

Talven yli kestävä uni, jossa nisäkkään normaali ruumiinlämpö laskee.

Talvilepo

Talven yli kestävä uni jossa nisäkkään normaali ruumiinlämpö ei muutu.

Tasalämpöinen

Eliö, joka pyrkii pitämään ruumiinlämpönsä samana ympäristöstä välittämättä.

Toisenvarainen

Eliö, joka ei pysty tuottamaan itsekseen tarpeeksi energiaa.

Nisäkkäät

Nisäkkäät ovat selkärankaisia eläimiä, jotka syntyivät 200 miljoonaa vuotta sitten. Nisäkkäät ovat lintujen tavoin myös tasalämpöisiä. Niillä on hyvin kehittyneet aistit ja ne omistavat tehokkaan hengitys- ja verenkiertoelimistön.

Nisäkkäät syntyvät naaraan kohdussa toisin kun muut eliökunnat. Yleisimmin, kun poikanen on syntynyt emo imettää sitä sen maidolla. Tämä ei kuitenkaan päde jokaiseen nisäkkääseen.

Tunnetuimmat nisäkäslajit ovat lepakot, valaat, petoeläimet, jyräjät, sorkka- ja kavioläimet.

Nisäkkäille yleistä on karvapeite, kaksi niskanikamaa, pallea, nelilokeroinen sydän, maitorauhaset ja nisät.

Osa nisäkkäistä vaipuvat talvihorrokseen. Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi siili, lepakko ja hiiret. Nisäkäs, joka vaipuu talvihorrokseen ei ole sama asia, kun nisäkäs, joka vaipuu talvilepoon. Horroksessa nisäkkään ruumiinlämpö laskee, kun taas levossa se ei muutu. Tapauksia nisäkkäistä, jotka vaipuvat talvilepoon ovat esimerkiksi karhu ja mäyrä.

Nisäkkäät tarvitsevat muita eliökuntia enemmän ravintoa heidän tasalämpöisyytensä takia.

Nisäkkäät ovat toisenvaraisia. Toisenvaraisuus tarkoittaa, että ne eivät itse pysty tuottamaan omaa energiaansa vaan joutuvat hankkimaan ravintonsa muilla tavoin.

Lähde: Wikipedia, Peda.net, Luontoportti ja Helmieläimet

Kysymykset

Mitä nisäkkäät ovat?

Mitkä ovat nisäkkäiden ominaispiirteitä?

Milloin nisäkkäiden kehitys alkoi?

Miten nisäkkäät lisääntyvät?

Kerro esimerkkejä yhden nisäkäslajin ravinnosta?

Selitä talvilevon ja talvihorroksen ero?

Kettu

Kettu on koiraeläin, joka on yksi maailman levinneimpiä petoeläimiä.

Matoa syövä kontiainen

Kontiainen eli maamyyrä on maan alla elävä hyönteissyöjä.

Jänis

Jänis on lyhyen ja pörröisen hännän omistava jäniseläimiin kuuluva eläin.

Sammakkoeläimet

Avainkäsitteet

- * naaras: naispuolinen sammakkoeläin.
- * koiras: miespuolinen sammakkoeläin.
- * sammakkoeläin: nelijalkainen selkärankainen matelia, joka elää vedessä ja maalla.

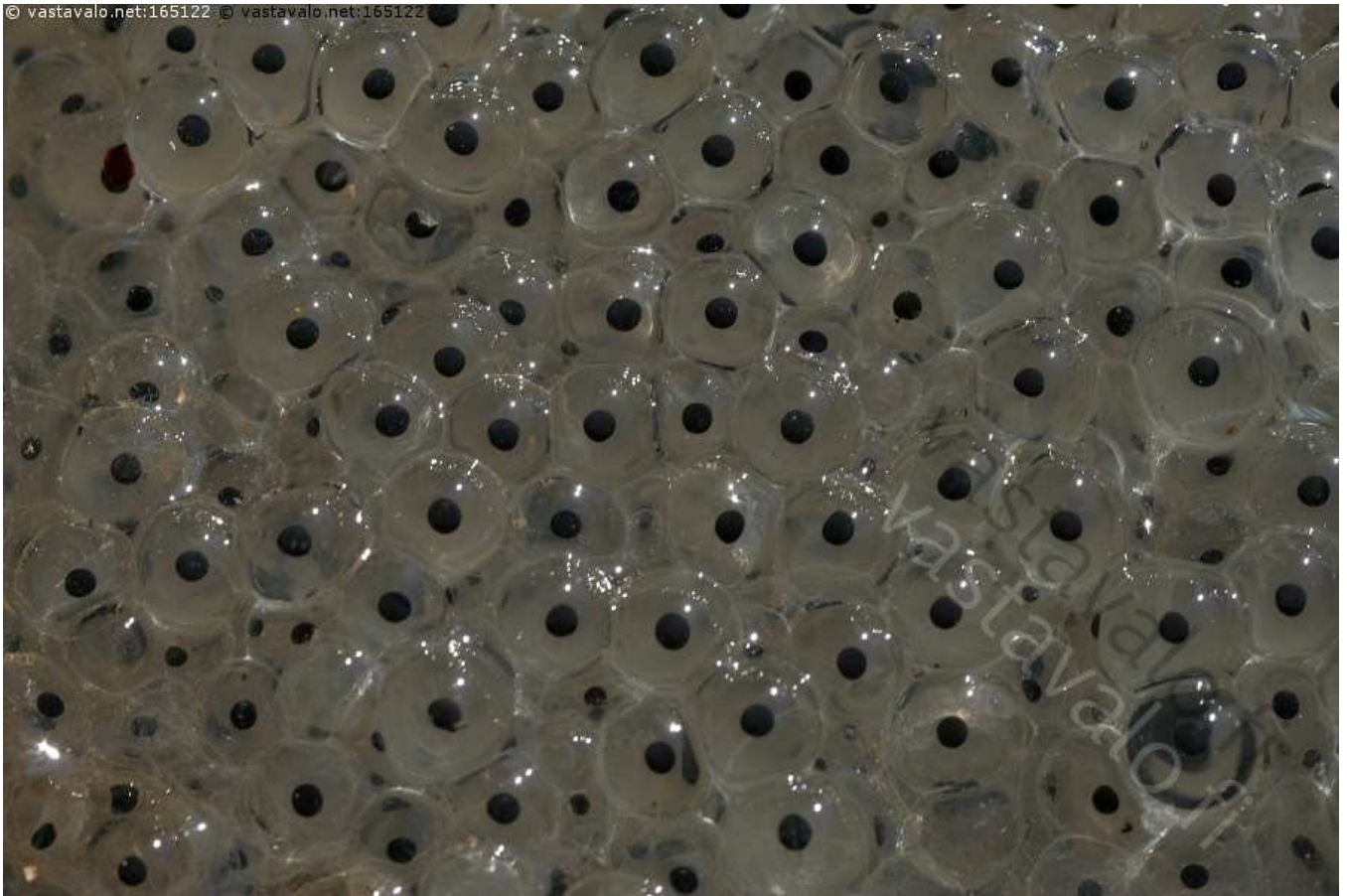
tärkeät asiat

- *Sammakkoeläimet lisääntyvät aina vedessä, naaras laskee mätinsä, jonka päälle koiras laskee maitinsa.
- *Kaikki muut paitsi mutaliskot ovat lihansyöjiä.
- *Sammakoilla on pitkät sormet ja varpaat. Sammakoiden iho on kostea.
- * Sammakot elävät maalla ja vedessä.
- * Sammakkoeläimet olivat ensimmäisiä selkärankaisia, jotka pystyivät elämään maalla.
- * Sammakkoeläimet ovat uhanalaisia ja kaikki sammakkoeläimet ovat rauhoitettuja Suomessa.

tehtävät

- Mikä on suurin ero kaloihin?
- Mitä sammakkoeläimet tarvitsevat elinympäristökseen?
- Mitä eri sammakkoeläin lajeja Suomessa on?

Sammakonkutu

Suomalainen Mölysammas

Sammakko

e-Oppi

e-Oppi

<https://peda.net/id/d44f75dc38c>

Uskonto

Avustusjärjestöt

Avustusjärjestöt

Unicef

Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

UNICEF on YK:n lastenjärjestö. Teemme työtä kaikkialla maailmassa heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi kansallisuudesta, uskonnosta tai poliittisesta vakaumuksesta riippumatta.

UNICEF lyhyesti

- UNICEF (United Nations Children's Fund)
- Perustettu 1946
- Auttoi Suomen lapsia 1947-1951
- Toimii tänä päivänä yli 190 maassa
- Työ perustuu lapsen oikeuksien sopimukseen
- Tehtävänä auttaa heikoimmassa asemassa olevia lapsia

Työ perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, jonka tärkein tavoite on perusoikeuksien: **terveyden, koulutuksen, tasa-arvon ja turvan** takaaminen kaikille lapsille.

Mitä UNICEF tekee?

Kehitysmaissa UNICEFin maatoimistot suunnittelevat ja toteuttavat kehitysohjelmia yhdessä paikallisten viranomaisten, päättäjien, kansalaisjärjestöjen, yhteisöjen ja perheiden kanssa. Työtä tehdään yhteensä 155 maassa.

Rikkaissa maissa UNICEFin kansalliset komiteat keräävät varoja UNICEFin ohjelmatyöhön ja edistävät lapsen oikeuksien toteutumista kotimaissaan. [Suomen UNICEF ry](#) on yksi 36:sta komiteasta.

UNICEFin tavoitteena on vahvistaa maiden omia järjestelmiä niin, että ne pystyvät pitämään hyvää huolta lapsista.

UNICEF on myös yksi merkittävimmistä hätäaputoimijoista ja auttaa vuosittain noin 280 kriisissä.

Lisäksi UNICEF tekee laajaa tutkimustyötä, arvioi ja edistää lasten etua kansainvälisten sopimusten toimeenpanossa ja päätöksentekokelemissä sekä kehittää lasten elämää parantavia innovaatioita.

Lähde: www.unicef.fi

Amnesty International

Mitä Amnesty tekee?

Me haluamme, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikille ja kaikkialla.

Amnesty on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö. Teemme ihmisoikeudet tunnetuiksi sekä tutkimme, paljastamme ja pysäytämme ihmisoikeusloukkaukset joka puolella maailmaa.

Suomen Amnestyn osasto on perustettu vuonna 1967 ja olemme yksi liikkeen varhaisimpia kansallisia toimistoja. Me tuomme päivänvaloon maailmanlaajuiset ja paikalliset ihmisoikeusloukkaukset viipymättä, tehokkaasti ja vaikuttaen.

Liikkeellämme on ollut merkittävä vaikutus:

- kidutuksen kieltämisessä kaikkialla maailmassa
- kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamisessa
- kuolemantuomion käytön vähentymisessä

Viimeisen vuoden aikana:

- Joka kolmas osastomme vetoamuksista tuotti tulosta
- Kymmeniä vääriin perustein vangittua mielipidevankia vapautettiin, esimerkiksi Etiopiassa, Venäjällä, El Salvadorissa ja Turkissa.
- Taiwanin ja Australiaan on luotu uusi tasa-arvoinen avioliittolaki
- Chilessä uudistettiin aborttilakia; Irlannissa päätettiin kansanäänestyksestä aborttilain uudistamiseksi.
- Palmuöljy-tutkimuksemme pakotti työolosuhteiden parantamiseen Indonesiassa

Lähde: www.amnesty.fi

Pelastakaa Lapset ry

Pelastakaa Lapset toimii lasten oikeuksien puolesta parantaakseen lasten elämää kaikkialla maailmassa. Tämä tapahtuu laadukkaana ammatillisen työn, lapsipoliittisen vaikuttamisen ja auttamisen kautta.

Pelastakaa Lapset on osa maailmanlaajuisista [Save the Children](#) -liikettä, joka toimii noin 120 maassa. Tavoitteenamme on maailma, jossa jokaisella lapsella on oikeus elämään, koulutukseen ja suojeluun.

Pelastakaa Lapset on perustettu vuonna 1922, jolloin tasavallan presidentin puoliso Ester Ståhlberg ryhtyi hankkimaan kasvatuskoteja kansalaissodan sotaorvoille. Ester Ståhlberg muotoili järjestön tunnuslauseen ”jokaisella lapsella on oikeus kasvaa hyvässä kodissa”.

Nykyään Pelastakaa Lapset tekee edelleen työtä heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi vaikuttamalla yhteiskunnan asenteisiin lapsia kohtaan, edistämällä lasten henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä auttamalla katastrofeista ja kriiseistä kärsiviä lapsia kaikkialla maailmassa.

Pelastakaa Lapset on voittoa tavoittelematon suomalainen kansalaisjärjestö, joka pyrkii parantamaan koko lapsiväestön asemaa ja edistää lapsen edun toteutumista.

Pelastakaa Lapset rahoittaa toimintansa mm. oman varainhankinnan (keräys- ja myyntitoiminta), lahjoitusten ja yritysyhteistyön kautta, jäsenmaksuista, Raha-automaattiyhdistykseltä sekä kuntien palvelutoiminnan tuotoista.

Lähde: www.pelastakaalapset.fi

Unicef: Meidän oikeutemme

<https://www.youtube.com/watch?v=9--lkbJVhS4&list=PL6ACEEF5085BEBDAB&t=0s&index=33>

Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

<https://www.youtube.com/watch?v=dmTa8BznIR8>

Pelastakaa lapset - esittelyvideo

<https://www.youtube.com/channel/UCOVKmAyK8pUoNGEiDyoclcQ>

Tärkeitä sivuja

Security Track

https://apps.myzef.com/resources/groupoy/lqk564/index.html?zef=fhzB64Jmw4ZvAlyNdVLjqscDcDBOhbAR9gMvfIXBI_o

Järjestyssäännöt

Järjestyssäännöt

Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa työjärjestyksen mukaisena kouluaikana koulussa, koulun piha-alueella sekä koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Myös järjestetyistä koulukuljetuksista johtuva odotusaika lasketaan kouluajaksi.

1. Noudatan liikennesääntöjä ja hyviä tapoja. Laki velvoittaa minua käyttämään pyöräillessä ja mopoillessa kypärää sekä varustamaan ajoneuvoni riittävin valoin ja heijastimin.
2. Vältän tarpeetonta ajelua koulun piha-alueella. Jätän polkupyöräni tai moottoriajoneuvoni lukittuna niille varatuille alueille. Näillä alueilla asiaton oleskelu on kiellettyä.
3. Odotan ulkona ensimmäisen oppitunnin alkua. Poistun koulualueelta viivyttämättä koulupäiväni päätyttyä, kuitenkin viimeistään välitunnin jälkeen.
4. Riisun päähineeni tullessani sisätiloihin viimeistään luokkaan mennessäni. En oleskele sisätiloissa päähine päässäni. Säilytän ulkovaatteeni sekä kenkäni niille varatuissa paikoissa.
5. Tulen ajoissa oppitunnille asianmukaiset varusteet ja välineet mukanani ja kotitehtävät tehtyinä.

6. Käyttäydyn kaikissa tilanteissa kohteliaasti ja toisia kunnioittaen. Noudatan kaikkien koulun aikuisten antamia ohjeita. En käytä loukkaavaa kieltä enkä hyväksy henkistä enkä fyysistä väkivaltaa. Ilmoitan näkemäni kiusaamisen koulun aikuiselle.
7. Arvoesineet ja elektroniset laitteet ovat koulussa omalla vastuullani. Käytän laitteita oppitunneilla opettajan ohjeiden mukaisesti.
8. En harjoita salakatselua enkä -kuuntelua teknisiä apuvälineitä käyttäen. En julkaise asianmukaisiakaan tallenteita ilman kohteen lupaa.
9. Vietän välituntini rajatulla koulualueella lukuun ottamatta sisätiloissa järjestettyä välituntitoimintaa.
10. Huolehdin omalta osaltani koulualueen ja luokkien siisteydestä. Käytän välineitä ja materiaaleja huolellisesti ja säästeliäästi. Kysyn aina luvan koulun välineistön tai toisten oppilaiden tavaroiden lainaamiseen. Ilmoitan sattuneesta vahingosta välittömästi koulun henkilökunnalle.
11. Ruokailen hyvien tapojen ja annettujen ohjeiden mukaisesti.
12. Tupakointi ja kaikkien päihteiden käyttö ja kouluun tuominen sekä energiajuomien nauttiminen on kiellettyä.
13. Tulentekovälineiden, teräaseiden ja muiden turvallisuutta vaarantavien välineiden ja laitteiden kouluun tuominen on kielletty.

Näiden järjestyssääntöjen rikkomisesta rangaistuksiani ovat nuhtelu, jälki-istunto, kirjallinen varoitus tai määräaikainen koulusta erottaminen (POL 36§). Korvaan tahallaan aiheuttamani vahingot. Huonon käytöksen ja vahingonteot voin korvata myös sovittamalla tekoni työtehtävillä.

Järjestyssäännöt + pelisäännöt

JOKIVARREN KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT JA NIITÄ TARKENTAVAT PELISÄÄNNÖT HENKILÖKUNNAN KÄYTTÖÖN

Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa työjärjestyksen mukaisena kouluaikana koulussa, koulun piha-alueella sekä koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Myös järjestetyistä koulukuljetuksista johtuva odotusaika lasketaan kouluajaksi.

Järjestyslain mukaan koulun järjestyssäännöt tulkitaan ns. järjestysmääräyksiksi. Järjestysmääräyksessä tulee näkyä voimassaoloalue ja -aika. Yksinkertaistetusti voidaan todeta, että koulun toimivalta alkaa oppilaan ensimmäisen oppitunnin alkaessa kun kellot soivat sisään ja päättyy kun oppilas poistuu koulupäivän päätyttyä koulun pihalta. Lisäksi toimivaltaan kuuluvat tietysti kaikki koulun tapahtumat sekä kouluajan jälkeiset aktiviteetit (läksykerho, odotustunti, kerhot...).

Oppilas voi häiritä opetusta monin eri tavoin. Yleistä on että erilaisten lelujen tai laitteiden käyttäminen tunnilla taikka välitunnillakin aiheuttaa häiriötä. Esine, jota oppilas käyttää luvatta ja/tai häiritsevästi voidaan ottaa tilapäisesti oppilaalta työrauhan palauttamiseksi, erityisesti jos oppilas kiellostä huolimatta jatkaa esineen käyttämistä. Vaikka tällöin kajotaankin lyhytaikaisesti oppilaan hallintaan, on muiden oppilaiden oikeus saada opetusta niin tärkeä oikeushyvä, että hallinnan lyhytaikainen loukkaaminen on sallittua. Lisäksi kyseessä on tällöin muutoinkin lähtökohtaisesti kyseessä tilanne, jossa oppilaalle ei aiheudu haittaa, joten useimmiten ei ole edes kysymys kielletystä hallinnan loukkaamisesta. Esine on kuitenkin palautettava viimeistään koulupäivän päättyessä oppilaalle tai tämän huoltajalle.

Poisottamisen tulee aina perustua järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitotarkoitukseen taikka liittyä pakkokeinolaissa säädettyyn jokamiehen kiinniotto-oikeuteen. Mitään esinettä ei saa ottaa oppilaalta pelkästään kurinpitotarkoituksessa pois. Näin ollen esimerkiksi sellainen menettely, että opettaja ottaa oppilaiden omaisuutta haltuunsa ja palauttaa sen esimerkiksi lukuvuoden päätyttyä ei ole sallittu.

1. **Noudatan liikennesääntöjä ja hyviä tapoja. Laki velvoittaa minua käyttämään pyöräilläessä ja mopoillaessa kypärää sekä varustamaan ajoneuvoni riittävän valoin ja heijastimin.**
 - o Järjestyssäännöt eivät voi määrätä koulumatkoista, mutta toki lain olemassaolosta saa ja kannattaa muistuttaa.
 - o Suositus, että vasta 3. luokalta lähtien voi kulkea polkupyörällä kouluun. Yhtenäiseen kohteluun vedoten kyseistä määräystä ei voi kuitenkaan antaa.
 - o Koulun tapahtumissa, kuten pyöräretkillä henkilökunta valvoo liikennekäyttäytymistä sekä pyöräilykypärän käyttöä. Tarvittaessa kypäräksi kelpaa tilapäisesti koulun jääkiekkokypärä.
 - o Koska valvonta voi koitua ongelmaksi, lähtökohtaisesti mopoilla ei siirrytä paikasta toiseen. Joissain tilanteissa mopojen ja polkupyörien käyttäminen voi toki olla perusteltua, mutta esimerkiksi yhteiset tapahtumat (kirkko tms.) päättävät koululle, joten ajoneuvot voivat hyvin odottaa koululla.
2. **Vältän tarpeetonta ajelua koulun piha-alueella. Jätän polkupyöräni tai moottoriajoneuvoni lukittuna niille varatuille alueille. Näillä alueilla asiaton oleskelu on kiellettyä.**

Poissaoloanomus

Poissaoloanomus

POISSAOLOANOMUS**Jokivarren koulu**

Perusopetuslaki 35§: *Oppilaan on osallistuttava opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.*

Orimattilan kaupungin sivistystoimen johtosääntö: *Opettaja voi anomuksesta myöntää enintään viiden päivän vapautuksen koulutyöstä. Koulun rehtori voi harkintansa mukaan myöntää pidemmät vapautukset.*

Perusopetuslaki 26§: *Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.*

Huoltaja voi antaa täällä lomakkeella vapautusta koulutyöstä lomamatkan tms. erityisen syyn takia. Anomus toimitetaan **oppilaan omalle opettajalle**, joka päättää lyhyestä vapautuksesta tai antaa suosituksensa pidempää vapautusta varten. Anomus tulee toimittaa vähintään 3vrk etukäteen. Päätöksistä ei ole valitusoikeutta (POL 42§)

Peruskoululaisella on lukuvuodessa korkeintaan 190 koulupäivää, joten varsinaista loma-alkaa on varsin runsaasti. Tästä syystä **lomamatkat toivotaan ajoitettavan koululaisten loma-aikoihin**, jotta koulutyö ei häiriintyisi. **Huoltaja vastaa** erikseen myönnetyn vapautuksen aikana annettujen tehtävien itsenäisestä suorittamisesta. **Oppilas vastaa** tekemättä jääneiden kokeiden suorittamisesta sopimalla niistä opettajien kanssa.

Oppilaan huoltaja täyttää:

Oppilas: _____

Luokka: _____

Anottu loma-aika: _____.20 - _____.20

Perustelut: _____

Allekirjoitus: _____

Puhelin: _____

Oppilaan oma opettaja täyttää:

- Myönnän enintään viiden päivän vapautuksen anottuna.
 En myönnä vapautusta anottuna. Perustelu: _____

- Puollan yli viiden päivän vapautusta.
 En puolla yli viiden päivän vapautusta. Perustelu: _____

Allekirjoitus: _____

Koulun rehtori täyttää:

- Myönnän vapautuksen anottuna.
 En myönnä vapautusta anottuna. Perustelu: _____

Allekirjoitus: _____

Ruokalista**Ruokalista**

Orimattilan koulujen ruokalista syksy 2017						
VIIKOT	RUOKA-VIIKKO	MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIIKKO	TORSTAI	PERJANTAI
33,35,45,51	1	AURINKOINEN BROILERIKASTIKE K Ohrahelmet Kaali-punasalaatti Kasvisruoka: Chili Sin carne M,G, K 	KIRJOLOHKIUSAUUS G/ LOHIP ERUNALAATIKKO M,G Vihreä tomaattisalaatti Ruisleikko Kasvisruoka: Salaattipöytä/ Italalainen Risotto M,G, K	PINAATTIOHUKAiset M Perunasose G Pudotat Hedelmäinen juustosalaatti 	LIHAKEITTO Ruisrouhevuoka Kurkkuvilpalet Kasvisruoka: Puutehruun Juustokeitto G, K	TÄYSIVÄMAKARONILAATIKKO/ TÄYSIVÄMAKARONIVUOKA K Raastekimara Kasvisruoka: Soijarouhe-makaronivuoka K
34,40,46,52	2	MAKKARAKEITTO M,G, K Vuokaleipä, kurkkuvilpalet Banaanipala Kasvisruoka: Kasvisborssikeitto G, K, Smetana	KEBABKIUSAUUS G,K Vihreä retiisi-kesäkurpitsasalaatti Kasvisruoka: Ratatouillekiusaus G, K	PUNAINEN POSSUPATA K, G Keitetyt perunat Tomaatti-maissasalaatti Kasvisruoka: M fu- Kasvispaistos M,G, K 	LIHAPÖRYKÄT K, M Keitetyt perunat Paprika-omenasalaatti Kasvisruoka: Kasvispyörökki/ Punajuurihiivit M,G 	KALASTAJAN KEITTO G, K Ruispala Tomaatti Kasvisruoka: Keltainen Kasvisseikeitto M,G, K
35,41,47	3	JAUHELHAP ERUNASOGLAATIKKO G, K/ JAUHELHAP ERUNAVIIPALALAATIKKO M,G Vierikas paprikasalaatti Punajuurihiipalet Kasvisruoka: Härkäpapu-juustokiusaus K	ISOÄIDIN PALAPAISTI M,K Keitetyt perunat Rapea-kurkku-tomaattisalaatti RIISIPUURO G, mehukeitto Ruisleipä, leikkele, tuorepasta Kasvisruoka: Papu-koosisohratto M, K 	KOSKENLASKIAN KALA G Keitetyt perunat Meloniasalaatti Kurkkukuitit Kasvisruoka: Salaattipöytä/ Kasviswokki G, K 	HERNKEITTO M,G Tomaatti, lehtisalaatti Penurajeska Kasvisruoka: Kasvishernikeitto M 	BROILERIPASTAVUOKA Tomaatti-sipuli-basilikasalaatti Kasvisruoka: Stienipasta K
36,42,48	4	JAUHELHAKASTIKE M Keitetyt perunat/ Täysijyvätasta Rapea kaali-hedelmaisaalaatti Kasvisruoka: Papukroketti Vrttinen kemavillkastike	KINKKUKIUSAUUS G Vihreä salaatti/ Porokanaraaste Kasvisruoka: Tomaattinen perunavuoka K, G	PINAATTI KEITTO Kanennuna Ruispirakka, paprikavilpalet KASVISSEIKEITTO G Ruisleipä, leikkele,	UUNIMAKKARA M, G Perunasose Vihreä kurkkusalaatti Kasvisruoka: Soijamakkara/ Vrttimaustetut Uunijuurekset M, G, K 	TONNIKALAPAISTOS Kaali-retiisi-mandariinisalaatti Kasvisruoka: Vrttinen miltipesta, K/ Salaattipöytä
37,43,50	5	MAKKIKASTIKE M Keitetyt perunat Höyrytetty parsakaali Kaali-appelsiinisalaatti Kasvisruoka: Stienkastike G, K,	JAUHELHALASAG NETTE Rapea-kurkku-retiisisalaatti Kasvisruoka: Punajuuriuukku, K	KELTAINEN UUNIKALA G Keitetyt perunat Tuoresalaatti Kasvisruoka: Kasvisgratini / Salaattipöytä	JUUSTOIN EN BROILERIKEITTO G Omena Rouhepala Kasvisruoka: Tuhti soseikeitto G, K	PORKKANAPIHVIIT G, M Keitetyt perunat Kemavillkastike Ruisleppäri Vierikas makaroniasalaatti Tomaattiloikat
38,44	6	CHILI-CON-CARNE M Täysijyväriisi Rapea kurkku-punasipuli-paprikasalaatti Kasvisruoka: Kasviscurry K	UUNIOHRAPUURO MARJAKEITTO M,G Ruisleipä, leikkele 	KALAPALA Keitetyt perunat Kemavillkastike Punajuuri-omena-purjosalaatti Kurkkukuitit Kasvisruoka: Salaattipöytä/ Parsakaali-pinaattipiiviit M,G	JAUHELHAKASTIKE M,G Tomaatti Rouhepala Kasvisruoka: Stienkasviskeitto G, K 	BROILERIPERUNAVUOKA Meloni-maissasalaatti Kasvisruoka: TexMex- vuoka G, K

G= Gluteeniton M= Maidoton K= Kanannunaton Kaikki ruoat ovat LAKTOOSITTOMIA. Muutokset ruokalistassa ovat mahdollisia.

6C

MEIDÄN LUOKKAMME!

Tervetuloa!

Tämä on 6C-luokan kotisivu. Luokassamme opiskelee 23 oppilasta.

Luokkamme sijaitsee C-siivessä. Luokkatilan numero on C23.

Luokanopettajanamme toimii Miia Heino-Mäkinen.

* puhelinnumero: 044 7813632

* sähköpostiosoite: miia.heino-makinen@orimattila.fi

Meidän luokkaamme opettaa:

- * Kaikkonen Anniina: musiikki
- * Koskinen Joonas: englanti, ruotsi
- * Lappalainen Liisa: käsityö
- * Launiala Katariina: englanti
- * Linsen Kimmo: käsityö, ympäristötieto
- * Ojala Päivi: S2
- * Puonti Sami: matematiikka
- * Venäläinen Hanne: ruotsi

Luokkamme erityisopettaja: Päivi Tuomala

Luokkamme avustaja: Leena Mäkelä

HYÖDYLLISET LINKIT

KiVa-koulu --> kysely

SECURITY TRACK

OFFICE365

ORIMATTILAN OPETUSSUUNNITELMA; LUOKAT 3-6

SANOMAPRO

WILMA

OPPIAINEET

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

LUKUDIPLOMI

Lukuvuoden 2017-2018 lukudiplomiin luetaan seuraavat kirjat:

- * 5 nuortenkirjaa
- * 1 runokirja
- * 1 sarjakuvakirja
- * 1 tietokirja

Jos sinulla on suomen kielen oppimissuunnitelma, siihen on kirjattu omat lukudiplomitavoitteesi.
Löydät ne suunnitelmastasi.

LUKUDIPLOMIN KIRJALISTA

Klikkaa linkkiä:

[http://lastukirjastot.fi/103110/fi/articles/lahden-kirjallisuusdiplomi'](http://lastukirjastot.fi/103110/fi/articles/lahden-kirjallisuusdiplomi)

YHTEISKUNTAOPPI

YHTEISKUNTAOPPI

Klikkaa linkkiä.
Pääset sähköiseen kirjaan.

<https://peda.net/orimattila/peruskoulut/pl/jkl/opetus-luonnos/1a/6B/oppiaineet/yhteiskuntaoppi>

USKONTO

Avustusjärjestöt

Unicef

Mikä UNICEF on ja miksi olemme olemassa?

UNICEF on YK:n lastenjärjestö. Teemme työtä kaikkialla maailmassa heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi kansallisuudesta, uskonnosta tai poliittisesta vakaumuksesta riippumatta.

UNICEF lyhyesti

- UNICEF (United Nations Children's Fund)
- Perustettu 1946
- Auttoi Suomen lapsia 1947-1951
- Toimii tänä päivänä yli 190 maassa
- Työ perustuu lapsen oikeuksien sopimukseen
- Tehtävänä auttaa heikoimmassa asemassa olevia lapsia

Työ perustuu [YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen](#), jonka tärkein tavoite on perusoikeuksien: [terveyden](#), [koulutuksen](#), [tasa-arvon ja turvan](#) takaaminen kaikille lapsille.

Mitä UNICEF tekee?

Kehitysmaissa UNICEFin maatoimistot suunnittelevat ja toteuttavat kehitysohjelmia yhdessä paikallisten viranomaisten, päättäjien, kansalaisjärjestöjen, yhteisöjen ja perheiden kanssa. Työtä tehdään yhteensä 155 maassa.

Rikkaissa maissa UNICEFin kansalliset komiteat keräävät varoja UNICEFin ohjelmatyöhön ja edistävät lapsen oikeuksien toteutumista kotimaissaan. [Suomen UNICEF ry](#) on yksi 36:sta komiteasta.

UNICEFin tavoitteena on vahvistaa maiden omia järjestelmiä niin, että ne pystyvät pitämään hyvää huolta lapsista.

UNICEF on myös yksi merkittävimmistä hätäaputoimijoista ja auttaa vuosittain noin 280 kriisissä.

Lisäksi UNICEF tekee laajaa tutkimustyötä, arvioi ja edistää lasten etua kansainvälisten sopimusten toimeenpanossa ja päätöksentekoeleimissä sekä kehittää lasten elämää parantavia innovaatioita.

Lähde: www.unicef.fi

Amnesty International

Mitä Amnesty tekee?

Me haluamme, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikille ja kaikkialla.

Amnesty on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö. Teemme ihmisoikeudet tunnetuiksi sekä tutkimme, paljastamme ja pysäytämme ihmisoikeusloukkaukset joka puolella maailmaa.

Suomen Amnestyn osasto on perustettu vuonna 1967 ja olemme yksi liikkeen varhaisimpia kansallisia toimistoja. Me tuomme päivänvaloon maailmanlaajuiset ja paikalliset ihmisoikeusloukkaukset viipymättä, tehokkaasti ja vaikuttaen.

Liikkeellämme on ollut merkittävä vaikutus:

- kidutuksen kieltämisessä kaikkialla maailmassa
- kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamisessa
- kuolemantuomion käytön vähentymisessä

Viimeisen vuoden aikana:

- Joka kolmas osastomme vetoomuksista tuotti tulosta
- Kymmeniä väärin perustein vangittua mielipidevankia vapautettiin, esimerkiksi Etiopiassa, Venäjällä, El Salvadorissa ja Turkissa.
- Taiwanin ja Australiaan on luotu uusi tasa-arvoinen avioliittolaki
- Chilessä uudistettiin aborttilakia; Irlannissa päätettiin kansanäänestyksestä aborttilain uudistamiseksi.
- Palmuöljy-tutkimuksemme pakotti työolosuhteiden parantamiseen Indonesiassa

Lähde: www.amnesty.fi

Pelastakaa Lapset ry

Pelastakaa Lapset toimii lasten oikeuksien puolesta parantaakseen lasten elämää kaikkialla maailmassa. Tämä tapahtuu laadukkaana ammatillisen työn, lapsipoliittisen vaikuttamisen ja auttamisen kautta.

Pelastakaa Lapset on osa maailmanlaajuisista [Save the Children](#) -liikettä, joka toimii noin 120 maassa. Tavoitteenamme on maailma, jossa jokaisella lapsella on oikeus elämään, koulutukseen ja suojeluun.

Pelastakaa Lapset on perustettu vuonna 1922, jolloin tasavallan presidentin puoliso Ester Ståhlberg ryhtyi hankkimaan kasvatuskoteja kansalaissodan sotaorvoille. Ester Ståhlberg muotoili järjestön tunnuslauseen ”jokaisella lapsella on oikeus kasvaa hyvässä kodissa”.

Nykyään Pelastakaa Lapset tekee edelleen työtä heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi vaikuttamalla yhteiskunnan asenteisiin lapsia kohtaan, edistämällä lasten henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä auttamalla katastrofeista ja kriiseistä kärsiviä lapsia kaikkialla maailmassa.

Pelastakaa Lapset on voittoa tavoittelematon suomalainen kansalaisjärjestö, joka pyrkii parantamaan koko lapsiväestön asemaa ja edistää lapsen edun toteutumista.

Pelastakaa Lapset rahoittaa toimintansa mm. oman varainhankinnan (keräys- ja myyntitoiminta), lahjoitusten ja yritysyritysten kautta, jäsenmaksuista, Raha-automaattiyhdistykseltä sekä kuntien palvelutoiminnan tuotoista.

Lähde: www.pelastakaalapset.fi

Unicef: Meidän oikeutemme

<https://www.youtube.com/watch?v=9--lkbJVhS4&list=PL6ACEEF5085BEBDAB&t=0s&index=33>

Amnesty international - ihmisoikeuksien puolesta

<https://www.youtube.com/watch?v=dmTa8BznIR8>

Pelastakaa lapset - esittelyvideo

<https://www.youtube.com/channel/UCOVKmAyK8pUoNGEiDyoclcQ>

Erityisluokanopetus

Erityinen tuki

Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjä (Orimattilassa opetuspäällikkö) tekee kirjallisen päätöksen, joka tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä määrätään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen, kuten yksittäisen oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vammaan, sairauden, kehityksessä viivästyksen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten.

Luokkamuotoisen erityisopetuksen tavoitteena on oppilaslähtöinen, kuntouttava, oppimisen ja opiskelun taitojen vahvistumista ohjaava opetus ja koulunkäynti. Sen ei ole tarkoitus olla oppilaalle pysyvä koulunkäynninmuoto. Oppilaan tiedolliset ja taidolliset vahvuudet huomioiden, oppilas voi opiskella joustavasti oppiaineita yleisopetuksen yhteistyöluokassa. Pääsääntöisesti tavoitteena on oppilaan integroituminen ja siirtyminen yleisopetukseen.

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Se on kirjallinen suunnitelma oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteista, sisällöistä, käytettävistä opetusjärjestelyistä, pedagogisista menetelmistä ja oppilaan tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä. Suunnitelma tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tarpeiden mukaiseksi. Suunnitelman keskeinen sisältö määräytyy opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Erityisluokat lukuvuonna 2017-2018

Lukuvuonna 2017-2018 Jokivarren koulussa toimivat seuraavat erityisluokat:

- 1 E (8 oppilasta) Nina Karjalainen
- 2 E (10 oppilasta) Niina Huttunen
- 3-4 E (10 oppilasta) Anni Simolin (Ella Rajamäki)
- 5-6 E (9 oppilasta) Asta Kettunen
- 7 E (10 oppilasta) Kalle Vainio
- 8 E (8 oppilasta) Kaisa Vettenranta
- 9 E (8 oppilasta) Jarkko Sallinen
- TAO (8 oppilasta) Jaana Sorvari

TAO (7 oppilasta) Pirkko Holopainen

TAO (8 oppilasta) Virva Virtanen

Esi-E (luonnos)

1E

Lukuvuosi 2017 - 2018

Lukuvuonna 2017 - 2018 luokalla 1E opiskelee 8 oppilasta. Luokkamme sijaitsee D-rakennuksessa. Luokan opettajana toimii erityisluokanopettaja Nina Karjalainen ja koulunkäynninohjaajana Marita Vuori.

Hyödyllisiä linkkejä

Kasvio (luonnos)

2E

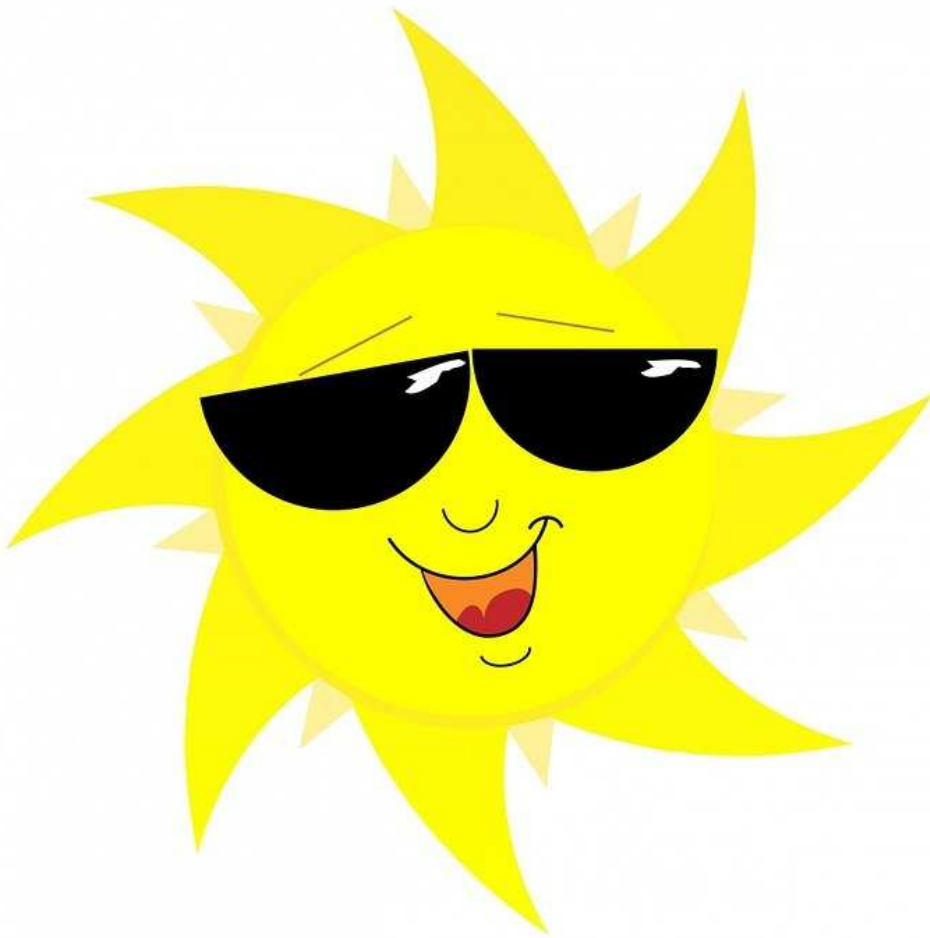
Tervetuloa luokkamme sivuille!

Lukuvuonna 2017 - 2018 luokalla 2E opiskelee 10 oppilasta. Luokkamme sijaitsee D-rakennuksessa. Luokan opettajana toimii erityisluokanopettaja Niina Huttunen ja koulunkäynninavustajana Kirsi Määttä.

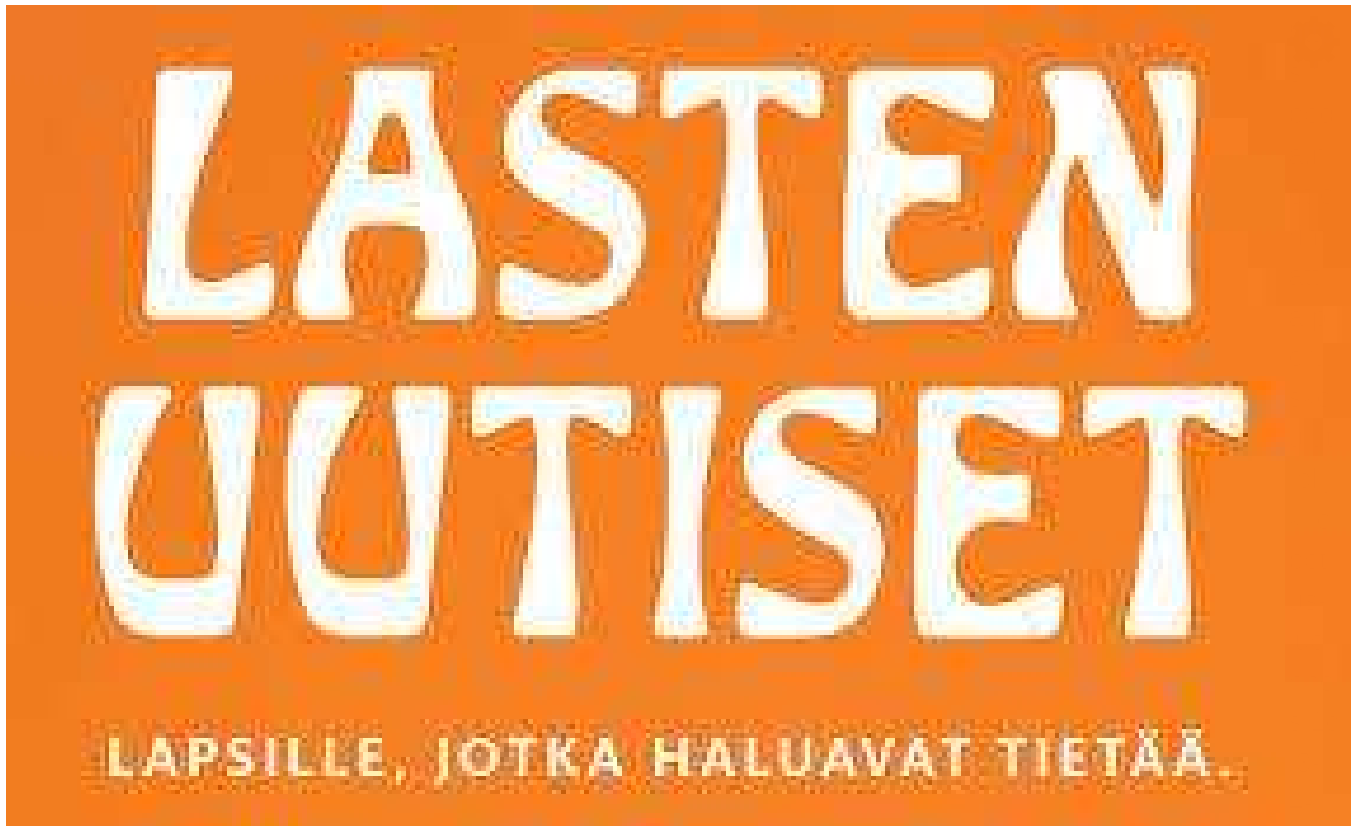
3-4 E

Luokkamme esittely

Tervetuloa luokkamme sivuille. Luokallamme opiskelee kahdeksan oppilasta. Opettajana toimii Anni Simolin (044 7813 669) ja avustajana Mira Hallenberg-Lehtinen

s a n o m a pro

Perunakellari

www.perunakellari.fi

Äidinkieli

Englanti

Kuvis

Liikunta

Matematiikka

Uskonto

Ympäristöoppi

Kasvion kasvit

Kasvion kasvit vuosiluokittain

1. voikukka, leskenlehti, käenkaali, valkovuokko, koivu, vaahtera
2. piharatamo, valkoapila, siankärsämö, kuusi, mänty, kielo, pihlaja
3. rentukka, ulpukka/lumme, osmankäämi, järviruoko, paju
4. niittyleinikki, vehnä, ohra, ruis, kaura, rypsi
5. (mänty, kuusi, jos eivät ole jo kasviossa), puolukka, mustikka, vanamo, kanerva
6. tammi, haapa, harmaaleppä/tervaleppä ja kataja sekä tupasvilla, suopursu, karpalo

Ilma

Ilmakokeita

<https://youtu.be/rEnajZd1Qts>

Tuli tarvitsee palaakseen happea. Kun happi lasipurkissa loppuu, liekki sammuu.

<https://youtu.be/uVO0pe79FSs>

Ilma liikkuu. Ilman liikkeen voi havaita esimerkiksi heiluvista puun lehdistä.

<https://youtu.be/AdOxhGDuZCI>

Ilma pyörittää videolla tuulihyrrää.

[0 kommenttia](#)

Ilman ominaisuuksia

Ilma on läpinäkyvää, hajutonta ja mautonta
- sitä ei voi silmin nähdä, haistaa tai maistaa

Ilma liikkuu (tuuli, puhallus)
- ilman vastuksen voi tuntea heiluttelemalla kättä ilmassa

Ilmaa on joustavaa ja sitä voi pakata
- esim. ilmapallo, uimapatja, polkupyörän rengas

Ilmassa on happea, typpeä ja hiilidioksidia
- ihminen tarvitsee hengityksessä happea
- tuli tarvitsee palaakseen happea

Valo

Valokokeet

1. Valo pääsee läpinäkyvien esineiden läpi --> ei tule varjoa
- lasikuutio, muovinen rahkapurkin kansi, rätin läpi valo pääsi osittain

- suurennuslasi kokosi valonsäteet polttopisteeksi

Joidenkin esineiden läpi valo ei pääse --> tulee varjo
- kumi, sakset, taulusieni...

2. Valo taittuu

- valo suurennuslasin läpi: suurennuslasi kokoaa valonsäteet polttopisteeksi
- kynä vesilasissa: vedenpinnan rajalla valo taittuu, ja kynä näyttää vinolta

3. Periskooppi

- aseteltiin peilit niin, että pystyttiin katsomaan laatikon läpi

0 kommenttia

Lisää arviointi

Näkemiseen tarvitaan valoa

Näkeminen perustuu valoon:

- ihminen näkee vain valonlähteitä (aurinko, lamppu, taskulamppu...)
- tai esineitä jotka heijastavat valoa (peili, pöytä, tuoli, timantti, vedenpinta, kuu...)
- sileät ja kiiltävät esineet heijastavat hyvin valoa
- karheat ja pehmeät esineet heijastavat valoa huonosti
- valo pääsee läpinäkyvien asioiden läpi (ikkuna, ilma, silmälasit, suurennuslasit, läpinäkyvä teippi...)
- jos valo ei pääse esineen läpi, syntyy varjo

5-6E

Ylli

<https://peda.net/id/f43e961e3c7>

Luokka 5-6E

Tervetuloa luokkamme 5-6E sivulle!

Luokkaamme kuuluu viisi 5.-luokkalaista ja viisi 6.-luokkalaista. Yksi 5.-luokkalaisistamme on integroitu kokonaan yleisopetuksen luokkaan. Osa muistakin oppilaista opiskelee joitakin tunteja muissa luokissa.

Luokan opettajana on Asta Kettunen
Luokkamme avustajana toimii Satu Nuutinen.

Muita luokkaamme opettavia opettajia:
käsiyö: Kalle Vainio ja Liisa Lappalainen
liikunta: Tuomas Kauppinen 5.lk ja Kimmo Linsén tai Timo Kalliokoski 6.lk
musiikki: Niina Huttunen

Hyödyllisiä nettisivuja opiskelun tueksi:

Wilma:
<https://wilma.orimattila.fi/>

Sähköposti / tekstinkäsittely:
<https://www.office.com/?omkt=fi-FI>

Bingel: (englanti 5.lk, äidinkieli ja historia)
<https://www.bingel.fi/bingel/login/>

Sanomapro: (englanti 6.lk, yllin ja historian kappaleita luettuna)
<https://www.sanomapro.fi/>

Quizlet: (kielten sanojen harjoitteluun)
<https://quizlet.com/create-set>

7E

IMG_8696.JPG (luonnos)

0 kommenttia

Äidinkieli

Historia

8E

8E

Luokalla on 8 oppilasta. Erityisluokanopettajana toimii Kaisa Vettenranta ja avustajana Anne Tynjä.

9E (luonnos)

TAO Jaana (luonnos)

TAO Jaana 2017-2018

Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden esi- ja alkuopetusluokka. Luokassa on kahdeksan oppilasta. Avustajina luokalla ovat Päivi Koski, Taina Ojaranta ja Sari Paaso ja opettajana Jaana Sorvari (0447813675).

kuvaamataito (luonnos)

TAO Pirkko (luonnos)

Kuvat (luonnos)

Huoltajille (luonnos)

TAO Virva

Tervetuloa TAO Virvan sivuille

Opettaja:

Virva Virtanen

virva.virtanen@orimattila.fi

Luokan avustajat:

Päivi Pekola, Pia Kanerva, Emmi Vapamaa, Daniela Pöyhönen

Luokassamme opiskelee kahdeksan oppilasta.

1-2 E-luokkien vuosikello (luonnos)

Toimintoja ja tapahtumia lukuvuoden sisällä (luonnos)

Aineenopetus

Hyödyllisiä linkkejä opetukseen

Asiakirjastandardi aineenopetuksessa

Oppilaita ohjataan yläkoulun ajan laatimaan viralliset asiakirjat standardin mukaan. Asiakirjaviestintä (linkin takaa löytyy opetusvideo sekä standardimalli).

Kielitoimiston ohjepankki

Kielitoimiston ohjepankista löytyy vastauksia monenlaisiin oikeinkirjoitusta, kielioppia ja nimiä koskeviin kysymyksiin.

Kielitoimiston sanakirja

Linkin avulla voi tarkistaa sanan taivutuksen ja oikeinkirjoituksen.

Biologia

7. luokka

E-oppikirja

Linkissä <https://peda.net/loimaa/esimerkkikoulu/luokat/4-luokka/vedet>

Koekertaus

Koekertaus

Kappale 1. Ekosysteemi

- yksilö, populaatio, eliöyhteisö, ekosysteemi
- elottoman luonnon tekijät
- ekosysteemin eliöiden roolit: tuottajat, kuluttajat ja hajottajat
- aineen kierto ekosysteemissä
- energian kulku ekosysteemissä
- ravintoketju ja -verkko
- ekologinen pyramidi

Kappale 2. Vesi elinympäristönä

Kappale 3. Vuodenajat järvessä

Kappale 4. Vesikasvit

- kasvivyöhykkeet (rantakasvit, ilmaversoiset, kelluslehtiset, uros- ja pohjalehtiset ja irtokellujat)
- kasvivyöhykkeiden kasvien tuntomerkkejä

Kappale 5. Planktonit

- planktonryhmät (kasviplankton, eläinplankton ja hajottajat)
- planktonien roolit (tuottaja, kuluttaja ja hajottaja)
- sinilevä ja sen haitat, veden kukinta

Kappale 6. Selkärangattomat

- käsite selkärangaton?
- niveljalkainen
- selkärangattomien hapenottotavat
- täydellinen (muna-toukka-kotelo-aikuinen) ja vaillinainen (muna-toukka-aikuinen) muodonvaihdos

Kappale 7. Rapu ja simpukka

- ravunrakenne (ulkoinen ja sisäinen)
- äyriäinen (kolme rumiinosaa: pää, keskiruumi ja takaruumis, kova kuori, paljon raajoja)
- kuorenvaihto
- ravun ravinto
- ravun elinpaikkavaatimukset
- rapurutto
- simpukan rakenne
- simpukan lisääntyminen
- nilviäinen

Kpl 8-11

Kappale 8. Kalat

- kalojen sopeumat vesielämään
- vaihtolämpöinen
- kalan evät, aistit, sisäelimet
- hengittäminen kiduksilla
- kuteminen ja kalanpoikasen kehittyminen
- kalan ravinnonhankintatavat
- ei kalalajitunnistusta!

Kappale 9. Sammakkoeläimet

- sammakon kehitys
- sammakkoeläimien tuntomerkkejä
- sammakoiden talvehtiminen
- ei sammoeläinten lajituntemusta eikä yksityiskohtaisia lajitietoja

Kappale 10. Linnut

- lintujen sopeutuminen vesielämään
- leimautuminen, pesäpakoinen
- ekolokero ja lintujen ravinnonhankintatavat
- alkion ja munan kehitys
- ei lintulajitunnistusta!

Kappale 11. Vesinisäkkäät

- vesinisäkkeiden sopeutuminen vesielämään
- vesinisäkkäiden tunnuspiirteet, ravinto, pesä...

Kpl 8-11

Kappale 8. Kalat

- kalojen sopeumat vesielämään
- vaihtolämpöinen
- kalan evät, aistit, sisäelimet
- hengittäminen kiduksilla
- kuteminen ja kalanpoikasen kehittyminen
- kalan ravinnonhankintatavat
- ei kalalajitunnistusta!

Kappale 9. Sammakkoeläimet

- sammakon kehitys
- sammakkoeläimien tuntomerkkejä
- sammakoiden talvehtiminen
- ei sammoeläinten lajituntemusta eikä yksityiskohtaisia lajitietoja

Kappale 10. Linnut

- lintujen sopeutuminen vesielämään
- leimautuminen, pesäpakoinen
- ekolokero ja lintujen ravinnonhankitavat
- alkion ja munan kehitys
- ei lintulajitunnistusta!

Kappale 11. Vesinisäkkäät

- vesinisäkkeiden sopeutuminen vesielämään
- vesinisäkkäiden tunnuspiirteet, ravinto, pesä...

8. luokka

Kasvien kasvattaminen

Kasvio

Digikasvio - ohje

Digikasvion teko-ohje:

Digikasviossa kasvi kuvataan kasvupaikallaan. Ota samasta kasvista vähintään 3 erilaista kuvaa.

Kuva 1. Kuvaa koko kasvi (Isoissa kasveissa kuten puissa koko kasvin ei tarvitse mahtua kuvaan. Pyri saamaan kuitenkin mahdollisimman laaja kuva.)

Kuva 2. Lähikuva kukasta/kävystä

Kuva 3. Lähikuva lehdestä

(Kuva 4. Lähikuva rungosta esim. koivut, haapa, raita...)

Muista tehdä itsellesi riittävät muistiinpanot kasvin kuvauspaikasta ja ajasta.

- metsä, ranta, piennar, niitty, suo, pelto, piha
- päivämäärä tai kuukausi ja vuosi

Kuvien tulee olla tarkkoja ja teräviä. Tämän vuoksi ota yhdestä kasvista riittävä määrä kuvia, että voit valita parhaimman kuvan. Muista, että kuvissa tulee näkyä paperilappu, jossa lukee nimi ja päiväys. Kuvatessasi isoa kasvia, kuten puuta, tarkenna kuva kasviin. Paperi, jossa nimesi ja päiväys näkyvät saattaa jäädä tällöin hieman epätarkaksi.

Vinkki: Ota valkoinen paperi kuvausta varten mukaasi. Paperia voit käyttää esim. taustana lehtien ja muiden kasvin osien kuvaamisessa.

Tallenna kuvat opettajan ohjeiden mukaisesti.

Kasvion sivu (esim. PowerPoint, LibreOffice esitys):

- kolme kuvaa kasvista
- kasvin tiedot (nimi, kuvauspäivä ja -paikka)

Esimerkki Jokivarresta:

1. Siirrä kuvat OneDriveen. OneDriveen tehdään kansio "Kasvio".
2. Luo Kasvio-kansion sisälle toinen kansio "Kuvat", johon kuvat siirretään.
3. Kasvio kootaan käyttämällä esitysgrafiikka-ohjelmistoa (PowerPoint LibreOffice -esitys tai vastaava ohjelma).
4. Yhdelle sivulle tulee kolme kuvaa sekä kasvin tiedot (nimi, kuvauspäivä ja -paikka). Sekä OneDriven käyttö että esitysgrafiikan tekeminen opastetaan koulussa.

Kasvion kasvit

Jokivarren koulussa kasvio tehdään joko perinteisenä, luonnosta kerätyistä kasveista, digikasviona tai mobiilikasviona. Mikäli olet aikaisempina vuosina kuvannut/kerännyt kasvion kasveja, hyväksytään ne osaksi 8.luokan kasviota.

Alla luettelo syksyn 2017 kasvion kasveista. Olemme kuvanneet 2-3 oppitunnin aikana yli 30 kasvion kasvia. Syksyllä 2017 tehdään joko digikasvio tai mobiilikasvio, toteutus selviää myöhemmin. Kasvien kuvaaminen kannattaa aloittaa heti!

1.	mänty
2.	kataja
3.	kotipihlaja
4.	vaahtera
5.	haapa
6.	kuusi
7.	rauduskoivu
8.	hieskoivu
9.	tammi
10.	harmaaleppä
11.	lehmus
12.	pähkinäpensas
13.	paju
14.	lehtikuusi
15.	tervaleppä
16.	vuorijalava
17.	tuomi
18.	poppeli
19.	kanerva
20.	puolukka
21.	mustikka
22.	kultapiisku

23.	oravanmarja
24.	käenkaali
25.	kerrossammal
26.	kynsisammal
27.	seinäsammal
28.	sulkasammal
29.	palleroporonjäkäle
30.	poronjäkäle
31.	isohirvenjäkäle
32.	metsäkurjenpolvi
33.	talvikki
34.	metsäkorte
35.	kastikka
36.	metsätähti
37.	lillukka
38.	kielo
39.	kangasmaitikka
(40.)	metsälauha
(41.)	metsäalvejuuri

Arviointi	
<15	hylätty
15	5
19	6
24	7
29	8
34	9
37	10

kasvion kasvit vuosiluokilla 1-6.

KASVION KASVIT ORIMATTILASSA VUOSILUOKILLA 1-6.

35 kasvia

1. luokka

voikukka
leskenlehti
käenkaali
valkovuokko
koivu
vaahtera

2. luokka

piharatamo
valkoapila
siankärsämö
kuusi
mänty
kielo
pihlaja

3. luokka

lumme/ulpukka
rentukka
osmankäämi
järviruoko
paju

4. luokka

niittyleinikki
vehnä
kaura
ohra
ruis
rypsi

5. luokka

(mänty ja kuusi, jos eivät vielä ole kasviossa)
puolukka
vanamo
mustikka
kanerva

6. luokka

tammi
tupasvilla
suopursu
karpalo
haapa
harmaa/tervaleppä
kataja

Perinteinen kasvio**Kasvion teko-ohje:**

1. Kerää kasvit kukkivina jos mahdollista. Pienet kasvit kokonaisina lukuunottamatta juuria ja isoista sellaisia osia, joissa on lehti kokonaisena. Puista riittää lehti. Muista jokamiehen oikeudet!
2. Kerää kasvit kuivalla säällä, muuten ne homehtuvat helposti.
3. Puhdista kasvit ja asettele ne siististi sanomalehden väliin. Voit käyttää talouspaperia imupaperina.
4. Aseta kasvit sanomalehtineen levyjen väliin painon alle. Painona voit käyttää esim. kiviä ja kirjoja.
5. Seuraa kuivumista ja vaihda paperit tarpeen mukaan homehtumisen estämiseksi.
6. Kun kasvit ovat kuivuneet, kiinnitä ne paperiarkille esim. kontaktimuovilla. Pienikokoisia kasveja voi olla usempia samalla paperilla.
7. Kasvion nimilappu:
 - o kasvin nimi
 - o *tieteellinen nimi*
 - o kasvupaikka, paikkakunta
 - o keräysaika
 - o kerääjä

Koekertaus

Kappale 3 ja 10. + vihko

Kappale 3. Tuottajat

- yhteyttäminen
- puiden pituus ja paksuuskasvu
- kasvin rakenneosat ja tehtävät
- kasvisolun rakenne ja tehtävät ja lisääntyminen
- kasvin veden ja ravinteidenotto
- suvuton ja suvullinen lisääntyminen

Vihko

- kasvisolun rakenne ja rakenteiden tehtävät
- kasvisolun lisääntyminen
- kasvisolukot
- kasvin perusrakenteet (juuri, varsi, lehti ja kukka)
 - o tehtävät
 - o kukka ja kasvin suvullinen lisääntyminen
 - pölytys ja hedelmöitys
- kasvin suvuton lisääntyminen
- kasvin veden- ja ravinteidenotto

Kappale 10. Kasveja syövät nisäkkäät

- populaation kannanvaihtelu
- ympäristön kantokyky
- populaation koon muutokset (kiihtyvä kasvu ja hidastuva kasvu)
- peto ja saalis

Kappaleet 1-7, 12

Kappale 1. Ekosysteemi

- Käsitteet: yksilö, populaatio, eliöyhteisö, ekosysteemi
- roolit: tuottaja, kuluttaja ja hajottaja
- aineiden kierto ekosysteemissä
- energian kulku ekosysteemissä
- ravintoketju, ravintoverkko
- ekologinen pyramidi

Kappale 2. Metsän kasvuolosuhteet

- käsitteet: kasvukausi, pienilmasto, maaperä
- maalajit (eloperäiset ja kivennäismaalajit) ja niiden luokittelu
- maannokset: podsoli, ruskomaannos

Kappale 3. Tuottajat

- yhteyttäminen
- puiden pituus ja paksuuskasvu
- kasvin rakenneosat ja tehtävät
- kasvisolun rakenne ja tehtävät ja lisääntyminen
- kasvin veden ja ravinteidenotto
- suvuton ja suvullinen lisääntyminen

Kappale 4. Metsien puut ja pensaat

- metsän kerrokset (puu-, pensas-, kenttä- ja pohjakerros)
- käsitteet: havupuu, ainavihanta

Kappale 5. Kenttä ja pohjakerros

- kenttäkerroksen ominaisuudet
- siemen- ja itiökasvien jaottelu
- pohjakerroksen ominaisuudet
- sammalen ja jäkälän vertailu

Kappale 6. Metsätyypit

- metsätyypit (kuiva kangasmetsä, tuore kangasmetsä ja lehto)
- niiden ominaisuudet ja vertailu (maalaji, kosteus, ravinteisuus, valtapuulaji, maannos)

Kappale 7. Hajottajat

- hajottajaryhmät
- hajottajien toiminta
- karike
- hajottajien merkitys ekosysteemissä

- miten puu lahoaa?
- sienen rakenne
- sienten ravinnonhankintatavat

Kappale 12. Eläinten talvehtiminen

- kylmänhorros
- talvihorros
- talviuni
- muutto
- aktiivinen talvella (suojapaikka, suojaväri...)

Lajintuntemuskokeet

Metsätyypit

Tunti- ja kotitehtävä

Metsätyyppikäsitekartta

- Järjestä työparin kanssa purkissa saamasi käsitteet/"palaset" oikean metsätyypin alle
- Metsätyypit: kuiva kangasmetsä - tuore kangasmetsä - lehto
- Lajittele käsitteet allekain metsätyyppi-otsikon alle seuraavaan järjestykseen:
 - maalaji
 - valtapuulaji
 - varvut
 - ruohot
 - sammalet
 - jäkälät
- etsi tietoa oppikirjasta, iPadilla ym.
- avaa iPadilla Popplet lite -ohjelma
- rakenna pöydälle kasaamasi "palapeli" Poppletissa käsitekartaksi
 - aseta taustaväri valkoiseksi
 - aseta solujen väri mustaksi
- opettaja tarkastaa valmiin Popplet -käsitekartan
- tarkastettu käsitekartta tulostetaan vihkoon muistiinpanoiksi
- kotitehtävä:
 - mikäli et saanut käsitekarttaa valmiiksi oppituniilla toimi seuraavasti:
 - ota kuva "palapelistä" tunnin loppuessa
 - rakenna vihkoosi pirtämällä käsitekartta "palapelin" paloista

Mallitaulukko

Taulukko1

Kasviruutuanalyysi

	Ruutu 1.	%	Ruutu 2.	%	Ruutu 3.	%	Ruutu 4.	%
Pohjakerros			kynsisammal	20				
Kenttäkerros								
Valtapuulaji								
Metsätyyppi								

1. Merkitse ruutuihin metsätyyppi.
2. Miten pohjakerroksen kasvillisuus muuttui siirryttäessä ruudusta 1. ruutuun 6.? (kasvien
3. Miten kenttäkerroksen kasvillisuus muuttui siirryttäessä ruudusta 1. ruutuun 6.? (kasvien
4. Merkitse ruutuun valtapuulaji.

0 kommenttia

Puulajikävely

Puulajikävely

Jokivarren koulun lähialueella esiintyy varsin kattava määrä yleisiä puita ja pensaita. 8. Luokan biologiassa tutustutaan mm. yleisimpiin puulajeihin ja pensaisiin osana kasvientunnistusta ja kasvion laatimista. Alla näet luettelon lähialueen puista ja pensaista:

1. haapa
2. kotipihlaja
3. lehmus
4. lehtikuusi
5. pähkinäpensas
6. kuusi
7. Suomen pihlaja
8. vaahtera
9. paju
10. hopeapaju
11. mänty
12. kataja
13. syreeni
14. hieskoivu
15. rauduskoivu
16. jalava
17. tuomi
18. tammi
19. tervaleppä
20. harmaaleppä

9. luokka

Umpierityselin

0 kommenttia

Koekertaus

Koekertaus kappaleet 1-4

Kappale 1. Ihminen rakentuu soluista

- eläinsolun rakenne ja toiminta

- solun jakautuminen
- kantasolu
- solujen aineenvaihdunta
- soluhengitys
- hajotus- ja rakennusentsyymit
- aineiden aktiivinen ja passiivinen kulkeutuminen
- käsitteet: solu, kudosis, elin, elimistö

Kappale 2. Luusto

- luusolun rakenne
- luuston tehtävät
- luun rakenne luusolut, soluväliaine sekä luukalvo, tiivisluu, hohkaluu, luuydin)
- luutumisen ja haurastuminen
- niveltyypit (pallot-, sarana-, kierto- ja munanivel) ja nivelen toimintaperiaate
- luusto-, rusto- ja nikamaliitos

Kappale 3. Lihakset

- lihaksien tehtävä
- lihaskudostyyppit ja niiden ominaisuudet (poikkijuovainen-, sileä- ja sydänlihaskudos)
- lihaksen rakenne (lihassolukimput, lihassolut, lihassäikeet, hermo)
- lihaksen toiminta
- vastaanvaikuttajalihasperiaate
- maitohappo

Kappale 4. Ruoansulatus

- energia- ja suojaravintoaineet
- ruoansulatuskanavan osat
- ruoansulatusrauhaset

- ruuankäsittely ja ravintoaineiden talteenotto ruuansulatuskanavassa
 - suontelo
 - hampaat, sylki, amylaasi
 - ruokatorvi
 - lihaseinämäinen
 - maha
 - sekoitus, lämmitys, varastointi
 - mahahappo
 - pepsiini
 - ohutsuoli (myös haima ja maksa)
 - suolineste (amylaasi, pepsiini ja lipaasi)
 - haiman ja maksan sappineste
 - ravintoainen pilkkoutuminen hajotusentsyymien avulla
 - nukkalisäke
 - ravintoaineiden talteenotto (verenkierto ja imusuoni)
 - paksusuoli
 - ylimääräisen veden talteenotto, veden imeytymishäiriöt
 - symbioosi bakteerit
 - ulosteen muodostuminen

Koekertaus kpl 5-8

Kappale 5. Veri

- veren rakenne (plasma ja verisolut)
- verisolujen rakenne ja tehtävä
- veriplasman rakenne ja tehtävä
- verenvuodon tyrehtyminen
- veriryhmät ja veriryhmäjärjestelmä

Kappale 6. Verenkiertoelimistö

- sydämen rakenne (osat)
- sydämen tehtävä
- sepelvaltimot, sijainti ja tehtävä
- sydämen syke
- verenpaine
- valtimo (mihin suuntaan veri virtaa, rakenne)
- laskimo (mihin suuntaan veri virtaa, rakenne)
- hiussuonet (sijainti, rakenne, mitä hiussuonissa tapahtuu?)
- imusuonien tehtävä
- iso verenkierto
- pieni eli keuhoverenkierto

Kappale 7. Hengitys

- hengityselimistön osat

- mitä ilmalle tehdään nenässä ja henitysteissä?
- kaasujen vaihto keuhorakkuloissa
- hengitys automaattisena tapahtumana

Kappale 8. Elimistön jätteenpoisto

- miten soluhengityksessä syntyneet hiilidioksidi ja vesi poistetaan elimistöstä?
- virtsa-aineen muodostaminen
- virtsa-aineen erityy munuaisten nefronissa
- mitä on alkuvirtsa?
- mistä virtsa koostuu?

Koekertaus kappaleet 9-13

Kappale 9. Hermosto

- hermosolun rakenne
- hermo ja hermorata
- tunto- ja liikehermosolu
- synapsi ja kemiallinen välittäjäaine
- keskushermosto (osat, tehtävät)
- ääreishermosto (osat, tehtävät)
- tahdonalainen ja autonominen hermosto
- aivot (aivojen osat, tehtävät)
- refleksi

Kappale 10. Hormonit

- hormoni
- avo- ja umpirauhanen
- umpierityselimet, niiden erittämät hormonit sekä vaikutukset
- hermoston ja hormonien yhteistoiminta

Kappale 11. Näköaisti

- silmän rakenne ja rakenteiden tehtävä näkemisessä
- näköaistimus
- väkeminen valossa ja hämärässä
- mukautuminen eli näkeminen lähelle ja kauas
- värinäkö

Kappale 12. Korvan aistit

- korvan rakenne ja rakenteiden tehtävät kuulemisessa
- tasapaino

Kappale 13. Muut aistit

- hajuaisti (aistinsolut, niiden sijainti, aistimus)

- makuaisti (aistinsolut, niiden sijainti, aistimus)
- tuntoaisti (aistinsolut, niiden sijainti, aistimus)

Englanti

Joonas

8A English

Adverbs

Adverbeja (Justas, Otto ja Roope)

Adverbit ilmaisevat aikaa, paikkaa tai tapaa.

Tapaa ilmaisevat adverbit vastaavat kysymykseen 'miten?'

Adjektiivin saa muutettua adverbiksi ilmaisemalla tapaa. Esim: Beautifully, quietly. Adjektiivi muunnetaan adverbiksi lisäämällä perään **-ly**

Adverbeja käytetään adjektiivien vahvistamiseen, ja ajan tai paikan määrittämiseen.

Adverbeja ovat esimerkiksi smartly, always, rarely, yesterday, here, there.

Erikoistapauksia: Good work! You played really **well!**

Esim: hard-kova mutta **hardly**-tuskin.

Harjoitustehtäviä:

S.145 G4, G5

ADVERBIT

- voivat ilmaista aikaa, paikkaa, tapaa, asennetta tms.
- tapaa ilmaisevat adverbit vastaavat kysymykseen 'miten?'

Muodostaminen: adjektiivi + -ly

slow *slowly* *quick* *quickly*

mutta huomioi oikeinkirjoitus:

<i>happy</i>	<i>happily</i>	konsonantin jälkeinen -y → -i
<i>true</i>	<i>truly</i>	loppu -e jää pois
<i>comfortable</i>	<i>comfortably</i>	konsonantin jälkeinen -le jää pois
<i>dynamic</i>	<i>dynamically</i>	-ic → -ically
		paitsi: <i>public</i> <i>publicly</i>

friendly **in a friendly way** / *kindly*

-ly-päätteiset adj. → rakenne *in a...way* tai toisesta adjektiivista muodostettu adverbi

Adverbien vertailu (Johanna, Noora ja Viki)

Adverbien vertailussa käytetään kolmea eri muotoa, jotka ovat perusmuoto, komparatiivi ja superlatiivi.

Perusmuoto:

easily
beautifully
fast

Komparatiivi:

more easily
more beautifully
faster

Superlatiivi:

(the) most easily
(the) most beautifully
(the) fastest

Jos adverbi on -ly -päätteinen, siihen lisätään more tai most.

Esimerkkejä adverbeista, joilla on epäsäännöllinen vertailu:

badly, worse, (the) worst

little, less, (the) least

well, better, (the) best

POIKKEUKSIA

- **-er ja -est-päätteiset adverbit**
 - fast – faster – (the) fastest nopeasti
 - hard – harder –(the) hardest kovasti
- **erikoistapaukset**
 - well – better – (the) best hyvin
 - badly – worse – (the) worst huonosti/pahasti
 - much – more – (the) most paljon
 - little – less – (the) least vähän

Harjoitustehtäviä:

s. 146 t. G7, G8

s. 210 t. 26, 27 s. 211 t. 28

(vastaukset s. 218-219)

MOK: s. 142 t. G4, G5

Tunnilla tehtävä:

Moniste

Kotitehtävät:

MOK: s. 142 t. G3

s. 146 t. G7

Modal verbs

Be able to (Siiri, Timo ja Ridvan)

be able to rakennetta käytetään preesensissä, imperfektissä, perfektissä ja pluskvamperfektissä

tekijä, be able to, lauseen muut osat	
preesens	<p>I am able to help her. minä pystyn auttamaan häntä.</p> <p>He is able to run fast. hän kykenee juoksemaan nopeasti.</p> <p>We are able to go there. Me pystymme menemään sinne.</p>
imperfekti	<p>Jonas was able to do everything. Jonas kykeni tekemään kaiken.</p> <p>They were able to come with us. He pystyivät tulemaan mukaamme.</p>

Tehtävät:

[Netti Tehtävä.](#)

S.170 Tehtävä: G13,G14

Modaaliapuverbit must, can ja could (Tuuli, Laura ja Petra)

Tehtäväkirja s. 168

Mainitse esimerkkilauseita jokaisesta kolmesta modaaliapuverbistä

Must:

(Täytyä, olla pakko)

- I **must work** harder this year. *Minun täytyy työskennellä ahkerammin tänä vuonna.*
- Must you talk** so loud. *Täytyykö teidän puhua niin kovalla äänellä.*
- The teacher **must be** at least 50 years old. *Opettajän täytyy olla ainakin 50 vuotta vanha.*
- You **mustn't say** that aloud. *Et saa sanoa sitä ääneen.*

Can:

(Voi, osaa)

- I **can speak** foreign languages. *Osaan puhua viereita kieliä.*
- Can I borrow** your pen, please. *Voinko lainata kynääsi?*
- Can we go** out now. *Voisimmeko mennä nyt ulos?*
- I'm afraid I **cant`come** today. *Olen pahoillani, mutta en voi tulla tänään.*

Could:

(Voi, osasi,saattoi)

- He **could speak** French better than anyone else. *Hän osasi puhua ranskaa paremmin kuin kukaan muu.*
- I **could be** more active in the lessons. *Voisin olla aktiivisempitunneilla.*
- Could you do** that for me, please. *Voisitteko tehdä sen puolestani.*

-I **couldn't do** my homework. *En osannut tehdä läksyjä.*

Harjoitustehtäviä: s.163 G1 ja G2+ s.164 G3 ja G5

Mok : s.160 G2

Have to (Niilo, Niko ja Pyry)

1 Milloin "have to" -rakennetta voidaan käyttää?

Have to -rakennetta voidaan käyttää must-verbin tilalla puhuttaessa menneisyyteen ja tulevaisuuteen liittyvistä asioista.

(Preesens)

In many countries students **Have to** pay For their school food

Monissa maissa oppilaiden täytyy maksaa kouluruoasta.

(Preesens)

He **has to** go to the next lesson now.

Hänen täytyy mennä seuraavalle tunnille nyt.

(Imperfekti)

I **had to** buy a new schoolbag and a calendar.

Minun täytyi ostaa uusi koululaukku ja kalenteri.

(Perfekti)

He **has had to** wake up early every morning

Hänen on täytynyt herätä aikaisin joka aamu.

(Pluskvamperfekti)

Before she started at our school she **had had to** take a language test.

Ennen kuin hän aloitti koulussamme, hänen oli täytynyt suorittaa kielikoe.

(Futuuri)

They **will have to** start behaving themselves.

Heidän täytyy alkaa käyttäytyä kunnolla.

(Konditionaali)

I **would Have to** wear a uniform if i went to school in England.

Minun täytyisi pitää koulupukua jos kävisin koulua englannissa.

Harjoitustehtäviä: G7, G8, G9, G10

Homework: G11

<https://www.youtube.com/watch?v=IDIOspkVDwg>

0 kommenttia

Chapter 18A

Exercise list (MOK)

Key English 8_chapter 18A (MOK)**Sanasto**

-lue ja suomenna kpl 18A (TB s. 118-119) _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 1-10):

--	--	--	--	--	--	--	--

-etsi tekstistä -moniste _____

-Kirjoitelma Swayhin. Tehtävänanto löytyy Pedanetistä. _____

-Opettele sanaston sanat sinulle parhaiten sopivalla tavalla. Saat halutessasi opettajalta sanastotehtäviä (ristikoita yms.) _____

-Sanakoe kpl 18A (tehdään kahdessa osassa) _____

-Suullinen tehtävä: Valmistelemme yhden minuutin kestävä puheenvuoro aiheesta "Heroes". Äänitä puheenvuorosi ja lataa Swayhin. _____

Konditionaali

-Opettele ensimmäinen ja toinen konditionaali + ehtolauseet _____

-valitse 6 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. G1-G9)

--	--	--	--	--	--	--	--

0 kommenttia

Exercise List

Key English 8_chapter 18A**Sanasto**

-lue ja suomenna kpl 18A (TB s. 118-119) _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 1-7):

--	--	--	--	--	--	--	--

-etsi tekstistä -moniste _____

-Kirjoitelma Swayhin. T. 14 (s. 182) _____

-Opettele sanaston sanat sinulle parhaiten sopivalla tavalla. Saat halutessasi opettajalta sanastotehtäviä (ristikoita yms.) _____

-Sanakoe kpl 18A (tehdään kahdessa osassa) _____

-Suullinen tehtävä: Valmistelemme yhden minuutin kestävä puheenvuoro aiheesta "Heroes". Äänitä puheenvuorosi ja lataa Swayhin. _____

Konditionaali

-Opettele ensimmäinen ja toinen konditionaali + ehtolauseet _____

-valitse 6 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. G1-G9)

--	--	--	--	--	--	--	--

0 kommenttia

Etsi tekstistä -moniste

Unit 18

Tekstituki Text 18A

Text 18 A Heroes

Miten seuraavat asiat sanotaan tekstissä?

Kirjoita ne vihkoon ja opettele ne.

- 1 joita he **ihailevat** eniten
 - 2 jotkut näistä ihmisistä ovat **lahjakkaita**
 - 3 miten paljon vaikeuksia heidän täytyi **voittaa**
 - 4 elää rikasta ja **ylellistä** elämää
 - 5 pysyttelemisen **kuuluisana**
 - 6 meidän täytyy silti kysyä **itseltämme**
 - 7 muistan lähteneeni **kouluun**
 - 8 kukaan meistä ei olisi voinut **kuvitella**
 - 9 äiti työskentelee paikallisessa **leipomossa**
 - 10 **uutinen** levisi todella nopeasti
 - 11 pani **television** päälle
 - 12 tämä ei ollut mikään **onnettomuus**
 - 13 koska hän oli **päivävuorossa**
 - 14 oli jo sammuttanut **monta** tulipaloa
 - 15 **lamaannuin** täysin
 - 16 opettajani ymmärsi **pelkoni**
 - 17 äiti ilmestyi **kouluun**
 - 18 emme päässeet läpi **paloasemalle**
 - 19 **hätänumerot** alkoivat ilmestyä televisioon
 - 20 linjat olivat **varattuja**
 - 21 ystävällisiä ja **kärsivällisiä**
 - 22 ojensi minulle **puhelimien luurin**
 - 23 **23 poliisia** menetti henkensä
 - 24 muistaa heidät **sankareina**
- Muuntele ilmaisuja vuorotellen parin kanssa.
Keksi tummennetun kohdan tilalle muuta asiayhteyteen sopivaa.

202

0 kommenttia

Chapter 18A (key)

18A MOK (key)

Course 5

Unit 18 In your eyes

18A Heroes

Tekstin johdanto
(rivit 1–12)

1 Miten tekstissä sanotaan seuraavat asiat? Kirjoita.

- 1 jolta he ihallevat eniten who they admire the most
- 2 jotkut näistä ihmisistä ovat lahjakkaita some of these people are talented
- 3 kuka tietää, kuinka paljon työtä heidän täytyi tehdä who knows how much work they had to do
- 4 elää rikasta ja ylellistä elämää live a rich and luxurious life
- 5 pysyttelemisen kuuluisana staying famous
- 6 meidän täytyy silti kysyä itseltämme we still have to ask ourselves

2 Tekstin johdannossa on seuraavat adjektiivit.
Kirjoita ne englanniksi ruudukkoon.

1	R	I	C	H															
2	F	A	M	O	U	S													
3	G	O	O	D	-	L	O	O	K	I	N	G							
4	T	A	L	E	N	T	E	D											
5	E	X	C	I	T	I	N	G											
6	L	U	X	U	R	I	O	U	S										

- 1 rikas
- 2 kuuluisa
- 3 hyvännäköinen
- 4 lahjakas
- 5 jännittävä
- 6 taitelias

18A (Key)

18 A Heroes

U18
Text 18A

1 Tekstin johdannossa on seuraavat adjektiivit. Kirjoita ne englanniksi ruudukkoon.

<i>lahjakas</i>	<i>rikas</i>	<i>jännittävä</i>
<i>hyvännäköinen</i>	<i>loistellias</i>	<i>kuuluisa</i>

R	I	C	H						
F	A	M	O	U	S				
G	O	O	D	-	L	O	O	K	I
T	A	L	E	N	T	E	D		
E	X	C	I	T	I	N	G		
L	U	X	U	R	I	O	U	S	

intelligent _____

Adjektiivi

älykäs _____

suomenrasi

Tummennettujen ruutujen kirjaimista saat muodotettua yhden Steady-tehtävän adjektiivin. Kirjoita se ja sen suomenrasi.

2 Numeroi Melissan kertomuksen tapahtumat aikajärjestykseen.

- 4** The first plane hit one of the towers.
- 2** Melissa left for school on her bike.
- 6** The second plane hit the other tower.
- 3** Melissa's dad left for work.
- 5** Melissa's teacher switched on the television.
- 1** Melissa's mom left for work by car.
- 8** The first tower collapsed.
- 7** Firefighters entered the buildings.
- 12** Emergency phone numbers appeared on TV.
- 9** Melissa tried phoning her mom.
- 11** Mom took Melissa home.
- 10** Melissa's mom turned up at the school.
- 14** Melissa's dad managed to phone home.
- 13** Mom got through to the police department.

Lue tapahtumat parin kanssa oikeassa järjestyksessä.

Etsi tekstistä -moniste (key)

Unit 18

Tekstituki Text 18A

Miten seuraavat asiat sanotaan tekstissä?

Kirjoita ne vihkoon ja opettele ne.

- 1 who they **admire** the most
- 2 some of these people are **talented**
- 3 how many difficulties they had **to overcome**
- 4 live a rich and **luxurious** life
- 5 staying **famous**
- 6 we still have to ask **ourselves**

- 7 I remember leaving **for school**
- 8 none of us could have **imagined**
- 9 Mom works for the local **bakery**
- 10 **the news** spread real fast
- 11 switched on **the television**
- 12 this was no **accident**
- 13 since he was **on the day shift**
- 14 had fought **many** fires already
- 15 **I went** completely **numb**
- 16 my teacher understood my **anxiety**
- 17 Mom turned up **at school**
- 18 we couldn't get through **to the fire station**
- 19 **emergency phone numbers** began to appear on TV
- 20 the lines were **busy**
- 21 kind and **patient**
- 22 handed me **the receiver**
- 23 **23 police officers** lost their lives
- 24 remember them **as heroes**

203

0 kommenttia

Konditionaali ja ehtolause

Oppimateriaalia

Tällä sivulla on materiaalia konditionaalien ja ehtolauseen opiskeluun.

Tekstikirja: s. 140-141

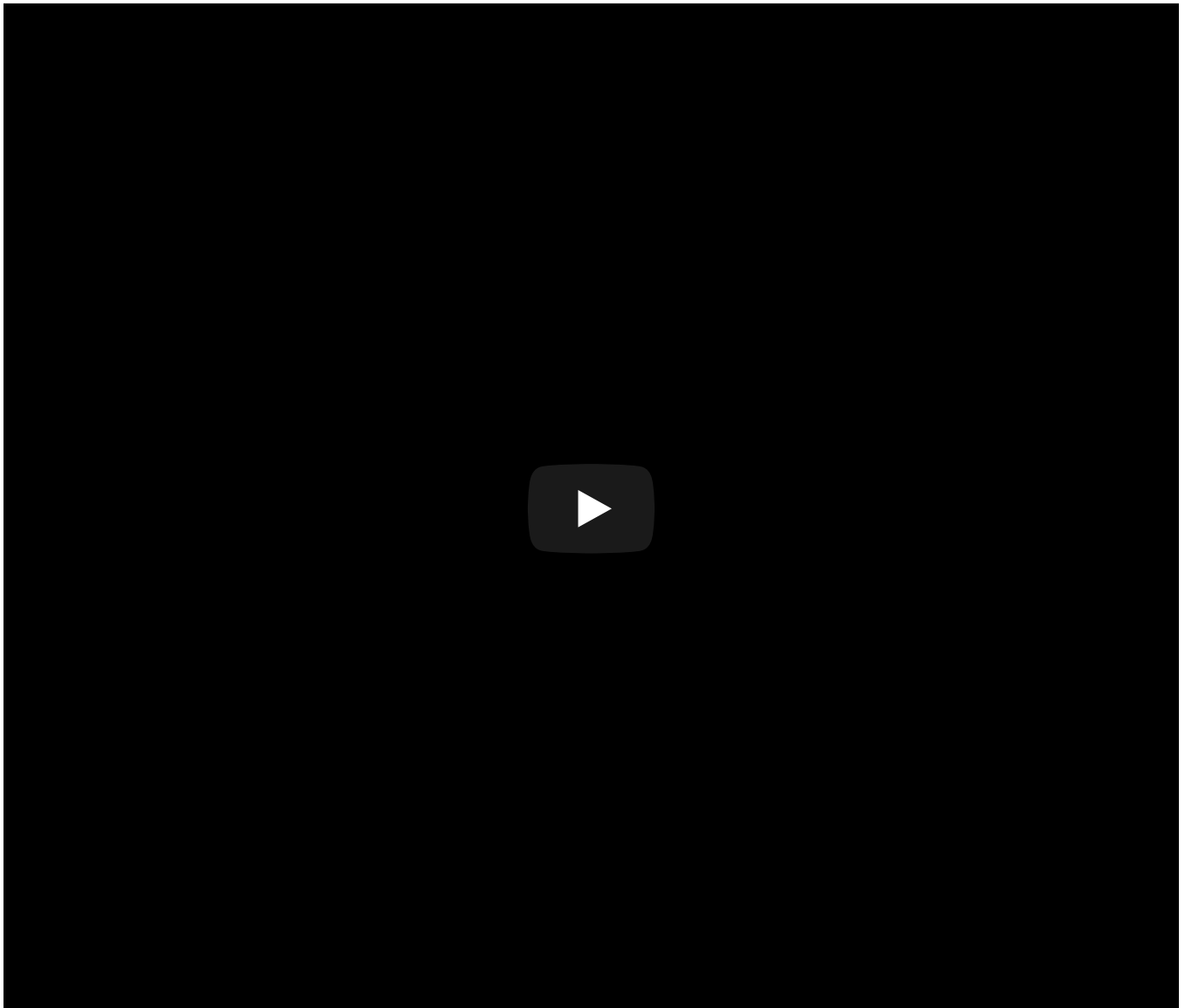
Tehtäväkirja: s. 183-186

Tehtäväkirja (MOK): s. 178-182

[HARJOITUSTEHTÄVÄ: Konditionaali 1 + ehtolause](#)

[HARJOITUSTEHTÄVÄ: Konditionaali 2 + ehtolause](#)

[OPETUSVIDEO: Konditionaali 1 + ehtolause](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=9kgBh7rbML8>

Word lists

Word Test 1

Quizlet**Key English 8 chapter 18A_Word test 1**Study online at quizlet.com/_4rch03

1.	an accident	onnettomuus
2.	admire	ihailta
3.	as difficult as	yhtä vaikeaa kuin
4.	as usual	kuten tavallisia
5.	a bakery	leipomo
6.	by then	sihen mennessä
7.	come up with	keksiä, tulla mieleen
8.	could have imagined	olisi voinut kuvitella
9.	cycle off	lähteä pyörällä
10.	a difficulty	vaikeus
11.	enter	mennä sisään
12.	exciting	jännittävä
13.	experience	kokea
14.	fateful	kohtalokas
15.	a firefighter	palomies
16.	good-looking	hyvännäköinen
17.	a hero	sankari
18.	leave for	lähteä jonnekin
19.	lie ahead	olla edessä, olla tulossa
20.	a lifestyle	elämäntyyli
21.	luxurious	ytellinen
22.	may	saattaa, voi
23.	never ever	ei ikipäivänä
24.	nevertheless	siitä huolimatta
25.	news	uutiset
26.	none of us	ei kukaan meistä
27.	ourselves	me itse
28.	overcome	voittaa
29.	a shift	työvuoro
30.	spread	levitä
31.	switch on	avata, laittaa päälle
32.	talented	lahjakas
33.	a tower	torni
34.	wave goodbye	helauttaa käthään hyvästiksi
35.	wonder	ajatella, pohtia

0 kommenttia

Word Test 2

Quizlet**Key English chapter 18A_Word test 2**Study online at quizlet.com/_4rwoj

1.	anxiety	petko, huoli, ahdistuneisuus
2.	anyone in authority	joku viranomainen
3.	appear	ilmestyä
4.	as if	ikäin kuin
5.	authority	virkaalta
6.	be unable	olla kykenemätön
7.	collapse	romahtaa, luhistua
8.	completely	täysin
9.	desperately	epätolivoisesti
10.	desperation	epätolivo
11.	emergency	häätä, hätätapaus
12.	eventually	lopulta, vihdoin
13.	fight a fire	sammuttaa tulipaloa
14.	a fire department	palolaitos
15.	a fire station	paloasema
16.	full of	täynnä jotakin
17.	get through to	saada yhteys johonkin
18.	hand	ojentaa
19.	join	liittyä
20.	lose one's life	menettää henkensä
21.	the network was jammed	puhelinlinjat olivat tukossa
22.	numb	lamaanunut, tunnoton
23.	one of the lucky ones	yksi onnekkaita
24.	patient	kärsivällinen
25.	police department	poliisilaitos
26.	proud	ylpeä
27.	reassure	rauhoitella, vakuutella
28.	a receiver	kuuloke
29.	simply	kerta kaikkiaan
30.	survive	selvitä hengissä jostakin
31.	turn up	ilmestyä paikalle
32.	the worst	pahin

0 kommenttia

8B English**Adverbs**

Adverbeja (Miki, Kaapo)

Adverbit ilmaisevat aikaa, paikkaa, tapaa tai määrää.

Adjektiivin saa muutettua adverbiksi ilmaisemalla tapaa. Esim: Nopeasti, hitaasti.

Miten adverbeja käytetään? Adverbejä käytetään lauseissa ilmaisemaan asioita ja ne kuvailevat asioita myös.

Esimerkkejä adverbeista: quickly, slowly, happily, badly

Erikoistapauksia:

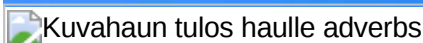
Well, Better, Best. Badly, worse, worst. Much, More, Most. Little, Less, Least. Far, Farther/Further, Farthest/Furthest

Harjoitustehtäviä:

S.145 G4, G5, G6

Adverbi opetusvideo

Formation of Adverbs		
Examples:		
Adjective	Adverb	What changes?
beautiful	beautifully	Adjective + LY
slow	slowly	
bad	badly	
happy	happily	Adjectives that finish in -Y change -Y by -I and add LY
noisy	noisily	
easy	easily	

Kuvahaun tulos haulle adverbs

Adverbien vertailu (Maisa, Ronja ja Janette)

Tehtäväkirja s. 146 / tekstikirja s. 149

1. Mitä kolmea muotoa adverbien vertailussa käytetään?

Adverbeja vertaillaan **perusmuodossa**, **komparatiivissa** ja **superlatiivissa**.

2. Miten vertaillaan **-ly** -päätteisiä adverbeja?

-ly -päätteisiä adverbeja vertaillaan **more** ja **most** sekä **less** ja **least** sanojen avulla.

Adjektiivien tapaisia adverbeja vertaillaan **-er** ja **-est** -päätteiden avulla.

3. Mainitse esimerkkejä adverbeista, joilla on **epäsäännöllinen** vertailu:

well, better, (**the**) best

badly, worse, (**the**) worst

Harjoitustehtäviä:

G7 s. 146

G8 s. 146

Verkkotehtävä vihkoon

Komparatiivi ja superlatiivi tehtävä

Komparatiivi tehtävä

Adverbien vertailu tehtävä

Harjoittelutehtävät G7 ja G8 s.146.pdf (tulostettava)

Video, missä kerrotaan adverbien vertailusta lisää:

<https://www.youtube.com/watch?v=T37PU3p0k-w>

Modal verbs

Have to (Nikke ja Lassi)

Tekstikirja s. 142 / tehtäväkirja s. 165-168

1 Milloin "have to" -rakennetta voidaan käyttää (mainitse esimerkkejä kaikista käyttötavoista)?

Have to- verbiä voidaan käyttää puhuttaessa menneisyyteen ja tulevaisuuteen liittyvistä asioista.

Preesens: I have to go. She/he/it has to go.

Imperfekti: I had to go.

Perfekti: I have had to go. She/he/it has had to go.

Pluskvamperfekti: I had had to go.

HAVE TO	DON'T / DOESN'T HAVE TO
 <p data-bbox="217 656 667 730">→ Students HAVE TO <u>wear</u> uniform in Peru.</p> <p data-bbox="280 884 512 943">✓ Obligation</p>	 <p data-bbox="826 685 1401 763">→ It's January. We DON'T HAVE TO go to school.</p> <p data-bbox="826 808 1377 887">→ It's January. We NEEDN'T <u>go</u> to school.</p> <p data-bbox="995 943 1243 1001">✓ Unnecessity</p>

Harjoitustehtäviä: G7-G12

<https://www.youtube.com/watch?v=IDI0spkVDwg>

Modaaliapuverbit must can ja could (Maija, Emma ja Heidi)

Tehtäväkirja s. 168 / s. 142

Mainitse esimerkkilauseita jokaisesta kolmesta modaaliapuverbistä

Must:

täytyä, olla pakko

I **must** work harder this year.

Minun **täytyy** työskennellä ahkerammin tänä vuonna.

Must you **talk** so loud?

Täytyykö teidän puhua niin kovalla äänellä?

Kieltomuoto:

Ei saa = must not / mustn't

You **mustn't say** that aloud.

Et saa sanoa sitä ääneen.

täytyy olla, on varmaankin

The teacher **must be** at least 50 years old.

Opettajan **täytyy olla** ainakin 50 vuotta vanha.

Can:

voi, osaa

I **can** speak foreign languages.

Osaan puhua vieraita kieliä.

Kieltomuoto:

I'm afraid I **can't come / cannot come today**.

Olen pahoillani, mutta **en voi tulla** tänään.

Pyynnöt ja luvan kysyminen:

Can I borrow your pen, please?

Voinko lainata kynääsi?

Can we go out now?

Voimmeko mennä nyt ulos?

Could:

voi, osasi, saattoi

He **could speak** French better than anyone else.

Hän **osasi puhua** ranskaa paremmin kuin kukaan muu.

Kieltomuoto:

I **couldn't do** my homework.

En osannut tehdä läksyjäni.

Could on can-verbin imperfektimuoto

voisi, osaisi

I **could be** more active in the lessons.

Voisin olla aktiivisempi tunneilla.

Could on myös can-verbin konditionaalimuoto

Kohteliaat pyynnöt:

Could you do that for me, please?

Voisitko tehdä sen puolestani?

Harjoitustehtäviä:

Oppikirja s. 163 G1 ja G2, s. 164 G3 ja G4

Be able to (Nuutti ja Santeri)

voidaan käyttää silloin kun puhutaan kyvyistä tai taidoista tehdä jotain.

Sanajärjestys-rakennetta käyttäessä on subjekti+be+able+to-infinitiivi

Esim.

I am **able to** drive a car. Voin ajaa autoa.

She is **not able to** drive a car. Hän ei voi ajaa autoa.

Are you **able to** drive a car? Voitko ajaa autoa?

Rakennetta voidaan käyttää kaikissa aikamuodoissa.

esim.

I **am able to** drive a motorbike. (preesens)

I **was able to** drive a motorbike. (imperfekti)

I **have been able to** drive a motorbike. (perfekti)

I **had been able to** drive a motorbike. (pluskvamperfekti)

I **will be able to** drive a motorbike. (futuuri)

Huomaa myös että "be able to" rakenetta voidaan taivuttaa esim.

Haluaisin oppia puhumaan kiinaa.

I would like to be able to speak Chinese.

Can

1. be able to	perusmuoto	(voida)
2. can	preesens	(voimme)
3. could / was able to	imperfekti	(voin)
4. haven't been able to	perfekti	(ei ole voinut)
5. had been able to	pluskvamperfekti	(oli voinut)
6. can / will be able to	futuuri	(voit)
7. would be able to	1. konditionaali	(voisi)
8. would have been able to	2. konditionaali	(olisi voinut)

- **can**-verbiltä puuttuvat perusmuoto, perfekti, pluskvamperfekti, futuuri ja konditionaalimuodot
- puute korvataan **be able to** –rakenteella
- muita mahdollisia kiertoilmauksia ovat esim. **manage** ja **succeed in** (sth)

Open Road

Opetusvideo:

https://www.youtube.com/watch?v=zJ8foi_Bs4Q

Chapter 18A

Exercise list (MOK)

Key English 8_chapter 18A (MOK)**Sanasto**

-lue ja suomenna kpl 18A (TB s. 118-119) _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 1-10):

--	--	--	--	--	--	--	--

-etsi tekstistä -moniste _____

-Kirjoitelma Swayhin. Tehtävänanto löytyy Pedanetistä. _____

-Opettele sanaston sanat sinulle parhaiten sopivalla tavalla. Saat halutessasi opettajalta sanastotehtäviä (ristikoita yms.) _____

-Sanakoe kpl 18A (tehdään kahdessa osassa) _____

-Suullinen tehtävä: Valmistele yhden minuutin kestävä puheenvuoro aiheesta "Heroes". Äänitä puheenvuorosi ja lataa Swayhin. _____

Konditionaali

-Opettele ensimmäinen ja toinen konditionaali + ehtolauseet _____

-valitse 6 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. G1-G9)

--	--	--	--	--	--	--	--

0 kommenttia

Exercise List

Key English 8_chapter 18A**Sanasto**

-lue ja suomenna kpl 18A (TB s. 118-119) _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 1-7):

--	--	--	--	--	--	--	--

-etsi tekstistä -moniste _____

-Kirjoitelma Swayhin. T. 14 (s. 182) _____

-Opettele sanaston sanat sinulle parhaiten sopivalla tavalla. Saat halutessasi opettajalta sanastotehtäviä (ristikoita yms.) _____

-Sanakoe kpl 18A (tehdään kahdessa osassa) _____

-Suullinen tehtävä: Valmistelemme yhden minuutin kestävä puheenvuoro aiheesta "Heroes". Äänitä puheenvuorosi ja lataa Swayhin. _____

Konditionaali

-Opettele ensimmäinen ja toinen konditionaali + ehtolauseet _____

-valitse 6 tehtäväkirjan (kpl 18A) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. G1-G9)

--	--	--	--	--	--	--	--

0 kommenttia

Etsi tekstistä -moniste

Unit 18

Tekstituki Text 18A

Text 18 A Heroes

Miten seuraavat asiat sanotaan tekstissä?

Kirjoita ne vihkoon ja opettele ne.

- 1 joita he **ihailevat** eniten
- 2 jotkut näistä ihmisistä ovat **lahjakkaita**
- 3 miten paljon vaikeuksia heidän täytyi **voittaa**
- 4 elää rikasta ja **ylellistä** elämää
- 5 pysyttelemisen **kuuluisana**
- 6 meidän täytyy silti kysyä **itseltämme**
- 7 muistan lähteneeni **kouluun**
- 8 kukaan meistä ei olisi voinut **kuvitella**
- 9 äiti työskentelee paikallisessa **leipomossa**
- 10 **uutinen** levisi todella nopeasti
- 11 pani **television** päälle
- 12 tämä ei ollut mikään **onnettomuus**
- 13 koska hän oli **päivävuorossa**
- 14 oli jo sammuttanut **monta** tulipaloa
- 15 **lamaannuin** täysin
- 16 opettajani ymmärsi **pelkoni**
- 17 äiti ilmestyi **kouluun**
- 18 emme päässeet läpi **paloasemalle**
- 19 **hätänumerot** alkoivat ilmestyä televisioon
- 20 linjat olivat **varattuja**
- 21 ystävällisiä ja **kärsivällisiä**
- 22 ojensi minulle **puhelimien luurin**
- 23 **23 poliisia** menetti henkensä
- 24 muistaa heidät **sankareina**

- Muuntele ilmaisuja vuorotellen parin kanssa.
Keksi tummennetun kohdan tilalle muuta asiayhteyteen sopivaa.

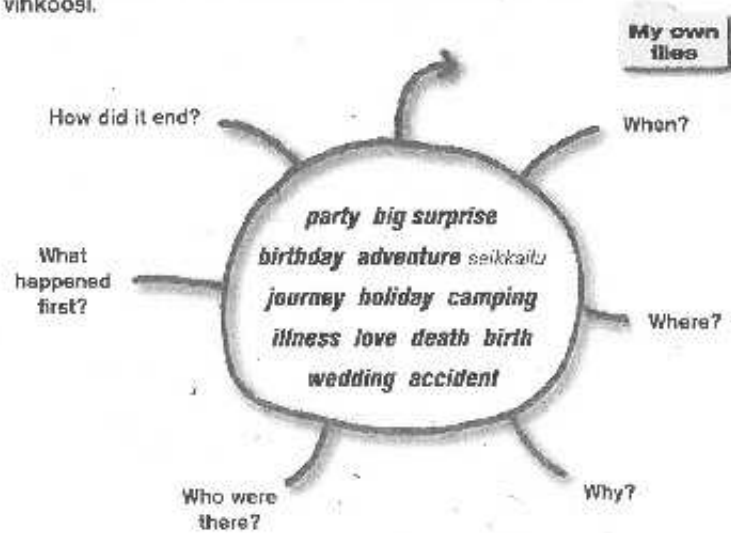
202

0 kommenttia

Kirjoitelma

14 Key writing

Jotkut tapahtumat jäävät mieleen pitkäksi aikaa. Kirjoita mielekkartan avulla jostain todellisesta tai kuvitteellisesta tapahtumasta kuvaus viikkoosi.

when kun
while *silloin aikaa* kun
or tai
until *kuinka*
if jos

Kopiointisidonnasta kielletty.

0 kommenttia

Chapter 18A (key)

18A MOK (key)

Unit 18 In your eyes

18A Heroes

Tekstin johdanto
(rivit 1–12)

1 Miten tekstissä sanotaan seuraavat asiat? Kirjoita.

- 1 joita he ihallevat eniten who they admire the most
- 2 jotkut näistä ihmisistä ovat lahjakkaita some of these people are talented
- 3 kuka tietää, kuinka paljon työtä heidän täytyi tehdä who knows how much work they had to do
- 4 elää rikasta ja ylellistä elämää live a rich and luxurious life
- 5 pysyttelemisen kuuluisana staying famous
- 6 meidän täytyy silti kysyä itseltämme we still have to ask ourselves

2 Tekstin johdannossa on seuraavat adjektiivit.
Kirjoita ne englanniksi ruudukkoon.

1	R	I	C	H																
2	F	A	M	O	U	S														
3	G	O	O	D	-	L	O	O	K	I	N	G								
4	T	A	L	E	N	T	E	D												
5	E	X	C	I	T	I	N	G												
6	L	U	X	U	R	I	O	U	S											

1	rikas
2	kuuluisa
3	hyvännäköinen
4	lahjakas
5	jännittävä
6	loistelas

18 A Heroes

U18
Text 18A

1 Tekstin johdannossa on seuraavat adjektiivit. Kirjoita ne englanniksi ruudukkoon.

<i>lahjakas</i>	<i>rikas</i>	<i>jännittävä</i>
<i>hyvännäköinen</i>	<i>loistelas</i>	<i>kuuluisa</i>

R	I	C	H								
F	A	M	O	U	S						
G	O	O	D	-	L	O	O	K	I	N	G
T	A	L	E	N	T	E	D				
E	X	C	I	T	I	N	G				
L	U	X	U	R	I	O	U	S			

intelligent _____

Adjektiivi

älykäs _____

suomenmaa

Tummennettujen ruutujen kirjaimista saat muodotettua yhden Steady-tehtävän adjektiivin. Kirjoita se ja sen suomenosa.

2 Numeroi Melissan kertomuksen tapahtumat aikajärjestykseen.

- 4** The first plane hit one of the towers.
- 2** Melissa left for school on her bike.
- 6** The second plane hit the other tower.
- 3** Melissa's dad left for work.
- 5** Melissa's teacher switched on the television.
- 1** Melissa's mom left for work by car.
- 8** The first tower collapsed.
- 7** Firefighters entered the buildings.
- 12** Emergency phone numbers appeared on TV.
- 9** Melissa tried phoning her mom.
- 11** Mom took Melissa home.
- 10** Melissa's mom turned up at the school.
- 14** Melissa's dad managed to phone home.
- 13** Mom got through to the police department.

Lue tapahtumat parin kanssa oikeassa järjestyksessä.

177

0 kommenttia

Etsi tekstistä -moniste (key)

Unit 18

Tekstituki Text 18A

Miten seuraavat asiat sanotaan tekstissä?

Kirjoita ne vihkoon ja opettele ne.

- 1 who they **admire** the most
- 2 some of these people are **talented**
- 3 how many difficulties they had **to overcome**
- 4 live a rich and **luxurious** life
- 5 staying **famous**
- 6 we still have to ask **ourselves**

- 7 I remember leaving **for school**
- 8 none of us could have **imagined**
- 9 Mom works for the local **bakery**
- 10 **the news** spread real fast
- 11 switched on **the television**
- 12 this was no **accident**
- 13 since he was **on the day shift**
- 14 had fought **many** fires already
- 15 **I went** completely **numb**
- 16 my teacher understood my **anxiety**
- 17 Mom turned up **at school**
- 18 we couldn't get through **to the fire station**
- 19 **emergency phone numbers** began to appear on TV
- 20 the lines were **busy**
- 21 kind and **patient**
- 22 handed me **the receiver**
- 23 **23 police officers** lost their lives
- 24 remember them **as heroes**

203

0 kommenttia

Konditionaali ja ehtolause

Oppimateriaalia

Tällä sivulla on materiaalia konditionaalin ja ehtolauseen opiskeluun.

Tekstikirja: s. 140-141

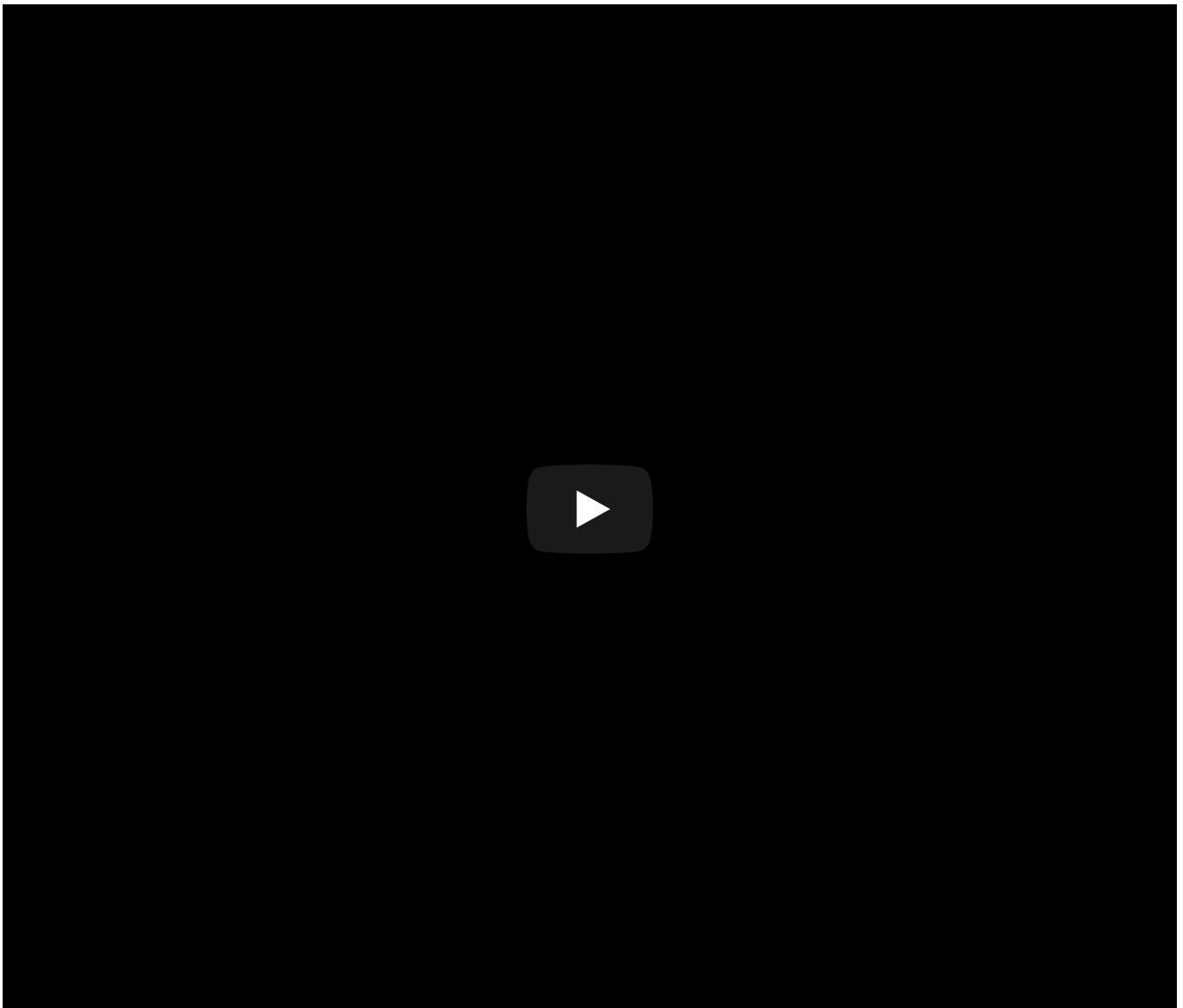
Tehtäväkirja: s. 183-186

Tehtäväkirja (MOK): s. 178-182

[HARJOITUSTEHTÄVÄ: Konditionaali 1 + ehtolause](#)

[HARJOITUSTEHTÄVÄ: Konditionaali 2 + ehtolause](#)

[OPETUSVIDEO: Konditionaali 1 + ehtolause](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=9kgBh7rbML8>

Word lists

Word Test 1

Quizlet

Key English 8 chapter 18A_Word test 1

Study online at quizlet.com/_4rch03

1.	an accident	onnettomuus
2.	admire	ihailta
3.	as difficult as	yhtä vaikeaa kuin
4.	as usual	kuten tavallisia
5.	a bakery	leipomo
6.	by then	siihen mennessä
7.	come up with	keksiä, tulla mieleen
8.	could have imagined	olisi voinut kuvitella
9.	cycle off	lähteä pyörällä
10.	a difficulty	vaikeus
11.	enter	mennä sisään
12.	exciting	jännittävä
13.	experience	kokea
14.	fateful	kohtalokas
15.	a firefighter	palomies
16.	good-looking	hyvännäköinen
17.	a hero	sankari
18.	leave for	lähteä jonnekin
19.	lie ahead	olla edessä, olla tulossa
20.	a lifestyle	elämäntyyli
21.	luxurious	ytellinen
22.	may	saattaa, voi
23.	never ever	ei ikipäivänä
24.	nevertheless	siitä huolimatta
25.	news	uutiset
26.	none of us	ei kukaan meistä
27.	ourselves	me itse
28.	overcome	voittaa
29.	a shift	työvuoro
30.	spread	levitä
31.	switch on	avata, laittaa päälle
32.	talented	lahjakas
33.	a tower	torni
34.	wave goodbye	helauttaa kättään hyvästiksi
35.	wonder	ajatella, pohtia

0 kommenttia

Word Test 2

Quizlet**Key English chapter 18A_Word test 2**Study online at quizlet.com/_4rwoj

1.	anxiety	petko, huoli, ahdistuneisuus
2.	anyone in authority	joku viranomainen
3.	appear	ilmestyä
4.	as if	ikäin kuin
5.	authority	virkaalta
6.	be unable	olla kykenemätön
7.	collapse	romahtaa, luhistua
8.	completely	täysin
9.	desperately	epätolivoisesti
10.	desperation	epätolivo
11.	emergency	häätä, hätätapaus
12.	eventually	lopulta, vihdoin
13.	fight a fire	sammuttaa tulipaloa
14.	a fire department	palolaitos
15.	a fire station	palosema
16.	full of	täynnä jotakin
17.	get through to	saada yhteyden johonkin
18.	hand	ojentaa
19.	join	liittyä
20.	lose one's life	menettää henkensä
21.	the network was jammed	puhelinlinjat olivat tukossa
22.	numb	lamaanunut, tunnoton
23.	one of the lucky ones	yksi onnekkaita
24.	patient	kärsivällinen
25.	police department	poliisilaitos
26.	proud	ylpeä
27.	reassure	rauhoitella, vakuutella
28.	a receiver	kuuloke
29.	simply	kerta kaikkiaan
30.	survive	selvitä hengissä jostakin
31.	turn up	ilmestyä paikalle
32.	the worst	pahin

0 kommenttia

6C English**Instructions**

Sivulla tulee olla:

1 Ne asiat, jotka eri aiheista on opeteltu ja mitä oppikirjassa siitä kerrotaan.

2 Esimerkkejä / esimerkkilauseita

3 Harjoitustehtäviä

4 Kuva- ja/tai videomateriaalia

There is / There are**Jimi, Heta ja Kaapo**

Kun sanot englanniksi jossakin on jotakin, aloitat lauseen there is/ there are.

Paikan ilmaiset lauseen lopussa. Esimerkkejä: There is an apple on the table. There are monkeys on the tree. opetusvideo There is - There are

English Grammar Rules singular noun =1 asia

plural noun=monta asiaa

uncountable noun =asioita joita ei voi laskea

kymppin oppilaille=

ENGLISH GRAMMAR

There is - There are

Meaning: To say that something exists (or doesn't exist)

AFFIRMATIVE

There **is** + singular noun

There **is** a book on the desk.

There **are** + plural noun

There **are** books on the desk.

There **is** + uncountable noun

There **is** some milk in the fridge.

NEGATIVE

There **isn't** + singular noun

There **isn't** a pen on the table.

There **aren't** + plural noun

There **aren't** any pens here.

There **isn't** + uncountable noun

There **isn't** any juice in the fridge.

QUESTIONS

There **is** a cat on the chair.

There **are** cats on the sofa.

Is there a cat on the chair?

Are there cats on the sofa?

How many + plural noun + are there ... ?

How many students are there in your class?

How many days are there in February?

CONTRACTIONS

There's = There is

There's not = There is not

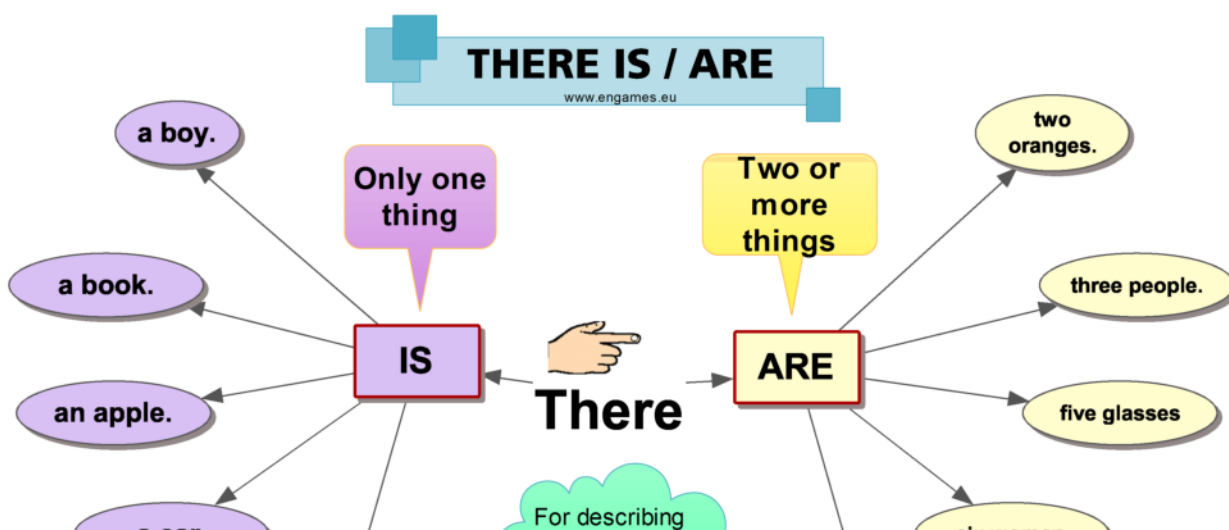
There isn't = There is not

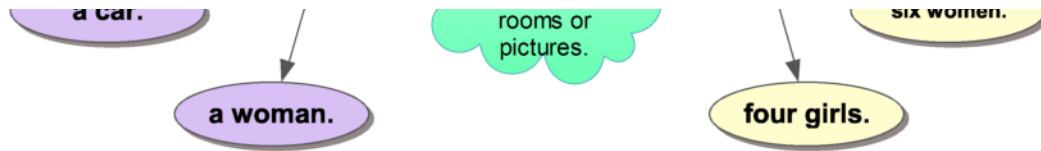
There aren't = There are not

www.grammar.cl

www.woodwardenglish.com

www.vocabulary.cl

opetustuokio

Opetustuokio there is/there are

Tehtävä 1.

Oppilaat tekevät t.14 s.156. (Tehtävä pitää tehdä vihkoon)

Tehtävä 2.

Oppilaat ottavat parin ja sanovat there is/there are lauseita luokassa olevista asioista. Esim. There is a book on the bookcase.

Lisää arviointi

Artikkelit a/an/the

jesse, nico ja piitu

ARTIKKELIT A / AN / THE

Yksikössä olevan substantiivin edessä on epämääräinen artikkeli **a** tai **an**, kun substantiivi mainitaan ensimmäisen kerran. Kun substantiivi mainitaan toisen kerran tai se on jo tuttu, käytetään määräistä artikkelia **the**.

They have **an** old farm. **The** farm is lovely.

Erisnimien kanssa ei yleensä käytetä artikkelia.

Monikossa ei käytetä artikkelia, kun substantiivi mainitaan ensimmäisen kerran. Kun substantiivi mainitaan uudestaan tai se on muuten tuttu, käytetään määräistä artikkelia **the**.

There are books on the table.

The books are very big.

Ainesanojen kanssa ei käytetä yleensä artikkelia.

I love coffee with cream.

Harjoitustehtäviä

Tehtävä 1

opettava youtube video

HAVE FUN :)

0 kommenttia

Lisää arviointi

Persoonapronominit

Nea ja Sara

perusmuoto	omistusmuoto	objektimuoto
I (minä)	my (minun)	me (minua, minut)
you (sinä)	your (sinun)	you (sinua, sinut)
she (hän työstä)	her (hänen)	her (häntä, hänet)
he (hän pojasta)	his (hänen)	him (häntä, hänet)
it (se)	its (sen)	it (sitä, sen)
we (me)	our (meidän)	us (meitä, meidät)
you (te)	your (teidän)	you (teitä, teidät)
they (he, ne)	their (heidän, niiden)	them (heitä, heidät, niitä, ne)

Esimerkkejä

1 Can you see **me**?

Näetkö **minut**?

2 Look at **my** car! **Its** window is broken.

Katso **autoani**! **Sen** ikkuna on rikki.

3 **We** are friends.

Me olemme ystäviä.

harjoitustehtävä 1

Adverbit

Elina, Jenica ja Osku

ADVERBIT

Adverbi ilmaisee miten jokin asia tapahtuu. Se muodostetaan lisäämällä adjektiiviin päätte: **ly**. Suomen kielessä adverbin päätte on tavallisesti: **sti**.

esim.

Butterflies move **beautifully**.

Perhoset liikkuvat kauniisti.

ADVERBIT

- voivat ilmaista aikaa, paikkaa, tapaa, asennetta tms.
- tapaa ilmaisevat adverbit vastaavat kysymykseen 'miten?'

Muodostaminen: adjektiivi + *-ly*

slow *slowly* *quick* *quickly*

mutta huomioi oikeinkirjoitus:

<i>happy</i>	<i>happily</i>	konsonantin jälkeinen -y → -i
<i>true</i>	<i>truly</i>	loppu -e jää pois
<i>comfortable</i>	<i>comfortably</i>	konsonantin jälkeinen -le jää pois
<i>dynamic</i>	<i>dynamically</i>	-ic → -ically
		paitsi: <i>public</i> <i>publicly</i>

friendly ***in a friendly way / kindly***

-ly-päätteiset adj. → rakenne *in a...way* tai toisesta adjektiivista muodostettu adverbi

<https://youtu.be/-AGIDDMH9xQ>

harjoitustehtävä

6B English

Instructions

Sivulla tulee olla:

1 Ne asiat, jotka eri aiheista on opeteltu ja mitä oppikirjassa siitä kerrotaan.

2 Esimerkkejä / esimerkkilauseita

3 Harjoitustehtäviä

4 Kuva- ja/tai videomateriaalia

There is / There are (Lenni, Rasmus S. ja Atte)

there is / there are

- Kun sanot englanniksi **jossakin on jotain**, aloitat lauseen **there is / there are**. Paikan ilmaiset lauseen lopussa.
- Englanninkielisessä lauseessa täytyy aina olla **tekijä** (=subjekti)

The boy jumps. (Poika hyppää.)

- Jos lauseessa ei ole tekijää, käytetään sanoja IT tai THERE

It is snowing. (Sataa lunta.)

There are apples in the basket. (Korissa on omenoita.)

IT

- sää ("It's snowing.")
- aika ("It's Wednesday.")
- välimatka ("It's three kilometers away.")
- mielipide (It's fun to swim.)

THERE

- jossakin on jotakin: lauseen alkuun tulee there ja loppuun *paikan ilmaus*

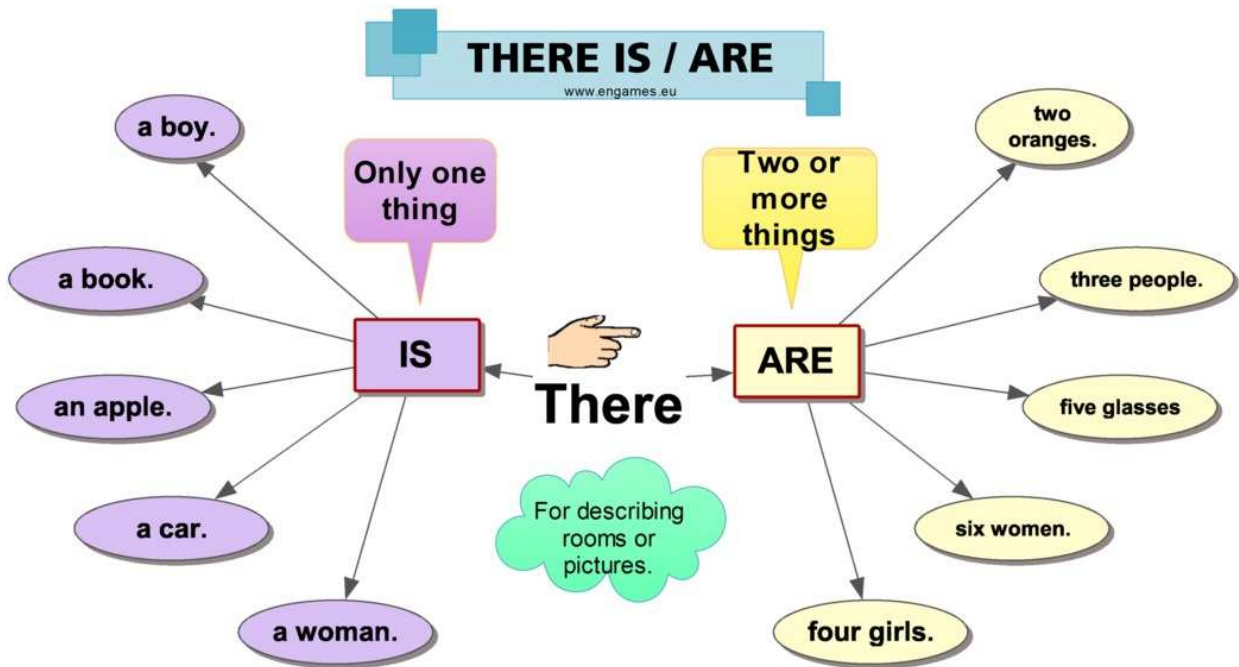
There were flowers *in the vase*.

There are a lot of shoes *on the floor*.

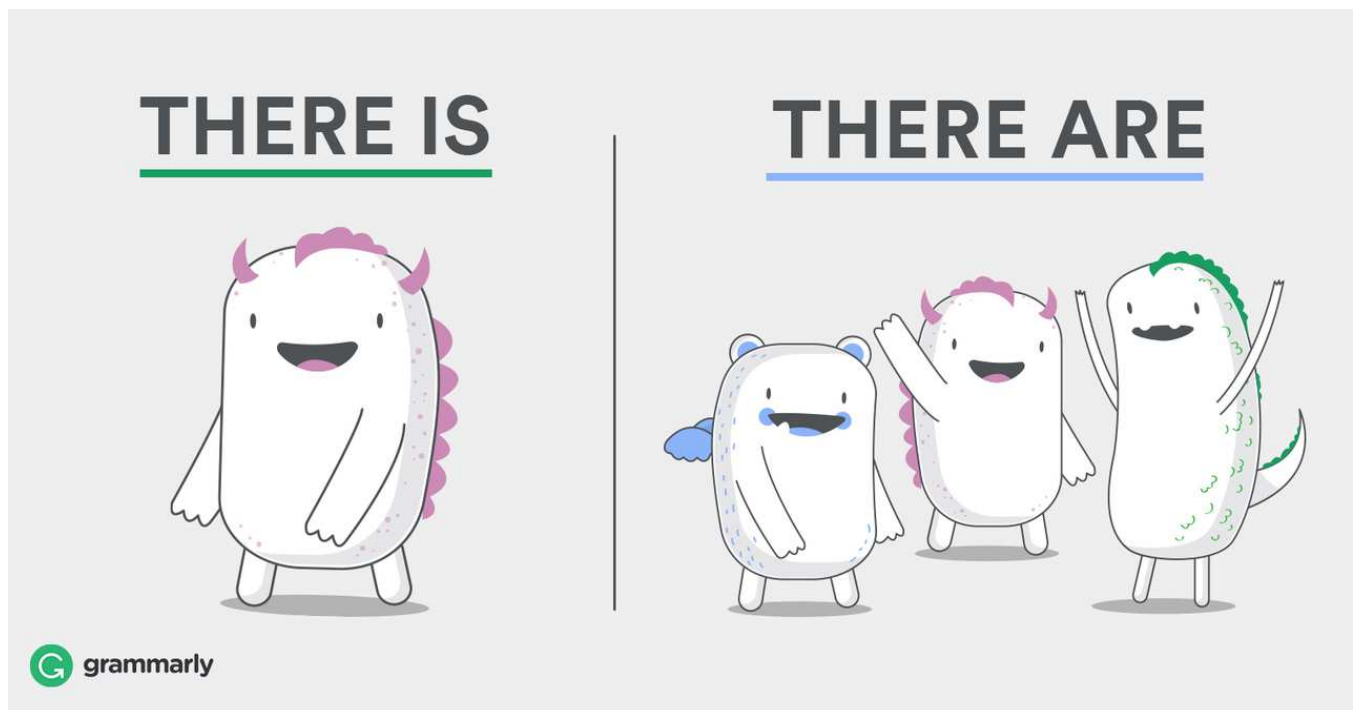
esimerkki:

There is a large farm over there. = Tuolla on suuri maatila.

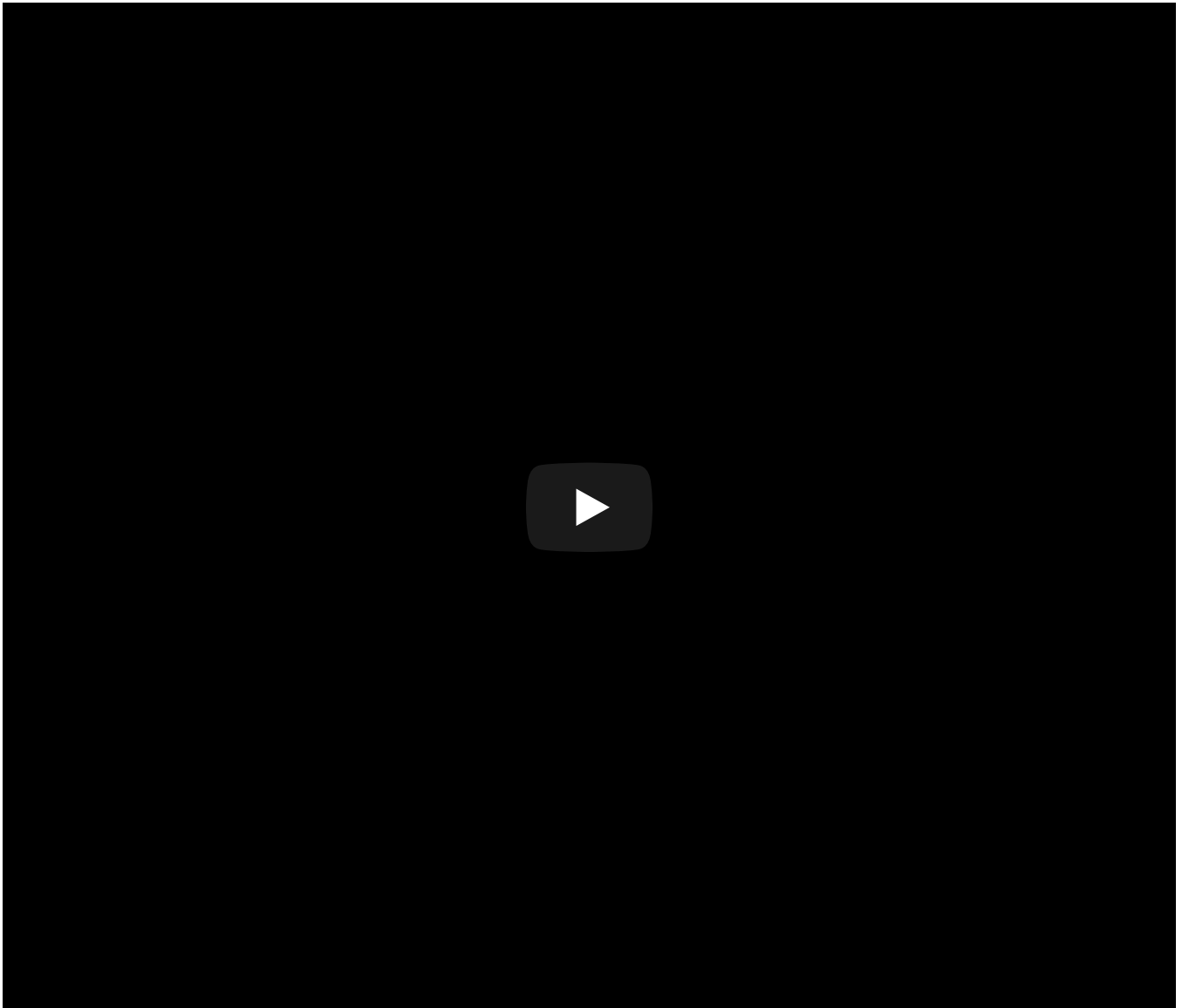
There are fish markets in the villages. = Kylissä on kalatoreja.

There is, there are

Opetusvideo (There is, there are)

<https://www.youtube.com/watch?v=buj0TVeyj7k&feature=youtu.be>

Artikkelit a/an/the (Enna ja Erica)

artikkelit a an the

-Yksikössä olevan substantiivin edessä on epämääräinen artikkeli **a** tai **an**, kun substantiivi mainitaan ensimmäisen kerran.

-Kun substantiivi mainitaan uudestaan tai se on muuten tuttu, käytetään määräistä artikkelia **the**.

-Erisnimen kanssa ei yleensä käytetä artikkelia.

I saw **a** dog. **The** dog had **a** long tail.

ARTIKKELIT

A

= yksi, eräs, joku

ennen konsonantilla
alkavaa sanaa

AN

= yksi, eräs, joku

ennen vokaalilla alkavaa
sanaa

THE

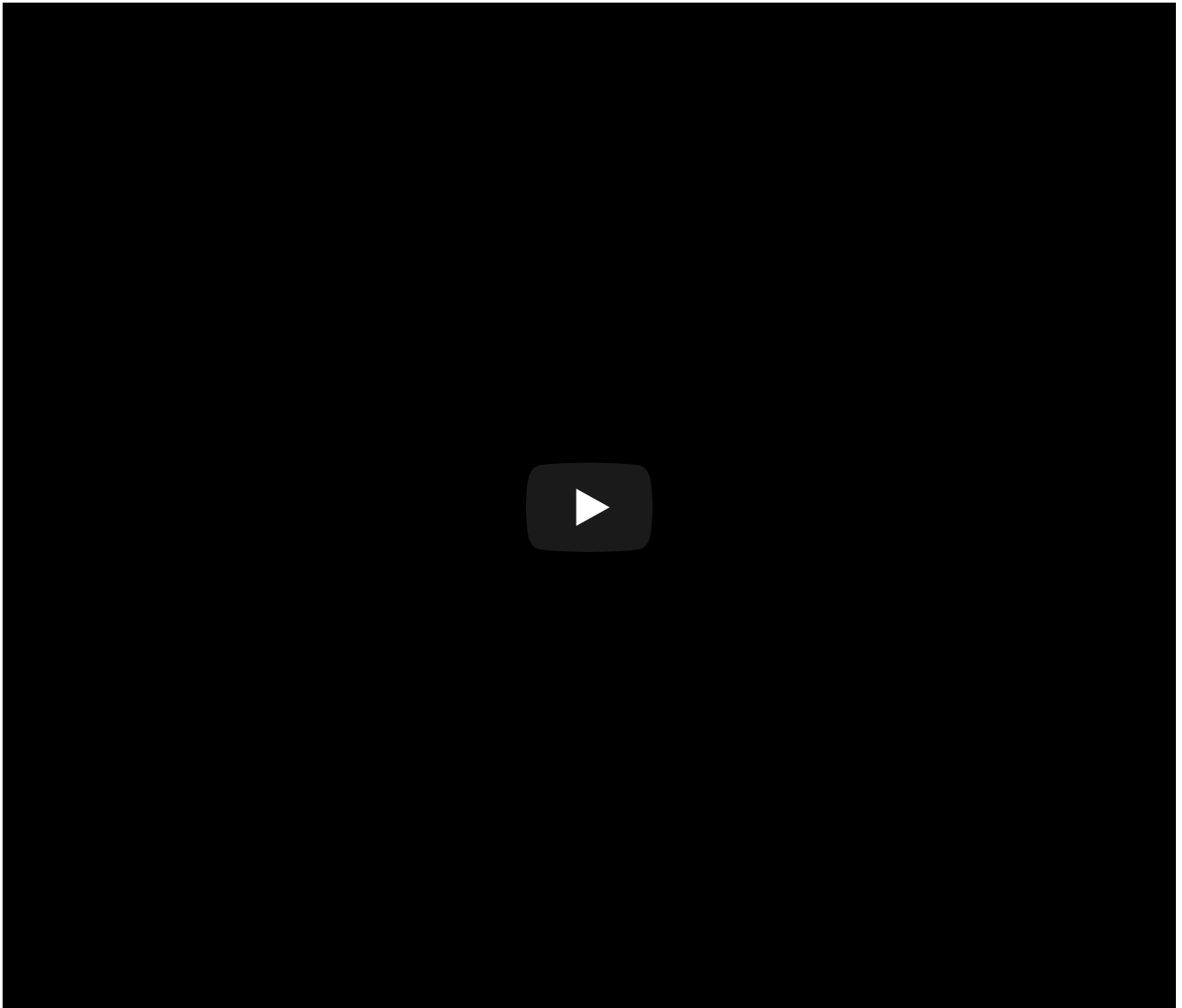
= tunnettu, tietty

voi edeltää yksikköä ja
monikkoa

Artikkelit a ja an

- Artikkelia **an** käytetään kun seuraava sana alkaa äännettäessä vokaalilla (a, e, i tai o).
 - *You will need **an umbrella**.*
 - *He is **an honest person**.*
- **Artikkeleita a ja an** kutsutaan epä-määräisiksi, sillä ne tarkoittavat *yksi tai eräs*.
 - *Would you like **an apple**?*
 - *I saw **a man** in the street.*

opetusvideo

<https://www.youtube.com/watch?v=drTyYqbz6Xk>

harjoitustehtävä

<http://www.efl.net.com/grammar/articles.php>

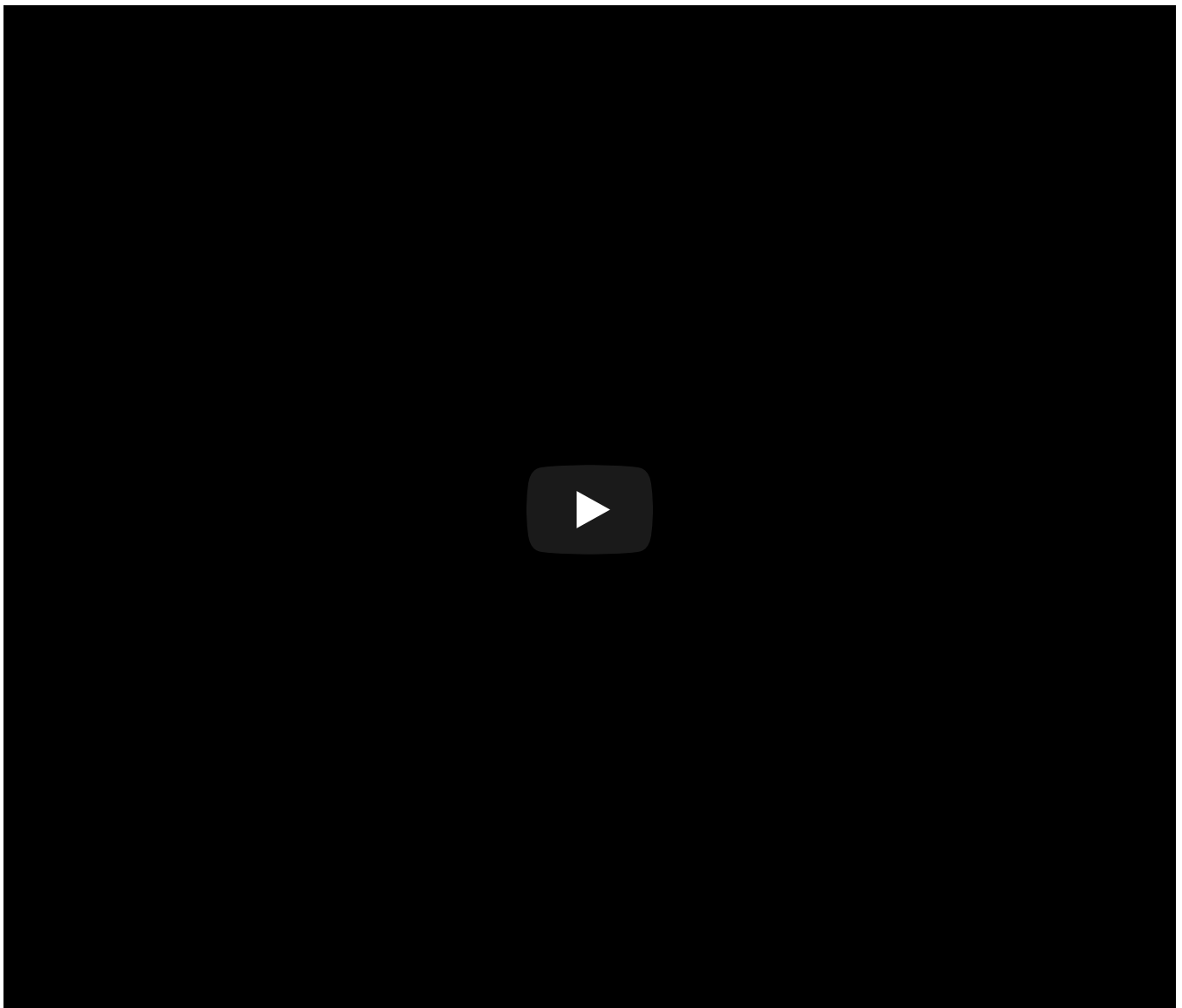
Persoonapronominit (Saara ja Helmi)

Persoonapronominit

- Englannin kielessä persoonapronomineilla on kolme muotoa: perusmuoto, omistusmuoto ja objektimuoto.
- **Perusmuoto** vastaa kysymykseen **kuka** tai **mikä**
- **Omisitusmuoto** vastaa kysymykseen **kenen** tai **minkä**
- **Objektimuoto** ilmaisee tekemisen **kohteen**. Se vastaa kysymykseen **ketä, kenet** tai **mitä**.
- Objektimuotoa käytetään myös **preposition jälkeen**.

Perusmuoto	Omistusmuoto	Objektimuoto
I = minä	my = minun	me = minua, minut
you = sinä	your = sinun	you = sinua, sinut
he = hän (poika)	his = hänen (poika)	him = häntä, hänet (poika)
she = hän (tyttö)	her = hänen (tyttö)	her = häntä, hänet (tyttö)
it = se	its = sen	it = sitä, sen
we = me	our = meidän	us = meitä, meidät
you = te	your = teidän	you = teitä, teidät
they = he, ne	their = heidän, niiden	them = heitä, heidät, niitä, ne

Opetusvideo

<https://www.youtube.com/watch?v=aSwTIQNLqPA>

Esimerkkilauseita

I am Sam. My mother's name is Ethel. She loves me.

Minä olen Sam. Minun äitini nimi on Ethel. Hän rakastaa minua.

This is Marta. She is Namdian but her name is Finnish. Do you know her?

Tämä on Marta. Hän on Namdialainen, mutta hänen nimensä on suomalainen. Tunnetko hänet?

Chris and Ken, where are you? Your dad is waiting for you.

Chris ja Ken, missä te olette? Teidän isänne odottaa teitä.

Harjoitus tehtäviä

<http://enku.kaappi.net/kielioppi.html#pronominit>

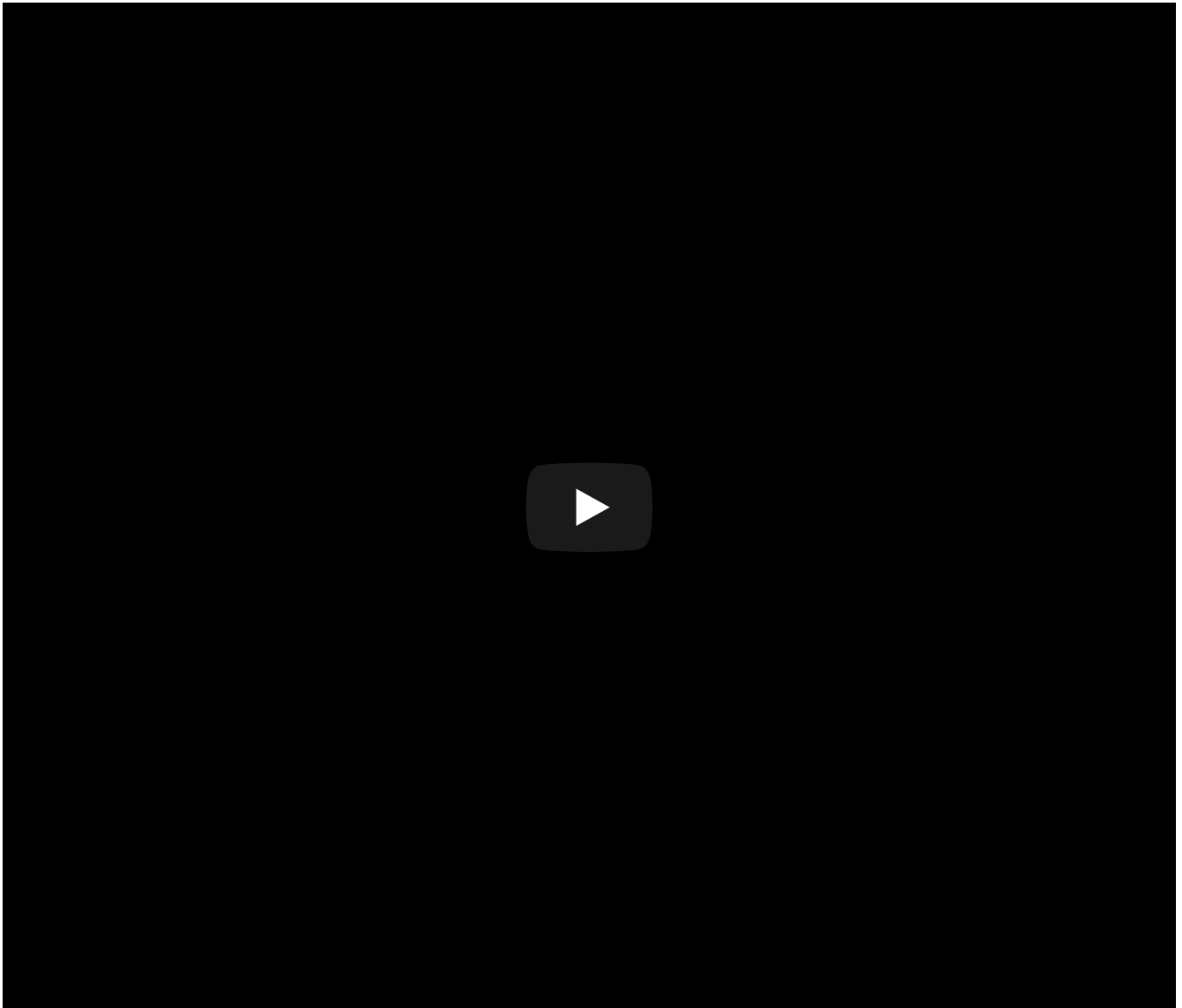
Sivustolta löytyy paljon muutakin

Objekti harjoitus

<http://www.perunakellari.fi/persob.htm>

Adverbit (Jessika ja Venla)

Adverbit

<https://www.youtube.com/watch?v=-AGIDDMH9xQ>

Adverbi

- ★ Adverbi **ilmasee** aikaa, paikkaa, tapaa ja määrää
- ★ Jotkut adverbit voidaan muodostaa lisäämällä päätte **-ly** adjektiivin
- ★ Suomen kielessä vastine ly:lle on usein **-sti**

adjektiivi: slow (hidas)

adverbi: slowly (hitaasti)

- ★ Kaikki adverbit eivät taivu samalla tavalla

adjektiivi: happy (iloinen)

adverbi: happily (iloisesti)

ADVERBIT

- voivat ilmaista aikaa, paikkaa, tapaa, asennetta tms.
- tapaa ilmaisevat adverbit vastaavat kysymykseen 'miten?'

Muodostaminen: adjektiivi + *-ly*

slow *slowly* *quick* *quickly*

mutta huomioi oikeinkirjoitus:

<i>happy</i>	<i>happily</i>	konsonantin jälkeinen -y → -i
<i>true</i>	<i>truly</i>	loppu -e jää pois
<i>comfortable</i>	<i>comfortably</i>	konsonantin jälkeinen -le jää pois
<i>dynamic</i>	<i>dynamically</i>	-ic → -ically
		paitsi: <i>public</i> <i>publicly</i>

friendly ***in a friendly way*** / *kindly*

-ly-päätteiset adj. → rakenne *in a...way* tai toisesta adjektiivista muodostettu adverbi

Riitta

Class 5

Class 5 : Project on Australia and New Zealand

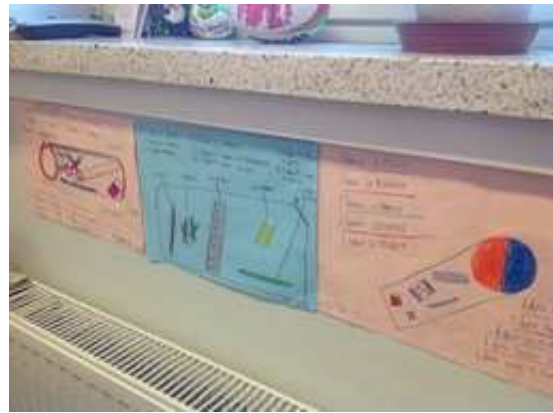
Class 3A

A pencil case project by class 3 A

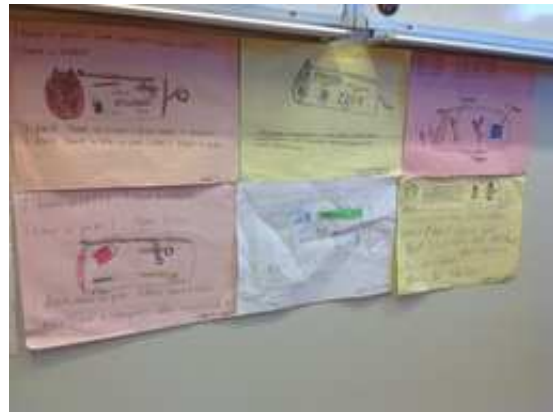
Class 3B

A pencil case project by class 3 B

Class 3C

A pencil case project by 3 C

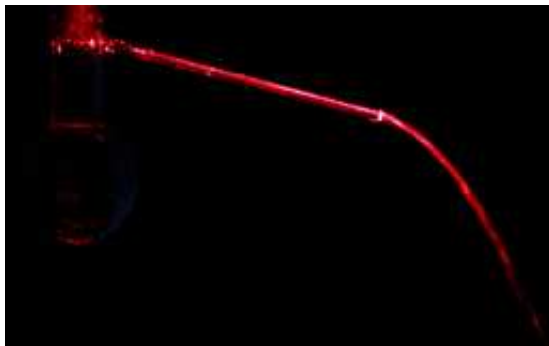

Fysiikka

7. Fysiikka

Laser-valon eteneminen veden ja ilman rajapinnassa

0 kommenttia

Ääneen liittyviä simulaatioita

Tarvitsevat toimiakseen Javan:

<https://phet.colorado.edu/fi/simulations/category/physics/sound-and-waves>

8. luokka

Energia

energianlahteet.xlsx

Energiantuotanto

Fysiikka 8lk: Energiantuotanto Suomessa (osa monialaista oppimiskokonaisuutta)

Tarkoitus: oppilas tutustuu tarkemmin yhteen Suomen energiantuotantomuotoon

Toteutus: Itsenäinen tiedonkeruu, josta tehdään noin yhden A4-sivun kokoinen posterit luokan seinälle ja/tai diaesitys joka esitetään muille (fontti 12, liberation Serif)

Sisältö: Työstä tulee käydä esille

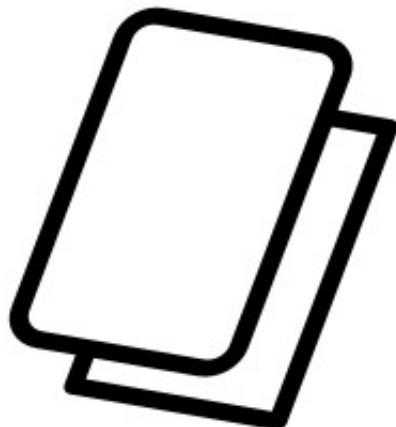
- kuinka kyseisellä tavalla tuotetaan energiaa (mahdollisimman tarkasti selitettynä)
- työstä pitää löytyä selitettynä kyseiseen energiantuotantomuotoon liittyvät tärkeät käsitteet
- osuus Suomen energiantuotannosta
- kuinka paljon kyseistä energiantuotantomuotoa käytetään muualla maailmassa
- kuinka pitkään käytettävä energialähde riittää
- hieman historiaa kyseisestä aiheesta
- missä on Orimattilaa lähimpänä oleva kyseisen energiantuotantolaitos
- lähteet

Arviointi: numero arviointi (otetaan huomioon yhtenä fysiikan kokeena) Suora kopioiminen tarkoittaa hylätyä!

Arviointiin vaikuttaa: sisällön osuus (erityisesti energiamuodon fysiikka) ja ulkoasu, esittäminen

Liike

EV3-tiedosto liikkeen tutkimiseen

0 kommenttia

9. luokka

Sähköopin kotikoe

Osa perinteisestä kokeesta tehdään kotikokeena opettajan ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti. Oppilaille jaetaan kotikoe paperiversiona. Jos paperi katoaa, voit ladata kokeen myös oheisesta linkistä:

[fysiikan_kotikoe_keittion_sahkolaitteet.pdf](#)

Historia (luonnos)

Kemia

7. luokka

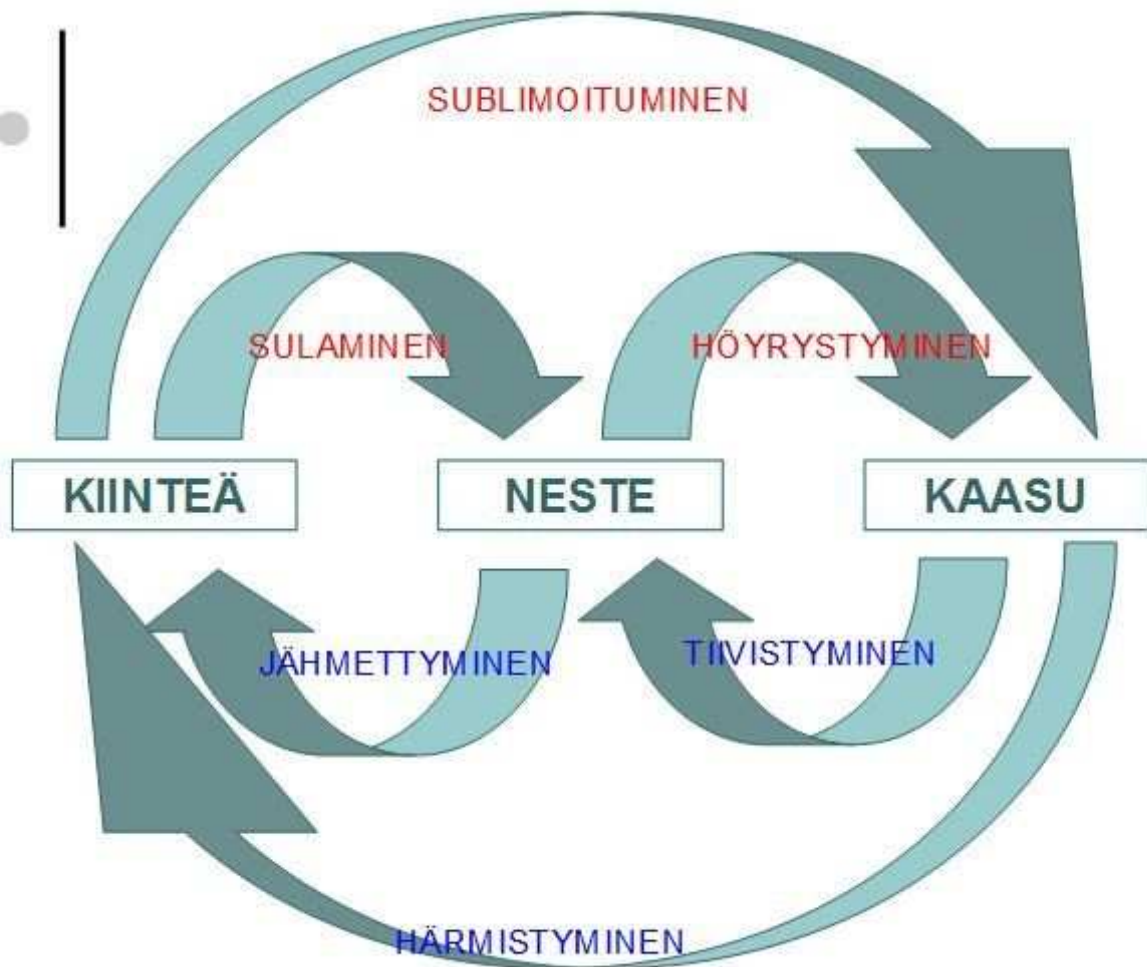
Seitsemännen luokan kemiaan liittyviä linkkejä

Aktiivihielellä toimivat vedenpuhdistimet (Tekniikan maailma)

Artikkelissa kuvataan, miten vesijohtovettä käsitellään kemiallisesti sekä miten yksittäinen kuluttaja voi suodatinta käyttäen puhdistaa itse vesijohtovettään lisää.

Pitäisikö muovikassin käytöstä potea syyllisyyttä (Tekniikan maailma)

Olomuodot ja olomuodonmuutokset

9. luokka

Päätöprojektit

Projektityöskentely

TAUSTAA

- Projektityöskentelyn juuret juontavat 1900-luvun alkuun.
- John Dewey kehitti työkouluidean ja progressiiviseksi pedagogiikaksi kutsutun suuntauksen.
- Myöhemmin Willian Kilpatrick jalosti metodia niin sanotuksi projektimetodiksi.
- Perusajatuksena on **käytännön elämästä lähtevä ongelma, projekti**, jonka ratkaiseminen etenee tehtävän hahmotuksen, suunnitelman, suorituksen ja arvostelun kautta.

KEMIAN PÄÄTTÖPROJEKTIN TARKOITUKSENA ON

- saada oppilaat työskentelemään yhdessä heitä itseään kiinnostavan aiheen parissa - aiheen saa valita itse (opettajan ennalta antamista vaihtoehdoista)
- yhdessä tapahtuvan toiminta - sosiaaliset taidot
- mahdollisuus eri oppiaineista saatujen tietojen ja taitojen yhdistelemiseen (integraatioon) - ma-fy-ke-geo-bio-tet-atk-ai-kuv-...
- aiheen riittävän väljä muotoilu - työstäminen ja rajaaminen osa projektia!

- harjoitella tehtävänjakoa - kullekin oppilaalle sopiva tehtävä ja rooli - erilaiset osaamiset yhdistyvät
- huomata, että onnistunut projekti yleensä elää, muuttuu ja kehittyy aktiivisen työskentelyn vaiheessa - myös arviointi on perinteistä koetta laaja-alaisempaa - opettaja, muut oppilaat ja ryhmä itse toimivat arvioitsijoina
- että tuotoksen ei tarvitse olla perinteinen esitelmä, vaan se voi olla lähes missä muodossa tahansa (posteri, diaesitys, WWW-sivusto, elokuva, näytelmä,...)
- antaa luonteva tapa opetella ja harjoitella myöhemmässä elämässä eteen tulevien ”oikeiden” projektien käsittelyä - samoja elementtejä kuin koulun ohjatuissa projekteissa

OPPILAIDEN ON SYYTÄ MUISTAA, ETTÄ

- kyseessä on ensisijaisesti kemian projekti - muista kemian näkökulma ja terminologia!
- valmisteluun käytetään joitakin kemian tunteja, mutta työtä on tehtävä myös oppituntien ulkopuolella
- esitellessäsi valmista työtäsi muista, että työryhmä on aiheen asiantuntija - älä esimerkiksi käytä terminologiaa, jota et osaa kuulijoillesi selittää
- monipuolisuus on valttia - käytä kauppoja, koteja, yrityksiä ja koulun välineistöä hyväksesi (esim. kemian oppikirjasta löytyy mukavia tutkimustehtäviä, joita voit kuulijoillasi teettää tai itse ryhmän edessä tehdä)

PROJEKTIN OSA-ALUEET

Projektin sisältö

- Tärkein yksittäinen osa
- Kokonaisarvosanasta 50%
- Arvioidaan erityisesti kemian näkökulmaa ja taitoa soveltaa jo opittua tietoa

Projektin esittely

- Toiseksi tärkein osa
- Kokonaisarvosanasta 30%
- Arvioidaan erityisesti ryhmän todellista asian hallintaa (paperista lukeminen ei ole hyvä esimerkki asian hallinnasta) sekä projektin visuaalista ilmettä

Projektiraportti

- Pienin osa projektia
- Kokonaisarvosanasta 20%
- Arvioidaan ryhmän kykyä arvioida omaa työskentelyään sekä tietysti taitoa laatia raportti asiakirjastandardia käyttäen (huomaa myös lähdeluettelo)

ARVIOINTI

- Ryhmä saa yhteisen arvioinnin
- Sanallinen arviointi
- Numeroarviointi osa-alueittain
- Kokonaisarvosana (painotettu keskiarvo osa-alueista)
- Projektin osuus vastaa vähintään yhden ison kokeen arvosanaa!

Raportin laadintaohje (sisällön näkökulmasta)

PROJEKTIRAPORTTI

Raportin selostaa tehokkaasti ja täsmällisesti vastaanottajalle (tällä kertaa opettajalle) tietoja tehdystä, tutkitusta, nähdystä ja koetusta.

- o Noudattakaa asiakirjastandardia. Mikäli ette hallitse sitä ulkoa, voitte etsiä ohjeita äidinkielen kirjasta tai vihosta. Myös äidinkielen opettajat auttavat mielellään.
- o Raportin pituus on 2 sivua + erillinen lähdeluettelo, kaikki nidottuna nippuna.
- o Raportissa tulee näkyä
 - o tekstilajin nimi (RAPORTTI)
 - o päivämäärä
 - o kirjoittajien tiedot
 - o vastaanottajan tiedot
 - o raportin otsikko
 - o mahdolliset väliotsikot (tavoitteet, työn eteneminen, arviointi)
 - o tekijöiden allekirjoitukset
 - o mahdolliset liitteet
- o Kertokaa raportissa tavoitteenne ja miksi valitsitte juuri kyseisen aiheen.
- o Kuvaile työskenntelyn etenemistä vaiheittain.
- o Arvioikaa työskentelyänne:
 - o Miten sujui eri vaiheissa?
 - o Mikä oli helppoa?
 - o Mikä oli vaikeaa?
 - o Mikä oli mukavaa/mieluista?
 - o Mikä oli ikävää/epämiellyttävää?
 - o Mihin olette tyytyväisiä?
 - o Mitä voisi tehdä paremmin?
 - o Mitä opitte?
 - o Mikä esti / edisti oppimistanne?
 - o Miten esitys sujui?
 - o Miten suoritte työnjaon eri vaiheissa ja oliko se mielestänne onnistunut?
 - o Miten työ onnistui kokonaisuutena?
 - o Minkä arvosanan antaisitte projektistanne?
- o Muista liittää lähdeluettelo raportin loppuun.
- o Huomaa oikeaoppinen suomen kieli ja tekstin virheettömyys (tekstinkäsittelyohjelmien oikoluku + tekstin lukeminen läpi printatusta versiosta)
- o Palauttakaa raportti projektin esittelyn jälkeen seuraavalle oppitunnille allekirjoitettuna

Raportin asetteluohje

1	Topi Tönkkölä	Raportti	1 (2)
2	Jokivarren koulu, 9a		
3	Käkeläntie 24		
4	16300 ORIMATTILA	15.3.2016	Sivu (kokonassivumäärä)
5			
6			
7			
8	Matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori		
9	Antti Mäkinen		
10	Jokivarren koulu		
11	Käkeläntie 24		
12	16300 ORIMATTILA		
13			
14			
15			
16	Mahdollinen viittaus johonkin, kuten lehdessä olleeseen työpaikkailmoitukseen		
17			
18	Raportti kemian päättöprojektista		
19			
20		Nämä ohjeet perustuvat <i>Asiakirjastandardiin SFS 2487</i> . Varsinainen	
21		asiakirjateksti kirjoitetaan sisennettynä tähän. Fonttina käytetään jo-	
22		tain helppolukuista ja selkeää fonttia, jonka koko on välillä 10-12,	
23		kuitenkin mielellään 12. Riviväli on aina yksi.	
24			
25		Tekstin luettavuutta voi parantaa jakamalla teksti kappaleiksi. Mikäli	
26		asiakirjateksti on pitkä ja sisältää useita aihealueita, voi halutessaan	
27		käyttää myös sivuotsikoita.	
28			
29	Tehokeinot	Sivuotsikko sijoitetaan asiakirjan vasempaan laitaan, eli sitä ei si-	
30		sennetä. Sivuoitsikon jälkeinen asiakirjateksti pyritään aloittamaan	
31		samalla rivillä sivuoitsikon kanssa. Tästä syystä sivuoitsikon tulisi	
32		olla lyhyt.	
33			
34		Myös muita tehokeinoja, kuten <u>alleviivausta</u> , <u>kursivoitua</u> tai <u>liha-</u>	
35		<u>vointia</u> voi käyttää. Selkeyden vuoksi tulisi kuitenkin valita jokin	
36		edellä mainituista, ei kaikkia.	
37			
38		Varsinainen asiakirjateksti päättyy allekirjoituksiin, joita voi olla yksi	
39		tai useampia. <u>Kuivamustekynällä tehtävälle allekirjoitukselle vara-</u>	
40		<u>taan 2-5 riviä</u> . Allekirjoitusosa aloitetaan yleensä jollain asiakirjaan	
41		sopivalla sanalla, kuten	
42			
43		Projektiterveisin	
44			
45		Topi Tönkkölä	
46		Topi Tönkkölä	
47		Oppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja	
48			
49			
50			
51	LITTEET	Liite 1: Lähdeluettelo	
52		Liite 2: Käsitekartta projektityön hahmottamiseksi	
53			
54		<i>(Allekirjoitukset ja liitetiedot pyritään saamaan osaksi asiakirjaa. Jos sivunvaihto</i>	
55		<i>tulisi juuri ennen allekirjoitusta, asiakirjaa pyritään tiivistämään siten, että tätä tar-</i>	
56		<i>peetonta sivun vaihtoa ei tarvitse tehdä.)</i>	

Lähdeluettelon ohje

LÄHTEET

Happonen, Heinonen, Muiju, Nyrhinen 2003: Kemian avain, kurssi 3. Otava, Keuruu.

ELEKTRONISET LÄHTEET

Finfood 2007: Finfood oppimateriaali. <http://www.finfood.fi>. 10.1.2008

LÄHDELUETTELOON IDEA:

1. *Lähdeluettelo tehdään aina raportin liitteeksi eli omalle sivulle.*
2. *Luettele tekijät, erota ne pilkuilla.*
3. *Kirjoita tekovuosi ja lata vuosiluvun jälkeen kaksoispiste.*
4. *Kirjoita teoksen täsmällinen nimi ja nimen perään piste.*
5. *Kirjoita kustantaja ja kustannuspaikka TAI nettiosoite ja sivun latauspäivämäärä.*

9A (lukuvuosi 2016-2017)**9A:n päättöprojektit**

Projekti tehdään pienissä ryhmissä (2-3hlö) jotka oppilaat ovat muodostaneet itse 2. jakson alussa. Näille ryhmille arvottiin järjestysnumerot (1-7) ja pienimmän numeron saanut ryhmä pääsi valitsemaan aiheen ensimmäisenä. Ryhmät valitsivat seuraavat aiheet:

1. LÄÄKEAINEET: Melina Kinni, Emmi Ahokas, Riina Lönnqvist
2. MUOVIT: Inka Salminen, Moona Kytömies
3. NANOTEKNOLOGIA: Liisa Kiiveri, Neea Karjalainen
4. BIOPOLTTOAINEET: Tomi Kuja-Kanto, Arttu Ahonen, Ron Parkkinen
5. KOSMETIIKKA: Patrik Pitkänen, Christhel Rohtoja
6. HIILIHYDRAATIT: Justus Vihervuori
7. PESUAINEET: Ida Leino, Kia Leino

2. jaksossa opiskellaan fysiikkaa joten projektin osalta jouluuun asti on tarkoitus lähinnä kerätä tietoa projektiin liittyen.

Projekteja ohjaa kemian opettaja:

Antti Mäkinen
antti.makinen@orimattila.fi
040 591 4628
[0 kommenttia](#)

9D (lukuvuosi 2016-2017)

9D:n päättöprojektit

Projekti tehdään pienissä ryhmissä (2-3hlö) jotka oppilaat ovat muodostaneet itse 2. jakson alussa. Näille ryhmille arvottiin järjestysnumerot (1-7) ja pienimmän numeron saanut ryhmä pääsi valitsemaan aiheen ensimmäisenä. Ryhmät valitsivat seuraavat aiheet:

1. LÄÄKEAINEET: Joel Pälä ja Jesse Rekola
2. KOSMETIIKKA: Suvi Nieminen ja Zara Koskinen
3. MUOVIT: Maria Koskinen, Veera Koskinen ja Helmi Majuri
4. VALKUAISAINET: Ninni Pennanen ja Inka Gröndahl
5. HIILIHYDRAATIT: Niko Romppanen ja Sami Sederholm
6. NANOTEKNOLOGIA: Tessa Saari
7. BIOPOLTTOAINEET: Eemeli Junnila

2. jaksossa opiskellaan fysiikkaa joten projektin osalta jouluuun asti on tarkoitus lähinnä kerätä tietoa projektiin liittyen.

Projekteja ohjaa kemian opettaja:

Antti Mäkinen
antti.makinen@orimattila.fi
040 591 4628
[0 kommenttia](#)

9A (lukuvuosi 2017-2018)

9A:n päättöprojektit

Projekti tehdään pienissä ryhmissä (2-3hlö) jotka oppilaat ovat muodostaneet itse. Näille ryhmille arvottiin järjestysnumerot (1-7) ja pienimmän numeron saanut ryhmä pääsi valitsemaan aiheen ensimmäisenä.

Ryhmät valitsivat seuraavat aiheet:

1. KOSMETIIKKA: Laura
2. PAPERI: Tia ja Mira
3. PESUAINHEET: Janette ja Janika
4. RASVAT: Kerttu ja Aino
5. MUOVIT: Sara ja Riina
6. BIOPOLTTOAINHEET: Jasper ja Mika
7. LÄÄKEAINHEET: Tero ja Juho

9A:n projekteja ohjaa:

Sami Puonti
sami.puonti@orimattila.fi
044 781 3665

9C (lukuvuosi 2017-2018)

Ryhmät, aiheet ja aikataulu

Oppilaat ovat muodostaneet ryhmänsä itse. Jokaiselle ryhmälle arvottiin järjestysnumero, pienimmän numeron saanut sai valita aiheensa ensimmäisenä. Viimeisenä aiheen valinnut valitsi esittämisajankohdan ensimmäisenä:

1. 19.2.2018 LÄÄKEAINHEET / Leevi Ahonen ja Juuso Mykkälä
2. 19.2.2018 KOSMETIIKKA / Janika Mattila ja Veera Hämäläinen
3. 5.3.2018 HIILIHYDRAATIT / Meri-Tuuli Hyytiäinen ja Melina Vartonen
4. 5.3.2018 PESUAINHEET / Emilia Kaltto, Milja Loukimo ja Sonja Mäkinen
5. 5.3.2018 MUOVIT / Markus Vihervuori
6. 12.3.2018 BIOPOLTTOAINHEET / Veeti Luojukoski ja Camilla Jeremejew
7. 12.3.2018 PAPERI / Mikael Schneider

Kotitalous

7 A

7 B

7 C

7 D

7 E

Leivontakurssi

Laskiaispullakilpailun satoa

0 kommenttia

Team #Bullaboijat

0 kommenttia

Team Hearts

0 kommenttia

Team Wauwapullat

0 kommenttia

Team Äijäpullat

0 kommenttia

Kuvataide (luonnos)

Monialaiset opinnot, 3 -luokat

0 kommenttia

Liikunta

KOULUJENVÄLISET KILPAILUT 2017-2018

Orimattilan kaupungissa järjestetään seuraavia kouluvälisiä kilpailuita:

13.9. YU-kisat

10.11. uintikisat -> SIIRRETÄÄN JOULUKUULLE, VIELÄ EI TIETOA PÄIVÄSTÄ

13.2. hiihtokisat

toukokuu 2018 Pirkka streetbasket

Ilmoittautumiset kisoihin hoitaa ryhmälle liikuntaa opettava ope!

7. luokka

7ACE/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA marras-joulukuu

7.11.	ulkoliikunta	tapaamme koululla
14.11.	ulkoliikunta	tapaamme koululla
21.11.	sisäliikunta	koulun sali
28.11.	uinti	UIMAHALLILLA viimeistään klo 14.30
5.12.	ei liikuntaa	-
12.12.	sisäliikunta	koulun sali
19.12.	uinti	UIMAHALLILLA viimeistään klo 14.30

Muistathan, että vähintään puolet uinneista on oltava altaassa. Jos et syystä tai toisesta pysty osallistumaan liikuntatunnille, tulee olla huoltajan ilmoitus (tekstari, Wilmaviesti, lappu).

8. luokka

8AB/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA

8.11. 1h ulkona, 1h sisällä - aloitamme koululta

15.11. ulkoliikuntaa - aloitamme koululta

22.11. sisäliikunta - koululla

29.11. ei liikuntaa

6.12. ITSENÄISYYSPÄIVÄ - vapaa!

13.12. sisäliikunta - koululla

20.12. sisäliikunta - koululla

9. luokka

9ABCE/tytöt

LIIKUNTASUUNNITELMA

8.11. uinti/uimahalli

15.11. uinti/uimahalli

Jos et pysty uimaan, vaihtoehtona ulkoliikuntaa! Sään mukainen vaatetus päälle.

Maantieto

Maantieto

Luokkatasojen kohdalta löydät materiaalia oppimisen tueksi esim. geomedia ja karttajarjoituksia sekä e-oppikirjan näytekappaleen, jonka avulla voit kerrata kokeeseen. Lisäksi löydät vuosiluokittain koealueen keskeisimmät asiat kappaleittain jaoteltuina.

7. luokka

E-Oppikirja

Linkissä <https://peda.net/oppimateriaalit/e-oppi/ylakoulu/maantieto/amerikka>

Geomedia

7. luokan geomediasisältöjä

Karttanimistöharjoittelu, maantietopelit

Amerikka (osoitteessa <http://online.seterra.net/fi>)

1. Etelä- ja Pohjois-Amerikan maat ja pääkaupungit linkistä
2. Maanosat ja koordinaattien määrittäminen (kertaava)
3. Aurinkokunnan planeetat
4. valtioliput

Etelä-Amerikka (osoitteessa <http://www.visakisa.com/quick.php?no=128&quiz=Etel%E4-Amerikan%20maakartta>)

1. Etelä-Amerikan valtiot, sivu näyttää valtion ja joudut nimeämään valtion.

Koekertaus

Kpl 1-5. Maapallo, alkuperäiskansat, pinnanmuodot ja sisäsyntyiset tapahtumat

Kpl 1. Maapallo

- mantereet
- maanosat
- ilmasuunnat
- koordinaattien määrittäminen
- mittakaava, etäisyyden mittaaminen
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 2-3. Intiaanit ja alkuperäiskansat

- Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat (intiaanit, inuitit, mayat, atsteekit)
- Etelä-Amerikan alkuperäiskansat (inkat, sademetsäintiaanit)
- Amerikan asuttaminen (alkuperäiskansat, viikingit, löytöretkeilijät, orjakauppiaat)
- siirtolaisten vaikutus esim. kieli, uskonto, kulttuuri
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 4. Amerikan pinnanmuodot

- karttatehtävässä Amerikan keskeinen luonnonmaatiETEELLINEN nimistö (ei valtiot ja pääkaupungit)
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 5. Maapallon sisäsyntyisesti tapahtumat

- Maan rakenne
- mannerlaatat (liike, saumakohtien tapahtumat)
- poimuvuoristo (synty tapa)
- maanjäristykset (synty tapa, seuraukset, Richterin-asteikko)
- tulivuorenpurkaus (tulivuoren rakenne, purkauksen syntyminen, purkaustuotteet, haitat/hyödyt)
- syvänmeren haudat
- tsunami
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 6-10. Lämpövyöhykkeet, vuodenaajat, kasvillisuustyypit, Amazon, Brasilia ja La Platan maat

Kpl 6. Lämpövyöhykkeet

- Amerikan lämpövyöhykkeet (nimi, sijainti kartalla, osaat katsoa lämpötilan mukaan ilmastodiagrammista)
- lämpövyöhykkeiden tunnuspiirteet
- vuodenaajat (esiintyminen ja syyt)
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 7. Kasvillisuus

- miten ilmasto vaikuttaa kasvillisuuteen?
- Etelä-Amerikan kasvillisuusalueet (nimi, sijainti kartassa)
- mihin lämpövyöhykkeeseen kukin kasvillisuusalue kuuluu?
- sademetsän, aron, välimerenkasvillisuuden, aavikon ja vuoristokasvillisuuden ominaisuudet ja sijainti

Kpl 8. Amazonia

- sademetsän rakenne
- sademetsän päivä
- miksi sademetsissä on runsas kasvillisuus?
- intiaanien ja uudisasukkaiden elinkeinot/elintavat Amazoniassa
- sademetsiä uhkaavat tekijät
- miksi sademetsät ovat tärkeitä koko maapallolle?
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 9. Brasilia

- Brasilian maantieteelliset alueet (nimi, ominaisuudet ja sijainti kartassa)
- plantaasi
- teollisuusmaa
- ihmistoiminta maantieteellisillä alueilla
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 10. La Platan maat

- La Platan maat
- pampa
- Argentiinan maantieteelliset alueet (nimi, ominaisuudet, sijainti kartalla)
- ihmistoiminta maantieteellisillä alueilla
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 11-15. Andien maat, Väli-Amerikka, hirmumyrskyt, Meksiko, kehitysmaiden ongelmia

Kappale 11-12. Andien maat

- Miten ilman lämpötila ja luonto muuttuu siirryttäessä merenpinnantasolta kohti Andien huippua?
- Andien poikkileikkaus
- Keitä ovat *inkat ja mestitsit*?
- Miksi Perun rannikon maatalous perustuu kalastukseen?
- Chilen ilmastovyöhykkeet (muista katsoa kartta ja diagrammit!)
- Kolumbian, Perun ja Ecuadorin maantieteelliset alueet
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 13. Väli-Amerikka

- Väli-Amerikan määritelmä (mitkä alueet siihen kuuluvat?)
- Miten Keski-Amerikan kannas on syntynyt?
- Miten Länsi-Intian saaristo on syntynyt?
- Mitä luonnonkatastrofeja esiintyy alueella?
- Mistä Väli-Amerikan ihmisten esi-isät ovat peräisin?
- Mitä tarkoittavat käsitteet *banaanivaltio ja plantaasi*?
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 14. Meksiko

- Miten Meksikon pääkaupunki on sijoittunut, miksi?
- Mikä on Meksikon suurin ongelma?
- Mitä muita ongelmia suuresta väestönkasvusta on seurannut?
- Meksikon luonnonvarat
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 15. Kehitysmaat

- Mikä on kehitysmaa?
- Mitä ongelmia kehitysmaissa on?
- Miten ongelmia voisi ratkaista?
- Miten teollistuneet kehitysmaat ovat onnistuneet parantamaan olojaan?
- Miten teollisuusmaat liittyvät kehitysmaihiin?
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 16-19. Anglo-Amerikka, väestö ja suurkaupungit

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Maailma

Mediaseuranta

- seuranta-aika kaksi viikkoa
- etsi netistä tai muista medioista (esim. sanomalehdet) suomenkielisiä artikkeleita seuraavista aiheista Maailmasta, artikkelit saavat olla vuodesta 2015-
- laadi sivulla olevan mallin mukainen taulukko taulukkolaskentaohjelmaan (Excel, LibreOffice Calc...)
- täydennä taulukko artikkelien tiedoilla (20 kpl)
- voit siirtyä seuraavaan vaiheeseen vasta kun taulukkososi on valmis

Google My Maps

1. Mene sivulle <https://www.google.com/mymaps>
2. Jos sinulla on onedrive/google/gmail -tunnukset kirjaudu My Maps palveluun, jos sinulla ei ol tunnuksia voit tehdä ne tai tehdä yhteistyötä kaverina kanssa

3. Aloitusivulla valitse +-painike sivun oikeasta alareunasta tai "Luo uusi kartta" sivun vasemmasta yläkulmasta
4. Anna kartallesi uusi nimi (klikkaa Nimetön kartta-otsikkoa) "Mediaseuranta" ja kuvaukseksi "Maailma"
5. Nimeä Nimetön taso "Artikkelien sijainti" -tasoksi
6. Paina Tuo-kohtaa (tuot sen avulla laatimasi taulukon My Mapsiin)
7. Valitse tiedosto tietokoneelta, valitse paikkakunta sarake määrittämään sekä sijaintia että paikkakunnan nimeä
8. Taulukosta muodotuu tietotaulukko, jonka paikat ilmestyvät automaattisesti Maailman kartalle
9. Voit muokata Tason-ominaisuuksia, jolla voit parantaa kartan ulkoasua
10. Voit tarkastella artikkeleitasi Tietotaulukosta, avaamalla taulukon "Artikkelin sijainti" -otsikosta avautuvasta valikosta
11. Nyt voit tarkastella mediaseurantaa karttaesityksenä, josta löytyvät artikkelien tiedot

Mediaseurantataulukko

0 kommenttia

8. luokka

E-oppikirja

Linkissä <https://peda.net/oppimateriaalit/e-oppi/ylakoulu/maantieto/eurooppa>

Euroopan paikannimistön harjoittelusivuja

- Eurooppapeli (Euroopan rajat, vesialueet, vuoristot, joet) <http://www.otavanoppimateriaalit.net/kymp/>
- Seterra (Euroopan joet, vesistöt, liput, valtiot, pääkaupungit, kaupungit) <http://online.seterra.com/fi>

Euroopan luonnonmaantieteelliset nimet

Eurooppaa rajoittaa kolmella suunnalla meret:

pohjoisessa 1.

lännessä 2.

etelässä 3. ja 4.

idässä Eurooppaa rajoittaa 5.

kaakossa Eurooppaa rajoittaa 6. ja 7.

Etelässä Eurooppa haarautuu kolmeksi niemimaaksi

8.

9.

10.

Pohjoisessa oleva niemimaa on 12.

Pisin joki on 15.

Muita suuria jokia ovat 16. ja 17.

Ranskassa virtaavia jokia ovat 18. ja 19.

20. jokea pitkin voit kulkea Saksassa.

21. virtaa Ukrainan halki.

22. on joki, joka rajaa Eurooppaa idässä

Kaksi salmea etelässä ovat 23. ja 24.

25. on Euroopan suurin järvi ja sijaitsee Suomen kaakkoispuolella.

Neljä isoa saarta ovat:

26.

27.

28.

29.

30. on vuoristo Keski-Euroopassa.

Liitteet:

[Euroopan luonnonmaantieteelliset nimet](#)

Geomedia

8. luokan geomediiasisältöjä

Karttanimistöharjoittelu, maantietopelit

Eurooppa (osoitteessa <http://online.seterra.net/fi>)

1. Euroopan maat ja pääkaupungit linkistä
2. Euroopan kaupungit
3. Euroopan joet ja vesialueet
4. Maanosat ja koordinaattien määrittäminen (kertaava)
5. Venäjä kaupungit
6. Neuvostoliitto valtiot
7. Aurinkokunnan planeetat
8. valtioliput

Eurooppa (osoitteessa <http://www.toporopa.eu/fi/>)

1. Euroopan valtiot
2. Euroopan joet, järvet, meret, saaret ja vuoristot
3. Euroopan salmet ja niemimaat
4. Euroopan tulivuoret
5. EU:n valtiot
6. Euroopan satamat, monarkiat, taistelut...

Eurooppa (osoitteessa <http://www.visakisa.com/quiz-151/Euroopan-maakartta/>)

1. Euroopan maakartta, sivu näyttää valtion kartalla ja joudut kirjoittamaan valtion nimen.

Eurooppa (osoitteessa <http://dynamic.hs.fi/2013/karttavisa/>)

1. Euroopan valtiovisa (HS)

Koekertaus

Kpl 1-5. Eurooppa, nimistö, Alpit, vesistöt ja eroosio

Kpl 1. Eurooppa

- Europan rajaaminen kartasta
- Euroopan keskeinen luonnonmaantieteellinen nimistö
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö

Kpl 2. Euroopan vuoristot

- maanjäristykset (syyt ja sijainti Euroopassa, seuraukset)
- tulivuorenpurkaukset (syyt ja sijainti Euroopassa, seuraukset)
- lohkovuoristo ja hautavajoama (syyt ja sijainti Euroopassa, seuraukset)
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö

Kpl 3. Alpit

- Alppien rinteiden kasvillisuusvyöhykkeet
- Alppien elinkeinot
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö

Kpl 4. Eroosio

- eroosiomuodot
- kokeessa joko laajempi kysymys omasta eroosiomessuaiheestasi tai lyhyempiä kysymyksiä kaikista aiheista
- muista kappaleen tiivistelmä

Kpl 5. Euroopan meret, järvet ja joet

- vesistöjen hyötykäyttö
- vuorovesi
- tulvat
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö

Kpl 6-11. Unkari, ilmasto, kasvillisuus, maatalous, Ranska ja Beneluxmaat

Kpl 6. Unkari

- pusta
- Unkarin alangon syntyhistoria
- Tonavan merkitys
- lue myös kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 7. Ilmasto

- lämpövyöhykkeet (myös kartasta)
- Euroopan lämpövyöhykkeet (osaa katsoa myös ilmastodiagrammista)
- Euroopan ilmastoalueet (osaa katsoa myös ilmastodiagrammista sekä nimetä karttaan)
- ilmastoalueiden erot
- lue myös kappaleen tiivistelmä!

Kpl 8. Kasvillisuus

- kasvillisuuteen vaikuttavat tekijät
- Euroopan kasvillisuusvyöhykkeet (myös kartasta)
- kasvillisuusvyöhykkeiden ominaisuudet (millainen kasvillisuus vyöhykkeellä on ja miksi?)
- lue myös kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 9. Maatalous

- maatalouden edellytykset Euroopassa
- maatalouden muodot Euroopassa
- tehomaatalous/luomumaatalous
- lue myös kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 10. Ranska

- Ranskan maantieteelliset alueet
- maantieteellisten alueiden ominaisuudet ja erityispiirteet
- teollisuus ja sen sijoittuminen Ranskassa
- karttanimistötehtävä!
- lue myös kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 11. Benelux -maat

- mereltä vallatun maan käyttö
- luonnonvarat
- yhteiset tekijät Benelux -maissa
- karttanimistötehtävä!
- lue myös kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 13-14. Välimeren alue, 16. Venäjä, 18. Iso-Britannia ja 19. Saksa + tehtävämonisteet!

Kpl 13. Pyreneiden niemimaa

- Miksi Espanja on suosittua matkailualueetta?
- Pyreneiden niemimaan elinkeinot ja teollisuus
- Espanjan kolme erilaista aluetta
- Tehtävämonisteen kysymykset!
- Välimeren alueen karttatehtävä!

Kpl 14. Apenniinien niemimaa

- Miksi Italia on suosittua matkailualueetta?
- Pohjois- ja Etelä-Italian vertailu (ilmasto, pinnanmuodot, kasvillisuus, elinkeinot, maatalous)
- Välimeren ilmasto (ilmastodiagrammin tulkinta eli tunnistat lämpövyöhykkeen ja sademäärän vaihtelun) sekä sen kasvillisuus
- Tehtävämonisteen kysymykset!
- Välimeren alueen karttatehtävä!

Kpl 16. Venäjä

- Venäjän luonnonvarat ja elinkeinotoiminta (maatalous, teollisuus)
- Venäjän kasvillisuusalueet
- Venäjän ongelmat
- Tehtävämonisteen kysymykset!
- Venäjän karttatehtävä!

Kpl 18. Iso-Britannia

- ilmasto Iso-Britannian eri osissa
- maatalouden edellytykset Iso-Britannian eri osissa
- teollisuuden ongelmat
- luonnonvarat
- kansainyhteisö
- Tehtävämonisteen kysymykset!
- Iso-Britannian karttatehtävä!

Kpl 19. Saksa

- Saksan maantieteelliset alueet (ilmasto, luonto, ihmisen toiminta)
- Miksi Saksa on Euroopan johtava maa?
- Mitkä asiat ovat edistäneet Saksan teollisuuden kehittymistä?
- Tehtävämonisteen kysymykset!
- Saksan karttatehtävä!

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Eurooppa

Mediaseuranta

- seuranta-aika kaksi viikkoa
- etsi netistä tai muista medioista (esim. sanomalehdet) suomenkielisiä artikkeleita seuraavista aiheista Euroopasta, artikkelit saavat olla vuodesta 2015-
- laadi sivulla olevan mallin mukainen taulukko taulukkolaskentaohjelmaan (Excel, LibreOffice Calc...)
- täydennä taulukko artikkelien tiedoilla (20 kpl)
- voit siirtyä seuraavaan vaiheeseen vasta kun taulukkosasi on valmis

Google My Maps

1. Mene sivulle <https://www.google.com/mymaps>
2. Jos sinulla on onedrive/google/gmail -tunnukset kirjaudu My Maps palveluun, jos sinulla ei ol tunnuksia voit tehdä ne tai tehdä yhteistyötä kaverina kanssa
3. Aloitusivulla valitse +-painike sivun oikeasta alareunasta tai "Luo uusi kartta" sivun vasemmasta yläkulmasta
4. Anna kartallesi uusi nimi (klikkaa Nimetön kartta-otsikkoa) "Mediaseuranta" ja kuvaukseksi "Eurooppa"
5. Nimeä Nimetön taso "Artikkelien sijainti" -tasoksi
6. Paina Tuo-kohtaa (tuot sen avulla laatimasi taulukon My Mapsiin)
7. Valitse tiedosto tietokoneelta, valitse paikkakunta sarake määrittämään sekä sijaintia että paikkakunnan nimeä
8. Taulukosta muodotuu tietotaulukko, jonka paikat ilmestyvät automaattisesti Euroopan kartalle
9. Voit muokata Tason-ominaisuuksia, jolla voit parantaa kartan ulkoasua
10. Voit tarkastella artikkeleitasi Tietotaulukosta, avaamalla taulukon "Artikkelin sijainti" -otsikosta avautuvasta valikosta
11. Nyt voit tarkastella mediaseurantaa karttaesityksenä, josta löytyvät artikkelien tiedot

Mediaseurantataulukko

Teemakartta

Euroopan väentiheys

Teemakartta eli **tietokartta** on kartta joka esittää symbolisin keinoin maastokarttapohjalla abstraktia tietoa, joka voidaan kohdentaa maantieteellisesti. Sen aiheena voi olla mikä tahansa asia, jota koskeva tieto voidaan liittää paikkaan, kuten erilaiset luonnonilmiöt, väestö, talous, liikenne, kulttuuri tai yhteisöjen toiminta.

8. luokalla oppilas valmistaa ohjatusti teemakartan Euroopan valtioiden väentiheydestä. Teemakartan

laatimiseen tarvitaan:

1. taulukko, josta saadaan esitettävän asian tiedot
2. karttapohja, jolla esitettävä asia esitetään

TYÖOHJE

Oppitunti 1. Tilastoaineisto

1. Tilasto/taulukko -Tilaston/taulukon/tietoaineuksen hankkiminen

- a. avaa LibreOffice Calc ja luo uusi taulukko
- b. merkitse taulukon ensimmäiseen sarakkeeseen Euroopan valtiot, sarakeotsikkona "Valtio" (laadi luettelo käyttäen apunasi oppikirjaa/nettiä)
- c. merkitse taulukon toiseen sarakkeeseen sarakeotsikko "Väentiheys/km²" (yläindeksin saat kohdasta: paina hiiren oikea näppäin - Fontti - Sijainti - Yläindeksi)
- d. etsi mahdollisimman tuoreet tiedot valtion väentihydestä ja kirjaa ne taulukkoon

Oppitunti 2. Valtiotaulukko

2. Aineiston luokittelu

- a. luokittele talukkosasi väentihydet valtioittan viiteen-kuuteen eri luokkaan ja anna luokalle väri tunnus esim. 1-5, 6-10 jne. **HUOM! Värien pitäisi vaihtua loogisesti määrän lukuarvon lisääntyessä/vähentyessä esim. vaaleammasta tummempaan.**
- b. laadi tueksesi luokittelutaulukko, johon merkitset luokan koon esim. 1-5 ja maalaat sen valitsemillasi värillä
 - katso taulukostasi väentihyesarvoja (pienin, suurin, muiden arvojen vaihtelu)
 - luokitteluvälin tulisi olla tasainen, mutta arvojen vaihdellassa suuresti ensimmäinen ja/tai viimeinen luokka voivat olla poikkeavia
- c. väritä nyt luokittelusi pohjalta valtiot ja niiden väentihydet valitsemillasi väreillä
- d. tätä tekemääsi luokittelua ja erityisesti sen värejä käytät piirtäessäsi teemakartan

Oppitunti 3. Kartta

3. Pohjakartan hankkiminen

- a. etsi netistä karttapohja, jossa on selkeästi esitetty Euroopan valtiot (pohjakartta on oltava valkoinen!)
- b. kopioi karttakuva kuvankäsittelyohjelma Gimpin

4. Pohjakartan laatiminen

- a. poista karttakuvasta kaikki ylimääräinen
- b. lisää puuttuvat valtiot, jos niitä puuttuu esim. Kosovo, San Marino, Andorra, Monaco...
- c. käytä aluemaalaustyökalua eli ämpäritäytöllä (maalipurkki), joka tunnistaa alueiden rajat, ja väritä kukin valtio luokittelemallasi värillä
- d. laadi kartan viereen selite, jossa kerrotaan värisymboli ja sen kuvaama asukastiheys

5. Tarkastaminen ja palautus

- a. tarkista, että olet värittänyt oikeat valtiot oikealla värillä vertailemalla värejä talukkosasi väreihin
- b. lisää kuvan yläosaan otsikko "Euroopan valtioiden väentiheys"
- c. lisää kuvaan alareunaan oma nimesi ja luokkasi
- d. palauta työ.

Eurooppa-valtiot_karttapohja.jpg

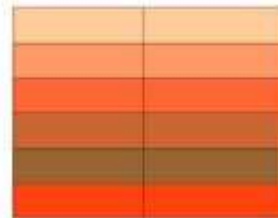
karttapohja

Euroopan väentihyestaulukko

Taulukko1

Valtio	as/km ²
Alankomaat	397
Albania	125
Andorra	
Belgia	340
Bosnia-Hertsegovina	88
Bulgaria	67
Espanja	80
Irlanti	
Islanti	3
Iso-Britannia	256
Italia	193
Itävalta	98
Kosovo	192
Kreikka	81
Kroatia	79
Latvia	
Liechtenstein	
Liettua	
Luxemburg	
Makedonia	
Malta	
Moldova	
Monako	
Montenegro	
Norja	
Portugali	
Puola	
Ranska	
Romania	
Ruotsi	
Saksa	
San Marino	
Serbia	
Slovakia	
Slovenia	
Suomi	
Sveitsi	
Tanska	

Luokittelutaulukko

9. luokka

E-oppikirja

Linkissä <https://peda.net/oppimateriaalit/e-oppi/ylakoulu/maantieto/suomi2>

Suot - mielle-/ajatuskartta

1. Avaa Popplet Lite.
2. Laita oma nimesi oikeaan yläkulmaan omaan erilliseen soluun.
3. Laadi miellekartta SUOT-keskussanan ympärillä, sisällytä kaikki allaolevat asiat miellekarttaasi.

SUOT (keskussana)

- syntytavat (kolme kpl)
- soiden ryhmittely:
 - pinnanmuotojen mukaan (tuntomerkit)
 - kasvillisuuden mukaan (nimi ja kasvit)
- maalaji
- hyötykäyttö
- soiden pinta-ala
- suojelu
- fossiilinen vai uusiutuva luonnonvara?

Geomedia

9. luokan geomediiasisältöjä

Karttanimistöharjoittelu, maantietopelit

Suomi (osoitteesta <http://online.seterra.net/fi>)

1. Suomen maakunnat
2. Suomen kaupungit
3. Pohjoismaat
4. Koordinaattien määrittäminen (kertaava)

Suomi (osoitteessa <http://kuntavisa.kunnat.net/>)

1. **Kaikki paikkakunnat**, kaikki 320 paikkakuntaa
2. **Kaupungit**, Suomen 107 kaupunkia.
3. **Kunnat**, Suomen 213 kuntaa.
4. **Suurimmat**, väkiluvultaan suurimmat 50 kaupunkia.
5. **Pienimmät**, väkiluvultaan pienimmät 50 kuntaa.
6. **Vaikeimmat**, 50 vaikeinta paikkakuntaa.
7. **Helppoimmat**, 50 helpointa paikkakuntaa.

Koekertaus

Kpl 1-3. Suomi, kallioperän kehitys ja kivilajit

Kpl 1. Suomi

- ilmansuunnat
- Suomen sijainti
- Pohjoismaat
- Skandinavia
- Fennoskandia
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!
- karttanimistönä pohjoismaiden paikannimistö

Kpl 2. Skandit ja kallioperän kehitys

- kallioperän kehitys Pohjolassa ja Suomessa
- muista kappaleen tiivistelmä ja avainnimistö!

Kpl 3. Kivilajit

- kivilajit ja niiden synty
- mineraali
- malmi
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 4-6. Jääkausi ja maankohoaminen

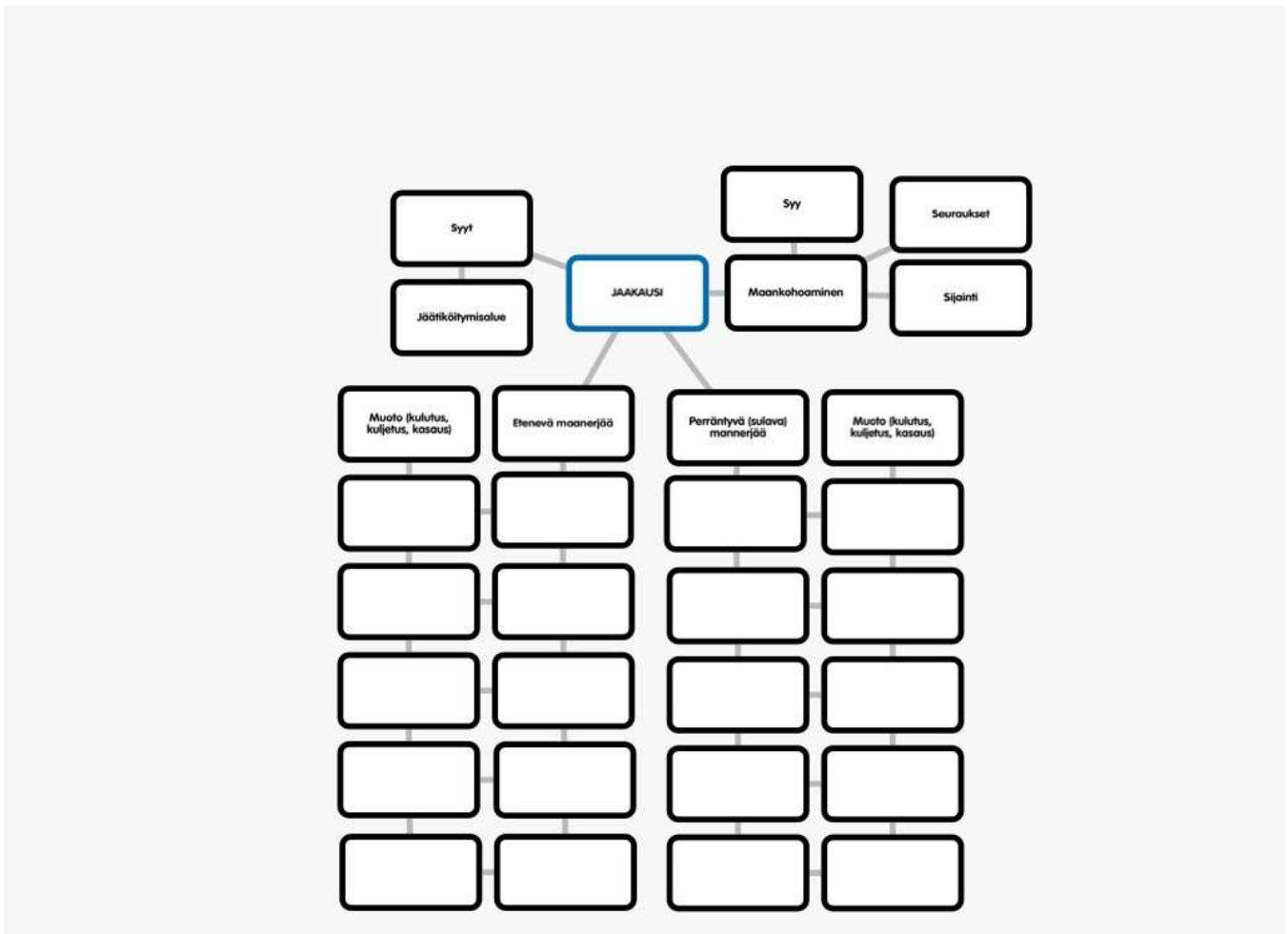
Kpl 4 ja 5. Jääkausi

- jääkauden aiheuttaneet syyt
- jääkauden kulku
- etenevän mannerjään aiheuttamat muodot (kulutus, kuljetus ja kasausmuodot)
 - moreeni, drumliini, siirtolohkare, järviallas, reunamuodostuma, silokallio
- sulavan mannerjään aiheuttamat muodot (kulutus, kuljetus ja kasausmuodot)
 - harju, hiidenkirnu, suppa, muinaisranta, lustosavi
- jääkauden jäljet maisemassa tänään

Kpl 6. Maankohoaminen

- syyt maankohoamiselle
- maankohoamisen seuraukset
- maankohoamisen vaihtelu Suomessa
- Itämeren vaiheet
- kivennäis- ja eloperäiset maalajit

Kpl 4-6 Jääkausi ja maankohoaminen ajatuskarttapohja

Kpl 7-10. Ilmaston kehitys, suot, sisävedet ja Itämeri

Kappale 7. Pohjolan ilmasto ja luonto

- ilmaston kehitys jääkauden jälkeen
- fossiilit ja niiden esiintyminen
- luonnon monimuotoisuuden väheneminen siirryttäessä kohti pohjoista
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 8. Suot (ja metsät)

- käytä apunasi SUO -miellekarttaasi vihkosta
- soiden syntytavat (kolme kpl)
- soiden ryhmittely pinnanmuotojen ja kasvillisuuden mukaan
- maalaji
- hyötykäyttö
- muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 9. Järvet ja joet

- järvien määrä
- runsasjärvisyyden syitä
- suomalaisen järven tunnuspiirteitä esim. syvyys, väri, ravinteiden määrä...
- vesistö (vedenjakaja, valuma-alue, joki, järvi, keskusjärvi, laskujoki, järvireitti)

- Suomen veden jakajat ja vesistöt
- vesien hyötykäyttö
- vesistöjä uhkaavat tekijät
- pohjavesi
- muista kappaleen tiivistelmä!
- muista kappaleen avainnimistö ja karttamoniste!

Kappale 10. Itämeri

- sisämeri
- murtovesi
- veden kerrostuneisuus
- Itämeren lajisto
- uhat ja ongelmat
- muista kappaleen tiivistelmä!
- muista kappaleen avainnimistö ja karttamoniste!

Kpl 11-13. Ilmasto, sää ja ilmaston muutos

Kappale 11. Suomen ilmasto

- käsitteet ilmasto, väli-ilmasto
- Suomen ilmastoon vaikuttavat tekijät
- ilmastodiagrammi
- Suomen erialueiden ilmastot ja syyt niille
- muista lukea kappaleen tiivistelmä!

Kappale 12. Sää

- käsitteet sää, korkeapaine, matalapaine, tuuli, napa- eli polaaririntama, liikkuva matalapaine eli sykloni
- korkeapaineen sää kesällä ja talvella
- liikkuva matalapaine eli sykloni
 - rakenne (matalapaineen keskus, lämmin rintama, kylmä rintama, sadealue, lämpimän ilman kieleke/sektori, tuulet, okluusiorintama)
 - synty ja vaiheet
 - syklonin eri osien vaikutus säähän
 - sään kuvaileminen (lämpötila, sade, tuuli)
 - sään ennustaminen
- muista lukea kappaleen tiivistelmä!

Kappale 13. Ilmastonmuutos

- ilmaston lämpiämisen syyt
- kasvihuoneilmiö ja hiilen muuttunut kierto
- ilmastonmuutoksen vaikutukset Maapallolla
- ilmastonmuutoksen vaikutukset Suomessa
- miten ilmastonmuutosta voidaan ehkäistä?
- muista lukea kappaleen tiivistelmä!

Kpl 14-16. Kartat ja maisema-alueet

Soveltava peruskarttakoe

Kpl 17-19. Väestö ja kaavoitus

Kappale 17. Väestö

- Miten Suomi asutettiin?
- Mitkä alueet asutettiin ensin, miksi?
- Ketkä ovat Suomen alkuperäiskansa?
- Mitä vähemmistöryhmiä Suomessa elää?
- Mitä tarkoittavat käsitteet *siirtolainen* ja *pakolainen*?
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 18. Väestön keskittyminen

- Miten Suomen väestö on kehittynyt?
- Milloin ja miksi Suomesta lähtenyt paljon siirtolaisia?
- Muuttoliikkeen syyt ja seuraukset
- Muuttovoittoalueen ja -tappioalueen ongelmat
- Muuttoliikkeen suunta
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kappale 19. Kaavoitus

- Mitkä ovat kaavoituksen tehtävät?
- Opettele kaavoituksen tasot ja niiden erot keskenään
- Miten sinä voit vaikuttaa oman elinympäristösi suunnitteluun?
- Mikä on *ympäristövaikutusten arviointi*?
- Suomen maakunnat
- Ydin-, Väli- ja Luonnon-Suomi
- Muista kappaleen tiivistelmä!

Kpl 20-24. Alkutuotanto, jalostus ja palvelut sekä energia- ja liikenneverkko

Trysunda - maankohoamisen mallintaminen

Trysunda

TRYSUNDA – MAANKOHOAMISEN MALLINTAMINEN

Trysunda on Merenkurkussa Ruotsin rannikolla sijaitseva luonnonsuojelualue. Se koostuu useammasta saaresta. Alueen maisemaan on suuresti vaikuttanut jääkauden jälkeinen maankohoaminen, mikä on ollut varsin nopeaa. Tehtäväsi on mallintaa Trysundan maisemien kehitys jääkauden jälkeen.

Ruotsin sähköiset kartat löytyvät Sveriges länskarta –palvelusta. Ruotsalaisessa korkeusjärjestelmässä korkeuskäyrät on piirretty viiden metrin (5m) välein. Paksummat johtokäyrät kulkevat 25 metrin välein.

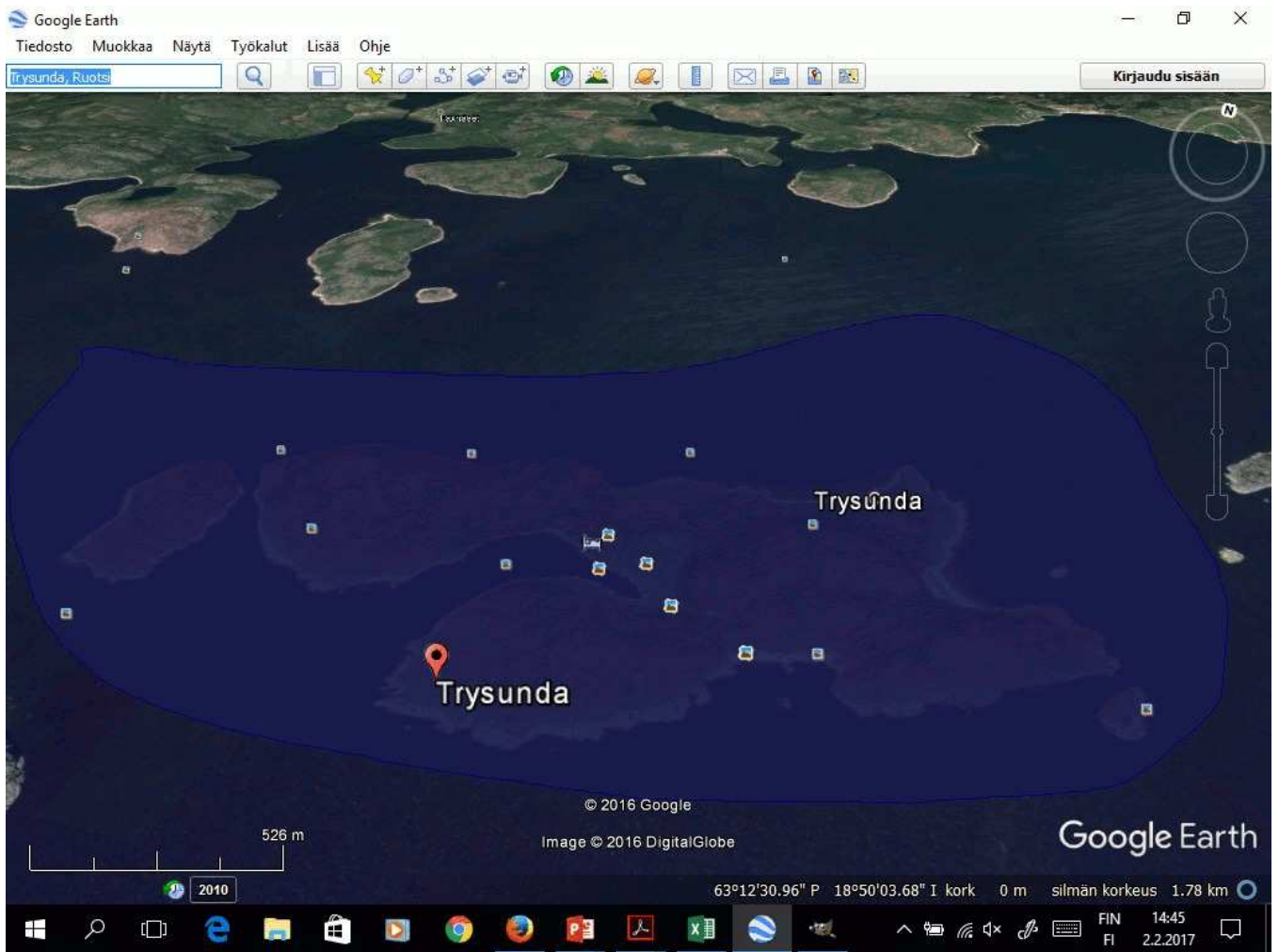
Maankohoamisen nopeus Trysundassa:

aika	cm
vuosi	1
10 vuotta	10
100 vuotta	100

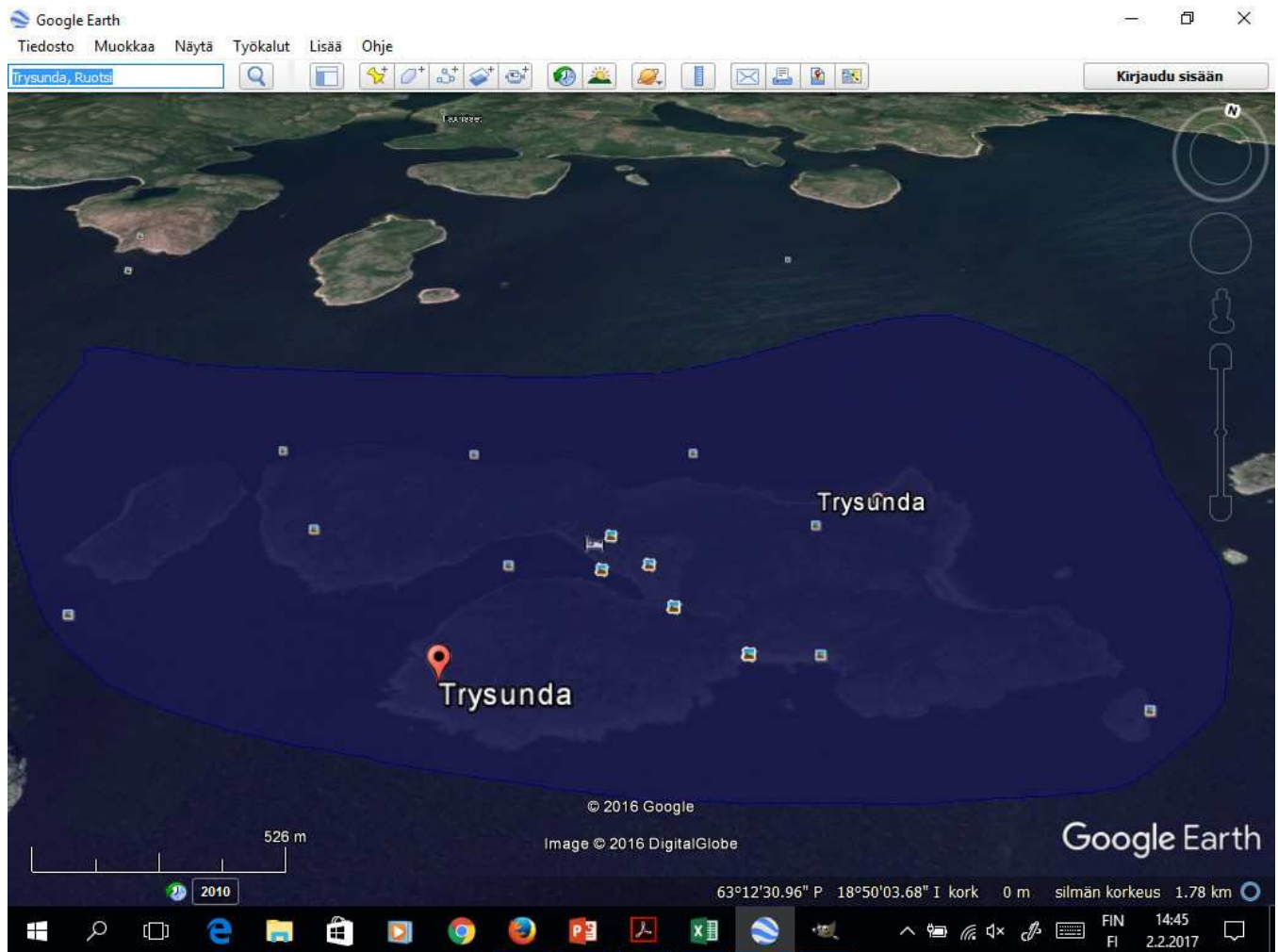
Mallintamisen avulla selvittävät asiat:

1. Miten Trysundan maisemat ovat muuttuneet jääkauden jälkeen? Tämän selvittämisen voi tehdä monella tavalla esim. Voit piirtää saaren kartan ja muokata piirtämäsi karttaa maankohoamisen mukaan tai Google Earthilla voi mallintaa karttoja korkeuskäyrien mukaan. Maantiedon tunnilla työ tehdään Google Earthin sekä Gimp2 –ohjelman avulla.
2. Muodosta Gimp2:n avulla kuvasarja maisemien muuttumisesta 500 vuoden välein nykypäivästä menneisyyteen.
3. Valmista Gimp2:n avulla yksi kuva, jossa on kaikki muodostamasi kuvat tasoina päällekkäin. Katso päällekkäinen kuvasarja Suotimet – Animaatiot – Katso, hidasta vauhtia niin näet maisemien kehityksen animaationa.
4. Milloin ensimmäinen Trysundan saarista kohosi merenpinnan yläpuolelle?
5. Mannerjäätikkö vetäytyi Merenkurkun saarilta Ruotsin maa-alueelle 8000 vuotta sitten, kauanko kului aikaan ensimmäisen saaren kohoamiseen merenpinnan yläpuolelle jäätikön poistumisesta saaren päältä?
6. Milloin (vuosiluku) Trysundan pääsaari muodostui pienemmistä saarista eli muodosti yhden kokonaisen pääsaaren?
7. Millainen oli Trysundan maisema n. 0 jkr?
8. Milloin (vuosiluku) nykyisellä paikalla sijaitseva asutus on voinut syntyä kuivalle maalle?
9. Trysundalla tiedetään sijainneen kalastajakylän 1500 luvulla, missä se todennäköisesti sijaitsi silloin?
10. Miten maankohoaminen on vaikuttanut ihmistoiminnan saarilla?
11. Miten vesiliikenteen reitit ovat muuttuneet vuosisatojen/vuosituhsien aikana?

Trysundan maankohoamisen animaatio

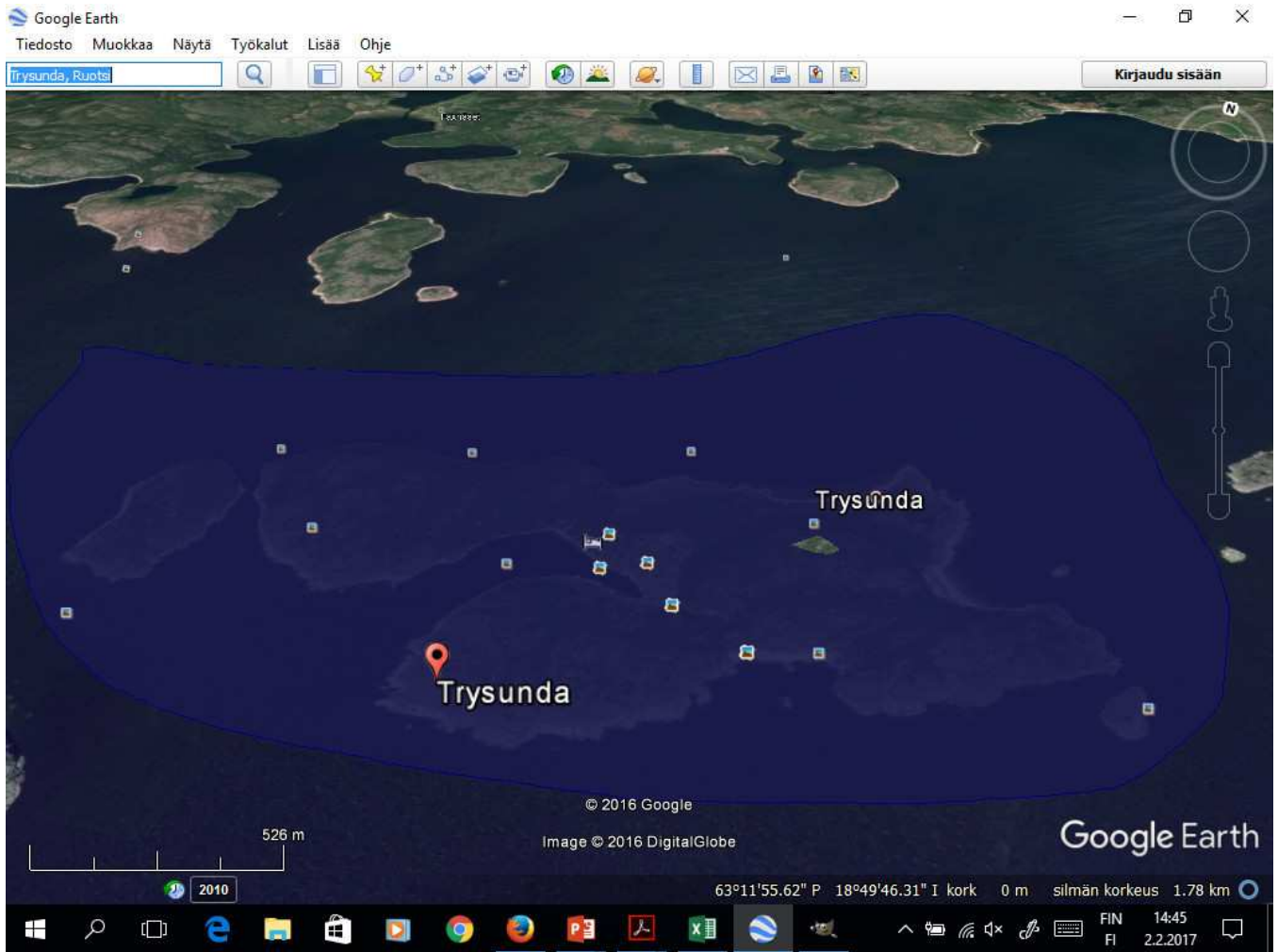

Trysunda 5983eaa

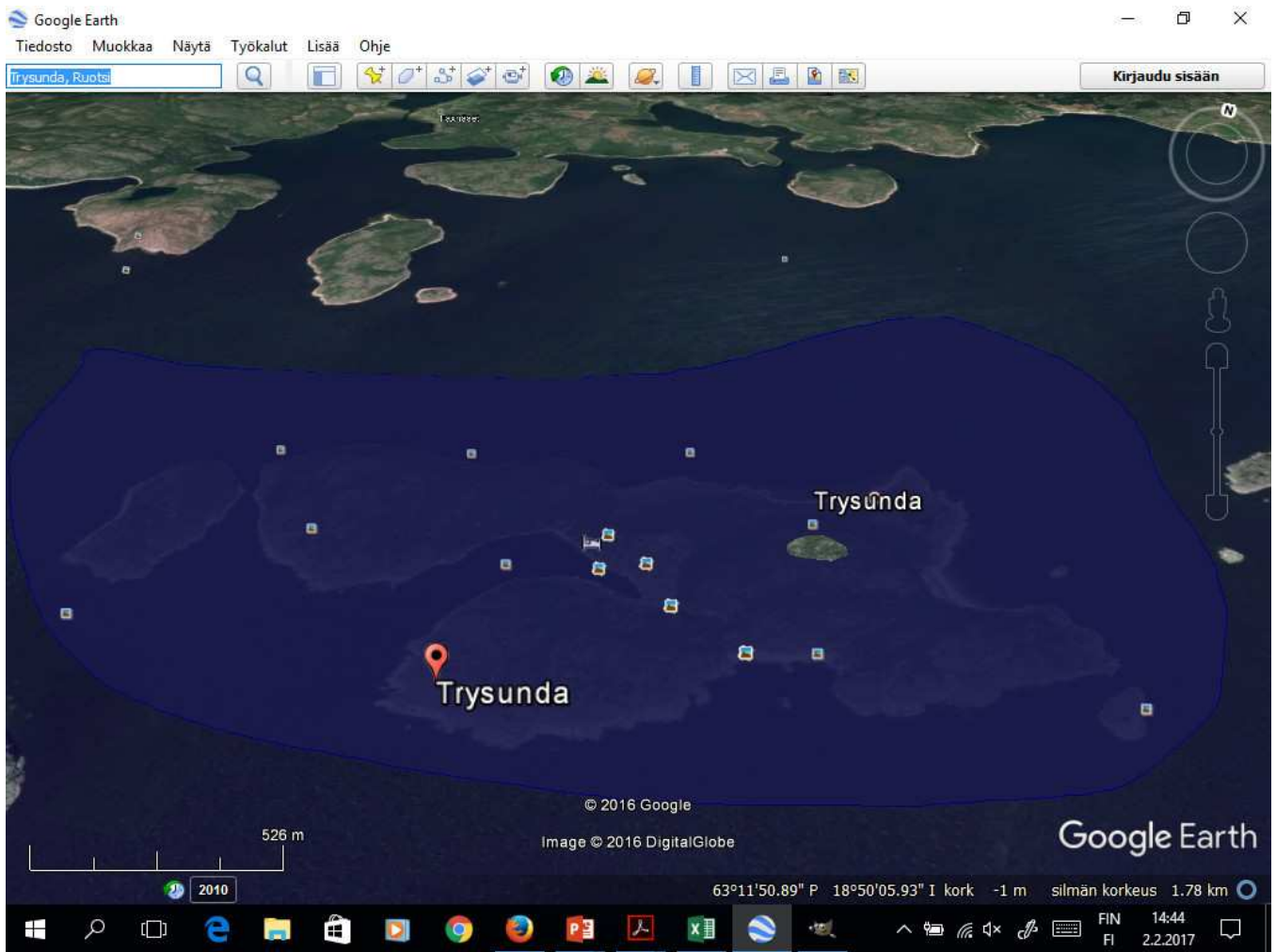

0 kommenttia

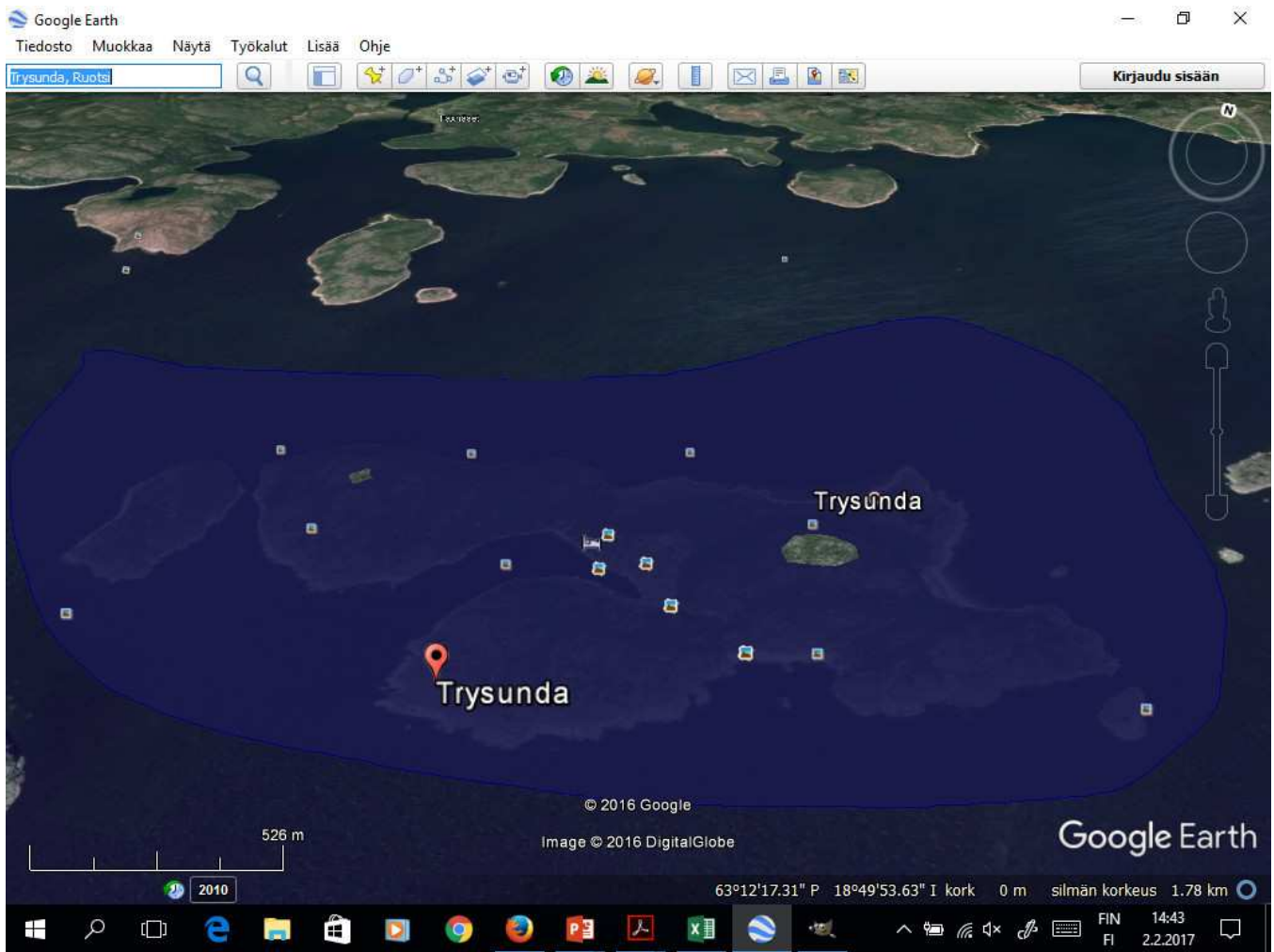
Trysunda 5483eaa

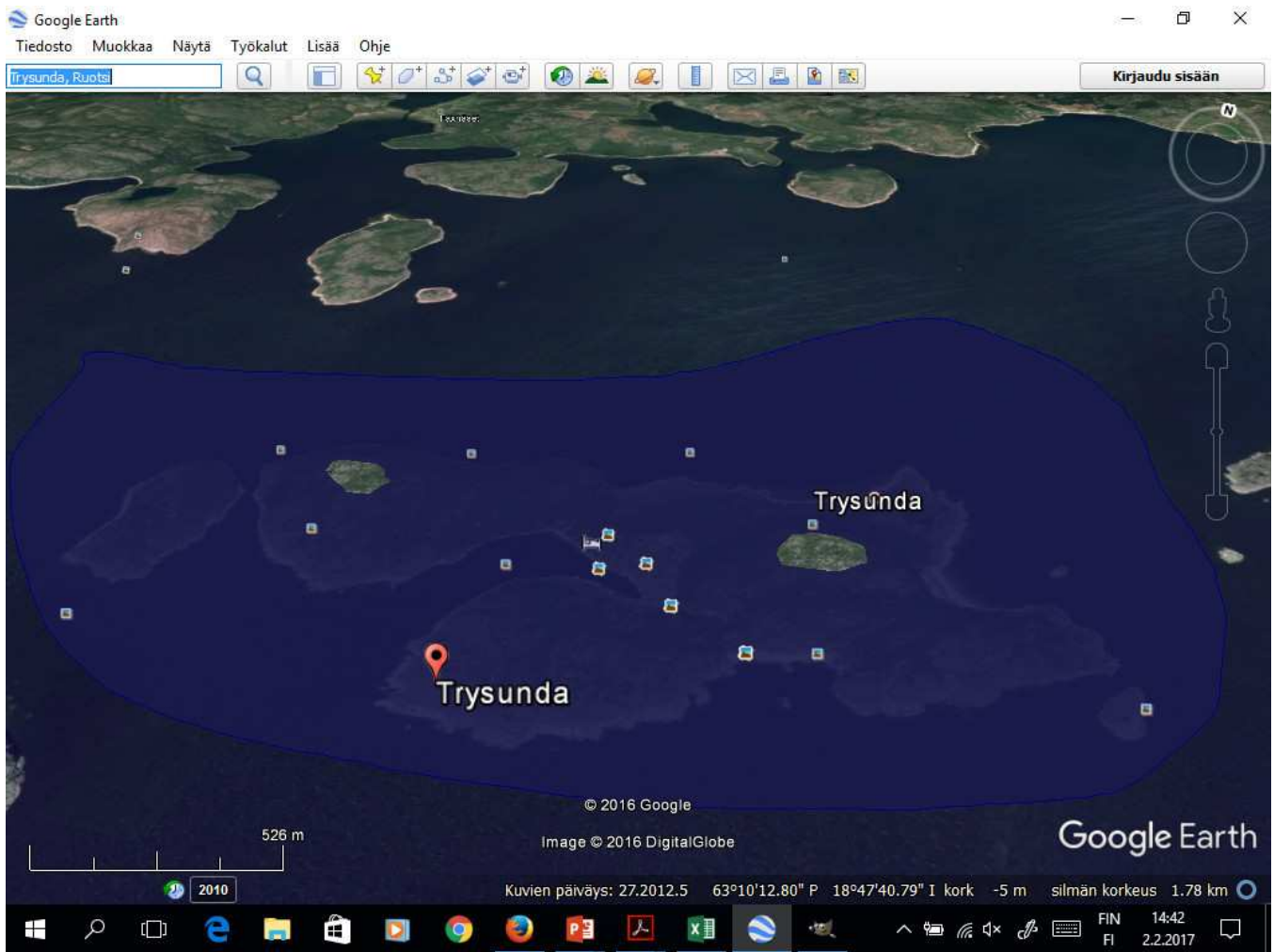
Trysunda 4983eaa

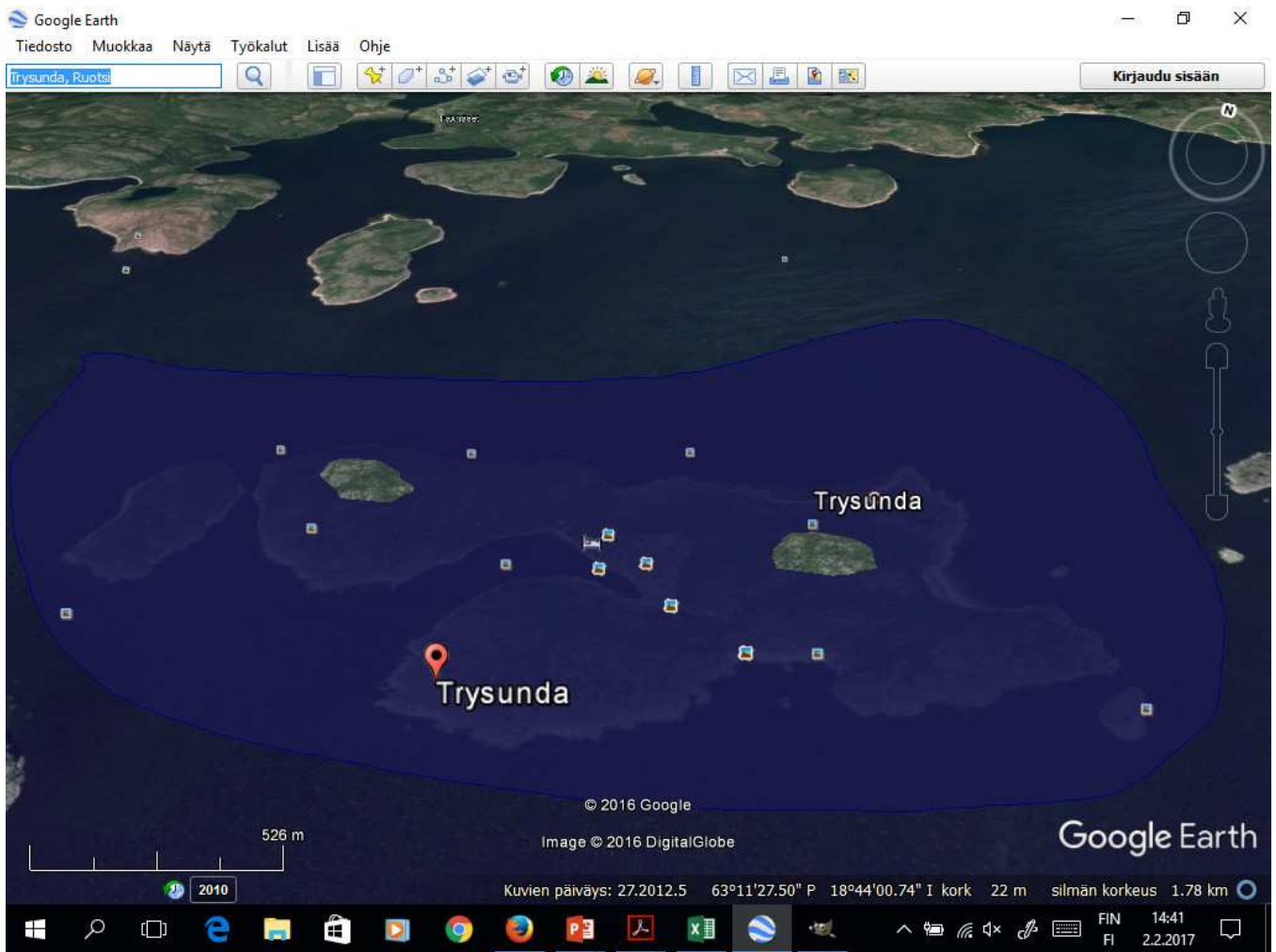
Trysunda 4483eaa

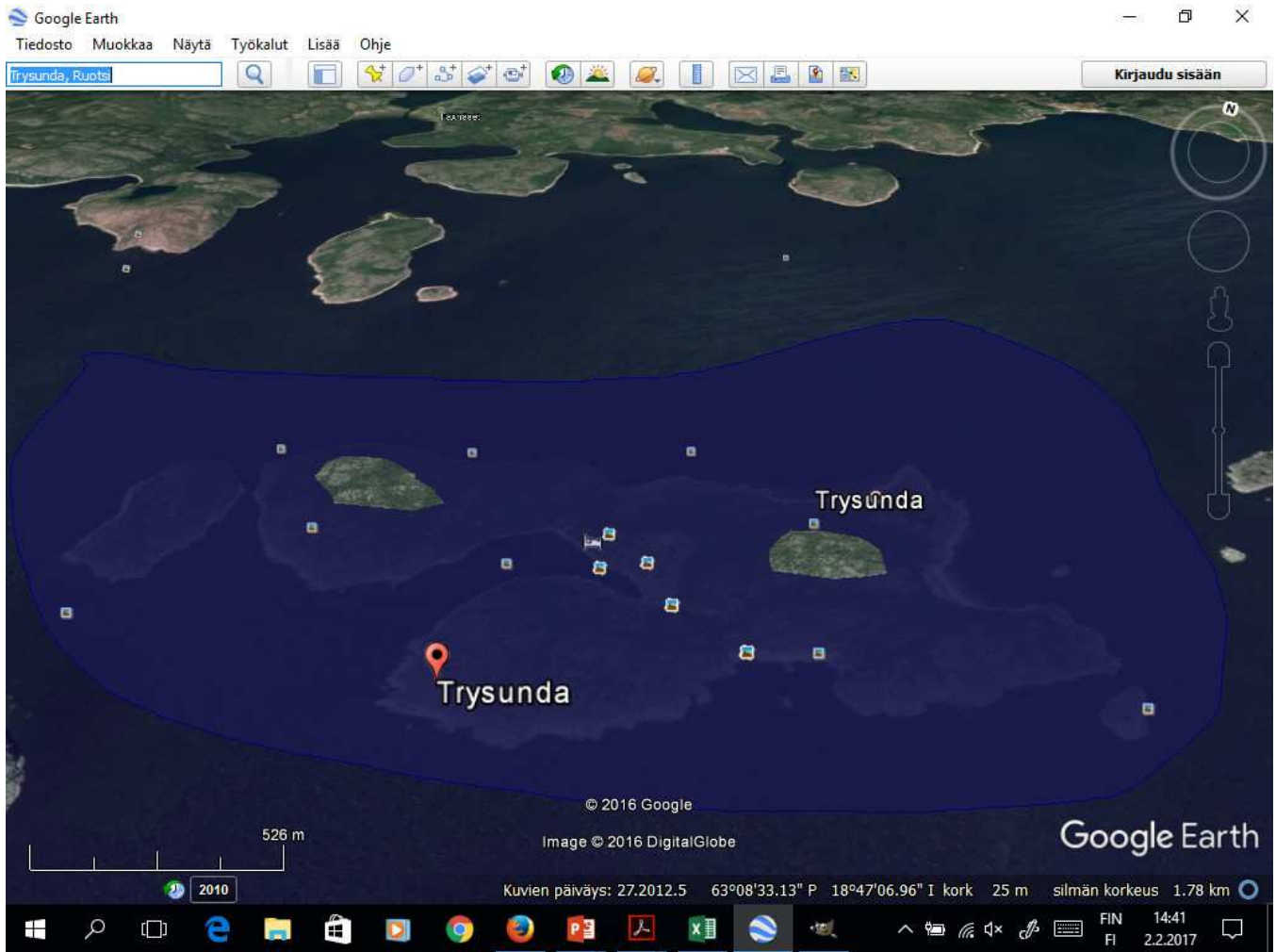
Trysunda 3983eaa

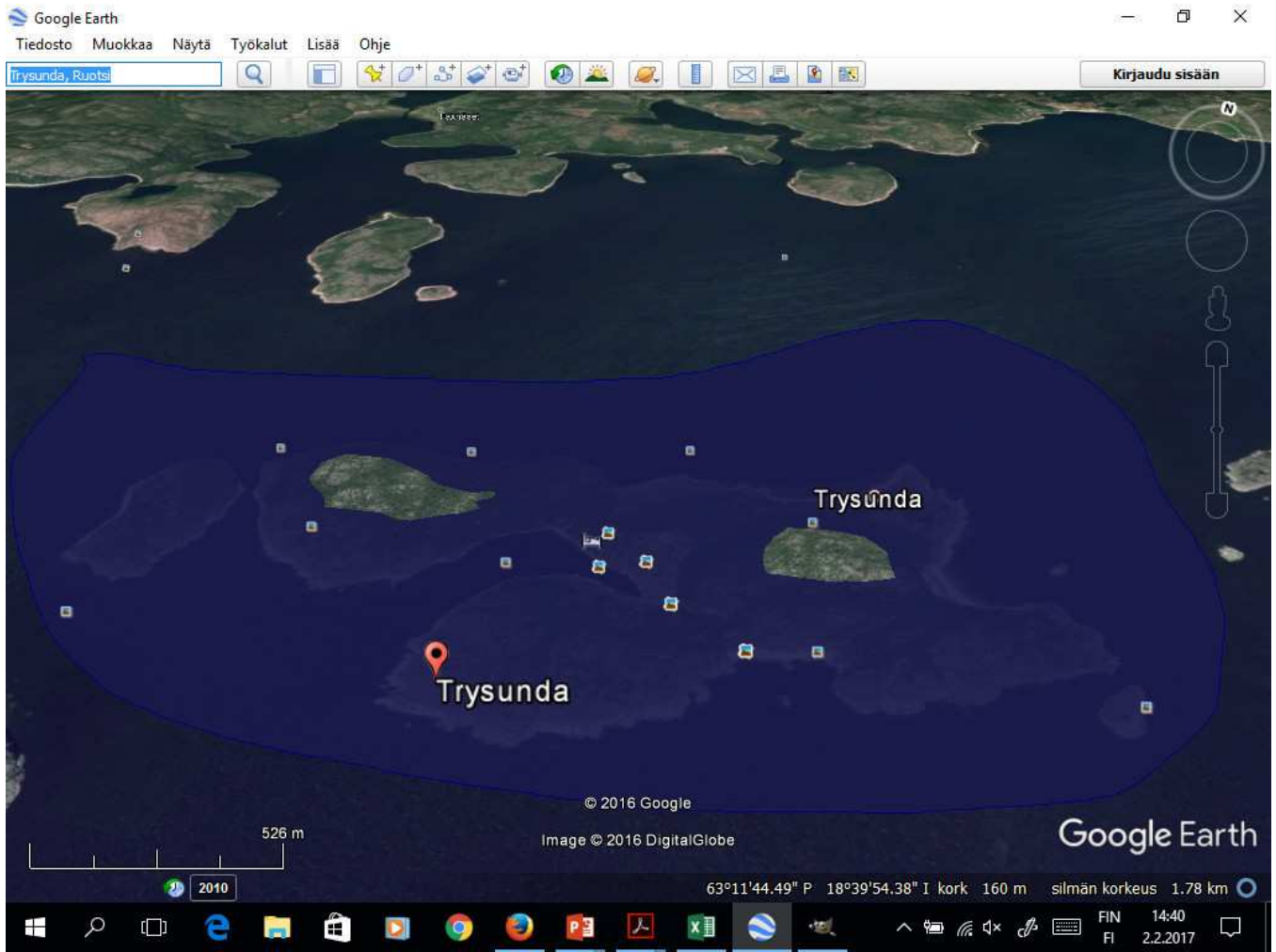
Trysunda 3483eaa

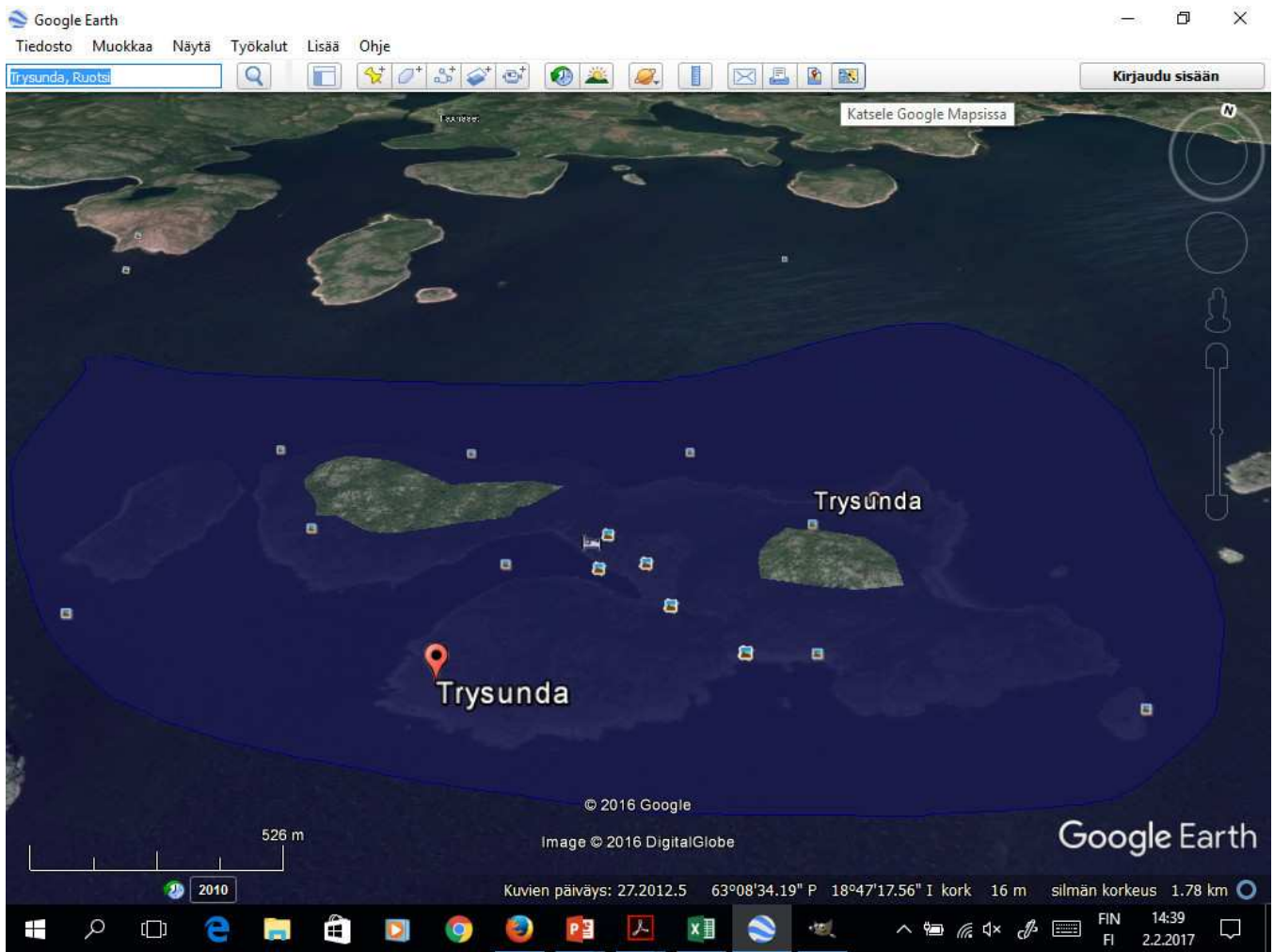
Trysunda 2983eaa

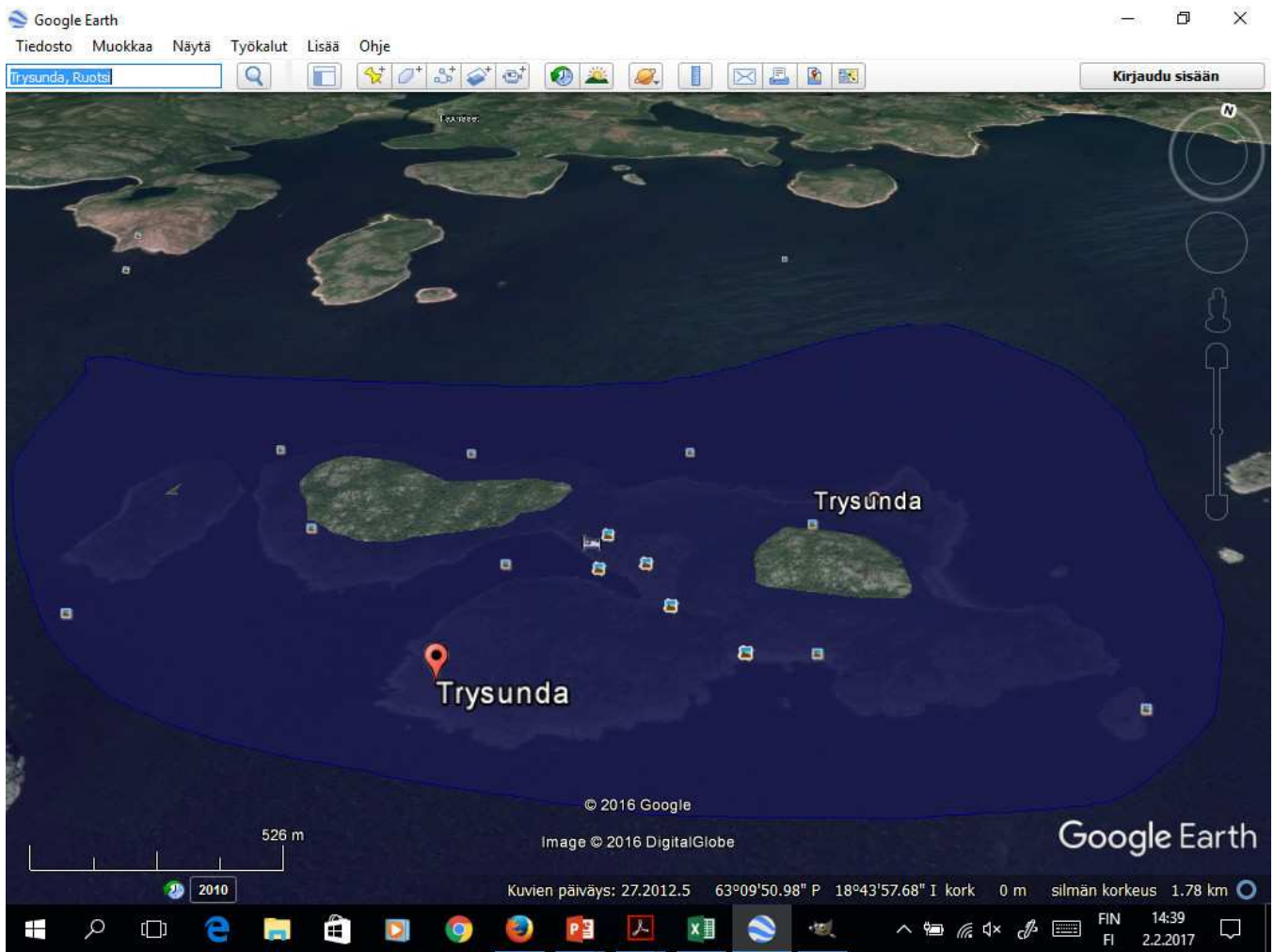
Trysunda 2483eaa

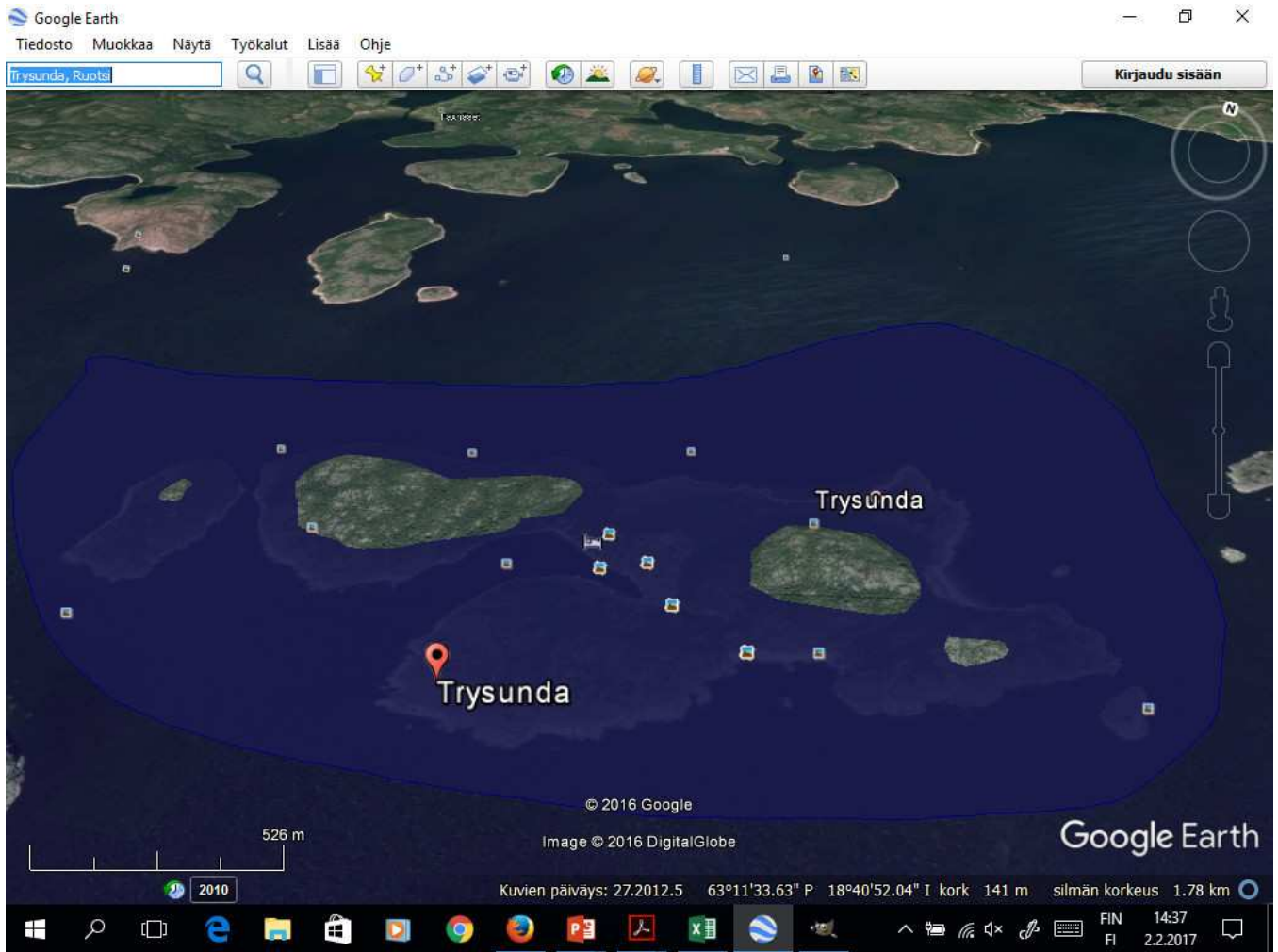
Trysunda 1983eaa

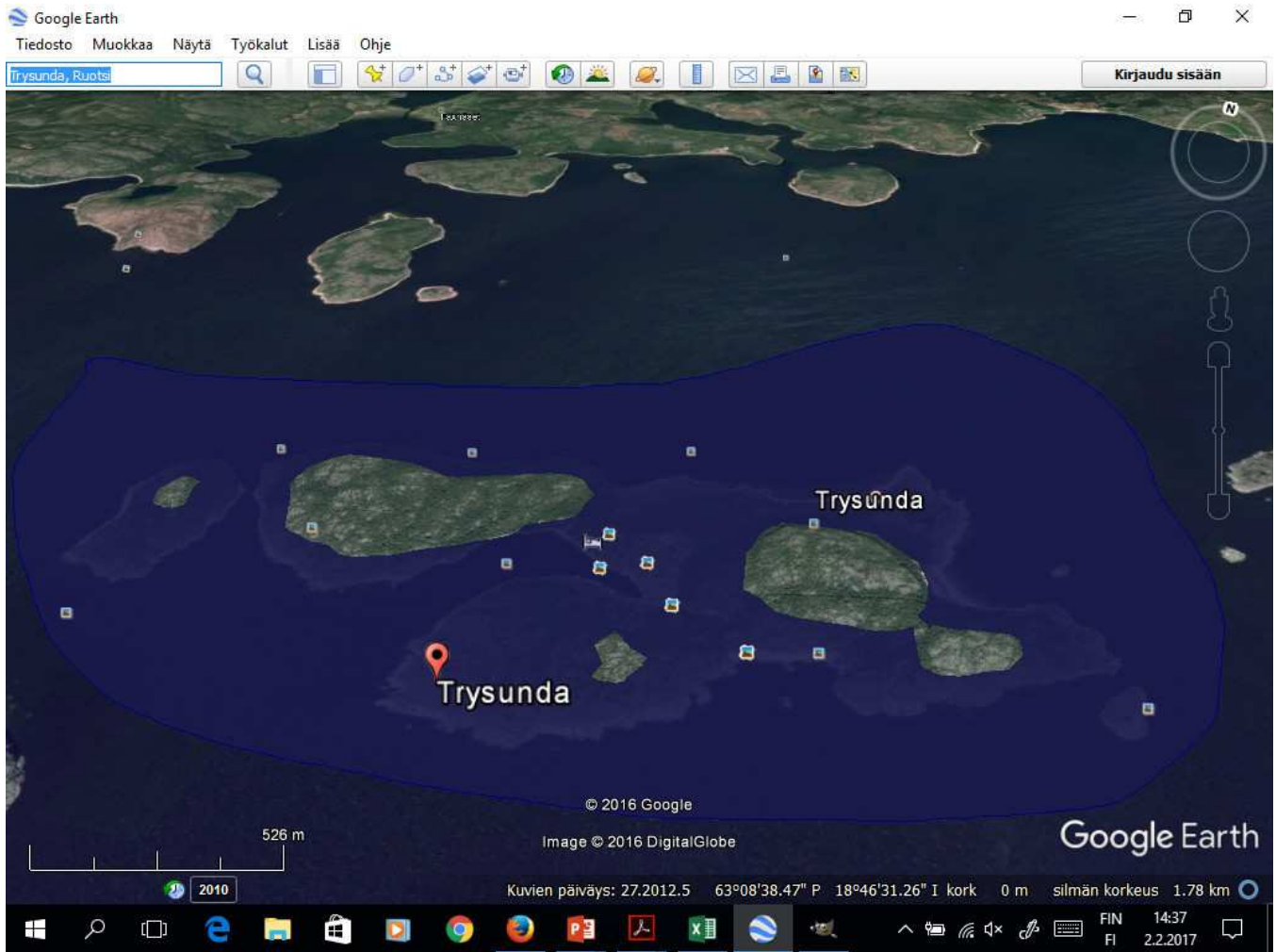
Trysunda 1483eaa

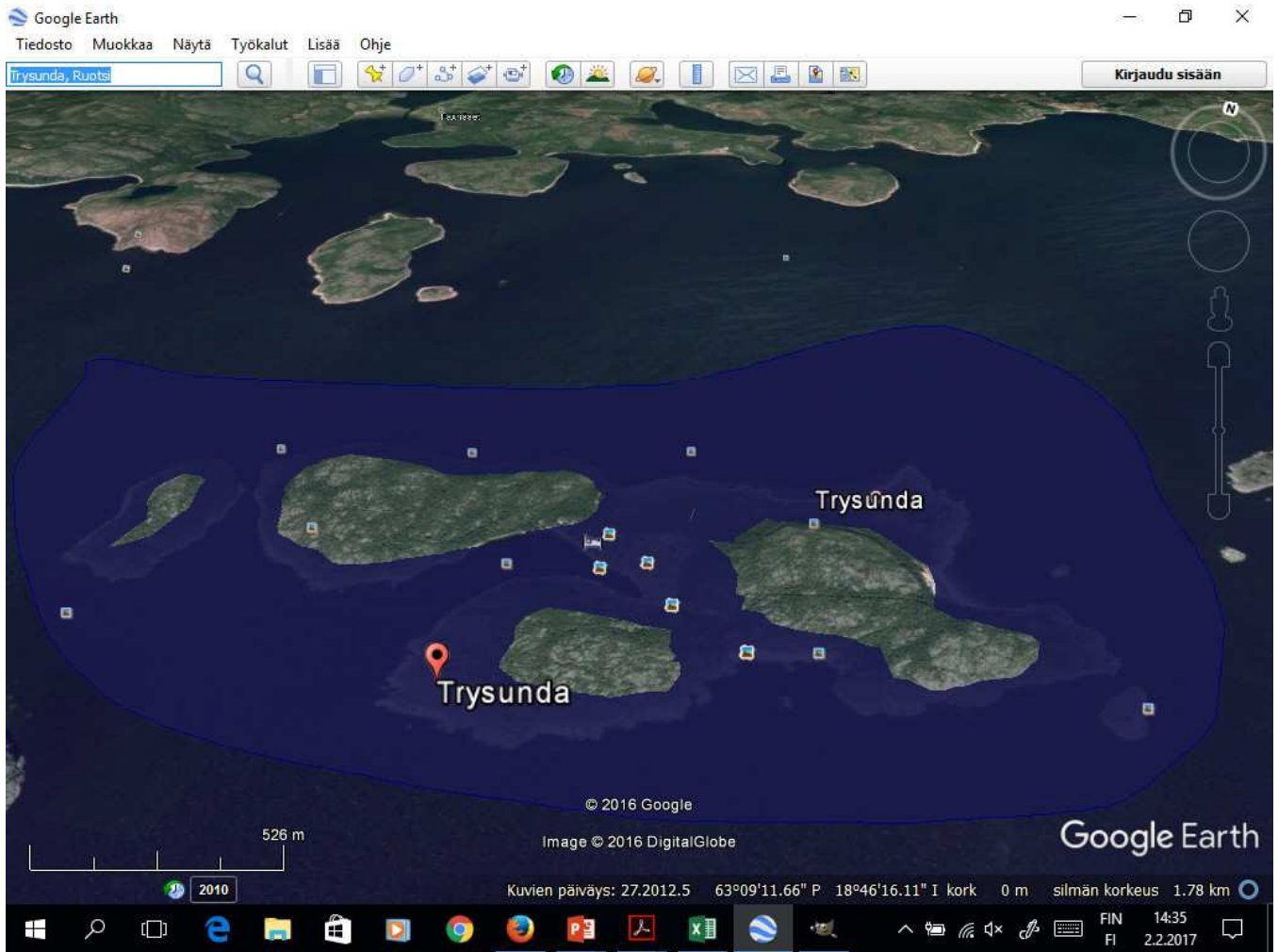
Trysunda 983eaa

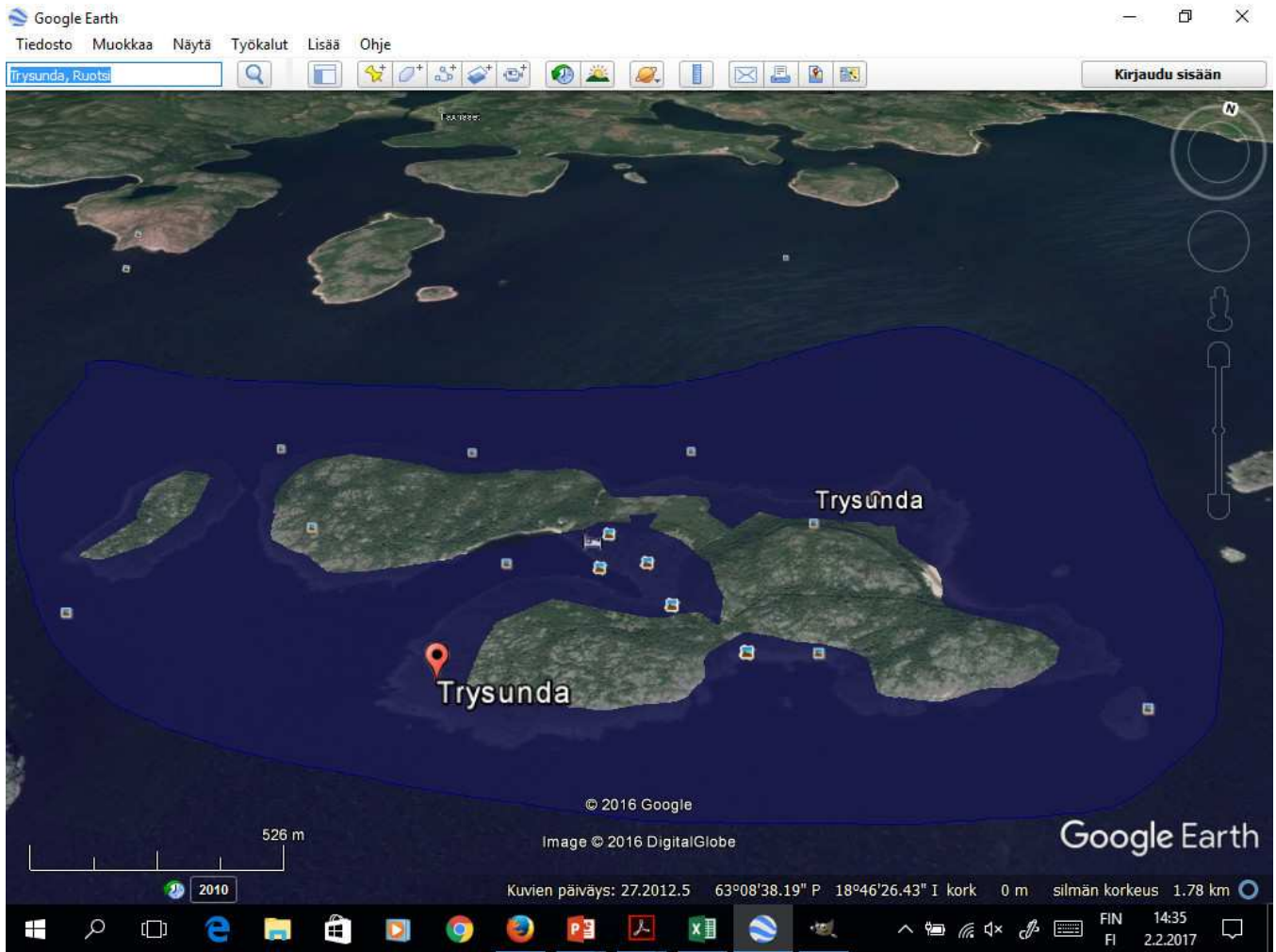
Trysunda 483eaa

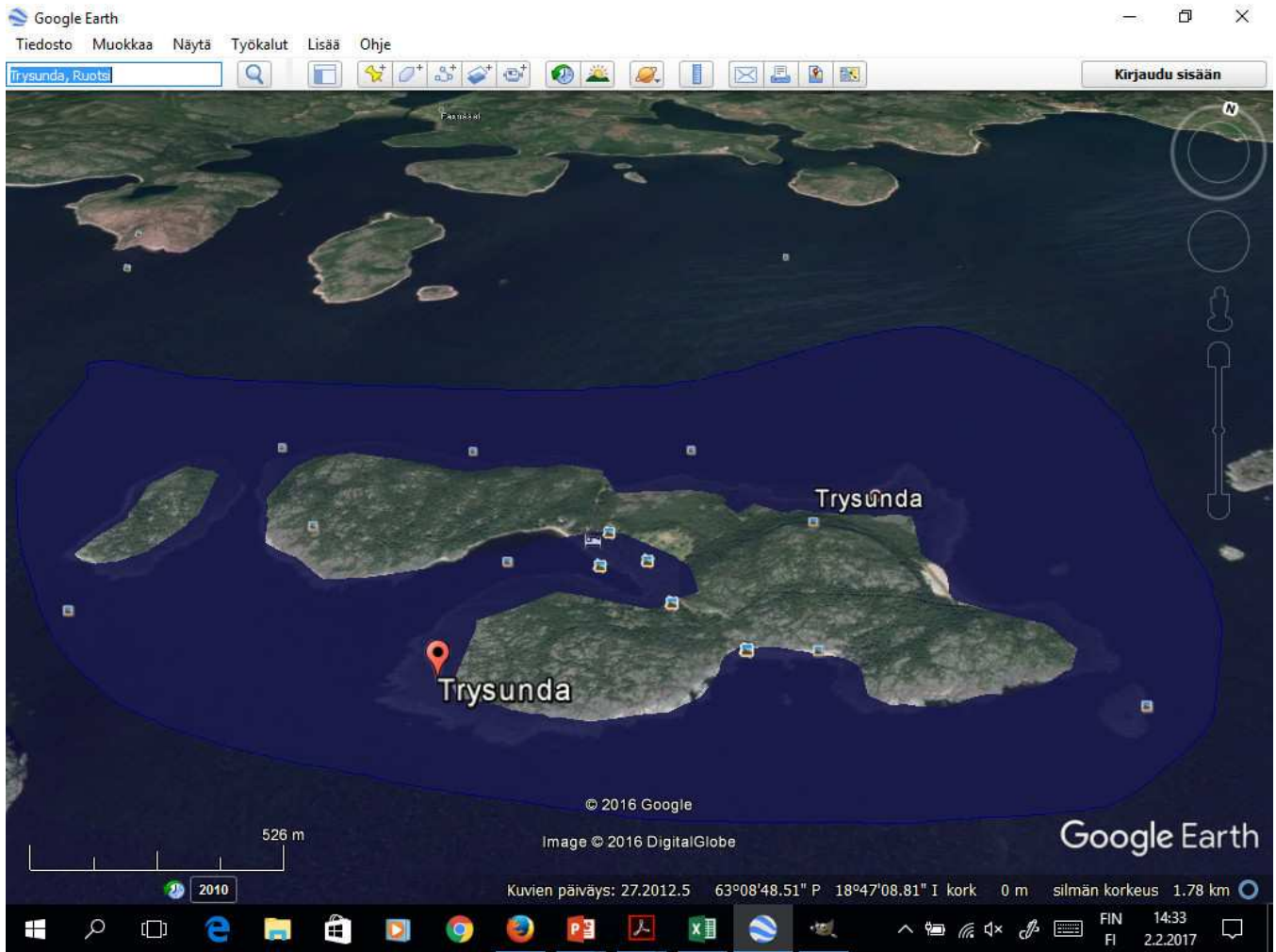
Trysunda 0017jaa

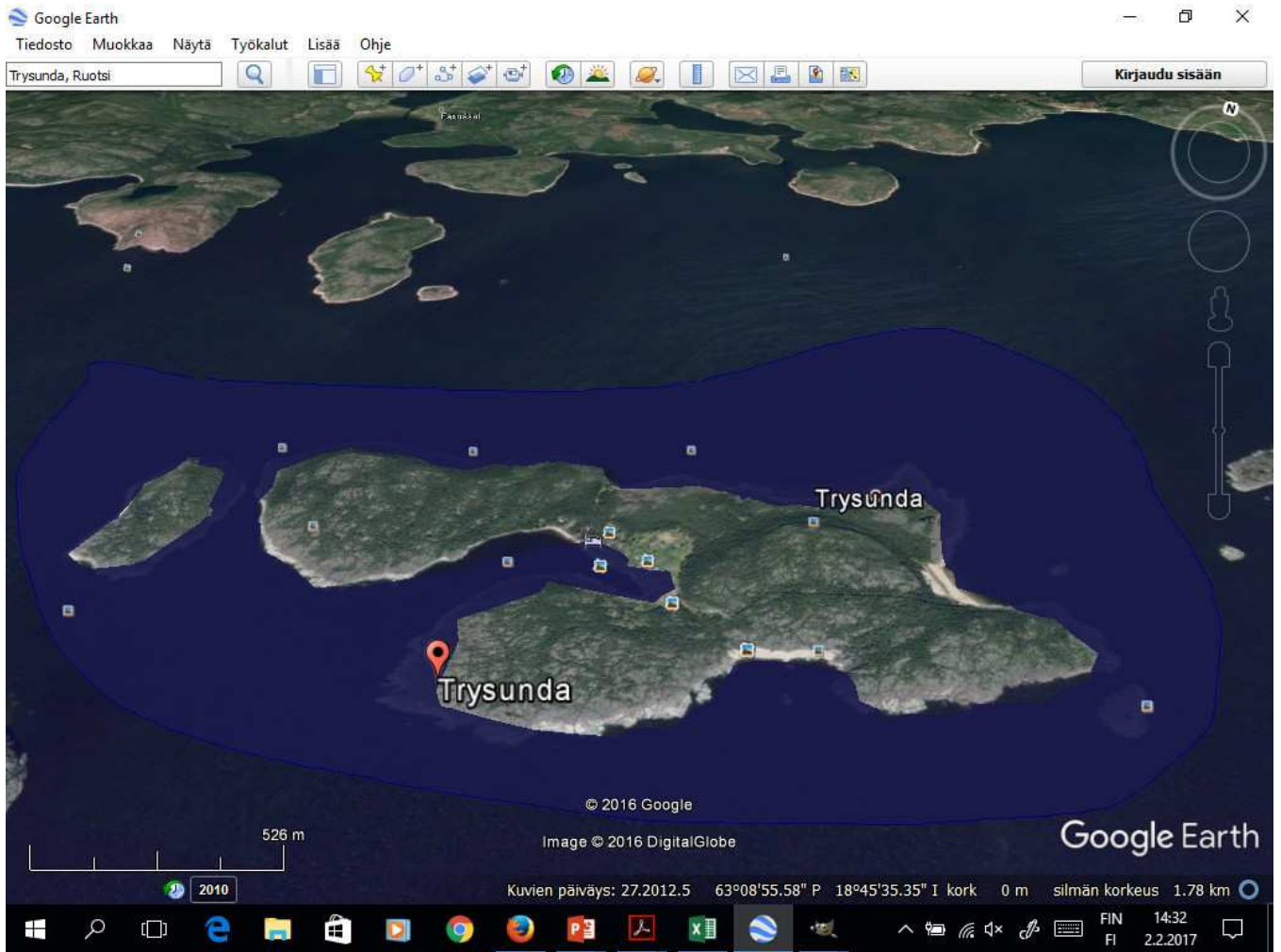
Trysunda 517jaa

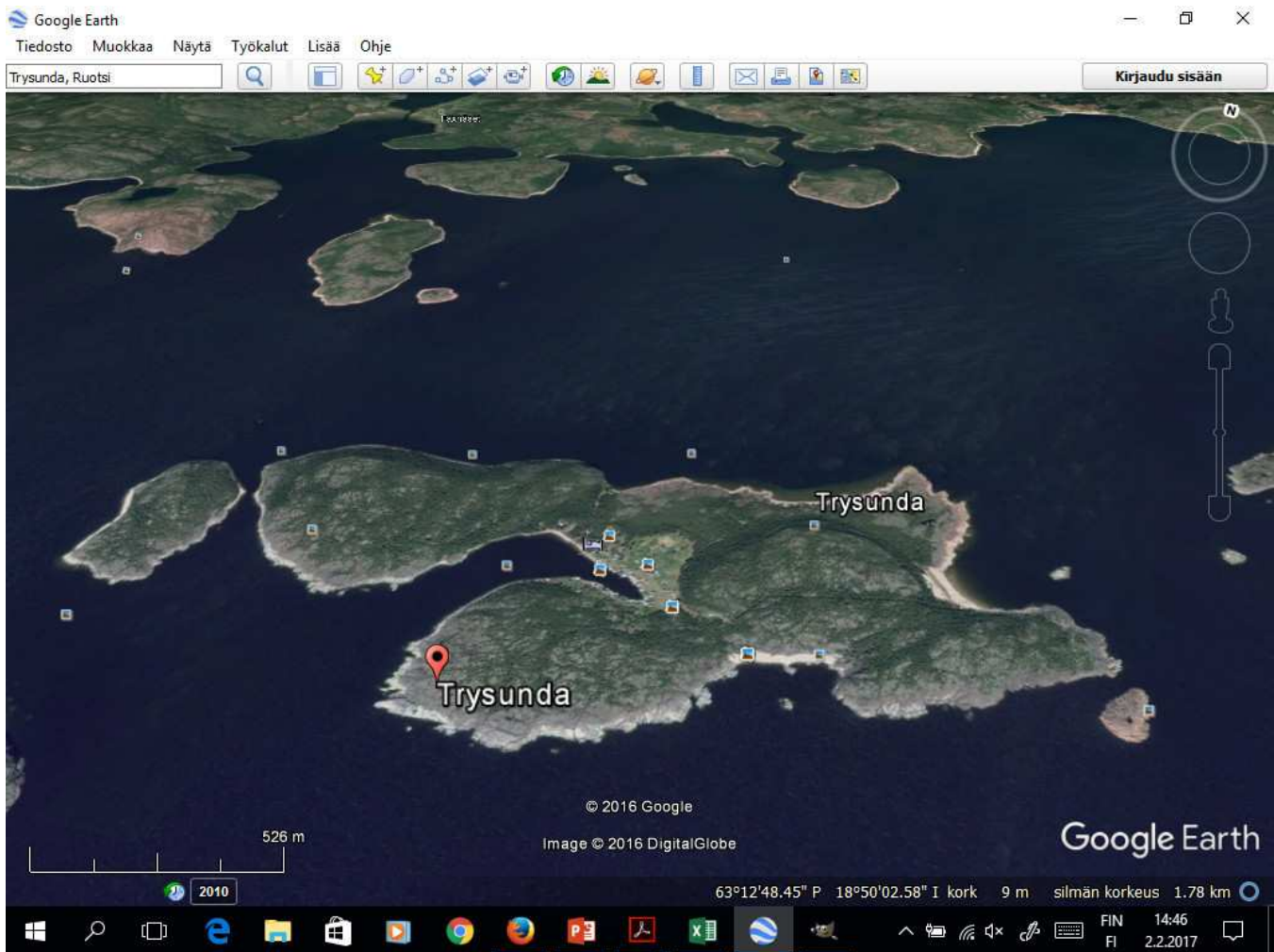
Trysunda 1017jaa

Trysunda 1517jaa

Trysunda 2017jaa

Mediaseuranta 2017

Mediaseuranta 2017

Mediaseuranta

- seuranta-aika yksi viikko
- etsi netistä artikkeleita seuraavista aiheista Suomesta "Väestö, väestörakenne ja muuttoliike"
- laadi sivulla olevan mallin mukainen taulukko taulukkolaskentaohjelmaan (Excel, LibreOffice Calc...)
- täydennä taulukko artikkelien tiedoilla (20 kpl), artikkelit eivät saa olla vuotta 2015 vanhempia
- voit siirtyä seuraavaan vaiheeseen vasta kun taulukkosasi on valmis

Google My Maps

1. Mene sivulle <https://www.google.com/mymaps>
2. Jos sinulla on onedrive/google/gmail -tunnukset kirjaudu My Maps palveluun, jos sinulla ei ole tunnuksia voit tehdä ne tai tehdä yhteistyötä kaverina kanssa
3. Aloitussivulla valitse +-painike sivun oikeasta alareunasta tai "Luo uusi kartta" sivun vasemmasta yläkulmasta
4. Anna kartallesi uusi nimi (klikkaa Nimetön kartta-otsikkoa) "Mediaseuranta" ja kuvaukseksi "Väestö, väestörakenne ja muuttoliike"
5. Nimeä Nimetön taso "Artikkelien sijainti" -tasoksi

6. Paina Tuo-kohtaa (tuot sen avulla laatimasi taulukon My Mapsiin)
7. Valitse tiedosto tietokoneelta, valitse paikkakunta sarake määrittämään sekä sijaintia että paikkakunnan nimeä
8. Taulukosta muodotuu tietotaulukko, jonka paikat ilmestyvät automaattisesti Suomen kartalle
9. Voit muokata Tason-ominaisuuksia, jolla voit parantaa kartan ulkoasua
10. Voit tarkastella artikkeleitasi Tietotaulukosta, avaamalla taulukon "Artikkelin sijainti" -otsikosta avautuvasta valikosta
11. Nyt voit tarkastella mediaseurantaa karttaesityksenä, josta löytyvät artikkelien tiedot
12. Jos useampi artikkeli sijoittuu esim. Helsinkiin, suurena kartta Helsinkiin ja siirrä karttamerkki kauemmaksi toisistaan. Näin eri artikkelien karttamerkit eivät jää toistensa alle.

Mediaseurantataulukko

	Paikkakunta	Otsikko	Sisältö	Julkaisu	Julkaisu pvm
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

Mediaseurantakartta

Mediaseuranta
"Väestö, väestörakenne ja muuttoliike"
5 näyttökertaa

Kaikki muutokset on tallennettu Driveen

Lisää taso Jaa Esikatselu

Artikkelin sijainti
Yksilölliset tyylit

- Helsinki
- Turku

Pohjakartta

Helsinki

Otsikko Muuttoliike merkittävä
Sisältö Helsinki hyötyy muuttoliikkeestä
Julkaisu hs.fi
Julkaisu pvm 5/2/2017

60.16985, 24.93837

Tuo valokuva-albumisi suoraan kartalle
Valitse haluamasi kuvat tuontivalikosta, niin me laitamme ne kartalle. [SELVÄ LISÄTIETOJA](#)

Karttatiedot ©2017 GeoBasis-DE/BKG (©2009), Google Ehdo

tietotaulukko.jpg

Artikkelin sijainti

Etsi taulukosta 1-2/2

	Paikkakunta	Otsikko	Sisältö	Julkaisu	Julkaisu pvm
1	Helsinki	Muuttoliike merkittävä	Helsinki hyötyy muuttoliikkeestä	hs.fi	5/2/2017
2	Turku	Turkussa asuu yli 65 vuotiaita	Turun vanhusten määrän esittely	ts.fi	4/27/2017

Turku

Otsikko: Turkussa asuu yli 65 vuotiaita

Sisältö: Turun vanhusten määrän esittely

Julkaisu: ts.fi

Julkaisu pvm: 4/27/2017

60.45181, 22.26663

Tuo valokuva-albumisi suoraan kartalle

Valitse haluamasi kuvat tuontivalikosta, niin me laitamme ne kartalle. SELVÄ LISÄTIETOJA

Teemakartta

TEEMAKARTTA – VÄENTIHEYDYS SUOMESSA MAAKUNNITTAIN 2018

Teemakartta eli **tietokartta** on kartta joka esittää symbolisin keinoin maastokarttapohjalla abstraktia tietoa, joka voidaan kohdentaa maantieteellisesti. Sen aiheena voi olla mikä tahansa asia, jota koskeva tieto voidaan liittää paikkaan, kuten erilaiset luonnonilmiöt, väestö, talous, liikenne, kulttuuri tai yhteisöjen toiminta.

9. luokalla oppilas valmistaa teemakartan Suomen maakuntien väentihydestä. Teemakartan laatimiseen tarvitaan:

1. taulukko, josta saadaan esitettävän asian tiedot
2. karttapohja, jolla esitettävä asia esitetään

TYÖOHJE

Oppitunti 1. Tilastoaineisto

1. Tilasto/taulukko - Tilaston/taulukon/tietoaineoksen hankkiminen

- a. avaa Tilastokeskuksen tilastokoulu ja valitse Väestötieteen perusteet oppitunti 5. ja kohta 5.10 väestötiheys
- b. siirry osioon Väestörakenne-tilaston tietokantataulukoista
- c. valitse "Väentihyys aluettain 1.1.2018"

- d. valitse Muuttujat - kaikki maakunnat ja väentiheys/km²
- e. valitse taulukkonäkymä 1. ja paina jatka, jos haluat taulukon avautuvan valmiina LibreOffice Calciin valitse Excel (xlsx)
- f. avaa/kopioi saamasi taulukko LibreOffice Calciin, **tämän voi tehdä usealla eri tavalla...**

2. Tietoaineuksen muokkaaminen

- a. anna maakuntasarakkeelle otsikko "Maakunta"
- (b. nimeä väentiheys sarake "Väentiheys as./km²")

Oppitunti 2. Aineiston luokittelu

3. Maakuntakohtaisen aineiston luokittelu

- a. luokittele talukkosi väentihetydet viiteen eri luokkaan ja anna luokalle väritunnus esim. 0-10 as./km² värinä sininen, 11-20 as./km² värinä vaalean sininen... HUOM! Kuhunkin luokkaan tulisi tulla lähes yhtä monta aluetta!! Värien pitäisi vaihtua loogisesti määrän lukuarvon lisääntyessä/vähentyessä.
- b. voit järjestää ensin maakunnat väentihetyden mukaan suuruusjärjestykseen tai aakkosjärjestykseen
- c. tätä tekemääsi luokittelua ja erityisesti sen värejä käytät piirtäessäsi teemakartan

Oppitunti 3. Kartta

4. Pohjakartan hankkiminen

- a. etsi netistä karttapohja, jossa on selkeästi esitetty Suomen maakunnat
- b. kopioi karttakuva kuvankäsittelyohjelma Gimpin

5. Pohjakartan laatiminen

- a. poista karttakuvasta kaikki ylimääräinen
- b. käytä aluemaalaustyökalua eli ämpäritäytöllä (maalipurkki), joka tunnistaa alueiden rajat, ja väritä kukin maakunta luokittelemallasi värillä
- c. laadi kartan viereen selite, jossa kerrotaan värisymboli ja sen kuvaama väentiheys (esim. luokittelu, jossa näkyvät viisi väriä)

6. Tarkastaminen ja palautus

- a. tarkista, että olet värittänyt oikeat maakunnat oikealla värillä vertailemalla värejä talukkosi väreihin
- b. lisää kuvaan oma nimesi ja luokkasi
- c. lisää työn otsikko "Väentiheys maakunnittain 2017"
- d. lisää karttaan maakuntien nimet (joko siististi karttaan tai numero maakunnan kohdalle ja luettelo reunaan)
- e. parantele ulkoasua (esim. janamittakaava, ilmansuuntanuoli/-ruusuke ym.) ja tarkista työ
- f. palauta työ.

7. Analyysi

- a. arvioi teemakartastasi seuraavat:

- kuvaako teemakarttasi ohjeistettua asiaa?
- onko kartta selkeä? Miten kartasta olisi voinut tehdä selkeämmän?
- mitkä asiat kartassa ovat epätarkkoja tai väärin?
- millaisia asioita maakuntien väentihetydestä et voi kartan pohjalta nähdä teemakartastasi?

- missä kartan tai sen taulukkoaineiston käsittelyn vaiheessa/vaiheissa voi syntyä virhettä, joka on havaittavissa kartasta?

Väentiheystaulukko 2017

Väestötiheys alueittain 1.1.2017

	Väestötiheys / km ²
Varsinais-Suomen maakunta	44,6
Uudenmaan maakunta	180,08
Satakunnan maakunta	28,36
Päijät-Hämeen maakunta	39,36
Pohjois-Savon maakunta	14,78
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	11,17
Pohjois-Karjalan maakunta	9,24
Pohjanmaan maakunta	23,4
Pirkanmaan maakunta	40,47
Lapin maakunta	1,94
Kymenlaakson maakunta	34,5
Keski-Suomen maakunta	16,54
Keski-Pohjanmaan maakunta	13,75
Kanta-Hämeen maakunta	33,43
Kainuun maakunta	3,7
Etelä-Savon maakunta	10,45
Etelä-Pohjanmaan maakunta	14,27
Etelä-Karjalan maakunta	24,5
AHVENANMAA - ÅLAND	18,81

TARGET=_blank>Laatuselosteet

Väestötieto:

Väestötiheys / km²:

Asukkaita / km²

Päivitetty viimeksi:

20170329 09:00

Lähde:

Tilastokeskus

Yhteyshiedot:

Tilastokeskus

<A HREF=http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/index.html TARGET=

<A HREF=http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/yht.html TARGET=

Tekijänoikeus

Yksikkö:

Henkilöä, km²

0 kommenttia

Orimattilan väestö

Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väestövertailu ja Orimattilan väestödiagrammi

Lue sivulla oleva artikkeli huolellisesti "Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väkiluvut kasvoivat".

A. avaa LibreOffice Writer ja vastaa alla oleviin kysymyksiin

1. Paljonko Orimattilan väkiluku oli vuoden 2016 päättyessä?
2. Mikä oli luontaisen väestönkehityksen (syntyvyys-kuolleisuus) erotus?
3. Miten muuttoliike vaikutti Orimattilan väkilukuun?
4. Paljonko Pukkilan väkiluku oli vuoden 2016 päättyessä?
5. Paljonko oli Pukkilan muuttovoitto vuonna 2016?
6. Paljonko Myrskylän väkiluku oli vuoden 2016 lopussa?
7. Oliko Myrskylä muuttovoitto- vai muuttotappiokunta?
8. Minkä artikkelissa mainitun kunnan väkiluku pieneni vuonna 2016?
9. Mikä oli kyseisen kunnan väkiluvun pienenemisen todennäköisin syy(t)?
10. Missä artikkelin kaupungeissa/kunnissa asui miehiä naisia enemmän?
11. Mikä oli Suomen väkiluku vuoden 2016 päättyessä?
12. Mitä poikkeuksellista oli vuodessa 2016 verrattuna koko viimeiseen sataan vuoteen?
13. Miten syntyvyys on viime vuosina kehittynyt Suomessa?
14. Mikä on turvannut Suomen väestönkasvun vuonna 2016?

Tutustu Tilastokeskuksen kuntaportaaliin <http://www.stat.fi/tup/kunnat/kuntatiedot/560.html>

Tutustu Tilastokeskuksen Väestöennusteeseen http://tilastokeskus.fi/til/vaenn/2004/vaenn_2004_2004-09-20_tau_002.html

1. Miten Orimattilan väestö kehittyi vuoteen 2040 mennessä?
2. Miten Myrskylän väestö kehittyi vuoteen 2040 mennessä?
3. Miten Pukkilan väestö kehittyi vuoteen 2040 mennessä?
4. Mitä erikoista huomaat vertailllessasi Tilastokeskuksen väkilukuja artikkelin väkilukuihin?

B. Orimattilan väestödiagrammi

Orimattilan väestön ikäluokkatietojen hakeminen Tilastokeskuksen palvelusta PX-Web -tietokannasta

1. Siirry Tilastokeskuksen PX-Web tietokantaan
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true
2. Valitse aineisto: Väestö iän (1-v.), sukupuolen, siviilisäädyn ja kielen mukaan alueittain 1990 - 2016
3. Valitse muuttujat sivussa olevan ohjekuvan mukaan (katso ohjekuva sivun oikeasta reunasta).
4. Valitse taulukkonäkymä kohdasta excel -taulukko ja paina "Jatka"
5. Anna koneen avata taulukko LibreOffice Calcissa

Taulukon muokkaaminen

1. Taulukossa on esitetty Orimattilan jokaisen ikäluokan (1 v. välein) henkilöiden lukumäärä sukupuolittain, seuraavaksi on tehtävä seuraavat muokkaukset:

2. Ensimmäiseksi sarakkeeksi vasemmalle tulee "**Ikäluokka**" ja sen alle ikäluokat 1-109. Toiseksi sarakkeeksi tulee "**Miehet**" ja kolmanneksi "**Naiset**". Kopioi molempien sukupuolien ikäluokkien lukuarvot oikeaan kohtaan taulukkoon.

Ikäluokka	Miehet	Naiset
0	77	75
1	84	89
2	95	84
3	94	82

3. Väestödiagrammissa esitetään ikäluokat 5-ikäluokan välein esim. 0-4, 5-9, 10-14.... Tämän takia seuraavaksi täytyy laskea kunkin diagrammiin tulevan ikäluokan miesten ja naisten lukumäärät aina viimeiseen ikäluokkaan 109 asti. Käytä laskemiseen summafunktiota.

Orimattilan väestö 2016		
Ikäluokka	Miehet	Naiset
0-4	XXX	XXX
5-9	XXX	XXX
10-14	XXX	XXX
15-19	XXX	XXX
20-24	XXX	XXX

4. Lisää tämän jälkeen **Miehet** -sarakkeen viereen oikealle puolelle uusi sarake ja nimeä otsikolla "**Miehet**".
5. Valitse uuden sarakkeen ensimmäisen ikäluokan (0-4) tyhjä solu ja kirjoita syöttöriville =0- ja valitse klikkaamalla viereinen solu vasemmalta puolelta ja paina enter. Näin soluun tulee negatiivinen luku eli saadaan miesten määrät negatiivisiksi.
6. Kopio tämän jälkeen juuri tekemäsi kaava loppuihin alla oleviin tyhjiin soluihin.
7. Poista tämän jälkeen vasemmanpuoleisin **Miehet** -sarake (ensimmäinen, positiiviset luvut sisältävä)
8. Taulukosi on valmis!

Kaavion eli diagrammin valmistaminen

1. Valitse taulukon kolme saraketta otsikoineen (maalaa taulukon tietoalue) ja valitse **Kaavion luonti** työkalu
2. Valitse kaaviotyyppi **Palkki** ja **Pinottu**
3. Anna kaavioelementeissä otsikot. Huomaa, että x-akseli on nyt pystyssä, joten ikäluokka pitää kirjoittaa x-akselin kohtaan.
4. Otsikko: Väestö, Alaotsikko: Orimattila 2016, X-akseli: Ikäluokka ja Y-akseli: Henkilöä.
5. **Tuplaklikkaa kaavioaluetta** (kulmat muuttuvat mustiksi neliöiksi). Valitse alasvetovalikosta x-akseli muokattavaksi.
6. Valitse **Sijainti-välilehdeltä Akselimerkit** kohdasta "**Ulkopuolelle alkuun**"
7. Muokkaa kaaviota lisäämällä pystyruudukot (painikkeet yläpalkissa). Voit suurentaa kaaviotasi hieman raahaamalla hiirellä kaavion kulmasta.
8. Seuraavaksi on muutettava y-akselilla olevat miesten arvot positiivisiksi luvuiksi.
 - Valitse kaavio tuplaklikkaamalla sitä.
 - Valitse alasvetovalikosta **y-akseli**
 - Paina **Muotoile valinta** -nappia.
 - Valitse **Luku-välilehti** ja poista rasti kohdasta "Lähdemuotoilu"
 - Kirjoita Muotoilukoodiksi 0;0
9. Nyt diagrammisi on valmis!

Väestödiagrammiin liittyvät tehtävät (vastaa kirjostustiedostoosi)

1. Mikä on suurin ikäluokka?
2. Mikä on pienin ikäluokka?
3. Paljonko Orimattilassa on työkäisiä 15-64 -vuotiaita (voit käyttää taulukkoasi myös apuna!)?
4. Paljonko Orimattilassa on lapsia (0-14 -vuotiaat). Voit käyttää taulukkoasi myös apuna!
5. Paljonko Orimattilassa on eläkeikäisiä (yli 64 -vuotiaat). Voit käyttää taulukkoasi myös apuna!
6. Mihin ikäluokkaan kuuluu Orimattilan vanhin ihminen?
7. Mikä on Orimattilan vanhimman ihmisen sukupuoli?
8. Miten muuttoliike näkyy diagrammissa?
9. Miten suuret ikäluokat näkyvät diagrammissa?

C. Orimattilan väestönkehityskaavio

Laadi taulukko LibreOffice Calcilla Orimattilan väestönkehityksestä 1970-2016. Apunasi on liitetiedosto sivun oikeassa reunassa.

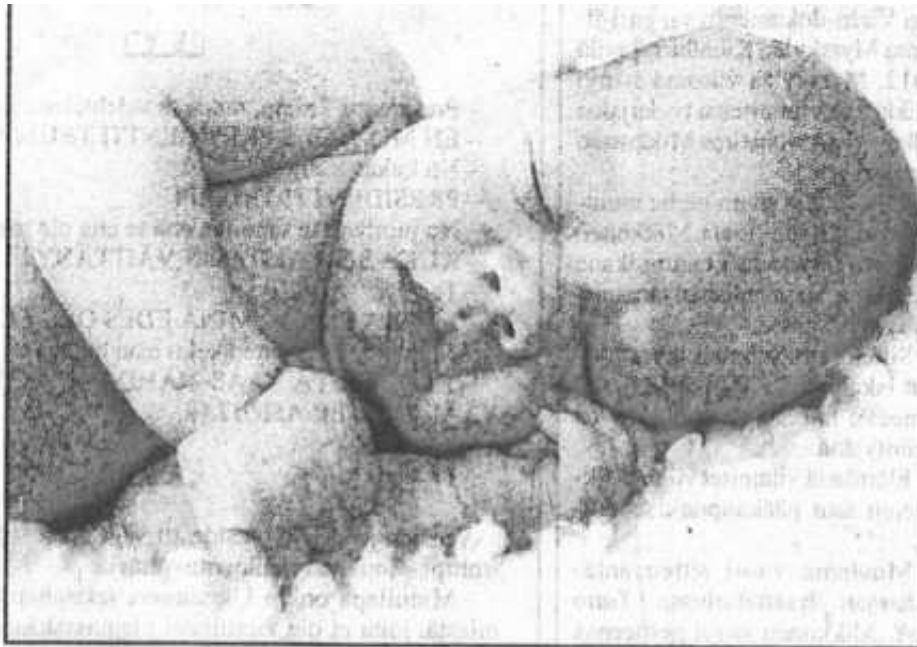
- Taulukon sarakeotsikot ovat **Vuosi** ja **Väkiluku**
- Syötä nyt taulukkoon arvot ikäluokittain, aineisto sivun oikeassa reunassa.
- Seuraavaksi laadi Ohjatun kaavion luonnin avulla viivadiagrammi Orimattilan väestön kehityksestä
- Lisää Diagrammille otsikko ja X- ja Y-akselien otsikot (mieti mitkä sopisivat parhaiten kuvaamaan kyseistä asiaa)
- Diagrammisi pitäisi olla valmis ja kopioi se kirjoitustiedostoosi!

Väestödiagrammiin liittyvät tehtävät (vastaa kirjoitustiedostoosi)

1. Milloin Orimattilassa on ollut eniten ihmisiä?
2. Milloin Orimattilan väkiluku on ollut pienin?
3. Selvitä laatimastasi diagrammista minä vuonna Orimattilan väliku on ylittänyt 13 000, 14 000, 15 000 ja 16 000 asukasta.
4. Mikä on ollut väestökasvun näkökulmasta menestyksekkäin vuosikymmen?
5. Miten Orimattilan väkiluku on kehittynyt 2010-2016?
6. Vertaile piirtämiäsi diagrammeja. Löydätkö yhtäläisyyksiä ikäluokkien koo'ista ja Orimattilan väkiluvun kehityksestä?

Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väkiluvut kasvoivat

Orimattilaan syntyi viime vuonna 150 vauvaa, Pukkilaan sekä Lapinjärvelle 25 ja Myrskylään 16.

Orimattilan, Pukkilan ja Myrskylän väkiluvut kasvoivat

OUTI SIRVIÖ
Orimattila / Myrskylä /
Pukkila / Lapinjärvi

Tilastokeskuksen keskiviikkona julkaistujen ennakkotietojen mukaan Orimattilan väkiluku kasvoi viime vuonna 55 henkilöllä.

Joulukuun viimeisenä päivänä orimattilalaisia oli 16 271 henkilöä, joista miehiä oli 8 097. Orimattilaan syntyi viime vuonna 150 lasta ja 170 orimattilalaista kuoli.

Kuntien välinen muuttoliike vähensi asukaslukua 61 henkilöllä ja maastamuutto 23 henkilöllä. Maahanmuutto toi Orimattilaan lisää 49 asukasta.

Pukkilan väkiluku kasvoi viime vuonna 17 henkilöllä. Pukkilaan syntyi 25 lasta ja kuolleita oli 20. Pukkilassa asui vuoden lopussa 1 988 asukasta, joista 1 009 oli miehiä.

Myrskylän väkiluku kasvoi 13 uudella asukkaalla. Myrskylään syntyi 16 lasta. Kuolleita Myrskylässä oli 23.

Myrskylän väkiluku ennakkotietojen mukaan oli viime vuonna 1 982 asukasta, joista 975 oli miehiä.

Lapinjärvellä kirjattiin asukaslukuun vähennystä 35 henkilön verran. Uusia lapinjärveläisiä syntyi 25 ja kuolleita oli 29. Vuoden lopussa lapinjärveläisiä oli 2 739 henkilöä.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan koko Suomen väkiluku kasvoi 15 285 hengellä ja oli viime vuoden lopussa 5 502 593.

Tilastokeskuksen vuoden 2016 ennakkotietojen mukaan syntyneitä oli ensimmäistä kertaa vähemmän kuin kuolleita vuosina 1900–2016, jos poikkeusvuosia 1918 ja 1940 ei oteta lukuun. Syntyneiden määrä on pienentynyt kuutena vuonna peräkkäin. Koska luonnollista väestönkasvua ei vuonna 2016 ollut, väestön määrä on kasvanut ulkomailta tulleen muuttovoiton turvin.

Vuoden 2016 tarkistetut väestötiedot julkaistaan maaliskuussa.

Julkaisu Orimattilan Sanomat

Orimattilan väestötietoja

Orimattilan väestön ikäjakauma 31.12.2014

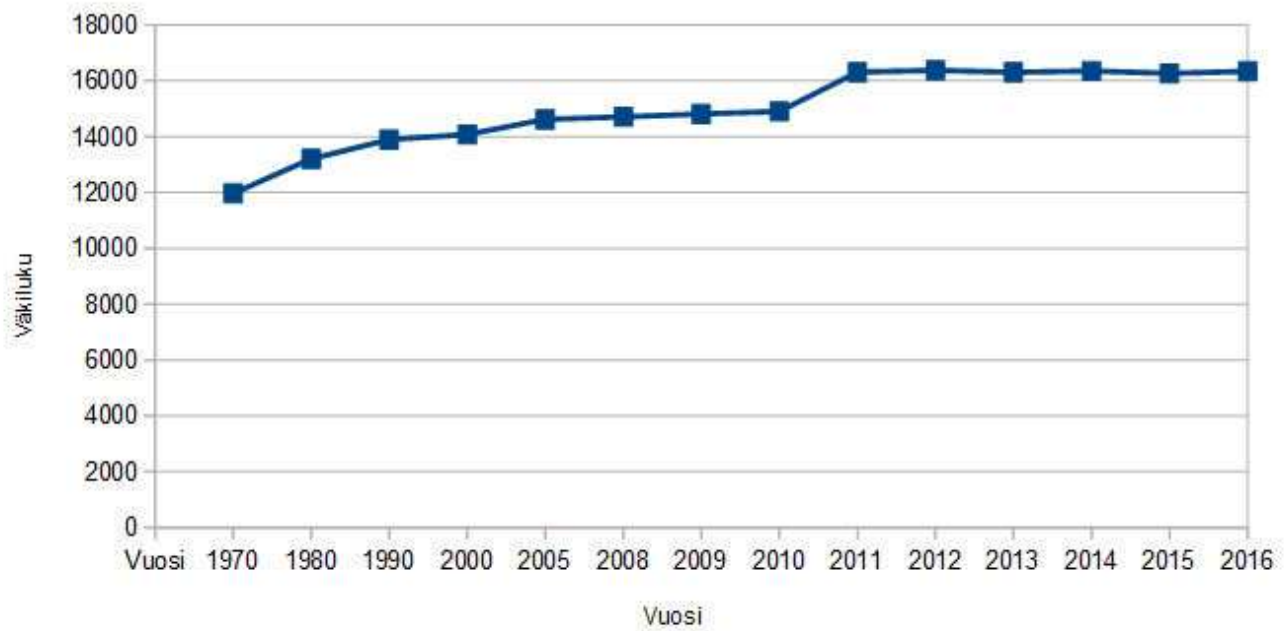
vuotta	lukumäärä	Asukasluku 1.1	
0-14	2877	1970	11965
15-24	1586	1980	13200
24-44	3596	1990	13893
45-64	4708	2000	14074
65-74	2027	2005	14614
yli 75	1553	2008	14705
<u>yhteensä</u>	<u>16347</u>	2009	14810
		2010	14898
		2011	16309
		2012	16369
		2013	16301
		2014	16347
		2015	16260
		2016	16336

Lähde: Taskutietoa Orimattilasta 2017

Malli: Väestönkehitys Orimattila

Väestönkehitys Orimattilassa

1970-2016

Ohjekuva_Orimattilan_väestö_ikäluokat_muuttujien_valinta

Tiedosto Muokkaa Näytä Sivuhistoria Kirjanmerkit Työkalut Ohje

Orimattilan väestö | Oma etusivu - Wiima | PX-Web - Valitse muuttuja j... | pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm__vaerak/055_vaerak_tau_124.px/?rxid=f50e

Väestö iän (1-v.), sukupuolen, siviilisäädyn ja kielen mukaan alueittain 1990 - 2016

Valitse muuttujat | Tietoja taulukosta

Merkitse valintasi ja valitse esitysmuoto (taulukko ruutuun tai tiedostomuoto). Valintaohje
 *-merkityille muuttujille tarvitaan ainakin yksi arvo

<p>Alue *</p> <p>--- Valitse luokitus ---</p> <p>Yhteensä 312 Valittu 1</p> <p>Nokia Nousainen Nurmes Nurmjärvi Närpiö Orimattila</p> <p>Etsi <input type="text" value="orimattila"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>	<p>Sukupuoli</p> <p>Yhteensä 3 Valittu 2</p> <p>Sukupuolet yhteensä</p> <p>Miehet Naiset</p> <p>Etsi <input type="text"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>	<p>Ikä</p> <p>--- Valitse luokitus ---</p> <p>Yhteensä 114 Valittu 113</p> <p>107 108 109 110 111 112</p> <p>Etsi <input type="text"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>
<p>Vuosi *</p> <p>Yhteensä 27 Valittu 1</p> <p>2016 2015 2014 2013 2012 2011</p> <p>Etsi <input type="text"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>	<p>Kieli</p> <p>Yhteensä 5 Valittu 0</p> <p>Väestö yhteensä Suomenkieliset Ruotsinkieliset Saamenkieliset Muut kielet yhteensä</p> <p>Etsi <input type="text"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>	<p>Siviilisäätty</p> <p>Yhteensä 5 Valittu 0</p> <p>Siviilisäädty yhteensä Naimaton Naimissa Eronnut Leski</p> <p>Etsi <input type="text"/> ></p> <p>☐ Rivin alusta</p>

Windows taskbar: 10:48 15.5.2017

Orimattilan väestö ikäluokittain 2016

Miehet	Ikäluokka	Lukumäärä	Naiset	Ikäluokka	Lukumäärä
	0	77		0	75
	1	84		1	89
	2	95		2	84
	3	94		3	82
	4	105		4	92
	5	90		5	89
	6	99		6	102
	7	89		7	86
	8	136		8	87
	9	101		9	95
	10	104		10	108
	11	112		11	98
	12	113		12	105
	13	108		13	102
	14	89		14	87
	15	92		15	116
	16	88		16	79
	17	100		17	97
	18	85		18	74
	19	64		19	60
	20	70		20	59
	21	77		21	71
	22	63		22	56
	23	68		23	56
	24	49		24	62
	25	63		25	70
	26	73		26	58
	27	79		27	54
	28	63		28	69
	29	64		29	69
	30	72		30	64
	31	75		31	84
	32	89		32	82
	33	92		33	100
	34	103		34	88
	35	81		35	91
	36	85		36	85
	37	106		37	81
	38	106		38	111
	39	123		39	102
	40	104		40	118
	41	118		41	98
	42	115		42	98
	43	105		43	77
	44	93		44	101
	45	119		45	99
	46	96		46	119
	47	120		47	91
	48	101		48	120

Henna

Henna - uusi kaupunki Orimattilaan

1. Tutustu Orimattilan kaupungin sivujen kautta Hennaan. [Orimattilan kaupunki - Henna](#)
2. Jatka tutustumista Hennaan sen omilla sivuilla.

Avaa kirjoitusohjelma (esim. Office365 Word, LibreOffice Writer...) ja vastaa kysymyksiin.

Kaavoitus

1. Mitkä kaavat on hyväksytty Hennan alueelle?
2. Onko koko Hennan asuinalue kaavoitettu?
3. Tutki alueen kokonaissuunnitelmaa (suunnitelma, ei siis kaava!) ja kuvaile aluetta (asutuksen sijainti, liikenneverkko, palvelut, virkistysalueet...)
4. Mitkä kadut ovat ensimmäisiä alueella?
5. Tutki ensimmäistä asemakaavaa ja selvitä: Mitkä alueet Hennasta rakennetaan ensimmäisenä? Miksi? Millaisia taloja enimmäkseen rakennetaan aluksi? Miksi? Mitä palveluja rakennetaan/alueella on ensimmäisille asukkaille?
6. Tutki Länsirinteen asemakaavaa ja selvitä: Mitä aluetta Hennasta Länsirinteen kaava koskee? Millaista asutusta tälle alueelle on tulossa?

Asuminen

1. Millaiseksi Hennaa kuvaillaan tulevana kaupunkina?
2. Miten asumisen kustannuksia on pyritty pitämään matalina Hennassa?
3. Miten ihmisten erityistarpeet on huomioitu Hennassa?
4. Kuinka monta kerrosta ovat korkeimmat Henna kerrostalot?
5. Miten kerrostaloasumisen viihtyisyyttä on parannettu Hennassa?
6. Miten asukaspysäköinti sijoittuu asuntoihin nähden?
7. Tutustu "Yksiö puutarhassa" -konseptiin ja sen rakennuksen ominaisuuksiin, olisiko konseptin mukainen talo sinulle sopiva vaihtoehto asumiseen?

Palvelut, liikenne ja uutiset

1. Millaisia palveluja Hennaan on tulossa?
2. Paljonko asuntoja olisi tarkoitus rakentaa vuodessa? Asunnoissa asuvat ihmiset käyttävät palveluja = asiakkaat.
3. Paljonko on Hennan ja Lahden välinen aikaetäisyys eri kulkuneuvoilla? Entä etäisyys kilometreinä?
4. Kuinka monta autoa ohittaa Hennan päivittäin?
5. Kuinka laaja on Tuuliharjan yrityspuisto (pinta-ala ja työpaikkojen lukumäärä)?
6. Kuinka pitkä matka Helsinkiin on ajallisesti/km?
7. Millainen on etäisyys Helsinki-Vantaan lentokentälle?
8. Kuinka pitkä matka on Orimattilaan?
9. Milloin alkaa linja-autoliikenne Hennan asemalle?
10. Mikä on Hennan juna-aseman tilanne tällä hetkellä?
11. Milloin junaliikenne alkaa Hennassa?
12. Paljonko Hennaan investoidaan (käytetään) rahaa vuonna 2017?
13. Mihin rahat käytetään?
14. Mihin tulee Hennan ensimmäinen lähimarket?
15. Miten pyöräilijät on huomioitu Hennassa?
16. Mihin tulee todennäköisesti ensimmäiset liikennevalot Hennassa (ks. liikenneselvitys)

Koulut ja julkiset palvelut

1. Missä koulussa opiskelevat ensimmäiset Hennan oppilaat?
2. Millainen koulu rakennetaan Hennaan ensimmäisenä?
3. Millaisia kouluja Hennasta löytyy kun siellä asuu n. 15000 ihmistä?
4. Mikä on Hennan lähin lukio?
5. Millainen on koulun rooli Hennan rakentamisen alkuvaiheessa?

Luonto (ja muut selvitykset)

1. Miten Hennassa on huomioitu puutarhakaupunkien perinteitä?
2. Selvitä muiden lähteiden avulla, mikä on puutarhakaupungin idea, milloin se keksittiin ja miksi? Anna kaksi esimerkkiä Suomessa jo olevista puutarhakaupungeista.
3. Tutustu Hennan alueesta tehtyihin luontoselvityksiin ja vastaa alla oleviin kysymyksiin.
4. Onko Hennan alueella luonnonsuojelualueita?
5. Miten linnusto tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa? Entä lepakot?
6. Tarvitseeko aluella oleva lähde ottaa huomioon suunnittelussa?
7. Mitä on hulevesi?
8. Minkä joen valuma-alueeseen Henna kuuluu?
9. Millä eri tavoilla hidastetaan hulevesien nopeaa siirtymistä purkureitteinä toimiviin puroihin?
10. Mitkä alueet meluselvityksen mukaan ovat meluarvoiltaan selvästi meluisimpia (päivällä ja yöllä)?
11. Millaisia suosituksia selvityksessä annetaan meluntorjumiseksi ja meluhaittojen pienentämiseksi?
12. Miksi kerrostalot rakennetaan ensimmäisenä alueelle (melun näkökulmasta)?
13. Onko kaava-alue kokonaan suojattavissa melulta yöaikaan?
14. Mikä on minimietäisyys rakennuksilla junarataan tärinähaitan näkökulmasta?

Energia

1. Miten lämmitysenergia tuotetaan Hennassa?
2. Miten asukkaat voivat vaikuttaa omaan energian (lämpö ja sähkö) tuotantoon?
3. Miten asuntojen pienhiukkaspäästöjä rajoitetaan Hennassa?
4. Onko Hennassa käytettävät energiamuodot uusiutuvia vai uusiutumattomia?
5. Mitä hyötyä/haittaa on Hennan energiatuotantotavoista ilmastonmuutoksen näkökulmasta?

Mediaseuranta

Mediaseuranta - Suomi (luonnos)

1. Etsi erilaisista medioista artikkeleja, jotka käsittelevät Suomea.
2. Kerää oppitunnilla saamaasi mediaseurantataulukkoon:
 - artikkelin aihe (otsikko)
 - ydin sisältö (kirjoita muutamalla sanalla, mitä artikkeli käsittelee)
 - merkitse oppikirjan kappaleen numero, johon artikkeli liittyy
 - julkaisupäivämäärä
 - julkaisija/osoite

3. Voit kerätä taulukkoon korkeintaan kaksi (2) artikkelia oppikirjan kappaletta kohden.
4. Artikkelin tulee olla suomenkielinen ja joko vuodelta 2015 tai 2016.
5. Mikäli et liimannut taulukkoa tunnilla vihkosi takakanteen, tee se nyt.

Mediaseurantataulukko

Turva

Matematiikka

Murtolukuharjoituksia

Murtolukujen johdantoa

Aloita tästä (tarvitsee Javan...)

[0 kommenttia](#)

Rakenna murtolukuja

Tarvitsee Javan...

[0 kommenttia](#)

Vertaile murtolukujen suuruuksia

[0 kommenttia](#)

Peruskoulun matematiikkakilpailu 2016

Peruskoulun matematiikkakilpailun tulokset 2016

	Nimi	Pisteet	Luokka-aste
1	Maria Koskinen	23	9
2	Aino Karttunen	21	9
3	Tessa Saari	18	9
4	Ninni Pennanen	17	9
5	Tara Särkinen	16,5	9
5	Melina Kirni	16,5	9
7	Iida Nyman	15,5	9
8	Melina Vartonen	15	8
9	Hanne Tammimetsä	14,5	9
10	Kalle Heikkinen	14	9
11	Tinja Ikonen	13,5	9
12	Emma Seppänen	12	9
12	Aleksandra Salminen	12	9
14	Neea Saarinen	11,5	9
14	Ron Parkkinen	11,5	9
16	Niko Romppanen	11	9
17	Eemeli Jurvika	10	9
17	Neea Karjalainen	10	9
19	Liisa Kiiveri	9,5	9
20	Eerika Savola	9	9
20	Veera Koskinen	9	9
20	Markus Vihervuori	9	8
23	Aino Tuukkanen	8	9
24	Emmi Ahonen	7,5	9
24	Ada Gustafsson	7,5	9
26	Janika Peltonen	7	9
26	Lassi Suhonen	7	9
26	Inka Gröndahl	7	9
29	Moona Kytömies	6	9
29	Mika Nieminen	6	8
29	Riina Lönnqvist	6	9
32	Minea Järvinen	5,5	9
33	Mikko Niittynen	5	9
33	Tomi Kuja-kanto	5	9
35	Emmi Nenonen	4,5	9
36	Miko Pajala	4	9
36	Veeti Luojukoski	4	8
36	Miro Mäenlehto	4	8
36	Liisbeth Tiisler	4	9
36	Inka Salminen	4	9
36	Sami Sederholm	4	9
42	Janika Mattila	3,5	8
43	Andro Ott	3	9
43	Joel Pälä	3	9
43	Suvi Nieminen	3	9
43	Zara Koskinen	3	9
43	Patrik Pitkänen	3	9
48	Lasse Korhonen	2	9

Peruskoulun matematiikkakilpailun tulokset 29.10.2015

Peruskoulun matematiikkakilpailu 29.10.2015

Tulokset

	Etunimi	Sukunimi	luokka	pisteet
1	Eriikka	Nenonen	9B	29,5
2	Tara	Särkinen	8C	26
3	Emma	Seppänen	8C	21
3	Tinja	Ilkonen	8C	21
3	Niko	Nieminen	9A	21
6	Eevi	Westman	9A	19
7	Moona	Kytömies	8A	18
7	Marcus	Pyhtäälä	8B	18
7	Nelli	Heikkinen	9B	18
10	Ossi	Rossi	9C	17,5
11	Lisa	Käveri	8A	17
11	Ella	Kuusisto	8B	17
11	Silja	Lumilahti	9B	17
14	Inka	Salminen	8A	16
14	Iida	Nyman	8B	16
14	Aleksandra	Salminen	8C	16
14	Veera	Koskinen	8D	16
18	Joel	Pälä	8D	15,5
19	Lauri	Luojukoski	9A	14,5
20	Neea	Mykkänen	8A	14
20	Paula	Nikula	9A	14
20	Ria	Gustafsson	9C	14
23	Ada	Gustafsson	8C	13,5
23	Sami	Jokinen	9A	13,5
23	Elsa	Tikkala	9B	13,5
26	Emmi	Ahokas	8A	13
26	Hanne	Tammimetsä	8B	13
26	Anette	Jeremejew	9B	13
29	Veera	Ojuri	9A	12,5
30	Aino	Tuukkanen	8C	12
30	Suvi	Nieminen	8D	12
30	Iina	Kjeldsen	9A	12
33	Joakim	Vacklin	9A	11
33	Toni	Koski	9B	11
35	Aino	Karttunen	8B	10,5
36	Jessika	Jalkanen	9B	10
37	Tuomas	Häppölä	9A	9,5
37	Lisa	Gavrilova	9B	9,5
39	Justus	Vihervuori	8A	9
39	Emmi	Nenonen	8C	9
39	Lisbeth	Tisler	8C	9
39	Elias	Leipola	9B	9
39	Jenna	Hanhijoki	9C	9
39	Vili	Koski	9C	9
45	Joonas	Ahonen	9A	8,5
46	Inka	Gröndahl	8D	8
46	Sari	Sandell	9C	8
48	Minea	Järvinen	8B	7
48	Aigi	Socilla	8C	7

Musiikki

7. luokka

Kuuntelupäiväkirja

Kuuntelupäiväkirja

TÄMÄ KIRJALLINEN TEHTÄVÄ ON KAIKILLE PAKOLLINEN! SE ARVOSTELLAAN JA SE KORVAA MUSIIKIN KURSSIKOKEEN.

Arvostelu:

- tehtävänannon mukainen, huolellisesti ja paneutuen tehty työ (9-10)
- tehtävä on tehty melko hyvin, mutta se voisi olla pidempi, monipuolisempi tai se voisi käsitellä teemoja laajemmin (7-8)
- tehtävä on tehty hutaisten (5-6)

Kuuntelupäiväkirjan tavoitteena on tutustuttaa sinut monenlaiseen musiikkiin ja toisaalta saada sinut ottamaan selvää myös omasta musiikkimaustasi. Listalle on valittu musiikkia monipuolisesti eri aikakausilta ja eri puolilta maailmaa.

Kuuntelunäytteet on jaettu neljään eri koriin:

- *maailmanmusiikki*
- *klassinen musiikki*
- *suomalainen musiikki*
- *populaarimusiikki*

1. Tehtäväsi on kuunnella **kaikkia musiikkinäytteitä** vähintään **minuutin** verran.
2. Sen jälkeen valitse jokaisesta korista **kaksi kappaletta**, jotka kuuntelet kokonaan ja joista kirjoitat kuuntelupäiväkirjaan.
3. Valitse lisäksi **kaksi kappaletta** listan **ulkopuolelta**. Kuuntelupäiväkirjaan tulee siis **yhteensä kymmenen** valitsemaasi kappaletta.
4. Kuuntele valitsemasi kappaleet kokonaan ja kiinnitä kuunnellessasi huomiota siihen, miten musiikin eri elementit (melodia, rytmi, harmonia, sointiväri, dynamiikka, muoto) tulevat esiin teoksissa ja **kirjoita havainnoistasi**.
5. **Perustele** miksi valitsit kyseiset kappaleet kuuntelulistaan ja kirjoita ne kuuntelupäiväkirjaan. Käytä mahdollisuuksien mukaan musiikkitermejä (mm. tempo, duuri/molli, rytmi, soitinten nimet)

1. KORI: Maailmanmusiikki

JAMAICA Reggae (rootsreggae) Bob Marley: Buffalo soldier <https://youtu.be/uMUQMSXLIHM>

INTIA Raga Ravi Shankar & Anoushka Shankar: Raag Khamaj https://www.youtube.com/watch?v=9xB_X9BOAOU

LÄNSI-AFRIKKA Guinea, Mamady Keita: Kuku <https://www.youtube.com/watch?v=Qsq5PHoik-s>

ESPANJA Flamenco Flor de Gordoba: Los quatro muleros https://www.youtube.com/watch?v=vhg7ND0_yiA&list=PLC4jsTniiP-hW4hH1YHA29IVd7Avitt8Q

ARABIMAAT Algeria Khaled: Bakhta <https://www.youtube.com/watch?v=0Kfi5-QQIH0>

IRLANTI Riverdance : Opening dance <https://www.youtube.com/watch?v=Sa3Qb6C0Fzo&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=5>

AUSTRALIA Aboriginaalien Didjeriduu, Adèle & Zalem: Didgeridoo duet <https://www.youtube.com/watch?v=oXBGZ0BYaLY&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=10>

BRASILIA Rio de Janeiron sambakarnevaalit <https://www.youtube.com/watch?v=kTc3pv7d5vY&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=14>

JAPANI Rockia perinnesoittimilla Wagakki Band: Rokuchounen <https://www.youtube.com/watch?v=WfjEA26nyGI&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=18>

USA Country Dixie Chicks: Travelin' soldier <https://www.youtube.com/watch?v=AbfgxznPmZM&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=11>

2. KORI: Suomalainen musiikki

Kimmo Pohjonen ja Jeffrey Zeigler: Regenerator <https://www.youtube.com/watch?v=iyOKG52dWuw>

Saamelainen musiikki (joiku), Angelin tytöt: Dolla <https://www.youtube.com/watch?v=obFRb9xTuuw>

Värttinä: Lasetus <https://youtu.be/TISPnk7j8DM>

Kardemimmit: Huoleton rakkauslaulu <https://www.youtube.com/watch?v=vAMjADGoKsM&list=PLDKj7LqVUsw2ncQbLkVYDr6G6CSNUfdy6&index=8>

Sibelius: Finlandia <https://www.youtube.com/watch?v=qOSaT6U4e-8>

Sibelius: Karelia-sarja, Alla marcia <https://www.youtube.com/watch?v=rBt1fq2Fw7A>

Rautavaara: Cantus arcticus <https://www.youtube.com/watch?v=HLjXgV-Mhp0>

Melartin: Juhlamarssi näytelmästä Prinsessa Ruusunen <https://www.youtube.com/watch?v=KJM2AEd0nYs>

Merikanto: Itkevä huilu <https://youtu.be/UNkxqxDhbgo>

3. KORI: Klassinen musiikki

J.S Bach: Air <https://www.youtube.com/watch?v=pzlw6fUux4o>

J.S Bach: Toccata ja fuuga <https://www.youtube.com/watch?v=Nnuq9PXbywA>

W.A Mozart: Requiem, Lacrimosa <https://www.youtube.com/watch?v=mhYCaQkbkyw>

Beethoven: 5. sinfonia, 1. osa <https://youtu.be/7jh-E5m01wY>

Beethoven: 9. sinfonia, 4. osa (Oodi ilolle) <https://www.youtube.com/watch?v=9xYjz9T4U64>

Brahms: Unkarilainen tanssi <https://www.youtube.com/watch?v=monaXOpmH1U>

Chopin: Minuuttivalssi https://www.youtube.com/watch?v=hKILwVH_MdM

Strauss: Alsosprachzarathustra <https://www.youtube.com/watch?v=Szdziv4tl9o>

Orff: Carmina burana https://youtu.be/AP_CSQgBPpQ

Glass: Viulukonsertto <https://youtu.be/Ku6KTsr86bg>

Vivaldi: Vuodenajat (Talvi) <https://www.youtube.com/watch?v=Qqe0GdUpJHs>

Smetana: Moldau <https://www.youtube.com/watch?v=gTKsHwqalr4>

4. KORI: Populaarimusiikki

B.B.King: The thrill is gone <https://www.youtube.com/watch?v=4fk2prKnYnl>

Little Richard: Long tall Sally <https://www.youtube.com/watch?v=jqxNSvFMkag>

Elvis Presley: Are You Lonesome Tonight <https://www.youtube.com/watch?v=rIPazQMcNW8>

The Beatles: Penny Lane <http://www.youtube.com/watch?v=S-rB0pHI9fU>

The Rolling Stones: Satisfaction <http://www.youtube.com/watch?v=KzYWTIHqutA>

Led Zeppelin: Stairway to heaven <https://www.youtube.com/watch?v=JOemwDVBlqE>

Jimi Hendrix: Hey Joe <https://www.youtube.com/watch?v=W3JsuWz4xWc>

James Brown: I feel good <https://www.youtube.com/watch?v=SzlpTRNIAvc>

Abba: Waterloo <https://www.youtube.com/watch?v=3FsVeMz1F5c>

Black Sabbath: Paranoid <http://www.youtube.com/watch?v=hkXHsK4AQPs>

Sex Pistols: Anarchy in UK <https://www.youtube.com/watch?v=LOy8zvmIgv0>

Michael Jackson: Thriller <https://www.youtube.com/watch?v=sOnqjkJTMaA>

Madonna: Papa don't preach <https://www.youtube.com/watch?v=G333Is7VPOg>

AC/DC: Thunderstruck <https://www.youtube.com/watch?v=v2AC41dgInM>

Metallica: Nothing else matters <https://youtu.be/tAGnKpE4NCI>

Nirvana: Smells like a teen spirit <https://www.youtube.com/watch?v=hTWKbfoikeg>

Swedish house mafia: Don't you worry child <https://www.youtube.com/watch?v=eu7Z6y3gU1M>

Valmis kuuntelupäiväkirja palautetaan Peda.netin palautuskansioon.

Musiikin arviointi

Musiikin arviointi

Osallistumisaktiivisuus, asenne ja tuntiosaaminen (niin sanottu jatkuva näyttö) muodostavat yhdessä suurimman osan musiikkinumerostasi. Näiden lisäksi arvosanaasi vaikuttavat kuuntelupäiväkirjasta saamasi arvio ja vihkotyöskentelysi huolellisuus, sekä mahdolliset soitto- tai laulunäytteet.

Musiikin arvosana kuvaa musiikillista toimintaasi koulussa (tiedot ja taidot, aktiivisuus ja asenne), ei musikaalisuuttasi tai muita synnynnäisiä ominaisuuksiasi. Koulun ulkopuoliset harrastukset eivät suoraan vaikuta arviointiin, mutta useimmiten ne tietysti näkyvät koulutyöskentelyssä aktiivisuutena ja osaamisena.

Sen lisäksi, että saat palautetta opettajalta, opettelet arvioimaan työskentelyäsi ja kehittymistäsi musiikissa myös itse.

Opetussuunnitelmassa määritetään tietyt kriteerit arvosanalle 8.

Kasin saa, jos:

- osallistuu yhteislauluun
- hallitsee jonkin rytmii-, melodia- tai sointusoittimen perustekniikan niin, että pystyy osallistumaan yhteissoittoon
- osaa kuunnella musiikkia ja tehdä siitä havaintoja sekä esittää perusteltuja näkemyksiä kuulemastaan
- osaa kuunnella sekä omaa että muiden tuottamaa musiikkia niin, että pystyy musisoimaan yhdessä muiden kanssa
- tunnistaa ja osaa erottaa eri musiikin lajeja ja eri aikakausien ja kulttuurien musiikkia
- tuntee keskeistä suomalaista musiikkia ja musiikkielämää
- osaa käyttää musiikin käsitteitä musisoinnin ja musiikin kuuntelun yhteydessä
- osaa käyttää musiikin elementtejä rakennusaineina omien musiikillisten ideoidensa ja ajatustensa kehittämisessä ja toteutuksessa

LAULUN ARVOSANA MÄÄRÄYTYY SEURAAVASTI:

- 10 = Osallistuu yhteislauluun erittäin aktiivisesti, laulaa reippaasti, toivoo kappaleita, saattaa käydä mikissäkin laulamassa
- 9 = Osallistuu yhteislauluun aktiivisesti, laulaa reippaasti, toivoo kappaleita
- 8 = Osallistuu yhteislauluun, mutta laulu ei ole vielä kovinkaan rohkeaa
- 7 = Osallistuu useimmiten yhteislauluun, välillä ei laula ollenkaan
- 6 = Useimmiten ei osallistu yhteislauluun
- 5 = Ei laula juuri koskaan

SOITTOTAIDOT PUOLESTAAN ARVIOIDAAN SEURAAVASTI:

- Erittäin sujuvaa soittoa ja hyvää työskentelyä (9-10)
- Soitto saattaa kaivata vielä sujuvuutta, mutta työtä on tehty hyvin (7-8)
- Soitto ei suju ja energia on mennyt johonkin muuhun kuin asialliseen harjoitteluun (5-6)
- Mikäli soittoon osallistuminen on syystä tai toisesta vaikeaa tai mahdotonta, sovitaan opettajan kanssa, miten osuus korvataan

Kaikenlaisella säheltämisellä ja koheltamisella laulun tai soiton aikana on luonnollisesti miinusmerkkinen vaikutus näiden osioiden arvosanoihin. Tee siis hommat hyvin! Jos sinulla on jotain kysyttävää arvioinnista, kysy rohkeasti!

8. luokka

9. luokka

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus yläkoulussa ja TET

Oppilaanohjaaja toimii ohjauksen asiantuntijana yhteistyössä opettajien ja oppilashuollon kanssa. Hän pitää yhteyksiä muihin peruskoulun oppilaanohjaajiin, toisen asteen koulujen opinto-ohjaajiin, kouluviranomaisiin, nuorisoasteen oppilaitoksiin, työ- ja elinkeinotoimistoon ja työelämään sekä huolehtii oppilaiden tutustuttamisesta työelämään ja jatkokoulutukseen. Hän vastaa yhteishaun järjestelyistä.

Oppilaanohjaaja tiedottaa oppilaille ja heidän vanhemmilleen opiskelusta yläluokilla, valinnaisainevalinnoista sekä yhteishausta ja jatkokoulutusmahdollisuuksista. Hän seuraa myös oppilaiden ainevalintoja ja opintomenestystä peruskoulussa sekä heidän hakeutumistaan ja pääsyään jatko-opintoihin. Oppilaanohjaaja osallistuu yleisopetuksen ja erityisopetuksen pedagogisiin tiimeihin silloin, kun kyseessä on 6.-9. luokan oppilaat.

Oppilaanohjauksen tavoitteena on kehittää oppilaan itsetuntemusta, tukea, auttaa ja ohjata oppilaita siten, että jokainen oppilas selviää mahdollisimman hyvin opiskelustaan peruskoulussa sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä tarkoituksenmukaisia ja hänelle soveltuvia koulutus- ja uravalintaratkaisuja kansainvälistyvässä maailmassa.

Oppilaanohjauksen työmuotoja ovat luokkatunnit, yksilöohjaus, pienryhmätyöskentely ja vuorovaikutus eri tahojen kanssa koulussa ja koulun ulkopuolella. Opolla on jokaisessa jaksossa vapaatunteja, jolloin oppilas voi halutessaan tulla keskustelemaan opiskeluun, urasuunnitelmiin tms. liittyvistä asioista. Opettajat ja oppilaanohjaaja voivat myös ohjata oppilaita saamaan yksilöohjausta näihin aikoihin.

Oppilaanohjaaja osallistuu yhteisvalintakoulutukseen, toisen asteen koulutuksen esittelyihin sekä mahdollisuuksien mukaan muihin opinto-ohjaajille järjestettyihin koulutuksiin, mm. opopäiville. Perjantaisin on usein opoille suunnattua koulutusta tai tutustumiskäyntejä. Oppilaanohjaaja osallistuu tarvittaessa erilaisiin kokouksiin ja seminaareihin, vanhempainiltoihin sekä huoltajapalavereihin.

Peruskoulun vuosiluokille 6-9 järjestetään työelämään tutustumista. Tällä toiminnalla pyritään antamaan oppilaille virikkeitä tulevaa uravalintaa varten sekä parantamaan työelämän tuntemusta ja työn arvostusta nuorten keskuudessa. Työpaikat, joilla oppilaat tutustuvat työelämään perehdytetään TET-jakson tavoitteisiin ja turvallisuusohjeisiin. Oppilaanohjaaja vastaa perehdyttämisestä ja yhteydenpidosta työpaikoille. Erityisluokanopettajat osallistuvat TET-jakson ohjaukseen luokkiensa oppilaiden osalta.

6.luokka

Oppilaat työskentelevät vuorollaan koulumme ruokalassa 1-2 päivää lukuvuoden aikana. Oppilaanohjaaja tutustuu lukuvuoden aikana kuudensien luokkien oppilaisiin vieraillemalla luokassa sovittuna ajankohtana kerran syksyllä ja kerran keväällä sekä keskustelemalla luokanvalvojan kanssa luokan oppilaista.

7. luokka

Keskitytään erityisesti opiskelun taitojen kehittämiseen – ”oppimistakin voi oppia”. Aihetta käsitellään usealla oppilaanohjauksen oppitunnilla. Oppilaanohjaaja kutsuu oppilaan tarvittaessa henkilökohtaiseen keskusteluun lukuvuoden aikana. KiVa-toimintaan liittyviä teemoja käsitellään tarvittaessa ohjauksen luokkatunneilla. Ryhmäytymispäivät järjestetään syksyllä yhdessä nuorisotoimen ja sosiaalitoimen kanssa. Oppilaat työskentelevät vuorollaan lukuvuoden aikana päivän koulumme ruokalassa.

8. luokka

Kahdeksannella luokalla keskitytään uravalintatekijöiden, työn perustekijöiden kartoittamiseen ja toisen asteen koulutusvaihtoehtoihin. Työelämään voidaan tutustua työpaikkavierailujen ja ammattiesittelyjen kautta. Lisäksi oppilaat työskentelevät kukin vuorollaan yhden päivän koulumme siistijöiden apuna. TET-päivä on mahdollista suorittaa myös koulumme TAO-siivessä. Yhteistyössä seurakunnan kanssa järjestetään kasipäivät Mallusjoella. Päivän aikana saadaan infoa rippikoulusta sekä harjoitellaan jälleen ryhmässä toimimista. Yksilökeskusteluja järjestetään tarvittaessa.

9. luokka

Yhdeksännen luokan tärkeimmät asiat ovat työelämään tutustumisjakso (TET) sekä yhteishaku. Jokivarren koulun yhdeksäsluokkalaisten TET-jakso järjestetään viikoilla 36 ja 37. TET-jakson aikana yhdeksänsiä opettavat opettajat toimivat resurssiopettajina tai suorittavat ennalta sovittuja tehtäviä - tunnit ovat normaalia työaikaa. Opettajille järjestetään myös mahdollisuus vieraila TET-paikoissa kyseisten tuntien aikana. Yhdeksäsluokkalaisten vanhemmille tiedotetaan työelämään tutustumisesta kirjeitse ja oppilaanohjaaja on mahdollista tavata vanhempainiltojen yhteydessä tai erikseen sovittuina ajankohtina. Koulutuskokeilujaksoja järjestetään oppilaille tarvittaessa.

Yhdeksännellä luokalla käsiteltäviä asioita ovat työelämätietous, päätöksenteon periaatteet ja omaan kouluratkaisuun kypsyminen sekä tutustuminen kotiseudun koulutustarjontaan. Jokainen oppilas kutsutaan oppilaanohjaajan haastatteluun, jossa kartoitetaan oppilaan jatkosuunnitelmia. Mahdollisuuksien mukaan kutsutaan vierailijoita esimerkiksi eri oppilaitoksesta. Varataan mahdollisuus myös messu-, yritys- ja/tai oppilaitosvierailuihin. Yhteishausta tiedotetaan oppilaiden vanhemmille kirjeitse, vanhempainillassa ja/tai kotiväenillassa yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Lähiseudun koulut järjestävät myös "avoimet ovet" -päiviä, joista ilmoitetaan koteihin. Kaikki yhdeksäsluokkalaiset osallistuvat Erkko-lukion järjestämään Erkko-päivään, jossa tutustutaan lukion toimintaan.

Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden ohjaus on vaativaa ja moniammatillista työtä. Oppilaanohjaaja osallistuu tarvittaessa HOJKS-palaveriin, tekee tiivistä yhteistyötä erityisopettajien ja oppilashuollon kanssa sekä laatii tarvittaessa oppilaanohjaukseen yksilöllisiä suunnitelmia.

Erityisopetuksen oppilaanohjauksessa korostuvat henkilökohtaiset kontaktit sekä suunnitelmat. Oppilas voi olla tutustumassa työelämään useammin kuin yleisopetuksen oppilas ja koulutuskokeiluja pyritään järjestämään riittävä määrä. Näistä sovitaan kunkin oppilaan HOJKS-palaverissa ja ne kirjataan HOJKS:an, jonka laatimiseen oppilaanohjaaja osallistuu tältä osin. Yhteiset tutustumisvierailut kouluihin ovat myös tärkeitä.

Oppilaanohjaaja: Satu Heinänen

TET

Työelämään tutustuminen eli TET järjestetään koulussamme seuraavasti:

YLEISOPETUS

- 6. ja 7. luokat päivä keittiössä (7. luokista alottaen)
- 8. luokat päivä / muutama tunti siistijöiden apuna, vapaaehtoinen TAO-TET
- 9. luokat kaksi (2) viikkoa koulun ulkopuolella TET-jaksolla vkot 36 ja 37

ERITYISLUOKAT

- 6.-7. luokkalaiset kuten yleisopetus
- 8. luokkalaiset oman HOJKSin mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan siivous-TET koulullamme ja/tai vapaaehtoinen TAO-TET.
- 9. luokkalaiset kaksi viikkoa syyslukukaudella viikoilla 36-37 ja lisäviikkoja/päiviä oman HOJKSin mukaan.

Ammattivideoita

Ruoka-alan ammattivideoita

OPPIMESTA

Jokivarren koulussa toimii yläkoululaisten **OPPIMESTA**, jossa oppilaanohjaaja Satu Heinänen ja erityisopettaja Kaisa Vainikka auttavat läksyissä ja projekteissa, ohjaavat opiskelussa ja tsemppaavat kokeisiin luvussa. **Oppimesta on avoinna luokassa A15 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14.15-15.50** Käytössämme on myös tabletteja ja tietokoneita. Oppimestaan ilmoittaudutaan luokan A14 oven vieressä olevaan listaan kirjoittamalla oma nimi ja luokka. Tarjolla on useimmiten kahvia/teetä ja omien eväiden nauttiminen on sallittua.

Lisätietoja Satu-opolta

Hyödyllisiä linkkejä

Opintopolku

Opintopolku-portaalia ylläpitää Opetushallitus. Suomalaiset oppilaitokset ja korkeakoulut ylläpitävät Opintopolussa omien koulutustensa tietoja. Opintopolku.fi-palvelussa voi:

Selailla eri aloja ja tutkintoja

Saada tietoa opinnoista

Etsiä ajankohtaisia koulutuksia

Tutustua valintaperusteisiin

Hakea koulutuksiin

Katsoa videoita ja lukea tarinoita opiskelijoiden omista kokemuksista.

Kun koulu loppuu

Kunkoululoppuu.fi-sivusto antaa tietoa peruskoulun ja lukion jälkeisistä valinnoista, opiskelusta ja työelämästä. Palvelu tarjoaa vastauksia koulutusta ja tulevaisuutta koskeviin kysymyksiin.

Pisterajat yhteishaussa kevät 2017

Erkko-lukio

Koulutuskeskus Salpaus

Lahden lukiot

Lahden yhteiskoulun lukio

SDO - Suomen Diakoniaopisto

Kela

Tutustu ammatteihin

Ammattinetti

Ammattinetti on verkkopalvelu, joka tarjoaa tietoa ammateista ja aloista. Ammattinettistä löytyy ammattialojen ja ammattien kuvauksia, eri ammateissa toimivien ihmisten haastatteluja ja uratarinoita sekä työelämään liittyviä artikkeleita.

Ammattinetti on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat tietoa esimerkiksi eri ammattien ja alojen vertailemiseen tai ammatinvalinnan tai urasuunnittelun tueksi. Ammattinettiä ylläpitää työ- ja elinkeinoministeriö.

Teknolohiateollisuus

Teknolohiateollisuus ry on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen vaikuttajaorganisaatio, joka edistää Suomen keskeisimmän vientialan kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä.

Teknolohiateollisuus ry:llä on noin 1600 jäsenyritystä. Ne edustavat kattavasti elektroniikka- ja sähköteollisuutta, kone- ja metallituoteteollisuutta, metallien jalostusta, tietotekniikkaa sekä suunnittelu- ja konsultointialaa.

Ammatinvalinta

Ammatinvalinta

Ammatinvalinta.fi auttaa unelma-ammatin metsästyksessä.

Ammatinvalintatesti

AVO on ammatinvalintaohjelma. Se on tarkoitettu erityisesti sinulle joka pohdit ammatti- ja koulutusvalintojasi peruskoulun tai lukion pohjalta. AVO auttaa sinua löytämään tarvittavia tietoja ja pohtimaan ratkaisujasi.

Ammattiosaaja

Ammattiosaaja.fissä pääset kurkistamaan opiskelijoiden ja ammattilaisten arkeen. Eri ammattien edustajat kertovat omista valinnoistaan ja urapoluistaan. Mieti, mikä ammatti sinulle sopisi!

Ruotsi

Hanne

9.luokka (luonnos)

Kielenopetus muutoksessa

Kehittämistehtävä

Tekniikan hyödyntäminen opetuksessa

10. maaliskuuta 2016 klo 18.32

Venäläinen, Hanne

Kokemukset tekniikan käytöstä oppitunneilla ovat pääasiassa myönteisiä. IPadien tai kannettavien tietokoneiden avulla oppituntiin saa vaihtelua. Esimerkiksi rakennetehtäviä voi tehdä harjoituskirjan avulla suullisesti ja kirjallisesti, jonka lisäksi opittua voi vielä syventää tai kerrata sähköisen materiaalin avulla, jolloin omaan tahtiin eteneminen on helppoa. IPadi ja videointi tuovat vaihtelua suullisiin tehtäviin. Oma viesti on harkitumpi, kun se kuvataan ja katsotaan ehkäpä koko ryhmän avulla. Luokan lähetyillä oleva näytelmävarasto tuo mahdollisuuden heittäytymiseen, aina ei tarvitse olla pulpetissa oleva oppilas, vaan voi olla vaikkapa saksalaisravintolan tarjoilija. Kielteiset kokemukset liittyvät lähinnä laitteiden tai nettiyhteyden

häiriöihin sekä siihen, että oppilaat tarvitsevat jonkin verran opastusta tietotekniikan käytössä. Joskus vihkoon kirjoittaminen on se nopein tapa. Jotkut sovellukset ovat monikäyttöisiä, mutta joihinkin ohjelmiin, esim. Kahootiin oppilaat kyllästyvät melko nopeasti.

Syksyn alussa aloitin kokeilun, voiko saksan tunnit suunnitella niin, että joka viikko kaksoistunnin jälkimmäisellä tunnilla käytössä on iPadi. Ajankohta on sen verran myöhäinen, että varausten puolesta kokeilu onnistui. Paljon olemme ehtineet lukukauden aikana tehdä iPadeilla: videoita, Socrative-testejä, Popplet-mindmapeja, Kahooteja, Opinaikaa, Sanomaprota, lueskella saksalaisia nettilehtiä, hakea kulttuuritietoa sekä käyttää netin kuvia suullisten tehtävien pohjalta. Välillä oppilaat ovat saaneet valita perinteisen ja tietotekniikan avulla toteutettavan työtavan välillä. Esimerkiksi kotiin liittyvää sanastoa sai kerätä joko Poppletilla ajatuskartan muodossa tai tekemällä oman kuvasanaston vanhoja mainoskuvastoja leikkaamalla ja liimaamalla. Kokeilu on ollut toimiva, ja jatkossa tulen käyttämään tietotekniikkaa opetuksessa enemmän apuna. Toki monipuolisuus on tärkeää, joten kielen eri osa-alueita harjoitellaan myös ilman tekniikkaa.

Oppimiskokonaisuus

8. maaliskuuta 2016 klo 13.39

Venäläinen, Hanne

Oppimiskokonaisuus on suunniteltu yhdeksännen luokan Klick9- oppikirjan kappaleeseen 19 Anna vill ge Jorden en chans. Kappaleen aiheena on ympäristö ja ympäristönsuojelu ja rakenteellisena tavoitteena on harjoitella konditionaalia.

19 Anna vill ge Jorden en chans

Anna Juel, 16, har alltid varit intresserad av natur och miljö. Som liten var hon scout. Nu är hon med i Fältbiologerna. I sommar ska hon åka till Öland på naturläger.

RETURPAPPER

rapport Leva ekologiskt

– Jag skulle bo på landet i en röd stuga om jag fick välja. Jag skulle vilja odla min egen mat där. Men det är inte möjligt just nu. Så jag försöker leva ekologiskt i stan i stället. Anna och hennes mamma Kerstin är vegetarianer. De bor i höghus men har kompost på balkongen. Kerstin och Anna har ingen bil.

– Vi cyklar eller åker kollektivt: buss och pendeltåg. Om vi behöver en bil någon gång, så lånar eller hyr vi.

Bra fynd på loppis

Anna köper oftast sina kläder på loppmarknader. Second hand är billigt och snyggt, säger hon.

– Jag hittar ofta helt nya kläder på loppis. Jag fattar inte att någon ger bort nya plagg. Jag skulle inte köpa dyra märkeskläder, som kostar flera tusen kronor. En del tjejer och killar i min klass gör det.

– Viktigast är att man konsumerar så litet som möjligt, tycker Anna.

– Man behöver egentligen ganska lite prylar. Vi måste ju ge Jorden en chans!

! Jag skulle bo på landet om jag fick välja.

! Jag skulle inte köpa dyra märkeskläder, som kostar flera tusen kronor.

! Jag skulle bo på landet om jag fick välja.

! Jag har kompost på balkongen.

! Jag cyklar eller åker kollektivt.

! Jag köper kläder på loppmarknader.

Fältbiologerna

Fältbiologerna är Sveriges största förening för barn och ungdomar som är intresserade av natur och miljö. Föreningen bildades 1947.

Anna är intresserad av natur

Monialainen oppimiskokonaisuus

Tämän kappaleen yhteydessä käsitellään myös yhdeksännen luokan monialaista oppimiskokonaisuutta slummi. Eri oppiaineet tarkastelevat teemaa eri näkökulmasta. Ruotsin osalta päädyin ottamaan näkökulmaksi ympäristön ja kestävä kehityksen.

Ruotsin osalta suunnitelma on seuraava:

-Oppilaat tekevät ryhmissä mind mapin tärkeimmistä ympäristösanoista. Kappaleen ja lisätekstien sanaston lisäksi voi käyttää sanakirjalähteitä. Mind mapit esitellään koko luokalle, ja mind mapien sanaston harjoittelu tulee kotiläksyksi.

-Kahoot-kilpailu mind mapin sanoista

-Oppilaat tekevät tableteilla kuva-arvoituksia. He kuvaavat omassa mind mapissa olleita sanoja tai käyttävät piirroskuvia ja netin kuvälähteitä. Kuvat esitellään muulle luokalle, ja ryhmät kilpailevat siitä, mikä ryhmä tietää sanat parhaiten.

-Keskustelu konditionaalia harjoitellen, esimerkiksi. www.todaysmeet.com:ia käyttäen. Keskustelun aihe Om jag levde i en slum, skulle jag....

-Kirjoitustehtävä Min livsstil. Kirjoitustehtävässä pohditaan omia kulutustottumuksia ja suhtautumista luonnonsuojeluun.

Tunti 1

Edellisellä tunnilla teksti on suomennettu, harjoiteltu ääntämistä, luettu ruotsiksi ja tehty kirjan sanastotehtäviä. Oppilailla on ollut läksynä sanakoe kappaleen 1. palstasta. He voivat harjoitella sanoja Quizletin avulla. Salasana on kappaleen ensimmäinen sana. Tunnin alussa he voivat palauttaa sanat mieleen joko omalla puhelimellaan Quizletin avulla tai parin kanssa kyselemällä.

<https://quizlet.com/118985336/anna-vill-ge-jorden-en-chans-osa-1-flash-cards/>

Tämän jälkeen tutustutaan konditionaaliin diaesityksen avulla, sääntöjä itse keksien ja muistiinpanoja tehden.

Tunti 2

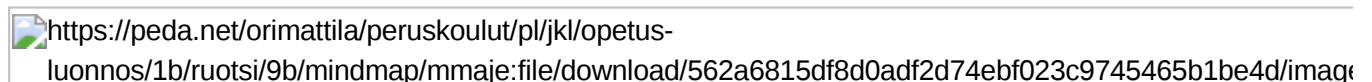
Oppilailla on ollut toisen palstan sanojen harjoittelu, niitä voi jälleen harjoitella myös Quizletin avulla.

<https://quizlet.com/119719018/anna-vill-ge-jorden-en-chans-osa-2-flash-cards/>

Konditionaali kerrataan lyhyesti taululla ja tehdään suullisesti ristinollapeliä konditionaali muodosta. Lopputunti kuluu tehtäväkirjan harjoitusten parissa. Esittelen myös seuraavan viikon monialaisen kokonaisuuden. Kerron lyhyesti monialaisen kokonaisuuden idean ja näytän alustavan suunnitelman ruotsin osalta.

Tunti 3

Monialainen oppimiskokonaisuus alkaa. Oppilaat tekevät 3-4 hengen ryhmissä mindmapeja ympäristöön liittyvistä sanoista. He ovat ennen tekstiin tutustumista merkinneet sanastoon omasta mielestään tärkeimmät ympäristösanat. He voivat käyttää niitä, mutta lisää sanoja etsitään sanakirjoista ja tekstikirjan lisäteksteistä. Mindmapit tehdään iPadien Poppetitilla. Olen luonut jokaiselle luokalle Pedanetiin ryhmäpalautuskansion, johon he palauttavat mindmapinsa. Työt tulostetaan niille, joilla ei ole Pedanet-tunnuksia. Toisten töihin tutustuminen tulee kotiläksyksi. Alla yksi esimerkki mindmapeista.

 <https://peda.net/orimattila/peruskoulut/pl/jkl/opetus-luonnos/1b/ruotsi/9b/mindmap/mmaje:file/download/562a6815df8d0adf2d74ebf023c9745465b1be4d/image>

Tunti 4

Olen tehnyt oppilaiden mindmapeista Kahoot-kilpailun, ja valinnut 2-3 sanaa jokaisesta.

<https://getkahoot.com/>

saari

Oppilaat työskentelevät samoissa ryhmissä ja vastaavat kysymyksiin. Tämän jälkeen oppilaat työskentelevät jälleen oman mindmapinsa parissa iPadeilla. He etsivät netin kuvahaulla tai piirtävät itse kuvia viidestä sanasta. Tämän jälkeen he esittelevät kuvat muille ryhmille, ja muiden täytyy tietää mistä sanasta on kyse. Vastaamiseen käytetään todaysmeet.com-sivua, <https://todaysmeet.com/> Nopeimmasta oikeasta vastauksesta saa pisteen. Kotitehtäväksi tulee kirjoitustehtävä aiheesta Min livsstil. Teksti kirjoitetaan Mina texter-vihkoon. Oppilaille on oma vihko kirjan Skriv ut-teksteille, ja he käyttävät samaa vihkoa seitsemännen luokan alusta yhdeksännen luokan kevääseen saakka.

Tunti 5

Oppilaat muistelevat edellisen viikon monialaisesta oppimiskokonaisuudesta oppimiaan asioita. He työskentelevät ryhmissä, ja jatkavat lausetta Om jag levde i en slum, skulle vi... mahdollisimman monella eri tavalla. Sanakirjat ja oppikirja ovat sallittu, mutta nettisanakirjat eivät, jotta käännohjelmiä ei olisi saatavilla. Jokainen ryhmä esittelee lauseensa dokumenttikameralla ja lukee lauseet ääneen. Lopputunti kerrataan kokeeseen kannettavien tietokoneiden avulla. Oppilaat voivat valita joko Sanomapron verkkotehtävät <https://sanomapro.fi/> tai Opinajan <https://www.opinaika.fi/>. Olen tehnyt Opinaikaan valmiin kurssin, jossa on tehtäviä konditionaaliin ja futuuriin liittyen. Suosittelen kiitettävään tähtääviä valitsemaan Opinajan ja helpompia tehtäviä kaipaavia aloittamaan Sanomapron sivuilta.

Mitä olisi kannattanut tehdä toisin?

Kokonaisuudessaan kokonaisuus sujui hyvin. Monialaista oppimiskokonaisuutta harjoiteltiin nyt ensimmäisen kerran, joten ajankäyttöä oli vaikea arvioida. Maantiedon luokkaan oli viikon ajaksi rakennettu hyvin todentuntuinen slummikylä, ja oppilaat elivät näillä tunneilla slummielämää niin todentuntuisesti kuin se vain on mahdollista. Ajatuksena oli ottaa kuvia slummielämästä ja tehdä niistä kuvitteellisia sosiaalisen median päivityksiä, esimerkiksi turistin ja uutistoimittajan näkökulmasta. Tähän ei aika tällä kertaa riittänyt. Koulussamme on paljon mahdollisuuksia varata iPadeja, kannettavia tietokoneita tai atk-luokkaa, mutta uskoisin, että tässä oppimiskokonaisuudessa laitteet olivat maksimimäärän yhden oppiaineen käytössä. Olen

pyrkinyt siihen, että varatessani laitteita niitä myös käytetään koko tunti tai ainakin suurin osa ajasta. Oppimiskokonaisuus oli kuitenkin hyvää vaihtelua "perusarkeen".

7. luokka (luonnos)

Kappale 6 (luonnos)

Sanasto:

-quizlet.com -><https://quizlet.com/279083026/6-dansa-med-vanner-flash-cards/>

-keskeisimmät sanat ja aukkosuomennos

Tavoitteet:

-perfekti

-pluskvamperfekti

Keskeiset sanat (luonnos)

2. Tekstin keskeiset sanat

a) Täydennä puuttuvat muodot.

Substantiivit

Suomenkieli	Yksikön epämääräinen muoto	Yksikön määräinen muoto	Monikon epämääräinen muoto	Monikon määräinen muoto
nauri				
paras ystävä				
ystävii				
lapset				

Verbit

Suomenkieli	Passivimuoto	Preesens	Imperfekti
harjoitella			
työkannella			
viittyy			
ymmärtää			
sanoa			

Adjektiivit

Suomenkieli	en-muoto	eti-muoto	nomiini
valmis			
tärkeä			
juotettava			
rahalinen			

Ilmenneet

lähellä _____	antokas _____
ei koskaan _____	

b) Kirjoita lauseita tai tarina, jossa käytät mahdollisimman monta a-kehdän sanaa.

Joonas

9BC Svenska

Yksilölliset tehtävät_Klick 9_kpl 19.pdf

Klick 9_Stykce 19

Kappalesanasto

-lue ja suomenna kpl 19 (TB s. 146-147) _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 19) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 1-6):

--	--	--	--	--	--	--	--

-tehtävämoniste 1 _____

-Kirjoitelma Swayhin. T. 17 (s. 210) _____

-Opettele sanaston s.196-197 sanat sinulle parhaiten sopivalla tavalla. Saat halutessasi opettajalta sanastotehtäviä (ristikoita yms.) _____

-Sanakoe kpl 19 _____

-Suullinen tehtävä: t. 7 (s. 204): Äänitä ja lataa Swayhin. _____

Konditionaali

-Opettele konditionaali _____

-valitse 5 tehtäväkirjan (kpl 19) tehtävää, jotka ovat sinulle hyödyllisiä ja tee ne (t. 10-16)

--	--	--	--	--	--	--	--

0 kommenttia

TEHTÄVÄMONISTE 1_ Klick 9_kpl 19.pdf**TEHTÄVÄMONISTE 1: Etsi tekstistä ja kirjoita ruotsiksi.**

- 1 on aina ollut kiinnostunut _____
luonnosta ja ympäristöstä _____
- 2 pienenä hän oli partiolainen _____
- 3 Asuisin maalla punaisessa mökissä _____
jos saisin valita _____
- 5 haluaisin viljellä _____
- 6 elää ekologisesti _____
- 7 sen sijaan _____
- 8 kasvisyöjiä _____
- 9 He asuvat kerrostalossa _____
- 10 komposti parvekkeella _____
- 11 Me pyöräilemme tai _____
matkustamme julkisilla _____
- 12 lähiliikennejuna _____
- 13 niin lainaamme tai vuokraamme _____
- 14 Anna ostaa useimmiten vaatteensa _____
kirpputoreilta _____
- 15 kirppis _____
- 16 En käsitä, että joku antaa pois _____
uusia vaatekappaleita _____
- 17 Tärkeintä on, että kuluttaa _____
niin vähän kuin mahdollista _____
- 18 Sitä tarvitsee oikeastaan _____
aika vähän kampeita _____

Tehtävämoniste 1

[0 kommenttia](#)

Konditionaali

Materiaalia konditionaalin opettelua varten

1) Tehtäväkirjan s. 205

2) Tekstikirjan s. 175

3)

<https://www.youtube.com/watch?v=u0NpIGuetyk>

4)

<https://www.youtube.com/watch?v=LUXf271Pbx8>

Kpl 18 sanasto 1

Att + infinitiivi (kpl 18)

Adjektiivin ja substantiivin yhteistaivutus (kpl 18)

Kpl 19 sanasto 1

Kpl 18 sanasto 2

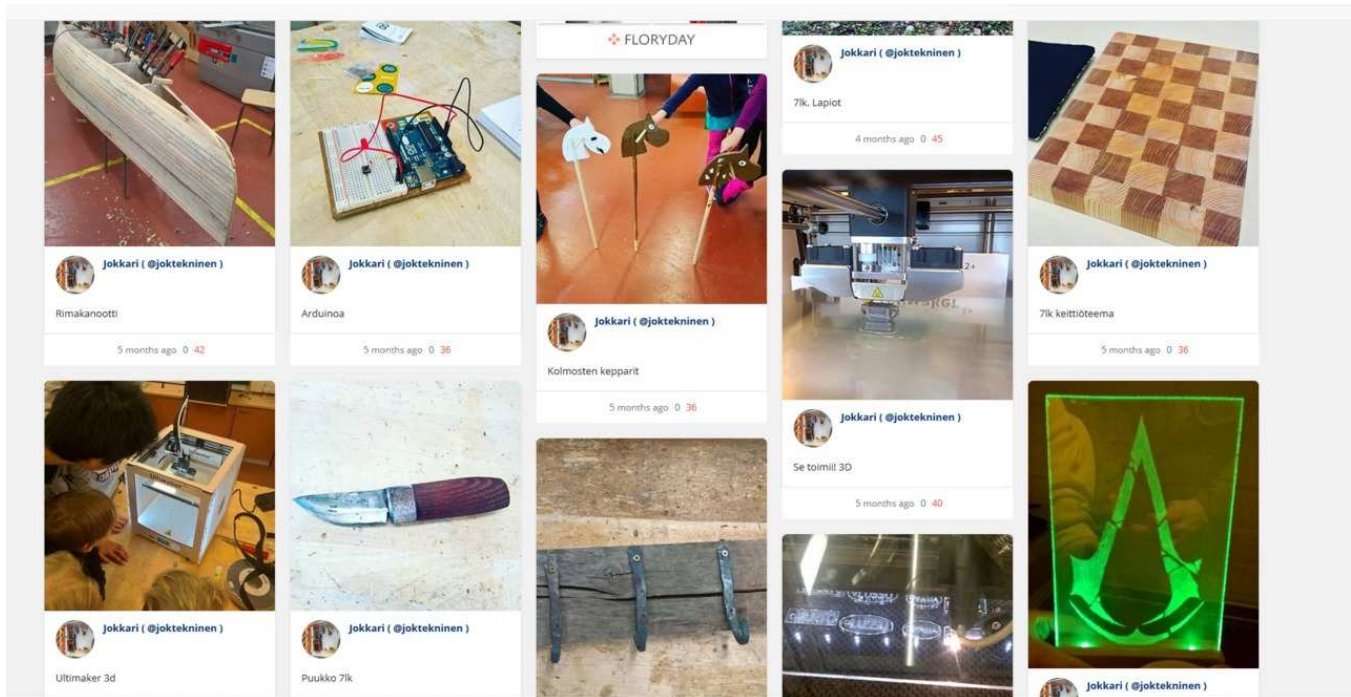
Kpl 19 sanasto 2

Tekninen työ

käsityö 3-9 luokat

Katso instagamista [#joktekninen](https://www.instagram.com/joktekninen) kuvia eri vuosiluokkien oppilaiden tekemistä töistä. Saa seurata.

Linkki: <http://www.thepictame.com/instagram/joktekninen>

0 kommenttia

Tekstilityö

Pyyhe ja purkkeja

0 kommenttia

Esiliina 6 lk

[0 kommenttia](#)

Reppu 7 lk

0 kommenttia

Pääsiäinen, liinoja, pupuja ja tipuja

0 kommenttia

Pannualunen ja leivinliina

0 kommenttia

Kaulahuivi 7 lk

0 kommenttia

Istuinrahit yhdistelmätyöt

0 kommenttia

Verkkarit pikkuveljelle 7 lk

0 kommenttia

Tarjotin 7 lk

0 kommenttia

Pupuja

0 kommenttia

Kangasruukkuja ja tipuja

0 kommenttia

4lk tyynyliinat

0 kommenttia

Terveystieto

7. luokka

Koekertaus

Päihdeparityö

8. luokka

Ravintoaineparityö

Ravintoaineparityö

Parityö tehdään tietokoneella GIMP-ohjelmalla tavoitteena laatia posterit, jotka esitetään iPadilla. Laitte yhteensopivuuden osalta on tärkeää muistaa tallentaa työ esim. .jpeg muodossa.

PARITYÖSSÄ ESITELTÄVÄT ASIAT (ohjaavia kysymyksiä):

Ravintoaine

Mitä ravintoaine on?
Mihin ainetta ihmisen elimistössä tarvitaan?
Mitä ravintoaineesta ihminen saa?
Mitä seuraa ravintoaineen liiallisesta syömisestä?
Mitä seuraa ravintoaineen liian vähäisestä syömisestä?
Mikä on ravintoaineen energiasisältö?
Muuta?

Turvallisuus

Turvallisuustiedot ja -taidot

Sisältö oppitunneittain:

1. Ensiapu ja ensiapulaukku, kolmioliina (yläraaja ja pääsidos)
2. Haavat ja paineside (käsi/jalka)
3. Pyörtyminen, tajuton ja sokki (pyörtymisen ea, tajuttoman tutkiminen ja kylkiasento, sokin ea)
4. Hätänumero 112, ICE, nenäverenvuoto ja KKK (nyrjähdys)
5. 112-sovellus, murtumat, lastoittaminen (ilmalasta ja sen käyttö painesiteenä)
6. PPE (elvytys)
7. Toiminta onnettomuuspaikalla, toiminta tulipalossa, palovaroitin
8. Käytännönkoe

Koekertaus

9. luokka

Äidinkieli ja kirjallisuus

8B

kirjoitelmien palautus

Kirjoitelmien palautus

9A

9B

7B

Lyhytvalinnat

Leivontakurssi

Teknologia

Teknologia

Tutustukaa nettiosoitteen: <http://www03.edu.fi/oppimateriaalit/teknologia/> ja vastaa seuraaviin kysymyksiin.

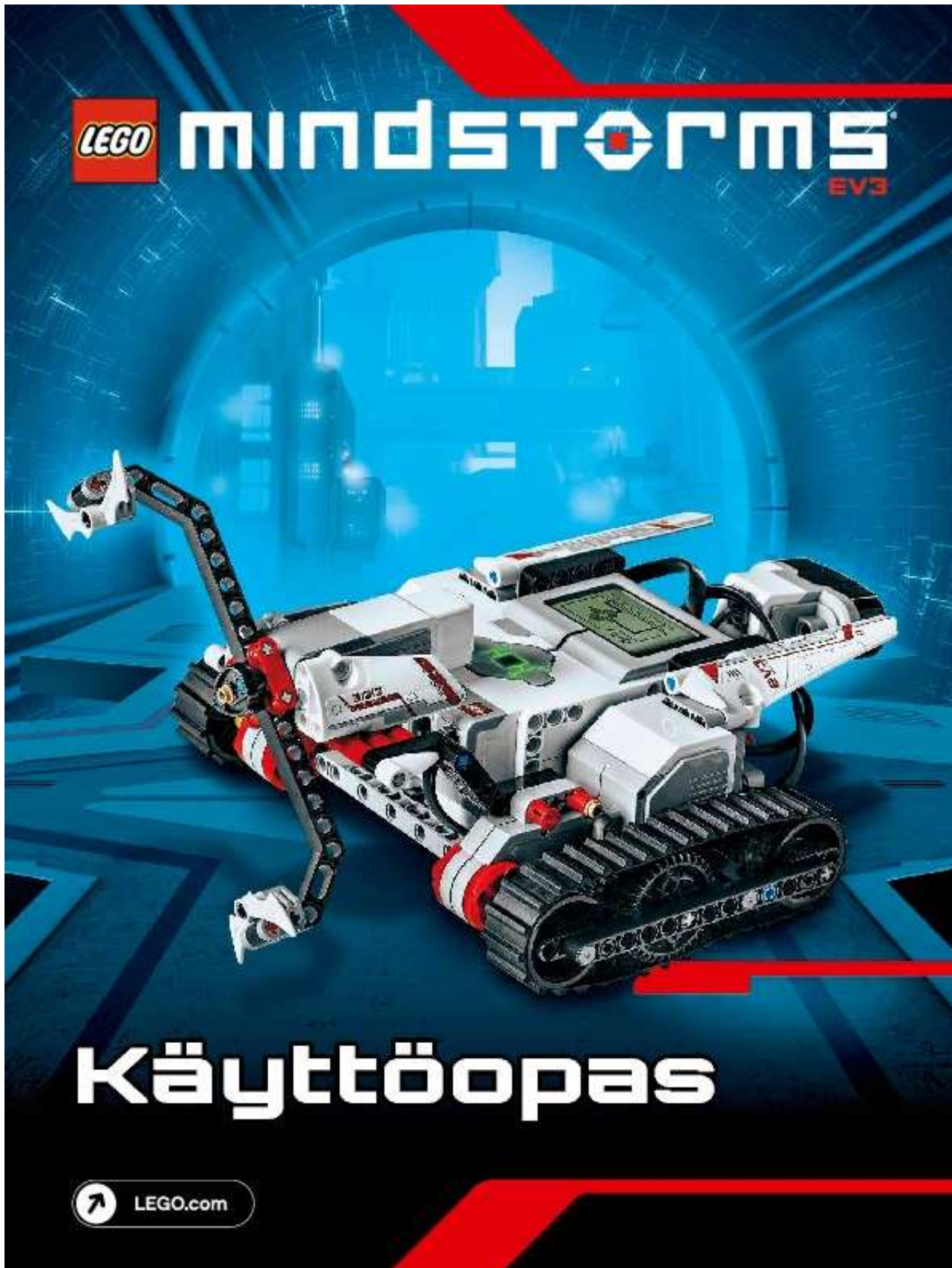
Tehkää pareittain seuraavat tehtävät.

1. Mitä tarkoitetaan käsitteellä teknologia?
2. Mistä tulee sana teknologia?
3. Mitä tarkoitetaan käsitteellä tekniikka?
4. Luettele kymmenen suomalaisten teknologista saavutusta.
5. Tehkää sivustolta löytyviä tehtäviä vähintään viisi. (Kirjoittakaa myös kysymykset ja mikä kysymys on kyseessä esim. fysiikka, kurssi 1, tehtävä 1)

Palauttakaa tuotos palautuskansioon nimellä TEKNOLOGIA_NIMI&NIMI.

ESIM. TEKNOLOGIA_SAMI

Käyttöohje

Asimov

Innovas!

Asimov

Ensimmäiset robottini

Pekka Pihola

Teknologia

Teknologia lyhytvalinta järjestetään ensimmäistä kertaa lukuvuonna 2017-2018. Lyhytvalinnan tarkoituksena on laajentaa oppilaiden käsitystä teknologiasta. Teknologia lyhytvalinnassa käytämme opiskelun apuna LEGO MINDSTORMS robotteja.

Innokas-kilpailun ohjeet 2017

XSumo

Innokas!

X-SUMO LAJIN KUVAUS JA SÄÄNNÖT 2017

Lajin yleiskuvaus

XSumo on Robottisumo-ottelu, joka koostuu vuonna 2017 kahdesta osasta; rampilla suoritettavasta viivanseurannasta ja varsinaisesta Sumo-ottelusta. XSumo-ottelussa on kaksi joukkuetta, jotka kummatkin suorittavat samoja tehtäviä. Jokaisen erän alettua robotin täytyy minuutin kuluessa päästä rampilla olevaa viivaa seuraten varsinaiselle sumoareenalle. Sumoareenalla robotit yrittävät pysyä ottelualustalla ja pyrkivät työntämään vastustajan pois alustalta.

XSumoon voivat osallistua kaikki peruskouluikäiset oppilaat. Järjestäjänä toivomme kuitenkin, että taitojen karttuessa vanhimmat koululaiset siirtyvät haastavampiin lajeihin, esimerkiksi Innokas-pelastukseen.

Robotti

Robotin koko: 20 cm x 20 cm

Robotin paino: korkeintaan 1000 g

Robotin korkeutta ei ole rajoitettu.

Robotin täytyy olla itseohjautuva, kauko-ohjausta ei sallita.

Robotissa ei saa olla vaaleita osia, jotka voivat häiritä vastustajan väri- tai valosensoreiden toimintaa.

Robotti voi erän alettua laajentua suuremmaksi kuin edellä mainitut maksimimitat. Jokaisen erän alussa robotin täytyy kuitenkin olla rajoitusten mukainen. Mahdollisen laajentumisen täytyy tapahtua automaattisesti. Robotti tarkistetaan, mitataan ja punnitaan ennen turnauksen alkua ja tarvittaessa turnauksen aikana.

Robotin rakentelussa ovat sallittuja Lego EV3-, NXT- ja RCX-sarjojen elektroniset osat. Muina rakenteluosina saa käyttää muitakin Lego-osia. Rajoituksen tarkoituksena on antaa kaikille mahdollisimman samanlaiset lähtökohdat kisaan.

Vastustajaa saa liikuttaa vain työntämällä. Vastustajaa saa kuitenkin kallistaa korkeintaan n. 2 cm työntämisen yhteydessä esim. robotista lähtevällä kiilarakenteilla tai moottoreilla. Vastustajan saa kamppailutilanteissa kaataa työntämällä. Kaatunut robotti pysyy pelissä niin kauan kuin se on käynnissä, eli ainakin yksi robottia liikuttava moottori pyörii, robotti liikkuu ja se pysyy kentällä tai aika loppuu.

Robotin täytyy olla niin tukevasti rakennettu, että tuomari voi tarvittaessa nostaa sitä, jos robotit esim. jäävät keskenään jumiin. Mikäli robotti tällaisessa tilanteessa rikkoutuu, se voidaan tuomita hävinneeksi.

Kilpailuun osallistuvan robotin on oltava turvallinen ja vaaraton omistajaansa, muita kanssakilpailijoita, robotteja ja kilpailutiloja kohtaan. Tämä on ehdoton vaatimus ja

© 2016 Innokas

Freestyle jatkosarja

Innokas!

Freestylen säännöt, jatkosarja - 2017

Freestylesarjassa oppilaat suunnittelevat vuoden 2017 teemaan liittyvän muodoltaan ja toteutukseltaan vapaavalintaisen automaatioon ja robotiikkaan liittyvän työn.

Oppilaat sekä suunnittelevat että toteuttavat työn ennen Innokas 2017 -tapahtumaa ja esittelevät työn messutyypisessä tapahtumassa. Jokaisella ryhmällä on tapahtumassa oma tila, johon he voivat tuoda ja koota oman työnsä, siihen liittyvän rekvisiitan ja työskentelystä kertovan esittely- ja mainosvideon. Oppilaat esittelevät omaa työtään sekä tapahtuman yleisölle että freestylesarjan tuomareille.

Teema

Sarjassa on vuosittain vaihtuva teema. Vuonna 2017 teemana on Suomen 100-vuotisen itsenäisyyden kunniaksi: **Suomi 100 - Kiva kone, loistava laite.**

Suomi 100 -freestyletyö voi olla historiallinen, nykypäivästä tuttu taikka tulevaisuuden keksintö! Siinä on liikkuvia osia, siitä voi tulla ääntä tai se voi välkehtiä monenkirjavissa valoissa. Siinä voi olla yhdistettynä useita eri laitteita.

Tutustukaa tämän päivän käyttöesineiden, automaation tai robotiikan historiaan. Valitkaa esine tai laite, jonka toiminta perustuu mekaniikkaan sekä automaatioon tai robotiikkaan. Lähtekää tutkimaan esinettä tarkemmin.

1. Selvittäkää, miten esine on kehittynyt ajan kuluessa, ja tehkää esineen historiasta kuvaraportti. Liittäkää työhönne kuva mallinnettavasta laitteesta sekä kuvasarja sen kehityksestä:

Kuvaesimerkit: Pallovispilä – mekaaninen vatkain – sähkövatkain (Lähde: Pixabay CC0)

2. Rakentakaa ja mallintakaa valitsemanne esine tai laite.

Ennen kuin aloitatte työskentelyn, tutustukaa jatkosarjan arviointiin huolellisesti!

© 2016 Innokas

Freestyle alkeissarja

Innokas!

Freestylen säännöt – alkeissarja 2017

Freestylesarjassa oppilaat suunnittelevat vuoden 2017 teemaan liittyvän muodoltaan ja toteutukseltaan vapaavalintaisen automaatioon ja robotiikkaan liittyvän työn.

Oppilaat sekä suunnittelevat että toteuttavat työn ennen Innokas 2017 -tapahtumaa ja esittelevät työn messutyypillisesti tapahtumassa. Jokaisella ryhmällä on tapahtumassa oma tila, johon he voivat tuoda ja koota oman työnsä, siihen liittyvän rekvisiitan ja työskentelystä kertovan esittely- ja mainosvideon. Oppilaat esittelevät omaa työtään sekä tapahtuman yleisölle että freestylesarjan tuomareille.

Teema

Sarjassa on vuosittain vaihtuva teema. Vuonna 2017 teemana on Suomen 100-vuotisen itsenäisyyden kunniaksi: **Suomi 100 - Kiva kone, loistava laite.**

Suomi 100 -freestyletyö voi olla historiallinen, nykypäivästä tuttu tai tulevaisuuden keksintö! Siinä on liikkuvia osia, siitä voi tulla ääntä tai se voi välkehtiä monenkirjavissa valoissa. Siinä voi olla yhdistettynä useita eri laitteita.

Tutustukaa tämän päivän käyttöesineiden, automaation tai robotiikan historiaan. Valitkaa esine tai laite, jonka toiminta perustuu mekaniikkaan sekä automaatioon tai robotiikkaan. Lähtekää tutkimaan esinettä tarkemmin.

1. Selvittäkää, miten esine on kehittynyt ajan kuluessa. Liittäkää työhönne kuva valitusta laitteesta ja kirjoittakaa siitä lyhyt kuvaus.
2. Rakentakaa ja mallintakaa valitsemanne esine tai laite.

Ennen kuin aloitatte työskentelyn, tutustukaa alkeissarjan arviointiin huolellisesti!

Joukkueen koko

Joukkue muodostuu 2–4 jäsenestä. Vuonna 2017 sarjaan ei voi osallistua yksin.

Sarjat

Freestylessä on muiden lajien tapaan alkeis- ja jatkosarja. Alkeissarja on tarkoitettu aloittelijoille ja niille, jotka eivät ole osallistuneet sarjaan aiemmin. Tuomarit voivat siirtää kilpailussa työn jatkosarjaan, jos työ on edistyksellinen.

© 2016 Innokas

Valinnaisaineet

Valinnaisaineopas 2015

VALINNAISAINE-OPAS

JOKIVARREN KOULU

Valinnat tehdään keväällä 2014

Tämä opas on voimassa lukuvuodet 2015–2016 ja 2016–2017

Saksa (luonnos)

vTiT

Tietotekniikka valinnaisaineena

Tämä sivusto käyttää evästeitä analytiikkaan sekä mukautetun sisällön ja mainosten näyttämiseen.

Jatkamalla sivuston käyttöä hyväksyt tällaisen käytön.

[Lisätietoja](#)

S1 Tietokoneet laitteina

S2 Käyttötaidot ja tietoturva

S3 Toimisto-ohjelmistot

S4 Kuvankäsittely ja Internet

S5 Ohjelmointi

Sisällöt tarkemmin

S1 Tietokoneet laitteina

- Tutustutaan tietokoneen komponentteihin
- Harjoitellaan tietokoneen liitännät
- Tutustutaan tietokoneen toimintaperiaatteeseen

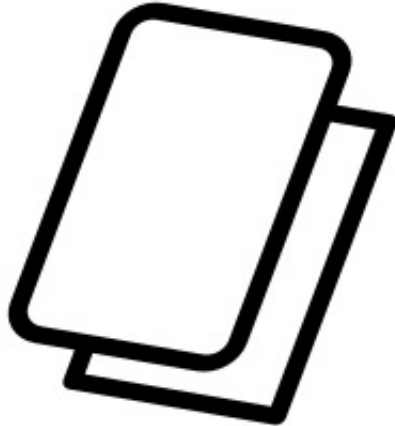
S2 Käyttötaidot ja tietoturva

Uskonto

Uskonto 9. luokka

Etiikan esitelmä 9A

9A Itsemurha

Etiikan esitelmä 9B

Etiikan esitelmä 9C

Yhteiskuntaoppi

Laaja-alainen erityisopetus

Oppilaan oikeus osa-aikaiseen erityisopetukseen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan ja/tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä. Osa-aikaisella erityisopetuksella pyritään parantamaan oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäisemään oppimisen eri alueisiin liittyvien ongelmien kasvua. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, joilla on esimerkiksi kielellisiä tai matemaattisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, oppimisvaikeuksia yksittäisissä oppiaineissa, vaikeuksia opiskelutaidoissa, vuorovaikutustaidoissa tai koulunkäynnissä. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia.

Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamista suunnitellaan, sen tarvetta ja vaikutuksia arvioidaan opettajien keskinäisenä yhteistyönä sekä yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisen suunnittelussa tehdään tarvittaessa yhteistyötä opettajien ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä.

Osa-aikainen erityisopetus tuen eri tasoilla

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikilla tuen tasoilla. Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona yleensä vahvistuu. Osana pedagogista arviota ja selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet osa-

aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja antaminen.

Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa

Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Osa-aikaista erityisopetusta pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa sen merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille, sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua siihen. Työn vaikuttavuuden kannalta yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on merkityksellistä.

Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona

Ekapelin eri versioiden pelaaminen kotona auttaa tutkitusti lukemisen ja luetun ymmärtämisen kehittymisessä! Ohessa ohje pelien asentamiseen.

Liitteet:

[Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona](#)

0 kommenttia

Outi Kivilevo (1-4)

Tervetuloa tutustumaan 1-4-luokkien laaja-alaiseen erityisopetukseen

Osa-aikaista erityisopetusta saavat oppilaat, joilla on tuen tarvetta oppimiseen liittyvissä asioissa. Tuki voi liittyä kielellisiin taitoihin (mm. lukeminen, kirjoittaminen), matematiikkaan, englannin kieleen, tarkkaavuuteen, toiminnanohjaukseen, hahmottamiseen tai motoriikkaan. Puheopetusta saavat tarvittaessa ensimmäisen luokan oppilaat.

Tukea voi saada kaikilla tuen tasoilla:

- yleinen tuki; lyhytkestoista tukea jossakin oppimisen osa-alueella
- tehostettu tuki; säännöllistä tukea ja useita tukimuotoja
- erityinen tuki; usein yksilöllistettyjä oppiaineita

Tukea tarjotaan pääasiallisesti pienissä joustavissa ryhmissä tai samanaikaisopetuksena luokassa.

Tärkeä osa työtä on tiivis yhteistyö luokanopettajien kanssa.

Myös yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää!

Minut tavoittaa parhaiten wilman välityksellä.

Ollaan yhteyksissä!

T. Outi Kivilevo

Hyödyllisiä linkkejä

Äidinkielen linkkejä

Luki-Luukas

Lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä harjoituksia.

Ekapeli

Erilliset ohjeet Ekapelin lataamiseksi tietokoneelle löytyvät laaja-alainen erityisopetus-linkistä

Vinkkejä lukemisen harjoitteluun kotona

Opinaika

Esko ja Alli (1-2 lk)

Mäkiset (1-6 lk)

Matematiikan linkkejä

Tohtori Tulo

Mukava harjoitteluympäristö kertotaulujen opiskeluun

AbacoMath

Erinomaisia harjoitteita mm. lukujonojen, kymppiparien, lukujen 0-9 hajotelmien ja kymmenylityksen harjoitteluun (Luku 10)

Opinaika

Lasku-Lassin tehtävät vuosiluokittain

OMIS-oppaat

Oppaat matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas lapsille matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas vanhemmille matematiikan oppimisvaikeuksista

Oppaat lukivaikeudesta

Opas lukivaikeudesta lapsille

Opas lukivaikeudesta vanhemmille

Päivi Tuomala (5-6)

Osa-aikainen erityisopetus luokilla 5 - 6

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin. Erityisopetus niveltyy oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kolmiportaisen tuen kaikissa vaiheissa. Opetus on suunnitelmallista, tavoitteellista, joustavaa ja oppilaan tarpeet huomioivaa. Oppilasta tuetaan kokonaisvaltaisesti.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarkoituksena on tukea, ohjata ja opettaa niitä oppilaita, joilla on oppimisvaikeuksia yhdessä tai useammassa oppiaineessa tai sosiaalisissa taidoissa. Osa-aikaisella erityisopetuksella pyritään korjaamaan lieviä oppimista tai koulunkäyntiä haittaavia erityisvaikeuksia.

Osa-aikainen erityisopetus on kiinteä osa perusopetusta ja noudattaa opetussuunnitelmaa. Osa-aikainen erityisopetus on oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa työtä, johon jokaisella oppilaalla on oikeus sitä tarvitessaan. Pyrkimyksenä on vaikuttaa myönteisesti opiskelutottumuksiin, työskentelytapoihin ja koulumotivaatioon. Suunnittelun ja järjestelyjen lähtökohtana ovat oppilaiden yksilölliset tarpeet. Oppilaiden itsetuntoa, opiskelumotivaatiota sekä oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa ja oppiaineissa. Osa-aikainen erityisopetus on tarkoitettu myös ennaltaehkäisemään ja korjaamaan oppimisvaikeuksia.

Ajattelun taidot

Liitteet:

Luetun ymmärtämisen opettaminen

Liitteet:

Miten selvittää tarkkaavaisuushäiriön kanssa? - Vinkkejä vanhemmille

Liitteet:

Muisti

Liitteet:

Muksuoppi

Liitteet:

Oppimistaitolomake

Liitteet:

Tarkkaavaisuuden kehityksen tukeminen

Liitteet:

Tunnekortteja

Liitteet:

Työkalupakki

Liitteet:

Kaisa Vainikka (7-9)

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Kuluvana lukuvuonna toteutetaan keväällä 2015 suunnitellut ja lukuvuonna 2015-2016 kokeiluluonteisesti toteutetut monialaiset oppimiskokonaisuudet jokaisella vuosiluokalla. Kokonaisuuksien suunnittelu etenee syksyllä 2016 seuraavasti:

Syksyn kolmannessa tiimipalaverissa sovittava

- vastuuopettaja kuhunkin kokonaisuuteen, joka kirjaa seuraavat asiat:

1. kunkin kokonaisuuden kesto (viikko, kaksi viikkoa, kuukausi, vuosi...)
2. alustava suunnitelma kokonaisuuden suorittamisajankohdasta (muutama vaihtoehto jos mahdollista)
3. yhteistyöstä – kokonaisuus hoidetaan luokka-asteena yhteistyöllä, ei yksittäisinä luokkina
4. yhdysluokkien kokonaisuudet – luokka osallistuu kokonaisuudessaan johonkin oppimiskokonaisuuteen

- alustava tieto luokka-asteen ”ulkopuolisille” opettajille tulossa olevista kokonaisuuksista
- seuraavassa johtoryhmässä sovittava

1. milloin mikin luokka-aste suorittaa oppimiskokonaisuutta
2. arvioinnin periaatteista
3. resurssien kohdistamisesta ja jakamisesta

- suunnitelmat liitetään toimintasuunnitelmaan linkkeinä
- toteutettuja kokonaisuuksia arvioidaan toimintakertomuksessa ja kertomukseen liitetään korjatut / parannellut versiot suunnitelmista tulevaa lukuvuotta varten

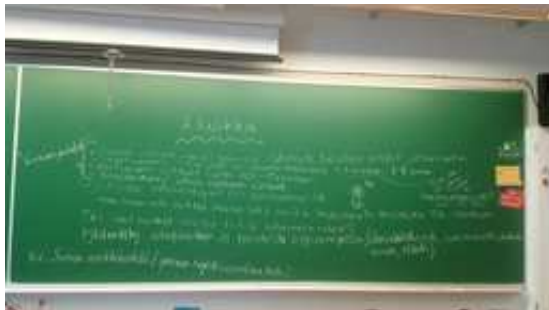
Kokonaisuuksien otsikot vuosiluokittain:

1. luokat: Kirjallisuus (vko 41)
2. luokat: Talvi (vko 8)
3. luokat: Suomi (vko 45)
4. luokat: Pohjoismaat ja Baltia (vko 47 ja 48)
5. luokat: Ihminen (vko 3 ja 4)
6. luokat: Mikael Agricola (vko 49 ja 50)
7. luokat Etelä-Amerikka (vko 45 ja 46)
8. luokat: Suomi ja suomalaisuus (vko 19)
9. luokat: Slummi (vko 12)

Suomi 100 -viikko

Vesopäivän suunnitelmat

0 kommenttia

Suomi 100-monialainen koko koulun teemaviikko 29.11.-5.12.2017 (ke-ti)

- vanhojen käyttöesineiden näyttely tehtävineen (vuosikymmenen tarkkuudella) esim. odotustila
- "linnan juhlat" kättelyt, hallitus ja miniministerit, juhla-ateria ruokalassa, kt-luokassa ja TAO- siivessä valmisteltaisiin juhla juomat yms., viikon aikana etikettiopastusta, henkilökohtainen kutsu oppilaille (pienet laatisivat isoille ja isot pienille), oppilaiden tekemiä esittelyvideoita Suomesta, tanssiaiset mahdollisesti porrastetusti, juhlapukeutuminen, elävää musiikkia, jakautuminen mahdollisesti eri "saleihin", musiikki/tanssiesitys yt. TAO
- Suomen merkkihenkilöt vaikuttajat, taiteet, tieteet, kulttuuri
- oppiaineissa välähdyksiä Suomen historiasta

- aapinäyttely, vanhat koulukirjat
- eri luokka-asteet valmistelisivat koulun käytäville esityksen eri vuosikymmenistä
- pienten vanhemmat odottavat myös juhlaa, olisiko vanhemmille tilaa? voisiko juhla olla tutustumista koulussa oleviin näyttelyihin "linnan juhliin"?
- presidenttien esittelyt video/live...
- kansallispukunäyttely, muotinäytös, esittely
- isoon aulaan oppilaiden ottamia valokuvia
- 100 kirjaa Suomesta oppilaille
- välkkärit ja tukioppilaat pitävät perinneleikkejä viikolla
- viikolle osuvat "merkkipäivät" Suomen historiasta ja niiden pieni huomioiminen esim talvisodan alkamispäivä hernekeittopäiväksi...
- opetustaulunäyttely
- oppilaiden tekemä esittelyvideo Suomen historiasta, englanninkielinen, musiikki, kuvataide
- vierailijoita?
- pukeutuminen vuosikymmenien muodin mukaan esim. teemapukeutumispäivät
- saliin mahdollisimman paljon käyttöä
- oppiaineissa esim:
 - AI maammelaulun uudelleensanoitus
 - BI kotikuusi
 - GE Suomen kartta ja sen muutokset
 - KT perinne käsityö
 - KOT perinneleivonta
 - HI merkkihenkilöt

Opinto- ja luokkaretket sekä leirikoulut

Opintoretket

Oppilaita perehdytetään erilaisiin tilanteisiin, aiheisiin ja aihekokonaisuuksiin oman kokemisen kautta. Yhteisissä tilaisuuksissa ja koulun ulkopuolella liikuttaessa syvennetään hyvän käytöksen ja hyvien tapojen periaatteita. Työelämään tutustuminen ja oppilaanohjaus voi tapahtua myös koulun ulkopuolella. Luokat voivat vierailla virastoissa, yrityksissä ja laitoksissa. Myös eri alojen vierailijoita voidaan kutsua koululle. Oppilaat voivat tutustua myös vanhempiensa työhön.

Opetussuunnitelman toteuttamiseen liittyviä retkiä voidaan suunnitella ja toteuttaa lukuvuoden kuluessa. Opetusryhmät voivat tehdä pieniä retkiä lähiympäristöön laatimatta erillistä turvallisuussuunnitelmaa, mikäli oppilaat ruokailevat koululla. Retket ilmoitetaan etukäteen perusopetuksen rehtorille. Pidemmistä retkistä tehdään erillinen turvallisuussuunnitelma, jonka rehtori hyväksyy. Liikunnan opetussuunnitelmaan liittyen oppilaat osallistuvat lukuvuoden aikana järjestettäviin kilpailuihin ja turnauksiin opettajien harkinnan mukaan. Yhdeksäsluokkalaiset käyvät teatterissa Lahdessa.

Luokkaretket ja leirikoulut

avustaja

LUOKKA	VASTUUPETTAJA	AJANKOHTA	KOHDE	MUUT VALVOJAT	TOTEUTUMA
1A	Sanna Koskelo	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja	
1B	Nina Kosonen	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja	
1C	Mika Anttila	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja	

1E	Nina Karjalainen	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja	
2A	Tiina Savolainen	syksy 2017 2pv kevät 2018 2pv	Etelä-Suomi	avustaja	
2B	Jenni Humalisto	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja (Marjo)	
2E	Niina Huttunen	kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja (Kirsi)	
3A	Mervi Aherto	syksy 2017, 1pv kevät 2018, 1pv	lähialue Etelä-Suomi	avustaja (Marjaana) avustaja	
3B	Hanna Rantanen	syksy 2017,1pv kevät 2018, 1pv	lähialue Etelä-Suomi	avustaja (Marjaana) avustaja	
3C	Jouni Helppikangas	Kevät 2018, 1 pv	Lähialue, Etelä- Suomi	Avustaja	
3-4E	Anni Simolin	syksy 2017, 1 pv, kevät 2018 1 pv	Etelä-Suomi	avustaja	
4A	Tuomas Kauppinen	Kevät 2018, 1pv	Etelä-Suomi	avustaja	
4B	Kaisa Pelkonen	syksy 2017, 1pv	Etelä-Suomi	avustaja	
	Kaisa Pelkonen	kevät 2018, 1 pv	Etelä-Suomi	avustaja	
5A	Katariina Jansson	syksy 2017, 1pv kevät 2018, 2 pv	Etelä-Suomi	avustaja	
5B	Hannele Vinnamo	syksy 2017, 1pv kevät 2018, 2 pv	Etelä-Suomi	avustaja	
5C	Natalia Pietikäinen	syksy 2017, 1pv kevät 2018, 2 pv	Etelä-Suomi	avustaja	
5-6E	AstaKettunen	1 pv syksy 2017 1-4 päivää kevät 2018	Etelä-Suomi	avustaja	
6A	Kimmo Linsen	30.8.-1.9.2017 1 pv kevät	Vierumäki	Leirikoulu	
6B	Timo Kalliokoski	13.-15.9.2017	Anjala	Yhteinen leirikoulu 6C:n kanssa. Mukana kaksi opettajaa ja kolme huoltajaa.	
	Timo Kalliokoski	2pvä kevät 2018			
6C	Miia Heino- Mäkinen	13.-15.9.2017 1pvä kevät 2018	Anjala	3 huoltajaa	
7A					
7B	Hanne Venäläinen	5/2020	Ahvenanmaa	2 opettajaa, mahd. yksi huoltaja	
7C	Anniina Kaikkonen	5/2020	Ahvenanmaa		
7D	Päivi Ojala	5/2020	Ahvenanmaa tai muu kotimaan kohde	2 opettajaa, mahd. yksi huoltaja	
7E	Kalle Vainio	Syksy 2017 1pvä Kevät 2018 1pvä	Lahti Helsinki (tai muu kohde Etelä- Suomessa)	Opettaja ja luokka- avustaja	
8A					
8B	Reetta Niemi	5/2019	Ahvenanmaa	2 opettajaa, mahd. yksi huoltaja	
8C	Jan Heinänen	5/2019	Ahvenanmaa	1 ope, 1 huoltaja	
8E	Kaisa Vettenranta	05/2018, 1päivä	Lähialue, Etelä- Suomi	1 ope, 1 avustaja	
9A	Sami Puonti	28-31.5.2018	Ahvenanmaa	Yhdessä Juhanan kanssa, 1 huoltaja	
9B					

Valinnaisaineet

Oppilaiden lyhytvalinnat keväällä 2018

Toteutuvat lyhytvalinnat (B. koulua)

		Toukokuu	Uusimaa	Uusi koulutus	Uusi ja perustettu	Uusi koulutus
Ahokas	Arttu		x			
Ahonen	Janni			x		
Arvola	Jenny		x			
Cao	Zhuo		x			
Colanus	Thomas			x		
Eronen	Jenna		x			
Finski	Mikko					x
Gröndahl	Joona				x	
Gustavsson	Lina				x	
Hakonen	Jimi					x
Hakonen	Ona					x
Hakko	Tommi		x			
Heikkilä	Krista		x			
Heikkiläinen	Eetu				x	
Heino	Simeon					x
Heränen	Julia		x			
Huhtinen	Minttu	x				
Huhtanen	Olva		x			
Hämäläinen	Ida				x	
Hänninen	Daniel					x
Ihantala	Joona	x				
Ivonen	Nea	x				
Jakkola	Kasper	x				
Jakkola	Eeli				x	
Jakko	Rosa				x	
Kauhanen	Rooja			x		
Konttinen	Anikka					x
Koiki	Aamu					x
Koivunen	Eveliina	x				
Laine	Nico				x	
Lavikainen	Ella		x			
Lehto	Julia		x			
Leipola	Joel		x			
Liija	Leo				x	
Liip	Lukas			x		
Lummehti	Saara	x				
Luuhi	Eveliina				x	
Marjanta	Aleksi			x		
Mikkilä	Sanni	x				
Muotila	Piia	x				
Muromäki	Eero				x	
Mykkänen	Piia	x				
Myllynen	Eeli				x	
Mäkelä	Taru	x				
Mäkinen	Elina		x			
Nenonen	Veikka					x
Nieminen	Ida			x		
Nikula	Pyy		x			
Nokki	Roope	x				
Ojamaa	Minni					x
Paaso-Rantala	Riina					x
Pala	Medusa					x
Peltosen	Matti		x			
Pietilä	Pyy				x	
Ranta	Sofia			x		
Rogers	Jasmin		x			
Rönnä	Roo					x
Saari	Miho				x	
Salmisen	Tuukka				x	
Salo	Helmi	x				
Soosola	Taru				x	
Suhonen	Saara				x	
Suokas	Antti					x
Talala	Sara			x		
Takala	Olava	x				
Tainen	Eetika	x				
Timonen	Nico					x
Tuuri	Emilia				x	
Ullmanen	Inka		x			
Vilander	Nea				x	
Vitonen	Joel					x
Vilja	Emilia			x		
Vimes	Sara					x
Vimes	Timo					x
Vuorinen	Roo	x				
Oppilaita ryhmässä		10	16	9	18	17

Oppilaiden puolipitkät valinnat keväällä 2018

Toteutuvat puolipitkät valinnat (8. ja 9. luokka)

		Talviopetus	Arviokurssi	Uusien kielten	Blind	Välityö
Ahokas	Arttu					X
Ahoon	Jenni			X		
Anvelis	Jenny			X		
Cao	Zhuo				X	
Collanus	Thomas					X
Eroten	Jenna				X	
Fitak	Mikko	X				
Gröndahl	Joona	X				
Gustavsson	Lina		X			
Hakonen	Jim	X				
Hakonen	Corva		X			
Hakko	Toni	X				
Heikkilä	Krista			X		
Heikkiläinen	Eetu	X				
Hela	Simon	X				
Heikkinen	Julia				X	
Huhtinen	Minttu				X	
Huhtinen	Oiva	X				
Hämäläinen	Ida		X			
Hänninen	Daniel					X
Hannula	Joona					X
Ivonen	Nea			X		
Jakkola	Kasper	X				
Kaikko	Eeli	X				
Kakko	Rosa		X			
Kaunisten	Rosa					X
Konttinen	Annika		X			
Koiki	Aamu			X		
Kokkonen	Eveliina					X
Laine	Nico	X				
Lavikainen	Ella					X
Lehto	Julia		X			
Leipola	Joel				X	
Lilja	Leo		X			
Lilja	Luukas					X
Linnalahti	Senni	X				
Luoma	Evertti	X				
Mannerin	Aleks		X			
Mikkilä	Senni				X	
Muotila	Piia		X			
Muonen	Eero	X				
Mykkänen	Piia			X		
Mylynen	Eeli					X
Mäkelä	Tes				X	
Mäkinen	Elina				X	
Nenonen	Viikka	X				
Neränen	Ida				X	
Nikula	Pyy					X
Niska	Roopo		X			
Ojamaa	Matti	X				
Paaso-Hannala	Riina					X
Paju	Mekus				X	
Peltosen	Matti	X				
Pietilä	Pyy					X
Ranta	Sofia			X		
Rogers	Jasmin			X		
Röman	Roni					X
Saari	Miro					X
Salmisen	Tuukka		X			
Salo	Helmi	X				
Soosola	Taneli				X	
Suhoen	Senni		X			
Suokas	Antti		X			
Tainala	Sara					X
Takala	Olivia		X			
Taitinen	Eerika		X			
Timonen	Nico					X
Tuuri	Emilia		X			
Ullmanen	Inka			X		
Vilander	Nea		X			
Viljanen	Joel				X	
Vilja	Emilia			X		
Vimes	Sara				X	
Vimes	Timo	X				
Vuorinen	Roni		X			
Oppilaita		19	18	10	13	16

Oppilaiden pitkävalinnat keväällä 2018

TOTEUTUVAT PITKÄVALINNAT

Sukunimi	Etenimi	Kokkila	Kuusisto	Lohja	Porvoo	Tammela	Vammala
Ahokas	Arttu			X	X		
Ahoon	Jenni	X				X	
Arvelin	Jenny	X	X				
Caro	Zhao			X			
Collatus	Thomas			X	X		
Eronen	Jenna	X			X		
Fask	Mikko	X			X		
Gröndahl	Joonas	X					X
Gustavsson	Lisa	X		X			
Hakaniemi	Jimi			X	X		
Hakaniemi	Oona	X	X				
Hakko	Tomi	X					X
Heikkilä	Krista		X	X			
Heikkilä	Eetu	X			X		
Heino	Simon	X			X		
Heinonen	Julia	X					X
Huhtanen	Matti	X		X			
Huhtanen	Oona	X					X
Hämäläinen	Ida	X		X			
Hänninen	Daniel			X	X		
Ihamäki	Joonas	X					X
Iyonen	Nea		X	X			
Jokoski	Kasper	X					X
Kakkio	Eeli	X			X		
Kakko	Rosa	X		X			
Kauhane	Ronja	X					X
Korhonen	Aarika	X		X			
Koski	Aamu	X	X				
Koskinen	Eveliina	X				X	
Laine	Nico			X	X		
Lavkanen	Ella	X				X	
Lehto	Julia		X	X			
Lepola	Joel	X		X			
Lilja	Lukas			X	X		
Lilja	Leo	X			X		
Lumilahti	Sauli		X				X
Luuri	Erventti	X					X
Mansetta	Aleksi			X	X		
Mikkeli	Sanni		X				X
Muotka	Piia			X			X
Muuronen	Eero			X	X		
Mykkälä	Piia			X			X
Myllynen	Eeli	X		X			
Mäkelä	Taru	X	X				
Mäkinen	Elena	X				X	
Nenonen	Veikko			X	X		
Nieminen	Ida	X				X	
Nikula	Pyry	X	X				
Nukki	Roope	X		X			
Ojamaa	Matti	X				X	
Pääso-Rantala	Riina	X				X	
Paju	Madus			X	X		
Peltonen	Martta	X				X	
Pietilä	Pyry			X	X		
Ranta	Sofia	X				X	
Rogers	Jasmin		X				X
Rämön	Roni	X			X		
Saari	Mira	X					X
Salmi	Tuukka			X	X		
Salo	Helmi	X					X
Seonila	Taru			X	X		
Suhonen	Sauli	X			X		
Sookas	Antti			X	X		
Tainala	Santtu	X					X
Takala	Otava			X	X		
Tiainen	Esrika			X	X		
Timonen	Nico			X	X		
Toivonen	Emilia	X		X			
Uimari	Inka	X					X
Vilander	Nea	X		X			
Vijanen	Joel	X		X			
Vita	Emilia	X				X	
Virtanen	Sara	X				X	
Virtanen	Timo	X			X		
Vuorinen	Roni	X			X		

Valinnaisaineilta 27.3.2018

Kiitos runsaasta osanotosta valinnaisaineiltaan!

Ohessa liitetiedostona illan aluksi läpikäyty diaesitys sekä valintakortti siltä varalta, että jokaiselle oppilaalle jaettu pahvinen versio on kadonnut.

Terveisin

Antti Mäkinen, apulaisrehtori

Liitteet:

[Valintakortti](#)

[Illan diaesitys](#)

Valinnaisaineet Jokivarren koulussa

Koska Jokivarren koulu on "Kaikille yhteinen koulu", valinnaisryhmät muodostetaan yleis- ja erityisopetuksen integraatioryhminä. TAO-opetuksen oppilaat osallistuvat ryhmiin erikseen niin sovittaessa.

Toteutuvat valinnaisaineryhmät lukuvuonna 2017-2018

8-LUOKKA

LYHYTVÄLINNAT (1vvh, jaksotettuna 2. ja 4. jaksoon)

- Valokuvaus
- Leivonta
- Teknologia
- Maila- ja pallopelit

PITKÄVALINNAT (2vvh, läpi vuoden, jatkuvat 9. luokalla)

- Saksa
- Tekninen työ
- Tekstiilityö
- Kotitalous
- Kuvataide
- Musiikki
- Tietotekniikka
- Liikunta

9-LUOKKA

PITKÄVALINNAT (2vvh, läpi vuoden, alkaneet jo 8. luokalla)

- Saksa
- Tekninen työ
- Laaja tekninen työ
- Tekstiilityö
- Kotitalous
- Kuvataide

- Musiikki
- Tietotekniikka
- Liikunta

Valinnat keväällä 2018 - valmistautumista tulevaan lukuvuoteen

Uuden opetussuunnitelman myötä myös valinnaisainetarjonta muuttuu yläkoulussa. Jatkossa valinnaiset aineet jaetaan kahteen pääryhmään

- taito- ja taideaineiden valinnaiset aineet (MU / KU / KOT / LI) --> oppilas valitsee näistä yhden pitkävalinnan (2vvh 8. ja 9. luokille)
- muut valinnaiset aineet

Orimattilassa valintojen pituudet on päätetty seuraavasti:

7. LUOKKA

- 0,5vvh *Minä ja meidän luokkamme* (jaksotus 1. ja 3. jaksoon)
- 1vvh *Käsityö* (läpi vuoden kolmantena käsityötuntina)

8. LUOKKA

- 0,5vvh *Minä ja meidän luokkamme* (jaksotus 1. ja 3. jaksoon)
- 2vvh taito- ja taideaineiden pitkävalinta-aine --> jatkuu 9. luokalla
- 2vvh pitkävalinta-aine --> jatkuu 9. luokalla
- 1vvh puolipitkävalinta-aine --> jatkuu 9. luokalla
- 1vvh lyhytvalinta-aine (jaksotus 2. ja 4. jaksoon)

9. LUOKKA

- 2vvh taito- ja taideaineiden pitkävalinta-aine --> jatkuu 8. luokalta
- 2vvh pitkävalinta-aine --> jatkuu 8. luokalta
- 1vvh puolipitkävalinta-aine --> jatkuu 8. luokalta
- 1vvh lyhytvalinta-aine (jaksotus 1. ja 3. jaksoon)

Seitsemäsluokkalaiset tekevät valintansa kevätlukukaudella 2018, maalis-huhtikuussa. Ennen valintojen tekemistä oppilaille ja heidän huoltajilleen järjestetään valinnaisaineilta, jossa esitellään tarjolla olevia valinnaisaineita messutyypisesti. Valinta tehdään kolmessa vaiheessa:

1. Ensin valitaan pitkä- ja puolipitkävalinnat (nämä arvioidaan numeroin ja ne jatkuvat 9. luokalle asti).
2. Kun ryhmät ja sitä kautta valinnat on vahvistettu, oppilaat tekevät valintansa 8. luokan lyhytvalinnasta.
3. Yhdeksännen luokan lyhytvalinnat tehdään vasta 8. luokan keväällä.

Koulukohtaisten valinnaisaineiden kuvauksia

Tässä kansiossa on alustavia kuvauksia koulukohtaisista lyhyistä ja puolipitkistä valinnaisaineista.

<https://peda.net/id/0247c07cf9d>

Taloudelliset resurssit

OVTES-vastuutehtävät

Erillistehtävät

Vuosiviikkotuntipalkalla korvattavat tehtävät

Vastuutehtävän korvaus on vuosiviikkotuntiperusteinen, ei opetusvelvollisuuden huojennus. Korvausta ei tulkita niin, että tehtävään käytetty aika olisi esim. yksi tunti viikossa vaan korvaus maksetaan tehtävän hoidosta. Lisäksi on syytä muistaa, että korvaus maksetaan koko vuoden ajalta, myös lomien ajalta. Mikäli tehtävään määrätty henkilö kokee tehtävän ylikuormittavaksi, hänen tulee neuvotella rehtorin kanssa siitä, mitä tehtävään liittyviä osa-alueita voidaan jättää pois tai siirtää myöhemmin tehtäväksi. Vastuutehtävään ei kuulu toisten opettajien jälkien siivoaminen.

Ohessa viitataan virkaehtosopimuksen 3. lukuun *Viranhaltijoiden työaika* ja kyseisen luvun pykäliin sekä momentteihin.

11 § Kirjaston hoitotyö (Päivi Ojala 1vvh)

1 mom.

Koulun kirjaston hoitajaksi määrätylle asianomaiselle opettajanviran haltijalle maksetaan

- *yhtä vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava korvaus, jos kirjastoa pidetään avoinna lukuvuoden työaikana yksi tunti viikossa*
- *kahta vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava korvaus, jos kirjastoa pidetään avoinna vähintään kaksi tuntia viikossa ja edellisen lukuvuoden kirjallinausten määrä on ollut vähintään 3 500 sekä*
- *kolme vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava korvaus, jos kirjastoa pidetään avoinna vähintään kolme tuntia viikossa ja edellä tarkoitettu lainausten määrä on ollut vähintään 6 000.*

2 mom.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa on määrätty, (käsi)kirjaston hoitajaksi määrätylle vuosiluokkien 7–9 sekä vähintään kuusiopettajaisen vuosiluokkia 1–6 käsittävän koulun asianomaiselle opettajanviran hoitajalle maksetaan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus

12 § Kokoelmien hoitotyö: (Antti Mäkinen FYKE 1vvh ja Jan Heinänen BIO 1vvh) *Biologian sekä fysiikan ja kemian kokoelmien hoidosta saa asianomainen aineenopettaja yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaavan korvauksen.*

13 § Musiikkiesitysten hoitotyö (Anniina Kaikkonen 1vvh) *Koulun musiikkiesitysten hoitamisesta ja juhlien organisaattorina toimimisesta saa asianomainen opettaja yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaavan korvauksen. Lisäksi yhteistyö seurakunnan kanssa. Tiina Savolainen vastaa pienten koulun musiikista ja musiikkivälineistä (45 €/kk koulun kehittämisrahoista).*

14 § Luokanvalvontatyö (määrätyt luokanvalvojat)

Luokanvalvojan tehtävät hoitamaan määrätyle opettajanviran haltijalle (lehtori/luokanopettaja) maksetaan luokanopettajan (4 03 04 03 0) vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus seuraavasti:

- vuosiluokkien 7–9 luokanvalvoja 1,4 vuosiviikkotuntia
- vuosiluokan 6 luokanvalvoja 1,0 vuosiviikkotuntia

OV-TES: Luokanvalvojan tehtävänä on huolehtia hänelle määrätyn luokan oppilaiden kasvatuksellista asioista. Tehtävä edellyttää yhteistyötä toisten opettajien ja koulun muun henkilökunnan kesken sekä koulun ja kodin välillä. Tärkeätä on myös luottamuksellisten suhteiden aikaansaaminen luokan oppilaiden kanssa. Luokanvalvoja on oman luokkansa oppilaiden edustaja opetusta ja järjestyksenpitoa koskevissa asioissa. Luokanvalvojan tulee tutustua luokan oppilaisiin ja mahdollisuuksien mukaan heidän kasvuympäristöönsä ottaen erityisesti huomioon oppilaan persoonallisuuden kehittymiseen ja koulukäyntimotivaatioon sekä oppimisvaikeuksiin vaikuttavat tekijät, neuvotella tarvittaessa oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa koulunkäyntiä koskevista asioista, osallistua luokan yhteisten tilaisuuksien järjestelyihin ja olla niissä mukana, esittää tarvittaessa rehtorille neuvottelu yms. tilaisuuksien järjestämistä luokan toisten opettajien ja muiden oppilaita koulussa ohjaavien henkilöiden kanssa ja osallistua niiden järjestelyihin, osallistua oppilashuoltotoimintaan, tarkkailla luokan oppilaiden poissaoloja ja niiden syitä sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin ym.

16 § AV-välineiden hoitotyö sekä tietotekniikkavastaavan työ

1 mom: *Audiovisuaalisten välineiden hoidosta maksetaan tehtävään määrätyle opettajalle seuraava korvaus: yläkoulu 1vvh + alakoulu&eritysluokat 1½ vvh = 2½vvh*

2 mom: *Tietokonelaitteiston hoidosta ja valvonnasta maksetaan tehtävään määrätyle tietotekniikan vastuuhenkilölle yhden viikkotunnin korvaus opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaan ja vuosiluokilla 7-9, jossa luetaan tietotekniikkaa valinnaisaineena, kahden viikkotunnin suuruinen korvaus. Korvaus yhteensä 3 vvh.*

Valitut henkilöt: Sami Puonti (1½ vvh), Timo Kalliokoski (1½ vvh), Antti Mäkinen (1½ vvh) ja Mika Anttila (1 vvh)

Lisäksi ylimääräisestä työstä (suurempien uushankintojen aiheuttama lisätyö) sovitaan Antti Ketosen kanssa ja siitä maksetaan korvaus koulun kehittämisrahoista.

17 § Oppilaskunnan ohjaustyö (Hanne Venäläinen & Reetta Niemi ja Miia Heino-Mäkinen)

Vuosiluokkien 7-9 oppilaskunnan tehtävästä maksetaan tehtävään määrätyle opettajalle puolen viikkotunnin suuruinen korvaus oman ylituntipalkkioperusteen mukaan, kun koulussa on 1-6 ppr:ää ja yhden vvt:n suuruinen korvaus, kun koulussa on 7 – 14 ppr:ää. Korvaus 1 vvh / Hanne Venäläinen & Reetta Niemi yhteensä.

Alakoulun oppilaskunnan ohjauksesta maksetaan TVA-korvausta 80€ / Miia Heino-Mäkinen.

Tukioppilaiden ohjaustyöstä maksetaan erilliskorvattavana 60€ / Asta Kettunen.

Euromääräisesti korvattavat lisätehtävät

23 § Taito- ja taideaineet:

Vuosiluokkien 7-9 kouluissa taide- ja taitoaineita opettavalle aineenopettajaviran haltijalle maksetaan taide- ja taitoaineiden korvaus, jos opettajan tehtävin kuuluu keskimääräistä enemmän raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankintaa sekä kaluston kunnossapitoa. Määräystä sovelletaan myös em. vaatimukset täyttävään lukion ja peruskoulun yhteiseen opettajaan. Tarkoitukseen on käytettävä yhteensä korvaus, jonka suuruus määräytyy palkkaliitteestä. Määräystä sovelletaan myös em. vaatimukset täyttävään peruskoulun yhteiseen opettajaan.

Meillä rahamäärä on 576,91 €/kk (yli 9 palkkaperusteryhmää)

Lukuvuonna 2016-2017 taito- ja taideaineisiin jaetaan 82,41€ / kk alla olevista oppiaineista:

LIIKUNTA: (Kaisa Pelkonen ja Jarkko Sallinen, korvaus molemmille) → tehtäviin kuuluu välineistön hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), talvi- ja kesävarusteiden varastojen vaihtotyö tarvittaessa oppilasavusteisesti, koulun liikunta-alueisiin (ladut, jäät, yms.) liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, liikuntastipendien pyytäminen, pelipaitojen pesettäminen tarvittaessa oppilastyönä vähintään kerran jaksossa, liikuntaa opettavien opettajien yhteisten palaverien koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt), liikuntapäivistä ilmoittaminen yläasteelle sekä koulujenvälisiin kilpailuihin ilmoittautumisten kerääminen. Lisäksi joka toisena vuonna Messilä-päivän järjestelyistä vastaaminen.

TEKNINEN TYÖ: (Juhana Raappana) → tehtäviin kuuluu välineistön ja materiaalien hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), vikoihin/puutteisiin liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, käden taidon stipendin pyytäminen, purusiilon tyhjentämisestä huolehtiminen, teknistä työtä opettavien opettajien yhteisten palaverien koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt, järjestelyt).

TEKSTIILITYÖ: (Liisa Lappalainen) → tehtäviin kuuluu välineistön ja materiaalien hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), vikoihin/puutteisiin liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, käden taidon stipendin pyytäminen, tekstiilityötä opettavien opettajien yhteisten palaverien koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt).

KOTITALOUS: (Maija Mukka) → tehtäviin kuuluu välineistön ja materiaalien hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), vikoihin/puutteisiin liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, kotitalousstipendin pyytäminen, kotitaloutta opettavien opettajien yhteisten palaverien koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt).

KUVATAIDE: (Natalia Pietikäinen) → tehtäviin kuuluu välineistön ja materiaalien hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), vikoihin/puutteisiin liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, kuvataidestipendin pyytäminen, kuvataidetta opettavien opettajien yhteisten palaverien koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt), keramiikkauunin pääkäyttäjä.

MUSIIKKI: (rehtorien esitys Anniina Kaikkonen) → tehtäviin kuuluu välineistön ja materiaalien hankkiminen (seuranta, kilpailutus, hankinta, noudot), vikoihin/puutteisiin liittyvien ilmoitusten teko ylläpitoon ja tiedotus ko. asioista henkilökunnalle, musiikkistipendin pyytäminen, musiikkia opettavien opettajien yhteisten palaverien

koollekutsuja (yhteiset käytänteet, opetuksen sisällöt), kitaroiden ja kanteleiden virittäminen ja soitinten lainausten kontrollointi.

Kaikilla tehtäviin kuuluu myös koulussamme uusien ao. alueella toimivien henkilöiden perehdyttäminen alueen sisältöön sekä vastaaminen alueen järjestyksestä.

Koulukohtaiset lisätehtävät

Koulumme kehittämiseen liittyviin koulukohtaisiin lisätehtäviin käytettävä rahasumma on 907,88 e/kk (OVTES 19 § 2 mom.)

Yllä mainittujen kahden tästä summasta korvattavan lisätehtävän (D-mu ja tukioppilaat) lisäksi tästä summasta korvataan

- Tiimien vetäjille (johtoryhmä jäsenyys) 130 e/kk
- Työryhmien puheenjohtajille 60 e/kk
- Uusien opettajien tutor-opettajille 150e/lukuvuosi (viisi tutoria)
- Erikseen määrättävistä lisätehtävistä rehtorin määräämä summa tehtävän laajuuden mukaan (jää 20 x 30e jaettavaa)

Tuntikehyksen käyttö

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta myönsi lukuvuodelle tuntikehystä 1215 vuosiviikkotuntia

Tuntikehystä käytetään seuraavasti:

- Luokkaopetus ja laaja-alainen erityisopetus 1119
- Tukiopetus 38
- Tuntiperusteisesti korvattavat tehtävät (OVTES) 38
- Yhteensä 1195 (98,4% kehyksestä)
- Jäljellä oleva 20 tuntia käytetään tarvittaessa lukuvuoden aikana yllättävien tarpeiden mukaan

Joustava perusopetus (JOPO)

Joustava perusopetus

Orimattilan kaupungin molempien yläkoulujen yhteinen JOPO-luokka toimii Orimattilan yhteiskoululla. JOPO-luokalla opiskelee noin kymmenen yhdeksäsluokkalaista, joiden koulunkäyntiä pyritään motivoimaan ja poissaoloja vähentämään toiminnallisilla työtavoilla ja vaihtelevilla oppimisympäristöillä, muun muassa työelämään tutustumisen ja toiminnallisten työtapojen avulla. Toiminnassa on keskeistä tiivis yhteistyö kotien ja eri hallinnonalojen toimijoiden kanssa.

Joustavan perusopetuksen ryhmällä on oma luokkatila. JOPO-luokan vastuuopettajan toimii Tuomas Leinonen. Oppilaanohjaaja Elina Moilanen vastaa työelämään tutustumisten järjestelyistä yhdessä vastuuopettajan kanssa.

Yhteistyötä tehdään koulun sisällä aineenopettajien ja erityisopettajien kanssa, oppilashuoltopalveluiden ja nuorisotyön kanssa. Tärkein koulun ulkopuolinen yhteistyötaho ovat yrittäjät, joiden kautta työelämäntutustumispaikat mahdollistuvat.

Joustavan perusopetuksen ryhmään hakeutuminen on oppilaalta ja hänen huoltajiltaan harkittu päätös. JOPO-opiskelu sopii työnteosta kiinnostuneille nuorille, joilla on koulumotivaation kanssa ongelmia mutta jotka ovat kuitenkin motivoituneita suorittamaan peruskoulun loppuun hyväksytysti. Valinta JOPO-luokalle tehdään oppilaan ja huoltajan yhteisen hakemuksen perusteella. Hakemuksen jättäneille oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan mahdollisuus osallistua haastatteluun, jossa kartoitetaan oppilaan motivaatiota ja soveltuvuutta.

Haku joustavan perusopetuksen JOPO-luokalle alkaa vuoden vaihteessa. JOPO-luokalle hakemisesta kiinnostuneet oppilaat voivat noutaa hakulomakkeita opoilta. JOPO-haku alkaa tammikuun alussa ja päättyy hiihtolomaan mennessä. Hakijoiden JOPO-haastattelut toteutetaan maaliskuun aikana. Seuraavan lukuvuoden JOPO-valinnat vahvistetaan huhtikuun aikana.

Lisätietoja Orimattilan yhteiskoulussa toimivasta JOPO-luokasta antavat:

Oppilaanohjaaja Elina Muhonen p. 044 781 3558 &
JOPO-vastuunopettaja Tuomas Leinonen p. 044 781 3562

Erityiset opetusjärjestelyt

Perusopetuslaki §18

Erityiset opetusjärjestelyt

Oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta; tai
3. se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Jos oppilaan huoltaja ei ole tehnyt esitystä opiskelun järjestämisestä 1 momentissa tarkoitettulla tai sen nojalla säädetyllä tavalla, on huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Muille kuin oppivelvollisille järjestettävässä opetuksessa on vastaavasti varattava oppilaalle tilaisuus tulla kuulluksi. (13.6.2003/477)

Poissaolot ja arviointi

Poissaolot ja arviointi

Poimintoja OPH:n artikkelista:

[Poissaolot ja arviointi](#)

Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, mutta hänen terveydentilansa sallii opiskelun esimerkiksi kotona, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja

oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin (tai muuhun paikkaan). Lähtökohtana on, että oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Jos paikalliseen opetussuunnitelman ei ole kirjattu joustomahdollisuutta todistuksen antamisessa, tarvittavaa joustoa tuo perusopetuslain 18 §, jossa käsitellään erityisiä opetusjärjestelyjä. Kyseisen pykälän 3) kohdan mukaan oppilaan opiskelu (ja arviointi) voidaan järjestää osittain toisin kuin kyseisessä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään, mikäli se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Jos oppilas ei sairauden vuoksi ole voinut osallistua kouluopetukseen eikä muutoinkaan opiskella tai antaa näyttöjä, voidaan todistuksen avulla annettava arviointipalautte jättää em. säännöksen perusteella antamatta. Asiasta tehdään hallintopäätös. Huoltajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan palautetta muulla tavoin kuin todistuksen avulla.

Joskus sairaus voi tilapäisesti estää tai vaikeuttaa oppilaan osallistumista opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ainoastaan yksittäisessä oppiaineessa, esimerkiksi liikunnassa tai kotitaloudessa. Tällöin tarkoituksenmukaisin järjestely on yleensä se, että oppilaan opiskelu kyseisessä aineessa järjestetään edellä mainitun perusopetuslain 18 §:n 3) kohdan nojalla toisin ja hänelle räätälöidään terveydentilaan ja olosuhteisiin sopiva tapa osallistua oppiaineen opetukseen. Jos oppilaan terveydentila sitä edellyttää, hänet voidaan 18 §:n nojalla tarvittaessa vapauttaa jonkin oppiaineen opiskelusta tietyksi ajaksi. Tällöin myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja jättää tarvittaessa esim. todistusarvosana antamatta.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus (VSOP)

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Mikäli opetussuunnitelmassa perusopetusasetuksen 11. §:n 3. momentin mukaisesti on päätetty, että oppilas voi edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta oman opinto-ohjelmansa mukaisesti, määritellään tuntijako sekä opetuksen tavoitteet ja sisällöt opintokokonaisuuksille. Opintokokonaisuudet muodostetaan valtioneuvoston määrittelemien oppiaineiden ja aineryhmien osioiden pohjalta. Osiot voidaan tarvittaessa jakaa kahdeksi tai useammaksi opintokokonaisuudeksi, joita voidaan myös yhdistää eri oppiaineiden ja aineryhmien kesken eheytytyiksi opintokokonaisuuuksiksi. Opetussuunnitelmassa on määrättävä, mitkä opintokokonaisuudet ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä valinnaisia. Oppilaan opintojen etenemistä ja opintokokonaisuuksien suorittamista tulee seurata järjestelmällisesti.

Rehtori tekee päätöksen opintokokonaisuuksista tapauskohtaisesti tehdessään viranhaltijapäätöstä vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen aloittamisesta asiantuntijaryhmän tai pedagogisen tiimin kirjallisen esityksen perusteella. Mikäli kyseessä on erityisessä tuessa oleva oppilas, häntä koskevan päätöksen tekee opetuspäällikkö.

Hankkeisiin osallistuminen

Koulumme on mukana Orimattilan opetustoimen yhteisissä hankkeissa:

Oma-valinta -hanke Nuorten Akatemian kanssa (www.omavalinta.fi). Hanke on yläkouluikäisille nuorille suunnattu terveydenedistämishanke, jonka tavoitteena on vastata uuden perusopetuksen opetussuunnitelman tuomiin haasteisiin. Toiminnan pääteemat ovat:

1. kouluruokailun kehittäminen
2. koulupäivän liikunnallistaminen **oppilaita osallistavin menetelmin.**

Liiku, tutki ja oivalla! eli Liito-hanke (<https://peda.net/joensuu/jm/ltjo>), jossa kehitetään TVT:n käyttöä liikunnan edistämisessä.

Kulttuurikasvatusohjelma

Tältä sivulta pääset kulttuurikasvatusohjelmaan

Ohjelma on luokka-asteita 1 - 6 velvoittava.

[Kulttuurikasvatus](#)